

**UCHWAŁA NR LVI/871/22
RADY MIASTA MYSŁOWICE**

z dnia 30 czerwca 2022 r.

**w sprawie przyjęcia "Programu Ochrony Środowiska dla Miasta Mysłowice na lata 2022 -
2025 z perspektywą do 2029 r."**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 6a, art. 41 ust. 1 i art. 42 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 559), w związku z art. 4 ust. 1 pkt 13, art. 92 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (t.j. Dz. U. z 2022 r., poz. 528) oraz art. 18 ust. 1 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. - Prawo ochrony środowiska (t.j. Dz. U. z 2021 poz. 1973 ze zm.)

**Rada Miasta Mysłowice
uchwała :**

§ 1. Przyjmuje się "Program Ochrony Środowiska dla Miasta Mysłowice na lata 2022 - 2025 z perspektywą do 2029 r.", stanowiący załącznik do niniejszej Uchwały.

§ 2. Wykonanie Uchwały powierza się Prezydentowi Miasta Mysłowice.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady Miasta
Mysłowice

dr hab. Tomasz Papaj

Program Ochrony Środowiska dla Miasta Mysłowice na lata 2022-2025 z perspektywą do 2029 r.

Opracowanie wykonane przez:

IGO Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością Sp. k.
ul. Barbary 21a
40-053 Katowice

Dofinansowano ze środków
Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska
i Gospodarki Wodnej w Katowicach

Mysłowice, czerwiec 2022 r.

Tytuł	Program Ochrony Środowiska dla Miasta Mysłowice na lata 2022-2025 z perspektywą do 2029 r.	
Zamawiający	Gmina Miasto Mysłowice ul. Powstańców 1 41-400 Mysłowice	
Realizacja przedmiotu umowy ze strony Miasta	Katarzyna Naczyńska-Budnik – Kierownik Zespołu w Wydziale Ochrony Środowiska Sara Siegmund – Podinspektor w Wydziale Ochrony Środowiska	
Wykonawca		IGO Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością Sp. k. ul. Barbary 21a 40-053 Katowice
Zespół autorski	mgr inż. Marta Majka – Główny specjalista ds. ochrony środowiska Bożena Kuzio-Wasilewska – Członek Zarządu	

**DOFINANSOWANO ZE ŚRODKÓW WOJEWÓDZKIEGO FUNDUSZU
OCHRONY ŚRODOWISKA I GOSPODARKI WODNEJ W KATOWICACH**

„Treści zawarte w publikacji nie stanowią oficjalnego stanowiska organów Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Katowicach” - zgodnie z pkt. III.2. „Zasad oznakowania przedsięwzięć...””

SPIS TREŚCI:

1. Wstęp.....	7
2. Streszczenie	8
3. Dokumenty strategiczne na szczeblu krajowym, wojewódzkim i gminnym	10
4. Dane ogólne o gminie.....	27
5. Ocena stanu środowiska	31
5.1. Aspekt ekologiczny w planowaniu przestrzennym	31
5.2. Przeciwdziałanie zmianom klimatu oraz likwidacja źródeł emisji zanieczyszczeń do powietrza....	31
5.3. Zagrożenia hałasem	42
5.4. Pola elektromagnetyczne	45
5.5. Zrównoważone gospodarowanie wodami, w tym zapewnienie dostępu do czystej wody dla społeczeństwa i gospodarki oraz osiągnięcie dobrego stanu wód	48
5.6. Ochrona powierzchni ziemi, w tym gleb oraz zarządzanie zasobami geologicznymi	55
5.7. Gospodarka odpadami w kierunku gospodarki o obiegu zamkniętym	65
5.8. Zarządzanie zasobami dziedzictwa przyrodniczego i kulturowego, w tym ochrona i poprawa stanu różnorodności biologicznej i krajobrazu	76
5.9. Zarządzanie ryzykiem klęsk żywiołowych.....	94
5.10. Edukacja ekologiczna, w tym kształtowanie wzorców zrównoważonej konsumpcji	96
6. Cele i zadania Programu ochrony środowiska	98
7. Doskonalenie systemu finansowania Programu	125
7.1. Środki krajowe	125
7.2. Środki zagraniczne	126
8. Usprawnienie systemu kontroli i zarządzania ochroną środowiska Programu	128
9. Strategiczna ocena oddziaływania na środowisko.....	132
10. Materiały źródłowe.....	133

SPIS TABEL:

Tabela 1. Emisja pyłów i gazów wg GUS z największych zakładów w Mysłowicach w latach 2017-2020 .	37
Tabela 2. Wynikowe klasy dla strefy Aglomeracja Górnośląska dla poszczególnych zanieczyszczeń z uwzględnieniem kryteriów dla ochrony zdrowia w latach 2017-2020.....	40
Tabela 3. Wyniki pomiarów jakości powietrza w strefie Aglomeracja Górnośląska, w Mieście Mysłowice w 2015 r. i w 2017 r.....	40
Tabela 4. Wyniki pomiarów poziomów pól elektromagnetycznych częstotliwości 100kHz-3GHz w Mysłowicach w latach 2017-2020.....	47
Tabela 5. Jednolite części wód powierzchniowych na terenie Mysłowic w 2020 r.....	49
Tabela 6. Charakterystyka istniejącej sieci wodociągowej na terenie Mysłowic w latach 2018-2020	51
Tabela 7. Charakterystyka istniejącej sieci kanalizacyjnej na terenie Mysłowic w latach 2018-2020	52
Tabela 8. Przydomowe oczyszczalnie oraz zbiorniki bezodpływowe na terenie gminy w latach 2018-2020	53
Tabela 9. Wykaz przedsiębiorstw górniczych na terenie Mysłowic.....	60
Tabela 10. Charakterystyka złóż kopalin na terenie Mysłowic	61
Tabela 11. Odpady komunalne odebrane w 2019 r. i w 2020 r. bezpośrednio z nieruchomości na terenie Gminy Mysłowice	67
Tabela 12. Odpady komunalne zebrane w PSZOK-ach w 2019 r. i w 2020 r. na terenie Miasta Mysłowice	67
Tabela 13. Zestawienie uzyskanych w 2019 i w 2020 r. poziomów recyklingu, przygotowania do ponownego użycia i odzysku innymi metodami oraz poziomów ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji w Mieście Mysłowice.....	72
Tabela 14. Ilość wyrobów zawierających azbest w Mysłowicach w 2022 r.....	73
Tabela 15. Ilość wytworzonych odpadów przemysłowych na terenie Mysłowic w 2018 r.	73
Tabela 16. Ilość zebranych odpadów przemysłowych na terenie Mysłowic w 2018 r.	74
Tabela 17. Ilości przetworzonych odpadów przemysłowych na terenie Mysłowic w 2018 r.	75
Tabela 18. Formy ochrony przyrody na terenie Mysłowic.....	79
Tabela 19. Wykaz pomników przyrody na terenie Mysłowic.....	81
Tabela 20. Tereny zieleni urządzonej w Mysłowicach.....	90
Tabela 21. Leśnictwo wszystkich form własności w Mysłowicach w 2020 r.	91
Tabela 22. Zestawienie celów i kierunków interwencji Programu Ochrony Środowiska dla Miasta Mysłowice.....	99
Tabela 23. Harmonogram realizacji zadań własnych Miasta Mysłowice oraz zadań z zakresu administracji rządowej wraz z ich finansowaniem	110
Tabela 24. Harmonogram realizacji zadań koordynowanych wraz z ich finansowaniem	122
Tabela 25. Wskaźniki monitorowania Programu Ochrony Środowiska dla Miasta Mysłowice	129

SPIS RYSUNKÓW:

Rysunek 1. Położenie wód powierzchniowych na terenie Mysłówic.....	49
Rysunek 2. Lokalizacja terenów przemysłowych i zdegradowanych w granicach Miasta Mysłówice ...	58
Rysunek 3. Złoża kopalni i tereny górnicze w granicach Miasta Mysłówice	63
Rysunek 4. Położenie zespołu przyrodniczo-krajobrazowego Szopienice-Borki.....	80
Rysunek 5. Obszary o podwyższonych walorach przyrodniczych. Korytarze ekologiczne	89
Rysunek 6. Lokalizacja lasów w Mysłówicach.....	92

Wykaz skrótów i pojęć

Skrót	Objaśnienie
Art.	artykuł
As	Arsen
B(α)P	Benzo(α)piren – związek chemiczny z grupy wielopierścieniowych węglowodorów aromatycznych (WWA). Benzo(a)piren wykazuje małą toksyczność ostrą, zaś dużą toksyczność przewlekłą, co związane jest z jego zdolnością kumulacji w organizmie. Jak inne WWA jest kancerogenem chemicznym, a mechanizm jego działania jest genotoksyczny co oznacza, że reaguje z DNA, przy czym działa po aktywacji metabolicznej
b.d.	brak danych
BOŚ	Bank Ochrony Środowiska
C ₆ H ₆	Benzen
Cd	Kadm
c.o.	Centralne ogrzewanie
CO	Tlenek węgla
CO ₂	Dwutlenek węgla
c.w.u.	Ciepła woda użytkowa
dam ³	tys. m ³
dB	Decybel
GDDKiA	Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad
DK	Droga krajowa
Dz. U.	Dziennik Ustaw
DW	Droga wojewódzka
GIOŚ	Główny Inspektorat Ochrony Środowiska
GPZ	Główny Punkt Zasilania
GUS	Główny Urząd Statystyczny
GZM	Górnośląsko - Zagłębiowska Metropolia
GZWP	Główny Zbiornik Wód Podziemnych
ha	Hektar
IMGW	Instytut Meteorologii i Gospodarki Wodnej
JCW	Jednolita Część Wód
JCWP	Jednolita Część Wód Powierzchniowych
JCWpd	Jednolita Część Wód Podziemnych
KWK	Kopalnia Węgla Kamiennego
KPOŚiK	Krajowy Program Oczyszczania Ścieków i Kanalizacji
KSRR 2030	Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030
LPR	Lokalny Program Rewitalizacji
MBP	Mechaniczno-biologiczne przetwarzanie
Mg	Megagram
MOK	Mysłowski Ośrodek Kultury
MPGO	Miejskie Przedsiębiorstwo Gospodarki Odpadami w Sosnowcu
mpzp	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego
MPWiK	Miejskie Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji
MSM	Mysłowicka Spółdzielnia Mieszkaniowa
MŚ	Minister Środowiska

MW	megawat
MWh	megawatogodzina
MZGK	Miejski Zarząd Gospodarki Komunalnej w Mysłowicach
NFOŚiGW	Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej
Ni	Nikiel
NOX	Tlenki azotu
NO ₂	Dwutlenek azotu
O ₃	Ozon
OZE	Odnawialne źródła energii
Pb	Ołów
PEM	Promieniowanie elektromagnetyczne
PEP	Polityka energetyczna Polski
PGG	Polska Grupa Górnicza
PGN	Plan Gospodarki Niskoemisyjnej
PGW	Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie/Plan Gospodarowania Wodami
PIG	Państwowy Instytut Górniczy
PKD	Polska Klasyfikacja Działalności
PKP	Polskie Koleje Państwowe
PM _{2,5}	Pył zawieszony zawierający cząstki mniejsze niż 2,5 mikrometrów
PM ₁₀	Pył zawieszony zawierający cząstki mniejsze niż 10 mikrometrów
PONE	Program Ograniczania Niskiej Emisji
POP	Program ochrony powietrza – dokument przygotowany w celu określenia działań zmierzających do przywrócenia odpowiedniej jakości powietrza na terenie, na którym zanotowano przekroczenia dopuszczalnych stężeń zanieczyszczeń
POŚ	Program Ochrony Środowiska
poz.	pozycja
P.P.H.U.	Przedsiębiorstwo Produkcyjno-Handlowo-Usługowe
PPD/PSD	poniżej potencjału/stanu dobrego
POIiŚ	Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko
PSG	Polska Spółka Gazownictwa
PSZOK	Punkt Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych
RDOŚ	Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska
SCE	Spółka Ciepłowniczo-Energetyczna Jaworzono
SIIiEG	Strategia Innowacyjności i Efektywności Gospodarki
SO ₂	Dwutlenek siarki
SOPO	System osłony przeciwosuwiskowej
SOR	Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju
SPA	Strategiczny Plan adaptacji do zmian klimatu
SRKL	Strategia Rozwoju Kapitału Ludzkiego
SSiNP 2030	Strategia Sprawne i Nowoczesne Państwo 2030
SWOT	Technika analityczna (kategorie czynników: S (Strengths) – mocne strony, W (Weaknesses) – słabe strony, O (Opportunities) – szanse, T (Threats) - zagrożenia
SZCU	Silnie zanieczyszczone części wód
ŚDSM	Śląsko-Dąbrowska Spółka Mieszkaniowa
temp.	temperatura
tj.	to jest
UE	Unia Europejska
ust.	ustęp
WFOŚiGW	Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej
WIOŚ	Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska
ww.	wyżej wymieniony
WWA	Wielopierścieniowe Węglowodory Aromatyczne
ze zm.	ze zmianami
ZTM	Zarząd Transportu Metropolitalnego

1. Wstęp

Program Ochrony Środowiska jest podstawowym narzędziem precyzującym działania w sektorze środowiska na terenie gminy. Według założeń, przedstawionych w niniejszym opracowaniu, sporządzenie Programu doprowadzi do poprawy stanu środowiska naturalnego, efektywnego zarządzania środowiskiem, zapewni skuteczne mechanizmy chroniące środowisko przed degradacją, a także stworzy warunki dla wdrożenia wymagań obowiązującego, w tym zakresie prawa.

Program Ochrony Środowiska, wyznacza cele i zadania, które odnoszą się do aspektów środowiskowych, usystematyzowanych według priorytetów. Dokument ten wspomaga dążenie do uzyskania w gminie sukcesywnego ograniczenia degradacji środowiska, ochronę i rozwój jego walorów oraz racjonalne gospodarowanie zasobami środowiska z uwzględnieniem konieczności jego ochrony. Stan docelowy, w tym zakresie, nakreśla Program Ochrony Środowiska, a ocenę efektów jego realizacji, zgodnie z ustawą Prawo ochrony środowiska, dokonuje się okresowo, co 2 lata.

Struktura opracowania obejmuje omówienie kierunków ochrony środowiska w Mieście w odniesieniu m.in. do zrównoważonego gospodarowania wodami, w tym zapewnienia dostępu do czystej wody dla społeczeństwa i gospodarki oraz osiągnięcia dobrego stanu wód, przeciwdziałania zmianom klimatu oraz likwidacji źródeł emisji zanieczyszczeń do powietrza, zagrożenia hałasem, gospodarki odpadami w kierunku gospodarki w obiegu zamkniętym, edukacji ekologicznej, w tym kształtowania wzorców zrównoważonej konsumpcji, zarządzania zasobami dziedzictwa przyrodniczego i kulturowego, w tym ochrony i poprawy stanu różnorodności biologicznej i krajobrazu, wspierania wielofunkcyjnej i trwale zrównoważonej gospodarki leśnej, ochrony powierzchni ziemi, w tym gleb oraz zarządzania zasobami geologicznymi oraz terenami przemysłowymi, a także promieniowaniem elektromagnetycznym i przeciwdziałaniu poważnym awariom przemysłowym, usprawnieniu systemu kontroli i zarządzania ochroną środowiska. W opracowaniu znajduje się ich charakterystyka, ocena stanu aktualnego oraz określenie stanu docelowego. Identyfikacja potrzeb w zakresie ochrony środowiska, w odniesieniu do obowiązujących przepisów prawnych, polega na sformułowaniu celów nadrzędnych oraz strategii ich realizacji. Na tej podstawie opracowywane są harmonogramy realizacji działań własnych i koordynowanych, przedstawiające listę przedsięwzięć, jakie zostaną zaplanowane do realizacji na terenie Miasta Mysłowice.

W dniu 21 grudnia 2017 r. Uchwałą Nr XLV/724/17 Rada Miasta Mysłowice przyjęła Aktualizację „Programu Ochrony Środowiska dla Miasta Mysłowice na lata 2018-2021 z perspektywą do roku 2025”.

W grudniu 2021 r. przystąpiono do opracowania kolejnego już Programu Ochrony Środowiska dla Miasta Mysłowice na lata 2022-2025 z perspektywą 2029 r. w oparciu o Umowę nr OS-I.271.1.2021.KN zawartą w dniu 08 grudnia 2021 r. pomiędzy Gminą Miasto Mysłowice reprezentowaną przez Prezydenta Miasta Mysłowice, w imieniu którego działa I Zastępca Prezydenta Miasta przy kontrasygnacie Skarbnika Miasta, a IGO Sp. z o.o. Sp. k. z siedzibą w Katowicach przy ul. Barbary 21a reprezentowaną przez Członka Zarządu.

Dokument ten jest zgodny z „*Polityką Ekologiczną Państwa 2030 – strategią rozwoju w obszarze środowiska i gospodarki wodnej*” przyjętą uchwałą Nr 67 Rady Ministrów z dnia 16 lipca 2019 r.

Ponadto Program spełnia zaktualizowane wytyczne do opracowania wojewódzkich, powiatowych i gminnych programów ochrony środowiska opublikowane przez Ministerstwo Klimatu w styczniu 2020 r.

2. Streszczenie

Podstawą prawną opracowania Programu Ochrony Środowiska dla Miasta Mysłowice na lata 2022-2025 z perspektywą do 2029 r. jest art. 17 ust. 1 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2021 r. poz. 1973 t.j.), który nakłada na organy wykonawcze gmin obowiązek sporządzania gminnych programów ochrony środowiska.

Wyznaczone w Programie cele i kierunki interwencji są zgodne z celami i kierunkami określonymi w „*Polityce Ekologicznej Państwa 2030 – strategii rozwoju w obszarze środowiska i gospodarki wodnej*” oraz w „*Programie Ochrony Środowiska dla Miasta Mysłowice na lata 2018-2021 z perspektywą do roku 2025*”, a także innymi strategicznymi dokumentami nadrzędnymi wymienionymi w rozdziale 3.

Mysłowice są Miastem na prawach powiatu i leży w centrum Górnośląskiego Okręgu Przemysłowego (GOP) i jest jednym z ośrodków centralnych konurbacji górnośląskiej. Przez lata dominował w Mieście przemysł wydobywczy związany z eksploatacją węgla kamiennego oraz przemysł ciężki. W związku z zaprzestaniem eksploatacji części kopalń oraz likwidacją innych dużych zakładów przemysłowych w strukturze przedsiębiorstw przeważają obecnie małe i średnie firmy prywatne działające w branży przemysłowej, jak również usługowo-handlowej.

Struktura opracowania obejmuje omówienie kierunków ochrony środowiska w Mieście. W opracowaniu znajduje się charakterystyka poszczególnych komponentów środowiska, ocena stanu aktualnego oraz określenie stanu docelowego tych komponentów.

Program Ochrony Środowiska, wyznacza cele i zadania, które odnoszą się do aspektów środowiskowych, usystematyzowanych według priorytetów tj.:

- przeciwdziałanie zmianom klimatu oraz likwidacja źródeł emisji zanieczyszczeń do powietrza (obszar interwencji) – Cel 1. Środowisko i zdrowie. Poprawa jakości środowiska i bezpieczeństwa ekologicznego, Cel 3. Środowisko i klimat. Łagodzenie zmian klimatu i adaptacja do nich (cele) - likwidacja źródeł emisji zanieczyszczeń do powietrza lub istotne zmniejszenie ich oddziaływania oraz inne działania z zakresu ochrony powietrza, w tym przeciwdziałanie zmianom klimatu (kierunki interwencji),
- zagrożenia hałasem (obszar interwencji) – Cel 1. Środowisko i zdrowie. Poprawa jakości środowiska i bezpieczeństwa ekologicznego (cel) - działania związane z ochroną przed hałasem (kierunek interwencji),
- zrównoważone gospodarowanie wodami, w tym zapewnienie dostępu do czystej wody dla społeczeństwa i gospodarki oraz osiągnięcie dobrego stanu wód (obszar interwencji) – Cel 1. Środowisko i zdrowie. Poprawa jakości środowiska i bezpieczeństwa ekologicznego (cel) - zrównoważone gospodarowanie wodami, w tym zapewnienie dostępu do czystej wody dla społeczeństwa i gospodarki oraz osiągnięcie dobrego stanu wód (kierunek interwencji),
- gospodarka odpadami w kierunku gospodarki w obiegu zamkniętym (obszar interwencji) – Cel 2. Środowisko i gospodarka. Zrównoważone gospodarowanie zasobami środowiska (cel) - gospodarka odpadami w kierunku gospodarki o obiegu zamkniętym (kierunek i interwencji),
- zarządzanie zasobami dziedzictwa przyrodniczego i kulturowego, w tym ochrona i poprawa stanu różnorodności biologicznej i krajobrazu (obszar interwencji) – Cel 2. Środowisko i gospodarka. Zrównoważone gospodarowanie zasobami środowiska (cel) - zarządzanie zasobami dziedzictwa przyrodniczego i kulturowego, w tym ochrona i poprawa stanu różnorodności biologicznej i krajobrazu (kierunek i interwencji),
- wspieranie wielofunkcyjnej i trwale zrównoważonej gospodarki leśnej (obszar interwencji) – Cel 2. Środowisko i gospodarka. Zrównoważone gospodarowanie zasobami środowiska (cel) - wspieranie wielofunkcyjnej i trwale zrównoważonej gospodarki leśnej (kierunek i interwencji),
- ochrona powierzchni ziemi, w tym gleb oraz zarządzanie zasobami geologicznymi (obszar interwencji) – Cel 1. Środowisko i zdrowie. Poprawa jakości środowiska i bezpieczeństwa ekologicznego, Cel 2. Środowisko i gospodarka. Zrównoważone gospodarowanie zasobami

- środowiska (cele) - zarządzanie zasobami geologicznymi poprzez opracowanie i wdrożenie polityki surowcowej państwa oraz ochrona powierzchni ziemi, w tym gleb (kierunki interwencji),
- edukacja ekologiczna, w tym kształtowanie wzorców zrównoważonej konsumpcji (obszar interwencji) – Cel 4. Środowisko i edukacja. Rozwijanie kompetencji (wiedzy, umiejętności i postaw) ekologicznych społeczeństwa (cel) - edukacja ekologiczna, w tym kształtowanie wzorców zrównoważonej konsumpcji (kierunek i interwencji),
 - zarządzanie ryzykiem klęsk żywiołowych (obszar interwencji) – Cel 4. Środowisko i edukacja. Rozwijanie kompetencji (wiedzy, umiejętności i postaw) ekologicznych społeczeństwa (cel) - działania ochronne zapewniające bezpieczeństwo (kierunek i interwencji),
 - kontrola i zarządzanie ochroną środowiska (obszar interwencji) – Cel 5. Środowisko i administracja. Poprawa efektywności funkcjonowania instrumentów ochrony środowiska (cel) - usprawnienie systemu kontroli i zarządzania ochroną środowiska oraz doskonalenie systemu finansowania (kierunek i interwencji).

W Programie wyznaczono cele i kierunki interwencji wraz z planowanymi do realizacji zadaniami, które następnie podzielono na zadania własne i koordynowane (harmonogram zadań własnych i harmonogram zadań koordynowanych).

Po przystąpieniu do opracowania *Programu Ochrony Środowiska dla Miasta Mysłowice na lata 2022-2025 z uwzględnieniem perspektywy do 2029 r.* wystąpiono z wnioskiem do Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Katowicach o uzgodnienie konieczności lub braku konieczności przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko dla tego dokumentu zgodnie z art. 47 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2021 r., poz. 2373 t. j. ze zm.).

Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Katowicach na podstawie art. 48 ust. 1 ww. ustawy, pismem znak: WOOŚ.410.32.2022.MM z dnia 11 lutego 2022 r. uzgodnił odstąpienie od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko dla projektu ww. dokumentu.

W związku z czym w dniu 21 lutego 2022 r. wystąpiono z wnioskiem o uzgodnienie odstąpienia od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko do Śląskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Katowicach.

Również Śląski Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny w Katowicach Opinią Sanitarną znak: NS-NZ.9022.21.14.2022 z dnia 18 marca 2022 r. uznał za zasadne odstąpienie od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko dla projektu omawianego dokumentu.

Ponadto w dniu 11 maja 2022 r. Program został podany do konsultacji społecznych, celem zebrania uwag od lokalnej społeczności.

W dniu 06 kwietnia 2022 r. Zarząd Województwa Śląskiego Uchwałą Nr 578/324/VI/2022 zaopiniował pozytywnie projekt przedmiotowego dokumentu.

3. Dokumenty strategiczne na szczeblu krajowym, wojewódzkim i gminnym

W Programie Ochrony Środowiska ujęto analizę uwarunkowań wynikających z dokumentów strategicznych krajowych, wojewódzkich i powiatowych/gminnych, a w szczególności z ustaleniami i rekomendacjami wynikającymi z:

- Polityki Ekologicznej Państwa 2030 – strategii rozwoju w obszarze środowiska i gospodarki wodnej,
- Strategii „Bezpieczeństwo Energetyczne i Środowisko” w zakresie celu 2,
- Długookresowej Strategii Rozwoju Kraju. Polska 2030. Trzecia Fala Nowoczesności,
- Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.),
- Strategii Sprawne i Nowoczesne Państwo 2030,
- Strategii Rozwoju Kapitału Ludzkiego 2030,
- Strategii Rozwoju Kapitału Społecznego (współdziałanie, kultura, kreatywność) 2030,
- Strategii Produktywności 2030,
- Krajowej Strategii Rozwoju Regionalnego 2030,
- Polityki energetycznej Polski 2040,
- Krajowego Programu Ochrony Powietrza do roku 2020 z perspektywą do 2030 wraz z Aktualizacją Krajowego Programu Ochrony Powietrza do 2025 r. (z perspektywą do 2030 r. oraz do 2040 r.),
- Strategicznego Planu Adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030,
- Krajowego planu na rzecz energii i klimatu na lata 2021-2030,
- Strategii Zrównoważonego Rozwoju Transportu do 2030 roku,
- Strategii rozwoju systemu bezpieczeństwa narodowego Rzeczypospolitej Polskiej 2022,
- Programu Ochrony Środowiska dla Województwa Śląskiego do roku 2019 z uwzględnieniem perspektywy do roku 2024,
- Programu ochrony powietrza dla województwa śląskiego przyjętego Uchwałą Nr VI/21/12/2020 Sejmiku Województwa Śląskiego z dnia 22 czerwca 2020 r.,
- Strategii Ochrony Przyrody Województwa Śląskiego do roku 2030,
- Strategii Rozwoju Województwa Śląskiego „Śląskie 2030”, Zielone Śląskie,
- Programu ochrony środowiska przed hałasem dla województwa śląskiego do roku 2023 dla terenów poza aglomeracjami, położonych wzdłuż odcinków dróg o natężeniu ruchu powyżej 3 000 000 pojazdów rocznie i odcinków linii kolejowych o natężeniu ruchu powyżej 30 000 pociągów rocznie,
- Programu Ochrony Środowiska dla Miasta Mysłowice na lata 2018-2021 z perspektywą do roku 2025,
- Planu Gospodarki Niskoemisyjnej dla Miasta Mysłowice,
- Programu Ograniczania Niskiej Emisji dla Miasta Mysłowice,
- Aktualizacji założeń do planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe dla Miasta Mysłowice,
- Planu adaptacji Miasta Mysłowice do zmian klimatu do roku 2030,
- Programu usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu Miasta Mysłowice wraz ze szczegółową inwentaryzacją,
- Strategii Zrównoważonego Rozwoju Mysłowice 2020+,
- Miejskiego Programu Rewitalizacji Miasta Mysłowice na lata 2016-2020+.

Polityka Ekologiczna Państwa 2030

Kluczowym elementem zapewniającym bezpieczne funkcjonowanie człowieka w wymiarze społecznym, ekonomicznym i kulturowym jest środowisko, w tym jego kondycja, różnorodność

i zasobność. Środowisko kształtuje warunki życia ludzi i przyrody ożywionej, dostarcza wodę, pożywienie, energię i wiele innych zasobów naturalnych. Jakość i walory poszczególnych komponentów środowiska silnie wpływają na zdrowie ludzi i komfort życia. Efektywny sposób wykorzystania środowiska przy jednoczesnym zachowaniu równowagi ekologicznej determinuje możliwości wypełniania przez państwo zadań, w tym zaspakajania podstawowych potrzeb bytowych społeczeństwa. Najważniejsze trendy w obszarze środowiska są następujące:

- negatywny wpływ środowiska na zdrowie ludzi,
- zwiększająca się konkurencja o zasoby,
- rosnąca presja na ekosystemy,
- nasilające się skutki zmian klimatu,
- wyczerpywanie się dotychczasowych źródeł finansowania ochrony środowiska. Jednym ze zidentyfikowanych w SOR wyzwań zewnętrznych w perspektywie krótkookresowej, są prognozowane zmiany w modelu funkcjonowania budżetu europejskiego, w tym zmniejszenie budżetu przeznaczanego na realizację polityki spójności oraz zmniejszenie kwot kierowanych dotychczas dla poszczególnych państw i regionów. Jednocześnie, mając na uwadze krajowy system dochodów z tytułu opłat i kar środowiskowych, prognozować można, że z powodu osiągnięcia przez poszczególne branże wysokiego poziomu ochrony środowiska, wpływy z tego źródła ulegną również zmniejszeniu. Wyzwanie stanowi więc będzie utrzymanie dalszej zdolności generowania wypłat środków na finansowanie ochrony środowiska i gospodarki wodnej w kwotach przekraczających wpływy uzyskiwane z tytułu opłat i kar środowiskowych poprzez utrzymanie i doskonalenie wypracowanych mechanizmów zwrotnego finansowania ochrony środowiska, a także poszukiwanie nowych instrumentów finansowych. Przy tym nadal konieczne będzie finansowanie kosztownych inwestycji mających na celu wypełnienie standardów UE i utrzymania istniejących obiektów. Istnieje zatem ryzyko stopniowego wyczerpywania się dotychczasowych źródeł finansowania ochrony środowiska przy jednoczesnej konieczności dalszego finansowego jej wspierania, w tym w formie pomocy bezzwrotnej w przypadku działań związanych z przedsięwzięciami mającymi na celu zabezpieczenie dostępu do kluczowych usług ekosystemowych.

Cel główny PEP2030 został sprecyzowany jako: *Rozwój potencjału środowiska na rzecz obywateli i przedsiębiorców.*

Cele szczegółowe PEP2030 zostały określone w odpowiedzi na zidentyfikowane w diagnozie najważniejsze trendy w obszarze środowiska, w sposób umożliwiający zharmonizowanie kwestii związanych z ochroną środowiska z potrzebami gospodarczymi i społecznymi tj.:

- Cel szczegółowy I: Środowisko i zdrowie. Poprawa jakości środowiska i bezpieczeństwa ekologicznego,
- Cel szczegółowy II: Środowisko i gospodarka. Zrównoważone gospodarowanie zasobami środowiska,
- Cel szczegółowy III: Środowisko i klimat. Łagodzenie zmian klimatu i adaptacja do nich oraz zarządzanie ryzykiem klęsk żywiołowych,
- Cele horyzontalne: 1. Środowisko i edukacja. Rozwijanie kompetencji (wiedzy, umiejętności i postaw) ekologicznych społeczeństwa. 2. Środowisko i administracja. Poprawa efektywności funkcjonowania instrumentów ochrony środowiska.

Strategia „Bezpieczeństwo Energetyczne i Środowisko”

Przedmiotowa Strategia obowiązywała w perspektywie do 2020 r. Po upływie tego okresu Strategia została zastąpiona przez Politykę Ekologiczną Państwa 2030. Niemniej jednak cel 2 Strategii nie został jeszcze w pełni osiągnięty zatem przedmiotowy dokument nadal obowiązuje do czasu osiągnięcia tego celu. Cel szczegółowy i odpowiadające mu kierunki Strategii istotne w kontekście polityki środowiskowej gminy to:

Cel 2. Zapewnienie gospodarce krajowej bezpiecznego i konkurencyjnego zaopatrzenia w energię

- ✓ lepsze wykorzystanie krajowych zasobów energii,

- ✓ poprawa efektywności energetycznej,
- ✓ wzrost znaczenia rozproszonych, odnawialnych źródeł energii,
- ✓ rozwój energetyczny obszarów podmiejskich i wiejskich,
- ✓ rozwój systemu zaopatrywania nowej generacji pojazdów wykorzystujących paliwa alternatywne.

Dotychczas w Polsce w latach 2009-2020 nastąpiła poprawa efektywności energetycznej. Energochłonność pierwotna obniżała się w tym okresie średnio o 2,7% rocznie, zaś energochłonność finalna o 2,1% rocznie. Najszybsze tempo poprawy efektywności energetycznej pomiędzy latami 2020 a 2009 odnotowano w transporcie, gdzie zagregowany wskaźnik efektywności energetycznej obniżał się o 2,0%/rok, w przypadku przemysłu było to 1,7%/rok, a gospodarstw domowych 1,3%/rok.

Ponadto w 2020 r. wskaźnik udziału energii ze źródeł odnawialnych w końcowym zużyciu energii brutto wzrósł w skali roku o 0,76%. i wyniósł 16,13%. Tym samym Polska osiągnęła 15% cel, zgodny z dyrektywą z 2009 r. Ponad 71,6% energii pozyskiwanej z OZE pochodziło z biopaliw stałych, niecałe 11% z wiatru, a niecałe 8% z biopaliw ciekłych.

Udział energii ze źródeł odnawialnych w końcowym zużyciu energii w transporcie wzrósł o 0,38% w stosunku do 2019 r. Czynniki, które wpłynęły na wzrost tego wskaźnika były: wzrost końcowego zużycia energii ze źródeł odnawialnych w transporcie o 0,99% i zmniejszenie całkowitego zużycia energii w transporcie o 3,62%. Polska nie osiągnęła celu OZE w transporcie. Zgodnie z ustaleniami unijnymi, każde państwo członkowskie powinno zapewnić, aby w 2020 r. udział energii z OZE we wszystkich rodzajach transportu wynosił co najmniej 10% końcowego zużycia energii w transporcie. Wskaźnik ten w 2020 r. sięgnął 6,58%, po wzroście w stosunku do 2019 r. o 0,38%.

Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju. Polska 2030. Trzecia Fala Nowoczesności

Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju „Polska 2030. Trzecia fala nowoczesności” określa główne trendy, wyzwania i scenariusze rozwoju społeczno-gospodarczego Polski, a także kierunki przestrzennego zagospodarowania kraju, z uwzględnieniem zrównoważonego rozwoju. Stanowi opis nowego projektu cywilizacyjnego, zorientowanego na przyszłość, w perspektywie do 2030 roku. Cele i odpowiadające im kierunki interwencji Strategii istotne w kontekście poprawy jakości środowiska w Mieście Mysłowice to:

Cel 7. Zapewnienie bezpieczeństwa energetycznego oraz ochrona i poprawa stanu środowiska:

- ✓ modernizacja infrastruktury i bezpieczeństwo energetyczne,
- ✓ modernizacja sieci elektroenergetycznych i ciepłowniczych,
- ✓ realizacja programu inteligentnych sieci w elektroenergetyce,
- ✓ zwiększenie poziomu ochrony środowiska.

Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.)

Ze względu na swoją rolę i przypisane jej zadania Strategia stanowi instrument elastycznego zarządzania głównymi procesami rozwojowymi w kraju. Łączy w sobie wymiar strategiczny z wymiarem operacyjnym: wskazuje niezbędne działania oraz instrumenty realizacyjne - projekty flagowe i strategiczne, zapewniające jej wdrożenie. Ustala również system koordynacji i realizacji, wyznaczając role poszczególnym podmiotom publicznym oraz sposoby współpracy ze światem biznesu, nauki oraz społeczeństwem.

Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju (SOR) jest aktualizacją średniookresowej strategii rozwoju kraju, tj. Strategii Rozwoju Kraju 2020, przyjętej uchwałą Rady Ministrów z dnia 25 września 2012 r., zgodnie z wymogami ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (Dz. U. z 2016 r. poz. 383, 1250, 1948 i 1954 oraz z 2017 r. poz. 5).

Poniżej przedstawiono cel główny i cele szczegółowe Strategii, które mają znaczenie w kontekście Programu Ochrony Środowiska dla Mysłowic:

Cel główny: Tworzenie warunków dla wzrostu dochodów mieszkańców Polski przy jednoczesnym wzroście spójności w wymiarze społecznym, ekonomicznym, środowiskowym i terytorialnym. Oczekiwanym efektem realizacji **Strategii** będzie wzrost zamożności Polaków oraz zmniejszenie liczby osób zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym. Najważniejszym zakładanym rezultatem będzie zwiększenie przeciętnego dochodu gospodarstw domowych do 76-80% średniej UE do 2020 r., a do 2030 r. zbliżenie

do poziomu średniej UE, przy jednoczesnym dążeniu do zmniejszania dysproporcji w dochodach między poszczególnymi regionami.

W Strategii wyszczególniono także cele szczegółowe:

- **Cel szczegółowy I:** Trwały wzrost gospodarczy oparty coraz silniej o wiedzę, dane i doskonałość organizacyjną (obszary: Reindustrializacja, Rozwój innowacyjnych firm, Małe i średnie przedsiębiorstwa, Kapitał dla rozwoju, Ekspansja zagraniczna),
- **Cel szczegółowy II:** Rozwój społecznie wrażliwy i terytorialnie zrównoważony (obszary: Spójność społeczna, Rozwój zrównoważony terytorialnie),
- **Cel szczegółowy III:** Skuteczne państwo i instytucje służące wzrostowi oraz włączeniu społecznemu i gospodarczemu (obszary: Prawo w służbie obywatelom i gospodarce, Instytucje prorozwojowe i strategiczne zarządzanie rozwojem, E-państwo, Finanse publiczne, Efektywność wykorzystania środków UE)

oraz obszary wpływające na osiągnięcie celów Strategii: Kapitał ludzki i społeczny, Cyfryzacja, Transport, Energia, Środowisko, Bezpieczeństwo Narodowe.

Strategia Sprawne i Nowoczesne Państwo 2030

Celem głównym Strategii Sprawne i Nowoczesne Państwo 2030 (SSiNP 2030) jest sprawne i nowoczesne państwo służące obywatelom, środowisku oraz gospodarce, który wpisuje się działania w realizujące cel szczegółowy III SOR: Skuteczne państwo i instytucje służące wzrostowi oraz włączeniu społecznemu i gospodarczemu.

SSiNP wskazuje zasady udostępnienia szerokiego zakresu usług administracji publicznej drogą elektroniczną oraz wykorzystania zestandaryzowanych i interoperacyjnych rozwiązań informatycznych we wszystkich dziedzinach funkcjonowania państwa. Szczególną uwagę transformacji cyfrowej administracji publicznej poświęcono w celu szczegółowym III SSiNP Podniesienie sprawności realizacji zadań państwa poprzez wykorzystanie technologii cyfrowych i zmianę sposobu działania stosownie do możliwości, jakie stwarza technologia.

W ramach SSiNP są planowane działania, których rezultatem będzie poszerzenie zakresu zaawansowanych e-usług administracji publicznej. Skutkować ma to zmniejszeniem potrzeby angażowania urzędników w realizację e-usług, a także zwiększeniem wygody obywateli. Założenia te odnajdują odzwierciedlenie w kierunku interwencji 1 celu szczegółowego III SSiNP: Tworzenie warunków dla efektywnej, dostępnej cyfrowo i bezpiecznej e-administracji.

Strategia Rozwoju Kapitału Ludzkiego 2030

Celem prac nad SRKL 2030 jest zapewnienie, aby określone w SOR cele, kierunki interwencji, działania i projekty, stanowiące strategiczne zadania państwa w obszarze kapitału ludzkiego i obszarze spójności społecznej - rozbudowa i podnoszenie jakości kapitału ludzkiego w Polsce oraz zwiększanie obszaru spójności społecznej - zostały osiągnięte.

Strategia Rozwoju Kapitału Ludzkiego 2020 (SRKL) została przyjęta uchwałą nr 104 Rady Ministrów w dniu 18 czerwca 2013 r.

Główny cel SRKL 2020 został określony jako rozwijanie kapitału ludzkiego poprzez wydobywanie potencjałów osób w taki sposób, by mogły w pełni uczestniczyć w życiu społecznym, politycznym i ekonomicznym na wszystkich etapach życia. Dla realizacji celu głównego wyodrębniono cele szczegółowe, które obejmują następujące działania:

- ✓ wzrost zatrudnienia,
- ✓ wydłużenie okresu aktywności zawodowej i zapewnienie lepszej jakości funkcjonowania osób starszych,
- ✓ poprawa sytuacji osób i grup zagrożonych wykluczeniem społecznym,
- ✓ poprawa zdrowia obywateli oraz efektywności systemu opieki zdrowotnej,
- ✓ podniesienie kwalifikacji i kompetencji obywateli.

Cele te w świetle wyzwań postawionych w SOR pozostają wciąż aktualne. Obecnie jednak SRKL dynamizuje swoje działania w zakresie spójności społecznej – jednego z głównych obszarów koncentracji działań zdefiniowanych w SOR - i odchodzi od dotychczasowego podziału na narzędzia, czyli działania na

rzecz rozwijania kapitału ludzkiego przyporządkowane do poszczególnych etapów życia człowieka, by zastąpić je układem zaczerpniętym z SOR, tzn. obszarami koncentracji działań, kierunkami interwencji i przypisanymi do nich projektami strategicznymi i projektami uzupełniającymi.

Najistotniejszym celem pod kątem określenia celów Programu Ochrony Środowiska jest:

- cel szczegółowy 4. Poprawa zdrowia obywateli oraz efektywności systemu opieki zdrowotnej:
 - ✓ kierunek interwencji – kształtowanie zdrowego stylu życia poprzez promocję zdrowia, edukację zdrowotną oraz prośrodowiskową oraz działania wspierające dostęp do zdrowej i bezpiecznej żywności.

Strategia Rozwoju Kapitału Społecznego (współdziałanie, kultura, kreatywność) 2030

Strategia Rozwoju Kapitału Społecznego (współdziałanie, kultura, kreatywność) 2030 (SRKS) stanowi kontynuację i aktualizację przyjętej uchwałą nr 61 Rady Ministrów z dnia 26 marca 2013 r. Strategii Rozwoju Kapitału Społecznego 2020 (M.P. poz. 378). SRKS jest jednym z instrumentów realizacji przyjętej uchwałą nr 8 Rady Ministrów z dnia 14 lutego 2017 r. Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.) (SOR) (M.P. poz. 260).

Głównym celem SRKS jest wzrost jakości życia społecznego i kulturalnego Polaków. Cel główny SRKS realizowany będzie przez trzy cele szczegółowe:

- cel szczegółowy 1. Zwiększenie zaangażowania obywateli w życie publiczne,
- cel szczegółowy 2. Wzmacnianie roli kultury w budowaniu tożsamości i postaw obywatelskich,
- cel szczegółowy 3. Zwiększenie wykorzystania potencjału kulturowego i kreatywnego dla rozwoju.

Powyższe cele szczegółowe są ze sobą powiązane i przenikają się, co oznacza, że realizacja poszczególnych działań w odniesieniu do jednego celu szczegółowego wpływa na osiągnięcie pozostałych celów szczegółowych oraz celu głównego. Do pełnej realizacji założeń SRKS niezbędne jest współdziałanie i mobilizowanie zasobów różnych podmiotów aktywnych w sferze społecznej: podmiotów administracji publicznej wszystkich szczebli, organizacji społecznych oraz podmiotów prywatnych. Obszar „Kapitał ludzki i społeczny” jest jednym z obszarów wpływających na osiągnięcie celów SOR.

Strategia Produktywności 2030

Strategia Produktywności stanowi aktualizację Strategii Innowacyjności i Efektywności Gospodarki (SliEG), wzbogaconą o nowe elementy, budujące nowoczesną gospodarkę, opartą o wiedzę i innowacyjne technologie cyfrowe, przy jednoczesnym wykorzystaniu przewag wynikających z naturalnych uwarunkowań kraju oraz ograniczeń będących efektem tychże naturalnych uwarunkowań. Za nadrzędne wyzwanie rozwojowe Polski w obszarze gospodarczym uznano sukcesywne zwiększanie produktywności – zarówno pracy, jak i pozostałych czynników produkcji.

Cel główny Strategii Produktywności: **Progresywny wzrost produktywności w warunkach gospodarki: neutralnej klimatycznie, o obiegu zamkniętym, opartej na danych.**

Cele szczegółowe:

- Obszar I. Zasoby naturalne (ziemia i surowce):
 - ✓ wzrost wydajności surowcowej gospodarki,
 - ✓ wzrost wykorzystania surowców odnawialnych i biomasy w gospodarce,
- Obszar II. Praca i kapitał ludzki:
 - ✓ szybki rozwój praktycznego uczenia się przez całe życie,
 - ✓ przygotowanie kompetentnych kadr na potrzeby scyfryzowanej gospodarki,
- Obszar III. Inwestycje (kapitał trwały i finansowy):
 - ✓ trwałe zwiększenie stopy inwestycji prywatnych,
 - ✓ automatyzacja, robotyzacja i cyfryzacja przedsiębiorstw,
- Obszar IV. Organizacja i instytucje:
 - ✓ podniesienie jakości zarządzania w przedsiębiorstwach i instytucjach publicznych,
 - ✓ stymulowanie mechanizmów współpracy pomiędzy podmiotami gospodarczymi,
- Obszar V. Wiedza:

- ✓ wzrost intensywności wykorzystania wiedzy i technologii w gospodarce,
- Obszar VI. Dane:
 - ✓ szybki rozwój algorytmicznej gospodarki opartej na danych,
- Obszar VII. Umieźdzynarodowienie:
 - ✓ zwiększenie liczby eksporterów, w szczególności na rynkach pozaeuropejskich,
 - ✓ zwiększenie eksportu towarów w obszarze wysokich technologii i kanałami e-commerce.

Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030

Celem głównym Krajowej Strategii Rozwoju Regionalnego 2030 jest efektywne wykorzystanie wewnętrznych potencjałów terytoriów i ich specjalizacji dla osiągnięcia zrównoważonego rozwoju kraju, co tworzyć będzie warunki do wzrostu dochodów mieszkańców Polski przy jednoczesnym osiągnięciu spójności w wymiarze społecznym, gospodarczym, środowiskowym i przestrzennym. Dookreśla on zatem II cel szczegółowy SOR – Rozwój społecznie wrażliwy i terytorialnie zrównoważony. Cel główny polityki regionalnej do 2030 r. będzie realizowany w oparciu o trzy uzupełniające się cele szczegółowe:

- Cel szczegółowy I: Zwiększenie spójności rozwoju kraju w wymiarze społecznym, gospodarczym, środowiskowym i przestrzennym,
- Cel szczegółowy II: Wzmacnianie regionalnych przewag konkurencyjnych,
- Cel szczegółowy III: Podniesienie jakości zarządzania i wdrażania polityk ukierunkowanych terytorialnie.

Dwa pierwsze cele szczegółowe wymienione powyżej są istotne z punktu widzenia Programu Ochrony Środowiska tj.:

- Cel 1. Zwiększenie spójności rozwoju kraju w wymiarze społecznym, gospodarczym, środowiskowym i przestrzennym
 - ✓ kierunek interwencji 1.3. Przyspieszenie transformacji profilu gospodarczego Śląska,
 - ✓ kierunek interwencji 1.4. Przeciwdziałanie kryzysom na obszarach zdegradowanych,
 - ✓ kierunek interwencji 1.5. Rozwój infrastruktury wspierającej dostarczanie usług publicznych i podnoszącej atrakcyjność inwestycyjną obszarów,
- Cel 2. Wzmacnianie regionalnych przewag konkurencyjnych
 - ✓ kierunek interwencji 2.3. Innowacyjny rozwój regionu i doskonalenie podejścia opartego na Regionalnych Inteligentnych Specjalizacjach.

Polityka energetyczna Polski 2040

W dniu 02 lutego 2021 r. Rada Ministrów zatwierdziła „Politykę energetyczną Polski do 2040 r.”. PEP2040 stanowi jasną wizję strategii Polski w zakresie transformacji energetycznej, tworząc oś dla programowania środków unijnych związanych z sektorem energii jak i realizacji potrzeb gospodarczych wynikających z osłabienia gospodarki pandemią COVID-19.

PEP2040 jest kompasem dla przedsiębiorców, samorządów i obywateli w zakresie transformacji polskiej gospodarki w kierunku niskoemisyjnym.

W PEP2040 podejmowane są strategiczne decyzje inwestycyjne, mające na celu wykorzystanie krajowego potencjału gospodarczego, surowcowego, technologicznego i kadrowego oraz stworzenie poprzez sektor energii dźwigni rozwoju gospodarki, sprzyjającej sprawiedliwej transformacji.

W 2040 r. ponad połowę mocy zainstalowanych będą stanowić źródła zeroemisyjne. Szczególną rolę odegra w tym procesie wdrożenie do polskiego systemu elektroenergetycznego morskiej energetyki wiatrowej i uruchomienie elektrowni jądrowej. Będą to dwa strategiczne nowe obszary i gałęzie przemysłu, które zostaną zbudowane w Polsce. To szansa na rozwój krajowego przemysłu, rozwój wyspecjalizowanych kompetencji kadrowych, nowe miejsca pracy i generowanie wartości dodanej dla krajowej gospodarki. Równolegle do wielkoskalowej energetyki, rozwijać się będzie energetyka rozproszona i obywatelska – oparta na lokalnym kapitale.

Transformacja wymaga również zwiększenia wykorzystania technologii OZE w wytwarzaniu ciepła i zwiększenia wykorzystania paliw alternatywnych w transporcie, również poprzez rozwój elektromobilności i wodoromobilności.

Celem polityki energetycznej państwa jest bezpieczeństwo energetyczne, przy zapewnieniu konkurencyjności gospodarki, efektywności energetycznej i zmniejszenia oddziaływania sektora energii na środowisko, przy optymalnym wykorzystaniu własnych zasobów energetycznych.

Cele szczegółowe sprecyzowano następująco:

- cel szczegółowy 1: Optymalne wykorzystanie własnych surowców energetycznych,
- cel szczegółowy 2: Rozbudowa infrastruktury wytwórczej i sieciowej energii elektrycznej,
- cel szczegółowy 3: Dywersyfikacja dostaw i rozbudowa infrastruktury sieciowej gazu ziemnego, ropy naftowej i paliw ciekłych,
- cel szczegółowy 4: Rozwój rynków energii,
- cel szczegółowy 5: Wdrożenie energetyki jądrowej,
- cel szczegółowy 6: Rozwój odnawialnych źródeł energii,
- cel szczegółowy 7: Rozwój ciepłownictwa i Kogeneracji,
- cel szczegółowy 8: Poprawa efektywności energetycznej.

Krajowy Program Ochrony Powietrza do roku 2020 z perspektywą do 2030

Obowiązujący dotychczas Krajowy Program Ochrony Powietrza do 2020 r. (z perspektywą do 2030 r.) (KPOP), przygotowany na podstawie art. 91c ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska, został ogłoszony przez Ministra Środowiska w dniu 9 września 2015 r. w Monitorze Polskim i określał perspektywę realizacji najważniejszych, kluczowych z punktu widzenia poprawy jakości powietrza działań do końca 2020 r. oraz kontynuację wybranych kierunków działań w perspektywie do 2030 r.

W związku z faktem, że najważniejsze zadania określone w KPOP zostały zrealizowane, podjęta została decyzja o przygotowaniu nowej odsłony tego Programu poprzez zastąpienie go aktualizacją KPOP.

Aktualizacja Krajowego Programu Ochrony Powietrza do 2025 r. (z perspektywą do 2030 r. oraz do 2040 r.

Celem głównym aKPOP jest pilna poprawa stanu powietrza w strefach, w których w wyniku oceny jakości powietrza, przeprowadzanej corocznie przez GIOŚ, stwierdzone są w dalszym ciągu przekroczenia poziomów dopuszczalnych i docelowych wybranych substancji w powietrzu oraz ochrona zdrowia i komfortu życia mieszkańców oraz środowiska naturalnego jako całość.

Cel ten realizowany będzie poprzez realizację celów szczegółowych oraz wskazanie kierunków interwencji. Przedstawione w przedmiotowej aKPOP działania powinny być planowane w połączeniu z kierunkami interwencji Polityki Ekologicznej Polski do 2030 r. oraz realizacją celów i projektów strategicznych PEP2040. Umożliwi to eliminację pozostałych barier, określonych w KPOP do 2020 r., intensyfikację działań naprawczych określonych w POP do 2026 r. oraz osiągnięcie celów założonych w realizowanych na poziomie województw uchwał antysmogowych.

Ze względu na nieosiągnięcie celów KPOP do 2020 r. na obszarze wszystkich stref w kraju, celami szczegółowymi aKPOP będzie ich kontynuacja:

- osiągnięcie w możliwie krótkim czasie poziomów dopuszczalnych i docelowych niektórych substancji, określonych w dyrektywie 2008/50/WE i 2004/107/WE oraz utrzymanie ich na tych obszarach, na których są dotrzymywane, a w przypadku pyłu drobnego PM_{2,5} także pułapu stężenia ekspozycji oraz Krajowego Celu Redukcji Narażenia,
- osiągnięcie w perspektywie do roku 2030 stężeń niektórych substancji w powietrzu na poziomach wskazanych przez WHO oraz nowych wymagań wynikających z regulacji prawnych projektowanych przepisami prawa unijnego.

Wyzwaniem dla Polski pozostaje zatem osiągnięcie poziomów dopuszczalnych dla pyłu PM₁₀ i PM_{2,5} oraz pułapu stężenia ekspozycji na pył PM_{2,5} oraz Krajowego Celu Redukcji Narażenia na pył PM_{2,5}, a także poziomów docelowych dla B(a)P. Ponadto problemem pozostaje dotrzymanie poziomów

dopuszczalnych dla NO₂ w dużych ośrodkach miejskich, gdzie przy zwiększającej się liczbie stacji komunikacyjnych, pracującej w ramach PMŚ oraz zwiększającym się natężeniu ruchu pojazdów indywidualnych w miastach, problem ten będzie się powiększał. Jednocześnie w związku ze zmieniającymi się warunkami meteorologicznymi, coraz większym problemem mogą stać się przekroczenia poziomu docelowego dla O₃.

Strategiczny Plan Adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030

Celem głównym SPA jest zapewnienie zrównoważonego rozwoju oraz efektywnego funkcjonowania gospodarki i społeczeństwa w warunkach zmian klimatu. Poniżej wymieniono cele i odpowiadające im kierunki działań istotne dla polityki środowiskowej Myślowic:

Cel 1. Zapewnienie bezpieczeństwa energetycznego i dobrego stanu środowiska:

- ✓ dostosowanie sektora energetycznego do zmian klimatu,
- ✓ ochrona różnorodności biologicznej i gospodarka leśna w kontekście zmian klimatu,
- ✓ adaptacja do zmian klimatu w gospodarce przestrzennej i budownictwie.

Cel 2. Skuteczna adaptacja do zmian klimatu na obszarach wiejskich:

- ✓ stworzenie lokalnych systemów monitorowania i ostrzegania przed zagrożeniami,
- ✓ organizacyjne i techniczne dostosowanie działalności rolniczej i rybackiej do zmian klimatu.

Cel 3. Rozwój transportu w warunkach zmian klimatu:

- ✓ wypracowywanie standardów konstrukcyjnych uwzględniających zmiany klimatu,
- ✓ zarządzanie szlakami komunikacyjnymi w warunkach zmian klimatu.

Cel 4. Zapewnienie zrównoważonego rozwoju regionalnego i lokalnego z uwzględnieniem zmian klimatu:

- ✓ monitoring stanu środowiska i systemy wczesnego ostrzegania i reagowania w kontekście zmian klimatu.

Cel 6. Kształtowanie postaw społecznych sprzyjających adaptacji do zmian klimatu:

- ✓ zwiększenie świadomości odnośnie do ryzyk związanych ze zjawiskami ekstremalnymi i metodami ograniczania ich wpływu,
- ✓ ochrona grup szczególnie narażonych przed skutkami niekorzystnych zjawisk klimatycznych.

Krajowy plan na rzecz energii i klimatu na lata 2021-2030

Niniejszy dokument wraz z załącznikami został opracowany w wypełnieniu obowiązku wynikającego z rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/1999 z dnia 11 grudnia 2018 r. w sprawie zarządzania unią energetyczną i działaniami w dziedzinie klimatu, zmiany dyrektywy 94/22/WE, dyrektywy 98/70/WE, dyrektywy 2009/31/WE, rozporządzenia (WE) nr 663/2009, rozporządzenia (WE) nr 715/2009, dyrektywy 2009/73/WE, dyrektywy Rady 2009/119/WE, dyrektywy 2010/31/UE, dyrektywy 2012/27/UE, dyrektywy 2013/30/UE i dyrektywy Rady (UE) 2015/652 oraz uchylecia rozporządzenia (UE) nr 525/2013 i zostanie przedłożony do Komisji Europejskiej w związku z art. 9 ww. regulacji.

Dokument prezentuje zintegrowane podejście do wdrażania pięciu wymiarów unii energetycznej tj.:

- bezpieczeństwo energetyczne,
- obniżenie emisyjności,
- efektywność energetyczna,
- wewnętrzny rynek energii,
- badania naukowe, innowacje i konkurencyjność.

Polska prowadzi aktywną politykę klimatyczno-energetyczną, jak również podejmuje działania we wszystkich wymiarach unii energetycznej. Obszarem priorytetowym w ramach pięciu wymiarów unii energetycznej – z perspektywy polskiej racji stanu i stabilnego rozwoju gospodarczego kraju – jest „bezpieczeństwo energetyczne”. Musi być ono analizowane w dwóch głównych sferach tj. wytwarzania energii elektrycznej oraz dostaw gazu i ropy naftowej.

Dywersyfikacja struktury polskiego bilansu energetycznego przy jednoczesnym zwiększeniu roli nisko- i zeroemisyjnych i wysokoefektywnych technologii i rozwiązań we wszystkich sektorach gospodarki sprzyjać będzie osiągnięciu pozytywnych efektów w ramach wymiaru „*obniżenie emisyjności*”. W odniesieniu do celów redukcyjnych na 2020 r., tzw. Effort Sharing Decision określiła dla Polski „cel pozytywny”, w ramach którego sektory nieobjęte systemem ETS mają możliwość zwiększenia swoich emisji o 15% względem roku 2005. Obecnie Polska jest na ścieżce do osiągnięcia ww. celu. W powyższym kontekście ambitnym wyzwaniem będzie realizacja krajowego celu redukcyjnego na 2030 r. w sektorach non-ETS, który został określony na poziomie -7% w tzw. Effort Sharing Regulation opublikowanej w 2018 r.

Kolejnym ważnym elementem unii energetycznej jest obszar „*efektywność energetyczna*”. Najważniejszym aktem prawnym tego obszaru w Polsce jest ustawa o efektywności energetycznej z 2016 r., na podstawie której podmioty zobowiązane są do wdrożenia przedsięwzięć zwiększających efektywność energetyczną (lub w ograniczonej części zakupu białych certyfikatów). Ustawa obejmuje sektor prywatny, jak i sektor publiczny nakładając zobowiązania oszczędnościowe na wszystkie podmioty.

Kolejnym wymiarem unii energetycznej, na którym podejmowane są działania jest „*wewnętrzny rynek energii*”. Obszar energetycznego rynku wewnętrznego UE wymaga dwutorowości działań i synchronizacji. Polega ona na działaniach zapewniających energetyczną wystarczalność oraz równoległe rozszerzaniu i intensyfikacji współpracy w ramach systemu paneuropejskiego.

Obszar „*innowacji w obszarze sektora energetycznego*” to zagadnienie, którego znaczenie jest sukcesywnie wzmacniane. Sektor energetyczny dostrzega coraz większą potrzebę rozwoju nowego podejścia, którego najistotniejszymi narzędziami będą nowe technologie oraz innowacje procesowe. Polska polityka w dziedzinie innowacji stawia na wdrożenia innowacji. Wykorzystywane są środki z budżetu państwa w połączeniu z funduszami europejskimi oraz ze środkami własnymi przedsiębiorstw energetycznych. Trendem wspierającym kierunek na innowacje w energetyce jest aktywność proinnowacyjna spółek energetycznych. W Polsce istnieje coraz silniejsza tendencja – wspierana przez aktywność państwa – która polega na programach inkubacyjnych w stosunku do startup-ów, które tworzą pomysły i rozwijają swoją działalność w sektorze energetycznym.

Strategia Zrównoważonego Rozwoju Transportu do 2030 roku

W dniu 24 września 2019 r. Rada Ministrów przyjęła uchwałę w sprawie przyjęcia „Strategii Zrównoważonego Rozwoju Transportu do 2030 roku”, przedłożoną przez Ministra Infrastruktury.

Głównym celem krajowej polityki transportowej jest zwiększenie dostępności transportowej kraju oraz poprawa bezpieczeństwa uczestników ruchu i efektywności sektora transportowego przez utworzenie spójnego, zrównoważonego, innowacyjnego i przyjaznego użytkownikom systemu transportowego na poziomie krajowym, europejskim i globalnym. Osiągnięcie tego celu pozwoli na rozwijanie dogodnych warunków, sprzyjających stabilnemu rozwojowi gospodarczemu kraju.

Realizacja celu głównego w perspektywie do 2030 r. wymaga podjęcia następujących działań:

- budowy zintegrowanej i wzajemnie powiązanej sieci transportowej służącej konkurencyjnej gospodarce,
- poprawy sposobu organizacji i zarządzania systemem transportowym,
- zmiany w indywidualnej i zbiorowej mobilności (chodzi m.in. o promocję transportu zbiorowego),
- poprawy bezpieczeństwa uczestników ruchu oraz przewożonych towarów,
- ograniczania negatywnego wpływu transportu na środowisko,
- poprawy efektywności wykorzystania publicznych środków na przedsięwzięcia transportowe.

Do najważniejszych kierunków interwencji sprecyzowanych w niniejszej Strategii w kontekście celów Programu Ochrony Środowiska są:

- kierunek interwencji 3: zmiany w indywidualnej i zbiorowej mobilności,
- kierunek interwencji 5: ograniczanie negatywnego wpływu transportu na środowisko.

Strategia rozwoju systemu bezpieczeństwa narodowego Rzeczypospolitej Polskiej 2022

Zapewnienie bezpieczeństwa państwa oraz jego obywateli należy do żywotnych interesów narodowych Rzeczypospolitej Polskiej. Bezpieczeństwo narodowe oznacza zdolność państwa i jego społeczeństwa do zapewnienia warunków jego istnienia i rozwoju, integralności terytorialnej, niezależności politycznej, stabilności wewnętrznej oraz jakości życia. Zdolność ta jest kształtowana poprzez działania polegające na wykorzystaniu szans, podejmowaniu wyzwań, redukowaniu ryzyka oraz eliminowaniu zagrożeń zewnętrznych i wewnętrznych, co zapewnia trwanie, tożsamość, funkcjonowanie i swobody rozwojowe państwa i narodu (społeczeństwa).

Do najważniejszych celów tej Strategii w kontekście celów Programu Ochrony Środowiska należą:

- Cel 3. Rozwój odporności na zagrożenia bezpieczeństwa narodowego
 - ✓ Priorytet 3.1. Zwiększanie odporności infrastruktury krytycznej
 - a) Kierunek interwencji 3.1.3. Zapewnienie bezpieczeństwa funkcjonowania energetyki jądrowej w Polsce,
- Cel 4. Zwiększenie integracji polityk publicznych z polityką bezpieczeństwa
 - ✓ Priorytet 4.1. Integracja rozwoju społeczno-gospodarczego i bezpieczeństwa narodowego
 - b) Kierunek interwencji 4.1.1. Wzmocnienie relacji między rozwojem regionalnym kraju a polityką obronną,
 - c) Kierunek interwencji 4.1.2. Koordynacja działań i procedur planowania przestrzennego uwzględniających wymagania obronności i bezpieczeństwa państwa,
 - d) Kierunek interwencji 4.1.3. Wspieranie rozwoju infrastruktury przez sektor bezpieczeństwa,
 - e) Kierunek interwencji 4.1.4. Wspieranie ochrony środowiska przez sektor bezpieczeństwa.

Program ochrony środowiska dla Województwa Śląskiego do roku 2019 z uwzględnieniem perspektywy do roku 2024

Program Ochrony Środowiska dla Województwa Śląskiego jest dokumentem określającym cele i priorytety w obszarze poprawy stanu środowiska Województwa Śląskiego. Naczelną zasadą przyjętą w Programie jest zasada zrównoważonego rozwoju, która umożliwi zharmonizowany rozwój gospodarczy i społeczny zgodny z ochroną walorów środowiska. Wyznaczone cele nakreślają konkretne wyzwania dla Programu Ochrony Środowiska dla Mysłowic.

W zgodzie z założeniami „Śląskie 2020+” sformułowano cel nadrzędny Programu, który brzmi:

Województwo śląskie regionem innowacyjnej gospodarki i wysokiej jakości życia przy zachowaniu dobrego stanu środowiska przyrodniczego.

Pozostałe cele długoterminowe przedstawiają się następująco:

powietrze atmosferyczne:

- znacząca poprawa jakości powietrza na obszarze województwa śląskiego związana z realizacją kierunków działań naprawczych,
- realizacja racjonalnej gospodarki energetycznej łączącej efektywność energetyczną z nowoczesnymi technologiami,

zasoby wodne:

- system zrównoważonego gospodarowania wodami powierzchniowymi i podziemnymi, umożliwiający zaspokojenie uzasadnionych potrzeb wodnych regionu przy osiągnięciu i utrzymaniu co najmniej dobrego stanu wód,

gospodarka odpadami:

- zbudowanie systemu zgodnego z hierarchią postępowania z odpadami, w której priorytetem jest zapobieganie powstawaniu odpadów, a następnie przygotowanie do ponownego użycia, recykling i inne metody odzysku oraz wdrożenie modelu gospodarowania odpadami komunalnymi opartego na ich selektywnym zbieraniu i termicznym przekształcaniu pozostałych odpadów palnych z odzyskiem energii,

ochrona przyrody:

- zachowanie, odtworzenie i zrównoważone użytkowanie bioróżnorodności

i georóżnorodności oraz ochrona krajobrazu,

zasoby naturalne:

- zrównoważona gospodarka zasobami surowców naturalnych,

gleby:

- racjonalna gospodarka zasobami glebowymi,

tereny przemysłowe:

- przekształcenie terenów przemysłowych i zdegradowanych województwa śląskiego zgodnie z wymaganiami ekologicznymi oraz uwarunkowaniami społeczno-ekonomicznymi,

hałas:

- poprawa i utrzymanie dobrego stanu akustycznego środowiska,

promieniowanie elektromagnetyczne:

- utrzymanie wartości natężenia promieniowania elektromagnetycznego na dotychczasowych, niskich poziomach,

przeciwdziałanie poważnym awariom przemysłowym:

- ograniczenie ryzyka wystąpienia poważnych awarii przemysłowych oraz minimalizacja ich skutków.

Program ochrony powietrza dla województwa śląskiego

Program ochrony powietrza (POP) dla województwa śląskiego został przyjęty Uchwałą Nr VI/21/12/2020 Sejmiku Województwa Śląskiego z dnia 22 czerwca 2020 r.

Program ochrony powietrza dla województwa śląskiego został opracowany w związku z odnotowaniem w 2018 r. przekroczenia standardów jakości powietrza oraz docelowego poziomu benzo(a)pirenu w województwie śląskim. Opracowany został zgodnie z wymaganiami Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2019 r. w sprawie programów ochrony powietrza oraz planów działań krótkoterminowych.

Podstawowym celem Programu ochrony powietrza dla województwa śląskiego jest poprawa jakości powietrza i dotrzymanie obowiązujących standardów, aby ograniczyć niekorzystny wpływ zanieczyszczeń na mieszkańców. Dlatego zaplanowane działania mają na celu uzyskanie maksymalnego efektu ekologicznego poprzez redukcję emisji zanieczyszczeń do powietrza ze źródeł, które w największym stopniu oddziałują na wielkość stężeń substancji w powietrzu.

Program wskazuje następujące kierunki działań naprawczych:

- redukcja emisji zanieczyszczeń ze źródeł małej mocy do 1 MW -działanie wskazane w harmonogramie,
- zaplanowanie mechanizmów wsparcia nastawionych na łagodzenie ekonomicznych skutków przeprowadzonej wymiany kotłów (np. zwiększenia kosztów paliwa lepszej jakości),
- wprowadzenie w województwie śląskim systemu wsparcia doradczego na poziomie gminnym,
- zwiększenie skuteczności przyjętych kanałów informacyjnych i komunikacyjnych,
- ograniczenie wpływu emisji zanieczyszczeń z transportu drogowego,
- kształtowanie polityki przestrzennej w sposób sprzyjający poprawie stanu jakości powietrza,
- prowadzenie edukacji ekologicznej,
- prowadzenie działań kontrolnych,
- realizacja uchwały nr V/36/1/2017 Sejmiku Województwa Śląskiego z dnia 7 kwietnia 2017 r. w sprawie wprowadzania na obszarze województwa śląskiego ograniczeń w zakresie eksploatacji instalacji, w których następuje spalanie paliw.

Strategia Ochrony Przyrody Województwa Śląskiego do roku 2030

Strategia Ochrony Przyrody Województwa Śląskiego precyzuje **wizję**: Województwo śląskie będzie miejscem o wyróżniających walorach krajobrazowych i przyrodniczych, w którym bogactwo zasobów, optymalnie użytkowane i skutecznie chronione, stworzy lepszą jakość życia i zdrowia człowieka, regionem zrównoważonego rozwoju, w którym wysoka świadomość przyrodnicza mieszkańców przyczyni

się do utrwalenia nowego wizerunku województwa śląskiego oraz regionem o sprawnym systemie zarządzania komponentami środowiska przyrodniczego i przestrzenią.

Misją województwa śląskiego jest zachowanie i odtwarzanie dziedzictwa przyrodniczego i przyrodniczo-kulturowego oraz zrównoważone korzystanie z zasobów przyrody i kształtowanie środowiska przyrodniczego na jego obszarze, uwzględniając potrzeby przyszłych pokoleń oraz nie naruszające potrzeb i praw w tym zakresie mieszkańców sąsiadujących województw.

Strategia precyzuje następujące cele strategiczne:

- I cel strategiczny: Zachowanie różnorodności biologicznej i georóżnorodności w dobrym stanie oraz umożliwiającym korzystanie z ich zasobów obecnym i przyszłym pokoleniom,
- II cel strategiczny: Zachowanie i ochrona obszarów o wysokich walorach krajobrazowych oraz powstrzymanie degradacji krajobrazu i przywracanie ładu przestrzennego,
- III cel strategiczny: Zintegrowany system zarządzania środowiskiem przyrodniczym i przestrzenią,
- IV cel strategiczny: Wysoki poziom świadomości ekologicznej i holistycznej wiedzy o przyrodzie i krajobrazie oraz zaangażowania mieszkańców województwa śląskiego w ich ochronę.

Strategia Rozwoju Województwa Śląskiego „Śląskie 2030” Zielone Śląskie

Strategia Rozwoju Województwa Śląskiego „Śląskie 2030” została przyjęta Uchwałą Nr VI/24/1/2020 Sejmiku Województwa Śląskiego z dnia 19 października 2020 r.

Wizja rozwoju województwa śląskiego stanowi podstawę do sformułowania głównych celów polityki rozwoju oraz stanowi określenie aspiracji i dążeń społeczności regionalnej.

Wizja rozwoju została sprecyzowana w następujący sposób: **Województwo śląskie będzie nowoczesnym regionem europejskim o konkurencyjnej gospodarce, będącej efektem odpowiedzialnej transformacji, zapewniającym możliwość rozwoju swoim mieszkańcom i oferującym wysoką jakość życia w czystym środowisku.**

Wizja regionu opiera się na kluczowych wartościach społeczności regionalnej, pozycji i wizerunku regionu w procesach rozwoju kraju i Europy oraz ustalonych w wyniku debaty publicznej kluczowych czynnikach rozwoju.

Wizja rozwoju województwa śląskiego doprowadzi do wykreowania regionu o nowym, pozytywnym wizerunku, który będzie zajmował istotną pozycję w procesach rozwoju Europy.

Osiągnięcie wizji rozwoju wymagać będzie koncentracji działań na czterech celach strategicznych: dla których sformułowano cele operacyjne w perspektywie do 2030 r. tj.:

- cel strategiczny A: województwo śląskie regionem odpowiedzialnej transformacji gospodarczej,
 - ✓ cel operacyjny A.1. Konkurencyjna gospodarka,
 - ✓ cel operacyjny A.2. Innowacyjna gospodarka,
 - ✓ cel operacyjny A.3. Silna lokalna przedsiębiorczość,
- cel strategiczny B: województwo śląskie regionem przyjaznym dla mieszkańca:
 - ✓ cel operacyjny B.1. wysoka jakość usług społecznych, w tym zdrowotnych,
 - ✓ cel operacyjny B.2. aktywny mieszkaniec,
 - ✓ cel operacyjny B.3. atrakcyjny i efektywny system edukacji i nauki,
- cel strategiczny C: województwo śląskie regionem wysokiej jakości środowiska i przestrzeni:
 - ✓ cel operacyjny C.1. wysoka jakość środowiska,
 - ✓ cel operacyjny C.2. efektywna infrastruktura,
 - ✓ cel operacyjny C.3. atrakcyjne warunki zamieszkania, kompleksowa rewitalizacja, zapobieganie i dostosowanie do zmian klimatu,
- cel strategiczny D: województwo śląskie regionem sprawnie zarządzanym:
 - ✓ cel operacyjny D.1. zrównoważony rozwój terytorialny,
 - ✓ cel operacyjny D.2. aktywna współpraca z otoczeniem i kreowanie silnej marki regionu,
 - ✓ cel operacyjny D.3. nowoczesna administracja publiczna.

Program Ochrony Środowiska przed Hałasem dla województwa śląskiego do roku 2023 dla terenów poza aglomeracjami, położonych wzdłuż odcinków dróg o natężeniu ruchu powyżej 3 000 000 pojazdów rocznie i odcinków linii kolejowych o natężeniu ruchu powyżej 30 000 pociągów rocznie

Celem Programu jest wyszczególnienie podstawowych kierunków i zakresu działań niezbędnych do przywrócenia dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku. Działania zaproponowane w ramach niniejszego dokumentu zostały podzielone na trzy rodzaje:

- Działania krótkookresowe – realizowane w trakcie trwania Programu:

Strategia krótkookresowa realizowana będzie przez następujące działania:

- ✓ podjęcie działań związanych z realizacją inwestycji umożliwiających wyprowadzenie ruchu samochodowego poza teren ścisłej zabudowy mieszkaniowej (planowanie przedsięwzięcia, uzyskanie decyzji dla modernizacji, rozbudowy istniejących oraz budowy nowych dróg),
 - ✓ remonty i modernizacja nawierzchni drogowych,
 - ✓ realizacja działań naprawczych nałożonych wynikających z postępowania organów ochrony środowiska,
 - ✓ remonty i modernizacja linii kolejowych,
 - ✓ utrzymanie torowiska w dobrym stanie poprzez regularne szlifowanie i frezowanie szyn, stosowanie urządzeń do smarowania szyn oraz oczyszczanie i uzupełnienia podsypki tłuczniowej,
- Działania długookresowe – realizowane po okresie trwania Programu, służące wskazaniu możliwych sposobów i kierunków działań przewidzianych do realizacji
Strategia długookresowa realizowana będzie przez następujące działania:
 - ✓ ocena skuteczności i stopnia realizacji działań podjętych w ramach Programu ochrony środowiska przed hałasem na etapie wykonywania aktualizacji Programu,
 - ✓ rozpatrzenie konieczności wykonania przeglądu ekologicznego dla rejonów, dla których na etapie aktualizacji mapy akustycznej wykazane zostaną dalsze przekroczenia wartości dopuszczalnych hałasu,
 - ✓ modernizacja, rozbudowa oraz budowa nowych dróg,
 - ✓ redukcja natężenia ruchu poprzez budowę obwodnic, tworzenie stref z zakazem lub ograniczeniem ruchu pojazdów,
 - ✓ wspieranie i promowanie komunikacji zbiorowej m.in.: poprzez kreowanie priorytetów dla komunikacji, podnoszenie standardów przewozów, rozwijanie floty taboru, wprowadzenie inteligentnych systemów,
 - ✓ promowanie pojazdów elektrycznych i hybrydowych m.in. poprzez komunikację zbiorową,
 - ✓ remonty i modernizacja linii kolejowych,
 - ✓ stopniowa wymiana taboru na nowocześniejszy,
 - Działania ciągłe – realizowane w trakcie i po okresie trwania Programu
Działania ciągłe realizowane będą przez następujące działania:
 - ✓ prowadzenie właściwej polityki w zakresie planowania przestrzennego (planowanie nowych źródeł hałasu w oddaleniu od obszarów podlegających ochronie akustycznej, stosowanie zasad strefowania zabudowy, ograniczanie na etapie uchwalania mpzp możliwości lokalizowania nowych obszarów podlegających ochronie akustycznej w strefach oddziaływania hałasu o poziomie większym od dopuszczalnego,
 - ✓ prowadzenie edukacji ekologicznej w zakresie możliwości minimalizacji oddziaływania akustycznego pochodzącego od ruchu pojazdów (promowanie komunikacji zbiorowej oraz proekologicznych postaw w zakresie korzystania z pojazdów samochodowych, stopniowa eliminacja pojazdów niespełniających wymagań akustycznych,
 - ✓ prowadzenie kontroli stanu nawierzchni drogowych,
 - ✓ prowadzenie remontów nawierzchni, wynikających z realizowanych corocznych przeglądów stanu nawierzchni drogowej,
 - ✓ prowadzenie kontroli przestrzegania przepisów dotyczących prędkości ruchu.

Program Ochrony Środowiska dla Miasta Mysłowice na lata 2018-2021 z perspektywą do roku 2025

Dotychczas obowiązujący Program Ochrony Środowiska dla Miasta Mysłowice na lata 2018-2021 z perspektywą do roku 2025 analizował istniejący stan poszczególnych komponentów środowiska przyrodniczego oraz przedstawiał cele i zadania konieczne do realizacji w poszczególnych obszarach interwencji. Mały one zapewnić zachowanie dobrego stanu środowiska, a tam gdzie konieczna była poprawa – przedstawiał zadania naprawcze.

W oparciu o przeprowadzoną analizę stanu środowiska i infrastruktury Miasta, wskazanych zostało 10 obszarów interwencji, w ramach których wyznaczono cele do realizacji. Cele były realizowane poprzez kierunki interwencji i konkretne zadania i nie zostały w pełni osiągnięte.

W dotychczasowym Programie została zatem sprecyzowana polityka ochrony środowiska Mysłowic, która wymaga dalszego kontynuowania i stanowi wskazanie do sformułowania celów i kierunków interwencji określonych w opracowywanym aktualnie „Programie Ochrony Środowiska dla Miasta Mysłowice na lata 2022-2025 z perspektywą do 2029 r.”.

Plan Gospodarki Niskoemisyjnej dla Miasta Mysłowice

Celem niniejszego Planu jest przedstawienie zakresu działań możliwych do realizacji w związku z ograniczeniem zużycia energii oraz zmniejszenia emisji zanieczyszczeń do atmosfery. Cel ten jest zbieżny z polityką energetyczną Miasta Mysłowice.

Głównym celem realizacji dokumentu jest osiągnięcie redukcji emisji gazów cieplarnianych, zwiększenie udziału energii pochodzącej ze źródeł odnawialnych oraz ograniczenie konsumpcji energii finalnej.

Wizja stanowiąca podstawę strategii osiągania celów planu gospodarki niskoemisyjnej dla Miasta Mysłowice stanowi odpowiedź na krajową politykę niskoemisyjną. Uwzględnia również lokalne uwarunkowania, racjonalne i zrównoważone gospodarowanie zasobami środowiska naturalnego oraz ograniczanie emisji zanieczyszczeń do środowiska.

Program Ograniczania Niskiej Emisji dla Miasta Mysłowice

Dla Miasta Mysłowice podstawowym celem realizacji niniejszego Programu jest zmniejszenie emisji zanieczyszczeń do atmosfery na jego obszarze. Jednocześnie podejmowane działania mają za zadanie pomóc w realizacji zapisów uchwały antysmogowej obowiązującej w województwie śląskim od 01 września 2017 r.

Wszelkie wsparcie zewnętrzne Miasta w zakresie realizacji Programu jest możliwe jedynie przy wykazaniu pozytywnego efektu ekologicznego. Korzyści ekonomiczne (eksploatacyjne) wynikające z wymiany źródła ciepła interesują przede wszystkim użytkowników tych urządzeń. Dla użytkowników zatem efekt ekologiczny jest sprawą wtórną, a jeżeli uczestnik w wyniku udziału w Programie nie będzie ponosił dodatkowych kosztów, tym chętniej do niego przystąpi. Istnieją również uczestnicy Programu, którzy chcą zainstalować kotły zasilane paliwami gazowymi lub ciekłymi zwiększając komfort użytkowania, kosztem wzrostu rocznych wydatków eksploatacyjnych.

Aktualizacja założeń do planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe dla Miasta Mysłowice

Jako lokalną politykę energetyczną sprecyzowano dążenie do realizacji zadań oraz celów sprecyzowanych w omawianym planie, a ukierunkowanych na podstawowe zadania, postawione przed Miastem Mysłowice do realizacji poprzez zapisy zawarte w ustawie Prawo energetyczne.

Zadania te w zakresie planowania energetycznego zostały prawnie przypisane gminie w ustawie Prawo energetyczne. Artykuł 18 ww. ustawy określa, że do zadań własnych gminy w zakresie zaopatrzenia w energię elektryczną, ciepło i paliwa gazowe należy:

- planowanie i organizacja zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe na obszarze gminy,
- planowanie oświetlenia miejsc publicznych i dróg znajdujących się na terenie gminy,
- finansowanie oświetlenia ulic, placów i dróg publicznych znajdujących się na terenie gminy,

- planowanie i organizacja działań mających na celu racjonalizację zużycia energii i promocję rozwiązań zmniejszających zużycie energii na obszarze gminy,
- ocena potencjału wytwarzania energii elektrycznej w wysokosprawnej kogeneracji oraz efektywnych energetycznie systemów ciepłowniczych lub chłodniczych na obszarze gminy.

W planowaniu energetycznym sprecyzowano trzy uniwersalne cele w zaopatrzeniu podmiotów gospodarczych i społeczeństwa gminy w energię do roku 2030. Są to:

- podniesienie jakości powietrza,
- bezpieczeństwo energetyczne,
- akceptacja społeczna działań gminy w zakresie energetyki w tym tworzenie warunków dla zdrowego życia mieszkańców, solidarność na rzecz warunków życia przyszłych pokoleń.

Plan adaptacji Miasta Mysłowice do zmian klimatu do roku 2030

Plan adaptacji Miasta Mysłowice do zmian klimatu do roku 2030 powstał w odpowiedzi na jeden z najważniejszych problemów ochrony środowiska, jakim są zmiany klimatu i potrzeba adaptacji do skutków tych zmian. Plan wskazuje wizję, cel nadrzędny oraz cele szczegółowe adaptacji Miasta do zmian klimatu, jakie powinny zostać osiągnięte przez realizację wybranych działań adaptacyjnych w czterech najbardziej wrażliwych sektorach/obszarach Miasta, tj. zdrowia publicznego, gospodarki wodnej, gospodarki przestrzennej oraz transportu.

Plan adaptacji ma na celu przystosowanie Miasta do zmian klimatu, zmniejszenie jego podatności na zjawiska ekstremalne oraz zwiększenie potencjału do radzenia sobie ze skutkami tych zjawisk i ich pochodnych.

Podejmowane w Mieście działania na rzecz adaptacji do zmian klimatu są spójne z zasadami zrównoważonego rozwoju, zapewniającymi, że dążenie do dobrobytu gospodarczego mieszkańców Miasta odbywa się w harmonii z przyrodą i z uwzględnieniem potrzeb przyszłych pokoleń.

Plan Adaptacji Miasta Mysłowice do zmian klimatu do roku 2030 został opracowany w celu przygotowania władz Miasta i mieszkańców do świadomego i odpowiedzialnego reagowania na zmiany klimatu oraz wynikające z nich zagrożenia. Wizja i cel nadrzędny dla Planu Adaptacji do zmian klimatu zostały wypracowane w trybie warsztatowym. Brzmiały one: *W roku 2030 Miasto Mysłowice będzie obszarem zrównoważonego rozwoju gospodarczego, społecznego i przyrodniczego, przygotowanym na zmiany klimatu i zapewniającym swoim mieszkańcom bezpieczeństwo w sytuacji spodziewanych zdarzeń klimatycznych. Wzmocnienie potencjału adaptacyjnego Miasta do skutków zmian klimatu w celu realizacji ekologicznych, społecznych i ekonomicznych celów rozwoju oraz wysokiej jakości życia jego mieszkańców.*

Program usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu Miasta Mysłowice wraz ze szczegółową inwentaryzacją

Wyroby zawierające azbest stanowią bezpośrednie zagrożenie dla zdrowia ludzi wówczas, gdy włókna azbestowe uwalniają się i wraz z powietrzem przedostają się do układu oddechowego (np. w trakcie prac demontażowych, podczas ich szlifowania, cięcia lub łamania). Problem unieszkodliwiania azbestu znalazł osobne miejsce w rządowym „Programie usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest stosowanych na terytorium Polski” oraz w Programie Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009-2032. Zgodnie z tym Programem, przyjmuje się oczyszczenie do roku 2032, terytorium Polski z azbestu i usunięcie stosowanych od wielu lat wyrobów zawierających azbest. Program ten między innymi, nakłada na gminy obowiązek współpracy z lokalnymi mediami celem rozpowszechniania informacji dotyczących zagrożeń powodowanych przez azbest oraz wyroby go zawierające. Głównym źródłem odpadów zawierających azbest są stosowane w budownictwie do 1997 r. płyty azbestowo-cementowe.

Na etapie przeprowadzonej na obszarze Miasta Mysłowice inwentaryzacji stwierdzono niewielką ilość obiektów gospodarstw indywidualnych z wyrobami zawierającymi azbest (1,9%), z kolei budynki spółdzielni i wspólnot mieszkaniowych przedstawiały 81% udziału.

Do końca stycznia 2022 r. w Mieście Mysłowice unieszkodliwiono 48,222 Mg azbestu i aktualnie

liczba obiektów gospodarstw domowych z wyrobami zawierającymi azbest wynosi 1,66% ogółu budynków w Mieście, z czego budynki spółdzielni i wspólnot mieszkaniowych stanowią 79,7% udziału wszystkich zinwentaryzowanych budynków z azbestem.

Strategia Zrównoważonego Rozwoju Mysłowice 2020+

Niniejsza Strategia została przyjęta uchwałą Nr LIII/996/14 Rady Miasta Mysłowice z dnia 27 marca 2014 r.

Mysłowice są pod wieloma względami Miastem reprezentatywnym dla obszaru Górnośląsko-Zagłębiowskiej Metropolii. Na stosunkowo niewielkim obszarze występują wszystkie problemy strukturalne: gospodarcze, ekologiczne, infrastrukturalne i społeczne, charakterystyczne dla obszaru określanego dawniej jako Górnośląski Okręg Przemysłowy.

Z większością miast Metropolii, Mysłowice łączy trudna teraźniejszość transformacji gospodarczej, która spowodowała drastyczne osłabienie dotychczasowej bazy ekonomicznej (górnictwo, przemysł ciężki). Podobne są również problemy społeczne. Ale podobne są także atuty: wysoki etos pracy, aktywność społeczności lokalnych i stowarzyszeń, żywe i bogate tradycje kulturalne, relatywnie dobre kwalifikacje zasobów pracy.

Wizja rozwoju Miasta jest zapisem oczekiwań mieszkańców wobec przyszłości Miasta. Wizja 2020+ odnosi się przede wszystkim do okresu programowania strategii (rok 2020), ale w niektórych aspektach wykracza poza horyzont strategii. Wizja Mysłowice 2020+:

- Miasto dumne ze swojej tradycji,
- Miasto bezpieczne i wygodne do życia,
- Miasto demokracji obywatelskiej,
- Miasto o zróżnicowanej i nowoczesnej gospodarce,
- Miasto dostępne komunikacyjnie,
- Miasto w zgodzie ze środowiskiem.

Miejski Program Rewitalizacji Miasta Mysłowice na lata 2016-2020+

Aktualizację niniejszego dokumentu przyjęto uchwałą Nr XLII/648/17 Rady Miasta Mysłowice z dnia 28 września 2017 r.

Celem rewitalizacji jest poprawa wszystkich aspektów życia mieszkańców Miasta, poprzez rewaloryzację stanu środowiska zamieszkania oraz wsparcie rozwoju społecznego i gospodarczego w celu wyjścia ze stanu kryzysowego.

Powiązanie spraw społecznych, gospodarczych i technicznych w procesach rewitalizacji to istota zagadnienia. Rewitalizacja obejmuje działania wszystkich dziedzin życia Miasta prowadzące do jednego celu jakim jest rozwój poprzez wzrost gospodarczy, stopniową likwidację problemów społecznych oraz rozwiązanie zagadnień przestrzennych.

Misją Programu rewitalizacji i głównym celem jest aktywizacja mieszkańców w celu wyeliminowania negatywnych zjawisk społeczno-gospodarczych oraz rewaloryzacja i nadanie nowych zadań zdegradowanym terenom.

Wizję obszaru rewitalizacji należy określić jako miejsce oferujące bezpieczne i dobrej jakości przestrzeń do zamieszkania oraz prowadzenie działalności gospodarczej, atrakcyjnymi dla mieszkańców terenami i obiektami otwartymi na kulturę, ludzi przedsiębiorczych i działania organizacji pozarządowych.

Celem głównym programu jest aktywizacja mieszkańców w celu wyeliminowania negatywnych zjawisk społeczno-gospodarczych oraz rewaloryzacja, zwiększenie aktywności gospodarczej i nadanie nowych zadań zdegradowanym terenom.

Niniejszy dokument stanowi spełnienie obowiązku Miasta jakim jest sporządzanie strategicznych dokumentów na szczeblu gminnym/powiatowym i pozwala władzom Miasta na bieżąco kontrolować stan środowiska, a także na tej podstawie planować działania służące poprawie jego stanu.

Opracowując niniejszy Program uwzględniono wymagania dokumentów strategicznych szczebla

zarówno wyższego jak i lokalnego, które omówiono powyżej. Priorytety, cele i kierunki działań sprecyzowane w tych dokumentach posłużyły do zaplanowania kierunków działań w *Programie Ochrony Środowiska dla Miasta Mysłowice na lata 2022-2025 z perspektywą do 2029 r.*, w sektorze stanu środowiska. Program zatem nie zawiera kopii wszystkich celów ujętych w opisanych powyżej dokumentach tylko skupia się przede wszystkim na poprawie stanu środowiska w Mieście, co pociąga za sobą w konsekwencji również poprawę standardu jakości życia jego mieszkańców.

Niniejszy Program zatem musi być zbieżny z założeniami najważniejszych dokumentów na różnym szczeblu programowania regionalnego, przy czym cele dokumentów wyższego szczebla muszą mieć odniesienie w lokalnych działaniach Miasta zaplanowanych indywidualnie dla Mysłowic, ze szczególnym uwzględnieniem celów mających wpływ na poprawę jakości środowiska.

Z analizy dokumentów strategicznych szczebla lokalnego i szczebli wyższych, można wyciągnąć następujące wnioski:

- generalnie dokumenty te wskazują na następujące wyzwania i kierunki działań: zrównoważony rozwój, ochronę i poprawę środowiska, w tym przyrody i bioróżnorodności, ograniczenie emisji zanieczyszczeń do środowiska, w szczególności do powietrza włączając w to emisję gazów cieplarniowych, zapewnienie bezpieczeństwa energetycznego, poprawę efektywności energetycznej i zwiększenie wykorzystania odnawialnych źródeł energii,
- wszystkie przedsięwzięcia proponowane w Programie przyczyniać się będą do realizacji ww. celów, choć stopień ich wkładu będzie różny,
- nie zidentyfikowano obszarów całkowicie sprzecznych z celami analizowanych dokumentów strategicznych, jednakże realizacja szeregu działań objętych niniejszym Programem, mogących znacząco oddziaływać na środowisko, wymagać będzie analiz szczegółowych w ramach procedury oceny oddziaływania na środowisko.

4. Dane ogólne o gminie

Położenie

Miasto Mysłowice położone jest we wschodniej części województwa śląskiego. Jest to Miasto na prawach powiatu, które administracyjnie skupia w sobie funkcje samorządu gminnego i powiatowego. Jest to także gmina członkowska związku metropolitalnego pn. Górnośląsko-Zagłębiowska Metropolia (GZM).

Jednostka graniczy z następującymi gminami miejskimi: Katowice (od zachodu i północnego-zachodu), Sosnowiec (od północnego-wschodu), Jaworzno (od wschodu), Imielin (od południowego-wschodu) oraz Łędziny (od południowego-zachodu).

W strukturze przestrzennej Mysłowic wyraźnie wyodrębnione są dwie części:

- część północna - silnie zurbanizowana i uprzemysłowiona,
- część południowa – o rozproszonej zabudowie i niewykryształizowanej strukturze funkcjonalno-przestrzennej.

Umowną linię podziału pomiędzy nimi wyznacza obecnie autostrada A4 i wschodni odcinek drogi ekspresowej S1 (od węzła z autostradą do granicy Miasta z Jaworzniem).

Zgodnie ze Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego, Mysłowice podzielone są na 15 dzielnic, stanowiących w sensie prawnym jednostki pomocnicze Miasta tj.

- północ:
 - ✓ Bończyk-Tuwima,
 - ✓ Brzęczkowice i Słupna,
 - ✓ Centrum,
 - ✓ Janów Miejski – Ćmok,
 - ✓ Piasek,
 - ✓ Stare Miasto,
 - ✓ Szopena – Wielka Skotnica,
- południe:
 - ✓ Brzezinka,
 - ✓ Dzieńkowice,
 - ✓ Kosztowy,
 - ✓ Krasowy,
 - ✓ Larysz – Hajdowizna,
 - ✓ Morgi,
 - ✓ Wesoła,
 - ✓ Ławki.

Śródmieście stanowi zabudowana część Miasta Mysłowice, cechująca się uporządkowaną zabudową mieszkaniową, o dominującym udziale zabudowy wielorodzinnej. Istotnym elementem wpływającym na kierunki rozwoju zabudowy śródmieścia jest kształtujący się układ dróg miejskich i obwodnic: zachodniej i północnej.

Charakterystyczną cechą zachodniej części śródmieścia jest przemieszanie zabudowy w różnym wieku. Tylko w starszych osiedlach wielorodzinnych istnieją tereny zieleni publicznej, urządzone w formie małych parków osiedlowych lub zieleńców przy ciągach pieszych, zapewniają one dostępność terenów zielonych przeznaczonych do codziennej rekreacji.

W strukturze zagospodarowania śródmieścia znaczny udział mają również tereny przemysłowe. Otaczają one pierścieniem zabudowę mieszkaniowo-usługową. Są one w trakcie restrukturyzacji, dlatego też znajdują się w różnym stanie zagospodarowania.

Część południową tworzą: Brzezinka, Kosztowy, Larysz, Morgi, Wesoła i Stara Wesoła, Krasowy, Ławki i Dzieńkowice. W południowej części Mysłowic dominują tereny rolne i zabudowa mieszkaniowa, nie jest to jednak obszar pozbawiony przemysłu. Tereny przemysłowe występują w trzech większych

skupieniach, zlokalizowanych w Wesolej (rejon KWK „Mysłowice-Wesoła”) i Brzezince. Z południowej części Miasta wyodrębniają się dodatkowo Dzieckowice, stanowiące enklawę na jego południowo-wschodnim krańcu, oddzieloną kompleksem leśnym i częściowo zrekultywowanym dawnym składowiskiem odpadów Elektrowni Jaworzno III. Planowane jest uruchomienie największej w Polsce farmy fotowoltaicznej. Farma zostanie zlokalizowana na zrekultywowanym składowisku odpadów paleniskowych w Mysłowicach. Pozostały obszar otoczony jest pierścieniem terenów leśnych (za wyjątkiem wschodniej części), co stwarza korzystne warunki dla rozwijającej się funkcji mieszkaniowej. W strukturze terenów mieszkaniowych dominuje zabudowa jednorodzinna. Występują w tej części Miasta trzy osiedla o wyraźnym rodowodzie wiejskim - Dzieckowice, Krasowy i Ławki. Pozostałe osiedla południowej części Miasta - Stara Wesoła, Morgi i Larysz - ulegają stopniowej urbanizacji, przekształcając się w dzielnice o charakterze podmiejskim.

Wg danych zawartych w Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Miasta Mysłowice powierzchnia Miasta wynosi 6 566,36 ha.

Według danych Urzędu Miasta Mysłowice liczba mieszkańców zameldowanych na pobyt stały w Mieście, stan na dzień 31.12.2021 r. wynosi 67 881 osób. Gęstość zaludnienia wynosi 1 034 os/km².

Powierzchnia i grunty

Wg danych pozyskanych z Wydziału Ochrony Środowiska Urzędu Miasta Mysłowice za 2021 r., w strukturze użytkowania gruntów udział użytków rolnych, gruntów zabudowanych i zurbanizowanych oraz lasów w Mieście jest bardzo wyrównany. Przypada na nie po ok. 30% powierzchni. Największy udział mają użytki rolne, które stanowią 31,3% powierzchni Miasta. Wśród nich dominują grunty orne (20,2%), zaś łąki i pastwiska mają łącznie 9,5% udziału, a sady zajmują powierzchnię 0,9%.

Drugą kategorią użytkowania są grunty zabudowane i zurbanizowane, które obejmują aż 31,2%. Jest to bardzo wysoki odsetek, co świadczy o wysokim poziomie zainwestowania Miasta.

Trzecią główną kategorią użytkowania są lasy, które obejmują 29,9% powierzchni. Pozostałe obszary to nieużytki (6,5%) oraz tereny pod wodami (0,8%).

W ramach powierzchni zurbanizowanej i zabudowanej dominują tereny mieszkaniowe, których udział wynosi 34,7%. Tereny dróg zajmują 23,8%, nieco mniej przypada na tereny kolejowe, które stanowią 8,2% powierzchni. Następne 15,2% terenów zurbanizowanych zagospodarowana jest jako obszary przemysłowe. Uzupełnienie stanowią tereny rekreacji i wypoczynku które obejmują 4,3%.

Ukształtowanie terenu

Zgodnie ze Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego, Mysłowice cechują się urozmaiconą rzeźbą terenu, co jest wynikiem zarówno budowy geologicznej jak i procesów geomorfologicznych. W ramach regionalizacji geomorfologicznej (Klimaszewski, Gilewska) obszar Miasta, z wyjątkiem jego południowo-zachodniej części (Ławki) znajduje się w obrębie mezoregionu Wyżyna Śląska Południowa, w 4 regionach: Płaskowyż Bytomsko-Katowicki (subregion Płaskowyż Katowicki), Kotlina Mysłowicka, Zrębowe Pagóry Imielińskie oraz Zrębowe Pagóry Łędzińskie. Rejon Ławek został zaliczony do mezoregionu Kotlina Oświęcimska (region Dolina Wisły).

Płaskowyż Katowicki obejmuje największą (głównie zachodnią i środkową) część Miasta. Składa się w obrębie Mysłowic z szeregu grzęd, garbów i kopulastych pagórów, rozdzielonych dolinami, wcięciami i obniżeniami erozyjnymi. Zajmują one zwarty obszar od ul. Katowickiej - na północy po linię kolejową Mysłowice-Oświęcim - na wschodzie oraz Krasowy i Wesołą - na południu. Jedynym wyraźnie izolowanym przestrzennie elementem jest rozciągnięty południkowo garb Brzęczkowic. Pagórkowatą rzeźbę łagodzą pokrywy deluwialne na stokach oraz pokrywy akumulacji lodowcowej w obniżeniach erozyjnych. Płaskowyż Katowicki stanowi najbardziej złożoną jednostkę geomorfologiczną obejmującą Miasto. W jego obrębie wyróżniono szereg jednostek fizjograficznych niższego rzędu:

- grzbiet (kopuła) Mysłowic, o wysokości względnej dochodzącej do 50 m, z kulminacją 300 m n.p.m. w rejonie Janowa Miejskiego,
- garb Brzęczkowic, o pofalowanej wierzcholinie, składającej się z kilku kulminacji - najwyższa 281 m n.p.m. znajduje się w jego północnej części; stok opadający w kierunku doliny Przemysy

jest stromy, najbardziej w strefie, gdzie przechodzi w zbocze doliny Przemszy, wysokość względna, w stosunku do dna doliny sięga do 40 m,

- garb Morgi - Larysz o wysokości względnej ok. 55 m i kulminacji 328 m n.p.m.,
- grzęda Starej Wesołej o kierunku równoleżnikowym, z kulminacją w Morgach, na wysokości 332 m n.p.m.; stanowiącej najwyższe wzniesienie w obrębie Mysłowic, którego wysokość względna dochodzi do 65 m,
- grzęda Wesołej - Krasowych z kulminacją 315 m n.p.m. w rejonie stacji przekąźnikowej.

Kotlina Mysłowicka obejmuje dolinę Przemszy i Brynicy oraz obniżenie w dolnym biegu Rowu Kosztowskiego. Dolina Przemszy wykazuje na pograniczu Mysłowic i Jaworzna wyraźną asymetrię: zbocza po stronie myśłowickiej przeważnie są strome i wysokie, po stronie jaworznickiej - teren jest płaski, położony do kilkunastu - dwudziestu kilku metrów niżej. Powierzchnia Kotliny nachylona jest od ok. 245 - 248 m n.p.m. w części północnej do ok. 240 m n.p.m. powyżej przełomowego odcinka doliny Przemszy przez Zrębowe Pagóry Imielińskie.

Zrębowe Pagóry Imielińskie podzielone są przełomowym odcinkiem doliny Przemszy na dwie części (Pagóry Jeleniowskie i Pagóry Imielińskie). Pagóry Imielińskie stanowią na obszarze Mysłowic zwarty masyw „Dzieckowskich Gór”, wznoszący się na wysokość od 280- 290 m w części północno-wschodniej do 300-310 m w części południowo-zachodniej, w sąsiedztwie granicy z Imielinem. Wzniesienia opadają stromymi skarpami w kierunku doliny Przemszy, deniwelacje sięgają tu blisko 50 m w rejonie Dzieckowic - Jazdu i Pasieczek. Ku zachodowi masyw łagodnym obniżeniem przechodzi w Zrębowe Pagóry Łędzińskie. Zrębowe Pagóry Łędzińskie obejmują w granicach Miasta dwa izolowane pagóry o charakterze gór świadków (kulminacje do 283 m n.p.m.). Teren pomiędzy ostańcami i na południe od nich buduje akumulacyjna równina polodowcowa wraz z szeroką (150 - 300 m) martwą doliną o płaskim dnie, biegnącą ku wschodowi, pomiędzy Dzieckowskimi Górami a Kosztowami. Fragment regionu Dolina Wisły obejmuje płaskodenną dolinę Przyrwy (Potok Ławecki), o szerokości ok. 80 - 160 m, oraz wyrównaną powierzchnię sandrową, rozciągającą się na zachód od wspomnianej doliny. Powierzchnia sandru wznosi się łagodnie ok. 3-8 m powyżej dna doliny Przyrwy, sięgając do ok. 260 m n.p.m.

Istotną cechą charakteryzującą dany obszar z punktu widzenia jego zagospodarowania jest nachylenie terenu. Spadki przekraczające 5° (ok. 8 %) stanowią już zauważalne utrudnienie w projektowaniu budynków, infrastruktury technicznej, a zwłaszcza dróg. Przy nachyleniu terenu powyżej 15% utrudnienia te są znaczące, stwarzające liczne ograniczenia. Duże nachylenie terenu zwiększa też zagrożenie erozją gleb.

W Mysłowicach duże spadki terenu występują często w obrębie sztucznych form terenu (nasypy, wkopy). Nie brakuje jednak silnie nachylonych stoków i zboczy dolin w obrębie form naturalnych. Tereny silnie nachylone występują w obrębie niektórych stoków oraz charakteryzują zbocza większości dolin. Duża powierzchnia terenów silnie nachylonych (>15%, a miejscami nawet > 30%) występuje w obrębie stoków Dzieckowskich Gór, opadających w kierunku doliny Przemszy oraz w Brzęczkowicach, gdzie Przemsza podcina garb Brzęczkowic. Ponadto stoki o nachyleniu > 15 %, na mniejszych powierzchniach, występują w obrębie pagórów zrębowych w Krasowach, w rejonie ul. Dzierżonia w Wesołej, w Morgach - zwłaszcza w rejonie węzła autostrady, w Laryszu i zachodniej części Brzezinki.

Charakterystyczną cechą Mysłowic jest nagromadzenie antropogenicznych elementów rzeźby, różnych co do swej genezy, rozmiarów i wtórnego przekształcenia. Są to: wyrobiska poeksploatacyjne (kamieniołomy, piaskownie, glinianki), zwałowiska odpadów przemysłowych (górnictwa, hutniczych i energetycznych), warpie po szybkowo - duklowej eksploatacji węgla kamiennego, nasypy i wkopy linii kolejowych i dróg oraz powierzchnie zrównania antropogenicznego powstałe w związku z zabudową lub rekultywacją techniczną terenów przekształconych przez górnictwo. Szczególnie duża koncentracja antropogenicznych form rzeźby występuje w: Szabelni - na północ od ul. Nowososnowieckiej i koryta Boliny, Wesołej, Krasowach Dąbrowie, rejonach Brzezinka - Larysz - Morgi oraz Brzezinka - Dzieckowice.

W Studium podano, iż w obrębie naturalnie kształtowanych stoków zasadniczo nie występują warunki do tworzenia się osuwisk strukturalnych (osuwania się mas ziemnych). Zjawiska takie mogą natomiast zachodzić w obrębie sztucznie utworzonych skarp (ściany i skarpy kamieniołomów).

Charakter Miasta

Mysłowice są Miastem na prawach powiatu i należą do ośrodków przemysłowych Górnośląskiego Okręgu Przemysłowego.

Z danych przedstawionych w Raporcie o stanie Miasta Mysłowice za 2020 r., wynika, iż struktura zatrudnienia wyraźnie wskazuje na usługowy charakter Miasta (naprawa pojazdów samochodowych, transport i gospodarka magazynowa, zakwaterowanie i gastronomia, informacja i komunikacja – 31%, działalność finansowa i ubezpieczeniowa, obsługa rynku nieruchomości – 5%, pozostałe usługi – 32%). W tym sektorze pracuje zatem 68% zatrudnionych. Przemysł i budownictwo stanowi 32% miejsc pracy, zaś rola rolnictwa jest marginalna i wynosi zaledwie ok. 0,5%.

Uwarunkowania przyrodnicze

Na podstawie Opracowania Ekofizjograficznego dla Miasta Mysłowice, w Programie Ochrony Środowiska na lata 2018-2021 z perspektywą do roku 2025 przedstawiono obszary o określonej strukturze roślinności w obrębie Miasta tj.:

- Część północna (Piasek) - między północną granicą Miasta oraz ulicami: Bończyka, Katowicką, Bytomską, Świerczyny oraz Sosnowiecką. Znajdują się tu zbiorowiska wodne i szuwarowe - zarastające akweny, związane ze sztucznymi zbiornikami powstałymi na skutek eksploatacji piasków podsadzkowych, tereny roślinności synantropijnej obiektów zieleni miejskiej związane z ośrodkiem rekreacyjnym nad stawami, tereny wieloletnich zbiorowisk łąkowych związane z silnie przekształconymi dolinami rzecznyymi oraz w głównej mierze zbiorowiska ruderalne i kadłubowe zbiorowiska synantropijne na nieużytkach,
- Część miejska (Śródmieście, Janów Miejski oraz częściowo Ćmok i Słupna) – pomiędzy poprzednim obszarem, lasami od południa i linią kolejową Mysłowice-Oświęcim. Jest to teren silnie zabudowany i przekształcony, gdzie zbiorowiskami roślinnymi są zbiorowiska segetalne obiektów zieleni miejskiej oraz zbiorowiska ruderalne nieużytków i zieleni nieurządzonej, a także nowe parki miejskie.
- Brzęczkowice - pomiędzy linią kolejową relacji Mysłowice-Oświęcim, terenami leśnymi i autostradą A4 od południa. Na obszarze tym występują zbiorowiska segetalne oraz zbiorowiska ruderalne, wieloletnie zbiorowiska trawiaste o użytkowaniu kośnym oraz fragmenty naturalnych zbiorowisk leśnych o zaburzonej strukturze.
- Tereny leśne w środkowej części Miasta.
- Tereny o charakterze wiejskim i miejsko-wiejskim (Morgi, Larysz, Wesoła, Ławki, Krasowy, Kosztowy i Brzezinka). W głównej mierze występują tu zbiorowiska segetalne pól uprawnych oraz wieloletnie zbiorowiska trawiaste o użytkowaniu kośnym i pastwiskowym. Ponadto segetalne zbiorowiska sadów i ogrodów przydomowych, zbiorowiska łąkowe o podmokłym charakterze, zbiorowiska wodne i przywodne, murawy kserotermiczne związane z nieczynnymi kamieniołomami, nieliczne zbiorowiska segetalne obiektów zieleni miejskiej, naturalne zbiorowiska leśne o zaburzonej strukturze i lasy sadzone na niewłaściwym stanowisku oraz zbiorowiska ruderalne na nieużytkach, związane głównie z występowaniem terenów przemysłowych w Brzezince, Laryszu i Wesołej.
- Tereny związane ze składowiskiem popiołów elektrowni „Jaworzno III”. Znajdują się tu głównie kadłubowe zbiorowiska synantropijne na nieużytkach oraz fragmentarycznie tereny lasów sadzonych na niewłaściwym stanowisku.
- Tereny leśne w południowej części Miasta. Lasy sadzone na niewłaściwym stanowisku oraz naturalne zbiorowiska leśne o zaburzonej strukturze. W części centralnej kompleksu leśnego występują zbiorowiska łąkowe o podmokłym charakterze (łąki Rzutna).
- Część południowo-wschodnia (Dzieńkowice). Występują tu zbiorowiska segetalne pól uprawnych oraz (w mniejszym stopniu) z muraw kserotermicznych na terenach nieczynnych kamieniołomów, nieliczne zbiorowiska leśne o zaburzonej strukturze oraz wieloletnie zbiorowiska trawiaste o użytkowaniu kośnym i pastwiskowym, w dolinie rzeki Przemszy. Ponadto na terenach zabudowań zbiorowiska segetalne sadów i ogrodów przydomowych.

Cennymi walorami przyrodniczymi Miasta charakteryzują się doliny cieków wodnych. Pomimo faktu, że nad wieloma ciekami degradacji uległo naturalne środowisko przyrodnicze, doliny ich zostały zabudowane to stanowią one ostoje dla gatunków roślin i zwierząt wodnych i nadwodnych, lokalne korytarze ekologiczne. Przez obszar Mysłowic przebiegają różne rodzaje korytarzy ekologicznych: ichtiologiczne, herpetologiczne, ornitologiczne, spójności oraz zlokalizowany jest fragment obszaru rdzeniowego dla ssaków kopytnych.

5. Ocena stanu środowiska

5.1. Aspekt ekologiczny w planowaniu przestrzennym

Krajowe przepisy dotyczące konieczności przedstawiania zagadnień dotyczących ochrony środowiska w planie zagospodarowania przestrzennego zawarte są w ustawie z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2022 r., poz. 503, t.j.), a także w ustawie z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2021 r., poz. 1372, t.j. ze zm.).

Miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego są podstawowymi instrumentami kształtowania ładu przestrzennego pozwalającymi na racjonalną gospodarkę terenami. Od kilku lat obserwuje się wzmocnienie roli planowania przestrzennego, jako instrumentu ochrony środowiska. Do miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego wykonywane są opracowania ekofizjograficzne i prognozy oddziaływania na środowisko, które uwzględniają zagadnienia ochrony środowiska na etapie tworzenia tych planów, a także studia uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego.

W dniu 21 grudnia 2021 r. uchwałą Nr L/761/21 Rada Miasta Mysłowice przyjęła Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Miasta Mysłowice.

W Mieście Mysłowice aktualnie obowiązuje 30 uchwał w sprawie przyjęcia miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, które uchwalone były w latach 1997-2018 r. Ponadto w trakcie opracowywania są 4 projekty miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, dla których podjęto dwie uchwały o przystąpieniu do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego oraz dla 2 uchwały o przystąpieniu do zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego (stan na wrzesień 2021 r.).

Planami miejscowymi objęte jest 2 399 ha powierzchni Miasta, co stanowi 36,57% powierzchni całkowitej Mysłowic. Z kolei plany będące w trakcie opracowywania obejmują powierzchnię 119,59 ha, co stanowi 1,82% powierzchni całkowitej Miasta.

Łącznie powierzchnia Miasta objęta mpzp wynosić będzie 2 519,28 ha, co stanowić będzie 38,39% całkowitej powierzchni (z wyłączeniem lasów 53,3%).

5.2. Przeciwdziałanie zmianom klimatu oraz likwidacja źródeł emisji zanieczyszczeń do powietrza

Zanieczyszczenia powietrza oddziałują bezpośrednio na zdrowie ludzi oraz na stan środowiska przyrodniczego. Ponadto wpływają na zmiany klimatu oraz wywołują niekorzystne procesy w ochronnej warstwie ozonowej. Ważną cechą zanieczyszczeń powietrza jest możliwość ich przenoszenia na znaczne odległości. Ochrona powietrza, zgodnie z przepisami, polega na zapobieganiu powstawaniu zanieczyszczeń, ograniczaniu lub eliminowaniu wprowadzanych do powietrza substancji zanieczyszczających w celu zmniejszenia stężeń do dopuszczalnego poziomu, względnie utrzymania ich na poziomie dopuszczalnych wielkości.

W województwie śląskim zagadnienia związane z ochroną powietrza ujęte są w „Programie ochrony powietrza dla terenu województwa śląskiego”. Dokument ten został scharakteryzowany w rozdziale 3.

Zgodnie z ustawą Prawo ochrony środowiska z dnia 27 kwietnia 2001 r. (Dz. U. z 2021 r., poz. 1973 t.j. ze zm.) przygotowanie i zrealizowanie Programu Ochrony Powietrza wymagane jest dla stref, w których stwierdzono przekroczenia poziomów dopuszczalnych lub docelowych, powiększonych

w stosownych przypadkach o margines tolerancji, choćby jednej substancji, spośród określonych w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 24 sierpnia 2012 r. w sprawie poziomów niektórych substancji w powietrzu (Dz. U. z 2021 r., poz. 845 t.j.).

Na podstawie art. 87 ww. ustawy oraz rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 2 sierpnia 2012 r. w sprawie stref, w których dokonuje się oceny jakości powietrza (Dz. U. z 2012 r., poz. 914), w województwie śląskim wyznaczonych zostało 5 stref, dla których przeprowadzana jest coroczna ocena jakości powietrza. Mysłowice zaliczone zostały do **strefy Aglomeracja Górnośląska PL 2401**.

5.2.1. Warunki klimatyczne

Mysłowice są położone w strefie klimatu przejściowego, cechującego się dużą zmiennością atmosferyczną na skutek ścierania się wpływów klimatu oceanicznego i kontynentalnego. Istotne znaczenie ma dominujący zachodni kierunek wiatrów (50% czasu rocznego), głównie południowo-zachodnich. Przeważają wiatry słabe i umiarkowane, co powoduje nieopłacalność inwestycji w energię wiatrową (ze względu na zbyt niską średnioroczną prędkość wiatru) oraz ogranicza możliwość wymiany mas powietrza, szczególnie istotną w okresie grzewczym.

Według danych z reprezentatywnej dla Mysłowic stacji meteorologicznej w Katowicach - Muchowcu (wielolecie 1981-2010) - średnia temp. roczna wynosi 8,6°C; najcieplejszym miesiącem jest lipiec (18,6°C), najchłodniejszym - styczeń (-1,6°C). Należy podkreślić, że w związku z ocieplaniem klimatu, występuje wyraźny trend wzrostu temperatury powietrza o ok. 0,3°C w ciągu dekady, zatem ciąg pomiarowy (1991-2020) charakteryzuje się wyższymi średnimi temperaturami powietrza. W związku z powyższym wydłuża się okres wegetacyjny oraz skraca okres grzewczy i czas zalegania pokrywy śnieżnej. Jednocześnie rośnie liczba dni gorących i upalnych.

Według danych za lata 1961-2000 średnia roczna suma opadów w Katowicach - Muchowcu wynosiła 724 mm, z czego ponad połowa (458 mm) przypada na okres maj - sierpień. Najniższe opady notuje się w styczniu i lutym. Nieco niższe opady były notowane na posterunku opadowym w Dzieńkowicach (średnio 675 mm), a znacznie wyższe w Murckach (średnio 842 mm). Obserwowane zmiany klimatyczne przejawiają się występowaniem coraz częstszych okresów suchych (z deficytem opadów), a jednocześnie nasileniem epizodów opadowych charakteryzujących się dużymi opadami w krótkim czasie (deszcze nawalne). Zwiększa się więc zarówno zagrożenie występowania powodzi i podtopień, jak i suszy.

Niekorzystne warunki topoklimatyczne występują głównie w dnach dolin i nieckach z płytko zalegającą wodą gruntową, narażonych na częste tworzenie się zastoisk zimnego powietrza w czasie pogodnych nocy oraz przymrozków typu radiacyjno-adwekcyjnego. Są to też tereny predysponowane do zwiększonej koncentracji zanieczyszczeń w powietrzu. Należą do nich zwłaszcza: północny obszar Miasta (położony u zbiegu dolin: Brynicy, Rawy, Boliny i Przemszy), a także doliny: Rowu Brzęczkowskiego, Rowu Ełpor, Rowu Kosztowskiego, Przyrwy oraz Przemszy - w Słupnej, Brzezince i Dzieńkowicach.

Miasto Mysłowice posiada „**Plan adaptacji Miasta Mysłowice do zmian klimatu do roku 2030**” opracowany w porozumieniu z Ministerstwem Środowiska (2018 r.). Plan określa działania adaptacyjne niezbędne do przystosowania Miasta do zmian klimatu w zakresie zmniejszenia jego podatności na ekstremalne zjawiska pogodowe oraz zwiększenia potencjału do radzenia sobie ze skutkami tych zjawisk i ich pochodnych. W zakresie dotyczącym zagospodarowania przestrzennego działania te obejmują m.in. budowę i rozwój systemu błękitno-zielonej infrastruktury, w tym rozwój parków miejskich i obszarów rekreacyjnych, z uwzględnieniem niewielkich zbiorników retencyjnych.

5.2.2. Emisja zanieczyszczeń

Głównym źródłem zanieczyszczeń do powietrza na terenie Mysłowic jest emisja obejmująca:

- emisję niską (kotłownie, indywidualne paleniska domowe i prywatne zakłady usługowe,

- z których spaliny są emitowane przez kominy niższe niż 40 m),
- emisję z zakładów przemysłowych,
 - emisję komunikacyjną,
 - emisję napływową.

Emisja niska (powierzchniowa)

Niska emisja na terenie Miasta związana jest z indywidualnymi źródłami ciepła w gospodarstwach domowych, które w przeważającej ilości wykorzystują jako źródło energii węgiel kamienny, często gorszego gatunku. Pomimo wejścia w życie uchwały antysmogowej (Uchwała nr V/36/1/2017 Sejmiku Województwa Śląskiego z dnia 7 kwietnia 2017 r. w sprawie wprowadzenia na obszarze województwa śląskiego ograniczeń w zakresie eksploatacji instalacji) nadal zdarza się niedopuszczalne przepisami prawa spalanie różnego rodzaju materiałów odpadowych, w tym odpadów komunalnych, które mogą być źródłem emisji dioksyn, ponieważ proces spalania jest niepełny i zachodzi w niższych temperaturach. Lokalne systemy grzewcze i piece domowe praktycznie nie posiadają urządzeń ochrony powietrza. Wielkość emisji z tych źródeł jest trudna do oszacowania i wykazuje zmienność sezonową, związaną z okresem grzewczym.

Ponadto wpływ na zanieczyszczenie powietrza mają także lokalne przestarzałe kotłownie pracujące dla potrzeb centralnego ogrzewania oraz małe przedsiębiorstwa usługowe wykorzystujące opał niskiej jakości. Nie posiadają one urządzeń do ochrony powietrza. Głównym paliwem w sektorze gospodarki komunalnej jest węgiel o różnej jakości i o różnym stopniu zasiarczenia. Funkcjonujące w tym sektorze stare urządzenia grzewcze posiadają niską sprawność. Głównymi zanieczyszczeniami powietrza są dwutlenek siarki, tlenki azotu, tlenek węgla, pyły i benzo(a)piren.

Ograniczenie niskiej emisji w Mysłowicach jest zagadnieniem rozpatrywanym w wielu dokumentach gminnych i uznawanym za jeden z celów priorytetowych rozwoju Miasta. W dokumentach tych zawarto działania mające na celu ograniczenie tej emisji.

Gmina posiada „**Plan Gospodarki Niskoemisyjnej dla Miasta Mysłowice**” z maja 2016 r. oraz „**Program Ograniczenia Niskiej Emisji dla Miasta Mysłowice**” z października 2020 r., a także Plan adaptacji Miasta Mysłowice do zmian klimatu do roku 2030.

Z kolei działania związane są z zaopatrzeniem Miasta w gaz, energię cieplną i elektryczną oraz zarządzaniem energią w Mieście realizowane są zgodnie z Uchwałą Nr LV/822/18 Rady Miasta Mysłowice z dnia 27 września 2018 r. w sprawie „**Aktualizacji Założeń do planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe dla Miasta Mysłowice**”.

W Programie Ograniczania Niskiej Emisji dla Miasta Mysłowice scharakteryzowano, iż podstawowym nośnikiem energii pierwotnej dla ogrzewania budynków i obiektów zlokalizowanych w Mysłowicach jest paliwo stałe, przede wszystkim węgiel kamienny w postaci pierwotnej. Procesy spalania w urządzeniach przestarzałych (poniżej V klasy emisji), o małej mocy, niskiej sprawności, bez systemów oczyszczania spalin są źródłem emisji substancji szkodliwych dla środowiska i człowieka, takich, jak: CO, SO₂, NO_x, pyły, zanieczyszczenia organiczne, w tym kancerogenne wielopierścieniowe węglowodory aromatyczne (WWA), włącznie z benzo(a)pirenem, dioksyny i furany, węglowodory alifatyczne, aldehydy i ketony, a także metale ciężkie.

Emisja zanieczyszczeń składa się głównie z dwóch grup: zanieczyszczenia lotne stałe (pyłowe) i zanieczyszczenia gazowe (organiczne i nieorganiczne). Do zanieczyszczeń pyłowych należą np. popiół lotny, sadza, związki ołowiu, miedzi, chromu, kadmu i innych metali ciężkich. Z kolei zanieczyszczenia gazowe to tlenki węgla (CO i CO₂), siarki (SO₂) i azotu (NO_x), amoniak (NH₃) fluor, węglowodory (łańcuchowe i aromatyczne) oraz fenole. Do zanieczyszczeń atmosferycznych antropogenicznych pochodzących ze spalania na potrzeby energetyczne należą: dwutlenek węgla – CO₂, tlenek węgla – CO, dwutlenek siarki – SO₂, tlenki azotu – NO_x, pyły oraz benzo(a)piren. W trakcie prowadzenia różnego rodzaju procesów technologicznych dodatkowo, poza wyżej wymienionymi, do atmosfery emitowane mogą być zanieczyszczenia w postaci różnego rodzaju związków organicznych, a wśród nich silnie toksyczne węglowodory aromatyczne. Natomiast głównymi związkami wpływającymi na powstawanie

efektu cieplarnianego są: dwutlenek węgla odpowiadający w około 55% za efekt cieplarniany oraz w 20% metan – CH₄. Dwutlenek siarki i tlenki azotu, niezależnie od szkodliwości związanej z bezpośrednim oddziaływaniem na organizmy żywe, są równocześnie źródłem kwaśnych deszczy. Zanieczyszczeniami widocznymi, uciążliwymi i odczuwalnymi bezpośrednio są pyły w szerokim spektrum frakcji. Najbardziej toksycznymi związkami są węglowodory aromatyczne (WWA), posiadające właściwości nowotworowe. Najsilniejsze działanie rakotwórcze wykazują WWA mające więcej niż trzy pierścienie benzenowe w cząsteczce. Najbardziej znanym wśród nich jest benzo(a)piren, którego emisja związana jest również z procesem spalania węgla, zwłaszcza w niskosprawnych paleniskach indywidualnych.

Żadne ze wspomnianych zanieczyszczeń nie występuje pojedynczo, niejednokrotnie ulegają one w powietrzu dalszym przemianom. W działaniu na organizmy żywe obserwuje się występowanie zjawiska synergizmu, tj. działania skojarzonego, wywołującego efekt większy niż ten, który powinien wynikać z sumy efektów poszczególnych składników. Na stopień oddziaływania mają również wpływ warunki klimatyczne takie jak: temperatura, nasłonecznienie, wilgotność powietrza oraz kierunek i prędkość wiatru.

System zaopatrzenia w ciepło

W systemie przesyłowym ciepła w Mysłowicach istnieją połączenia sieciowe relacji Katowice-Chorzów-Świętochłowice-Siemianowice-Mysłowice, Zabrze-Ruda Śląska oraz Będzin-Dąbrowa Górnicza-Sosnowiec-Czeladź, które umożliwiają zaopatrzenie w ciepło ze źródeł pracujących w skojarzeniu.

W Mieście Mysłowice działa trzech głównych operatorów sieci ciepłowniczych:

- Tauron Ciepło Sp. z o.o. w Katowicach (powstały z połączenia PEC Katowice S.A. i PEC Dąbrowa Górnicza S.A.),
- DALKIA Polska Energia S.A.,
- Tauron Wytwarzanie Sp. z o.o. (Spółka Ciepłowniczo-Energetyczna (SCE) Jaworzno III Sp. z o.o.).

Zarządzają oni trzema niezależnymi systemami ciepłowniczymi. Systemy te zasilane są z trzech źródeł ciepła:

- Zakład Produkcyjny 3 „Mysłowice” należący do DALKIA Polska Energia S.A., Kotłowni „Mysłowice” (system Kotłowni Mysłowice zasila centrum Miasta, Piasek Centrum, Os. Szopena, Wielką Skotnicę),
- Zakład Produkcyjny 9 „Wesoła” należąca do DALKIA Polska Energia S.A., Kotłowni „Wesoła” (zasila osiedle Wesoła, ul. Kryształową, Spacerową, Piastów Śląskich i 11 Listopada),
- Elektrownia Jaworzno III S.A. wchodząca w skład Grupy Tauron (system zasilający rejon ulicy Powstańców Śląskich, rejon osiedla Brzezinka oraz osiedla Sigmy na terenie Miasta Mysłowice).

Największym systemem ciepłowniczym na terenie Miasta Mysłowice jest system zarządzany przez Tauron Ciepło Sp. z o.o. w Katowicach, który jest właścicielem większości sieci ciepłowniczej oraz DALKIA Polska Energia S.A., który oprócz źródła posiada również część układu sieciowego.

Ponadto Tauron Wytwarzanie jest operatorem kotłowni lokalnej zlokalizowanej przy ul. Reja 18, posiadającej 3 kotły gazowe i produkującej energię cieplną dla potrzeb c.o. i c.w.u. budynku przy ul. Reja 18.

SCE Jaworzno III Sp. z o.o. eksploatuje na terenie Miasta dwie kotłownie lokalne, położone przy:

- ul. Reja 28 - dwa kotły wodne opalane groszkiem węglowym, kotłownia zaopatruje w ciepło dwa budynki przy ul. Bocznej (w ciągu ostatnich dwóch lat wzrasta zapotrzebowanie na ciepło z tej kotłowni),
- ul. Reja 22 – dwa kotły wodne opalane groszkiem węglowym, obiekt zaopatruje w ciepło budynki pod adresami, ul Reja 18a, 20 i 22 (w ciągu ostatnich dwóch lat wzrasta zapotrzebowanie na ciepło z tej kotłowni).

DALKIA Polska Energia S.A., eksploatuje ciepłownię Mysłowice przy ul. Świerczyny 3 i elektrociepłownię Wesoła przy ul. Kopalnianej 5. Obiekt Mysłowice opalany jest węglem kamiennym

i dostarcza ciepło do 55 budynków. Mimo spadającej ilości zużytkowanego węgla, wzrasta ilość wyprodukowanego ciepła. Natomiast zespół elektrociepłownia - kotłownia Wesoła opalany jest węglem kamiennym w 14,9 % i metanem (85,1 %). Obiekt ten obsługuje 48 podłączeń. Przy spadającej ilości spalonego węgla i wzrastającej ilości wykorzystanego metanu, wzrasta ilość wyprodukowanego ciepła.

Oprócz systemu ciepłowniczego eksploatowanego zbiorczo przez wskazanych eksploatatorów funkcjonują indywidualne systemy lokalne eksploatowane przez wspólnoty mieszkaniowe i spółdzielnie mieszkaniowe. Na przykład niewielkie odcinki łączące budynki z węzłami eksploatują GSM przy KWK Mysłowice, Śląsko-Dąbrowska Spółka Mieszkaniowa Sp. z o.o. (ŚDSM) czy Mysłowicka Spółdzielnia Mieszkaniowa (MSM).

Niewielkie kotłownie grzewcze eksploatowane przez powyższe spółdzielnie to na przykład:

- kotłownia gazowa Mysłowickiej Spółdzielni Mieszkaniowej przy ul. Towarowej 9 (zasila 18 lokali mieszkalnych),
- kotłownia oparta o system DALIKIA Polska Energia S.A., Waclaw-Mysłowice przy Al. Spacerowej.

Sieć gazowa

Miasto zaopatrywane jest w gaz ziemny z gazociągu wysokiego ciśnienia eksploatowanego przez OGP GAZ-SYSTEM, Oddział w Świerklanach, relacji Tworzeń-Przemsza, który biegnie przez Miasto praktycznie przez jego centrum, z południa na północ.

Eksploatacją sieci średniego i niskiego ciśnienia, czy sieci doprowadzającej już gaz bezpośrednio do odbiorców zajmuje się Polska Spółka Gazownictwa Sp. z o.o. (PSG) Oddział Zakład Gazowniczy w Zabrze.

PSG ocenia, że sieć gazowa jest w dobrym stanie technicznym i może być źródłem gazu dla potencjalnych nowych odbiorców.

Wg GUS (stan na dzień 31.12.2020 r.) długość czynnej sieci gazowej wynosi 285 805 m, przy czym:

- długość czynnej sieci przesyłowej – 36 657 m,
- długość czynnej sieci rozdzielczej – 249 148 m.

Czynne przyłącza do budynków mieszkalnych wynoszą 7 509 szt. Gaz dostarczany jest do 21 499 gospodarstw. Ludność korzystająca z sieci gazowej wynosi 55 621 mieszkańców, a zużycie gazu do ogrzewania mieszkań w 2020 r. wyniosło 67 734 MWh/rok (wg GUS, stan na 31.12.2020 r.)

Na podstawie danych zawartych w dokumencie „*Jakość powietrza w Mysłowicach – sprawozdanie za 2021 r.*” przedstawiono informacje na temat form dofinansowania do zmiany systemu ogrzewania na proekologiczne dla mieszkańców Mysłowic:

- Program „Czyste Powietrze” – program dopłat do wymiany starych pieców oraz docieplenia domów jednorodzinnych. W ramach zawartego porozumienia z Wojewódzkim Funduszem Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Katowicach, w Urzędzie Miasta funkcjonuje gminny punkt konsultacyjno-informacyjny programu „Czyste Powietrze”. Mieszkańcy mogą liczyć na pomoc w wypełnianiu wniosku, który następnie przekazywany jest do rozpatrzenia przez WFOŚiGW w Katowicach. W 2021 r. za pośrednictwem gminnego punktu zostało złożonych 361 wniosków, dla porównania w 2020 r. było ich 220,
- Gminny Program – nabór wniosków w ramach tzw. Gminnego programu odbywa się zgodnie z Uchwałą Rady Miasta nr XXXIX/565/2021 z 29 kwietnia 2021 r. w sprawie przyjęcia regulaminu określającego zasady udzielania dotacji celowej na dofinansowanie osobom fizycznym oraz wspólnotom mieszkaniowym kosztów inwestycji związanych ze zmianą systemu ogrzewania na ogrzewanie proekologiczne w lokalach i budynkach mieszkalnych na terenie Miasta Mysłowice – przedsięwzięć związanych z ochroną powietrza. Należy zwrócić uwagę, że w kwietniu ubiegłego roku w regulaminie uwzględniono zmiany w zakresie likwidacji dopłaty do kotłów węglowych, co stanowiło realizację Uchwały Nr XXXV/515/21 Rady Miasta Mysłowice z dnia 25 lutego 2021 r. Dodatkowo dodano jako beneficjenta wspólnoty mieszkaniowe, co uwzględniało wnioski mieszkańców Miasta Mysłowice. Ponadto wprowadzono kryterium dochodowe, jako różnicujące wysokość przyznanej dotacji. W 2021 r. złożono 647 wniosków o przyznanie dotacji. W ramach

budżetu miasta podpisano umowy na realizację 200 wniosków - 63 złożonych w 2021 r. oraz 137 złożonych w latach 2018, 2019 i 2020 r. na kwotę 1 490 000,00 zł. W ramach pożyczki udzielonej z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Katowicach na realizację Programu Ograniczenia Niskiej Emisji podpisano 391 umów. Z czego wypłacono 2 550 933,16 zł, ponieważ nie wszyscy mieszkańcy zdążyli wymienić źródła ciepła, część środków z pożyczki przeniesiona została na 2022 r.,

- Program „Stop Smog” - w 2021 r. Gmina Mysłowice zadeklarowała udział w koordynowanym przez Górnośląsko-Zagłębiowską Metropolię programie „Stop-Smog”. Jest to program, którego celem jest ograniczenie emisji zanieczyszczeń i poprawa jakości powietrza oraz poprawa efektywności energetycznej budynków poprzez realizację przedsięwzięć niskoemisyjnych na rzecz najmniej zamożnych gospodarstw domowych w budynkach mieszkalnych jednorodzinnych. Beneficjenci mogą otrzymać 100% wsparcie, 70% pokryte będzie ze środków Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, 15% ze środków GZM i 15% ze środków gminy.

Straż Miejska prowadzi kontrole w ramach realizacji obowiązków wynikających z uchwały antysmogowej.

W 2018 r. funkcjonariusze Straży Miejskiej przeprowadzili 1 118 kontroli posesji pod kątem spalania odpadów i paliw zabronionych. W 85 przypadkach stwierdzono spalanie odpadów w piecach domowych. Na właścicieli posesji nałożono 42 mandaty karne, do Sądu Rejonowego w Mysłowicach skierowano 4 wnioski o ukaranie i udzielono 239 pouczeń.

W 2019 r. funkcjonariusze Straży Miejskiej przeprowadzili 623 kontrole kotłów grzewczych pod kątem spalania odpadów i paliw zabronionych w wyniku czego nałożone zostały 48 mandaty karne, udzielono 18 pouczeń i skierowano do Sądu Rejonowego w Mysłowicach 4 wnioski o ukaranie. Podczas kontroli ujawniono 104 przypadki spalania odpadów poza instalacjami, w wyniku czego nałożono 44 mandaty karne, udzielono 59 pouczeń i skierowano do Sądu Rejonowego w Mysłowicach 1 wniosek o ukaranie.

W 2020 r. Straż Miejska przeprowadziła 325 kontroli smogowych (w tym: nałożono 16 mandatów karnych kredytowych, wydano 18 pouczeń, skierowano 1 wniosek do Sądu o ukaranie, pobrano 8 próbek do kontroli, z czego 5 potwierdziło spalanie odpadów).

W 2021 r. funkcjonariusze Straży Miejskiej przeprowadzili 218 kontroli zakończonych protokołami dotyczącymi podejrzenia zanieczyszczenia powietrza. W 20 przypadkach nałożono mandaty karne kredytowane. Z kolei 26 przypadków zakończyło się pouczeniem, a 1 wniosek o ukaranie skierowano do Sądu. Funkcjonariusze pobrali 1 próbkę do kontroli.

Edukacja w zakresie ograniczania niskiej emisji

Edukacja w zakresie problemu związanego z ograniczaniem niskiej emisji, negatywnych skutków smogu na zdrowie mieszkańców, jak również możliwych formach wsparcia finansowego na wymianę nieekologicznych źródeł ciepła stanowi priorytet i nieodłączny element walki o czyste powietrze w Mieście Mysłowice.

Akcja „Mysłowice Walczą ze Smogiem” rozpoczęła się w 2020 r. i kontynuowana była w 2021 r. Akcja ta to nie tylko prowadzony fanpage na portalu facebook o tym samym tytule, na którym niemal codziennie umieszczane są aktualne informacje, ale także szeroko zakrojona kampania edukacyjna. Aby dotrzeć do osób nie korzystających z internetu organizowane były spotkania w poszczególnych dzielnicach Miasta, podczas których pracownicy Wydziału Ochrony Środowiska omawiali problem smogu oraz jego wpływ na ludzkie zdrowie. Jednym z elementów spotkań było szczegółowe wyjaśnienie zagadnień związanych z możliwością pozyskania dotacji w ramach Programu „Czyste Powietrze”, dotacji z programu gminnego i konieczności złożenia deklaracji do Centralnej Ewidencji Emisyjności Budynków, jak również obowiązku segregacji odpadów. Przyjmowane były także wnioski o przyznanie dotacji, co miało na celu ułatwienie mieszkańcom z oddalonych od centrum Miasta obszarów złożenie stosownych dokumentów bez konieczności przyjazdu do Urzędu Miasta.

Ważnym elementem, który pomaga zwrócić uwagę na problem smogu są organizowane konkursy. Z uwagi na panującą pandemię głównym kanałem komunikacji w 2021 r. z mieszkańcami były media społecznościowe, dlatego poza wspomnianym profilem na facebook ogłoszono konkurs na ekologiczny Tik Tok. Osoby biorące udział w wyzwaniu zajęły się m.in. problemem smogu i jakości powietrza. Wykorzystując jedną z popularnych aplikacji, w atrakcyjnej dla młodzieży formie zwrócono uwagę na istotę ochrony środowiska. Kolejny, konkurs plastyczny „pozволь złapać oddech - #oddychać czy nie”, spotkał się z dużym zainteresowaniem dzieci i młodzieży. Nadesłane prace były imponujące i jednoznacznie pokazały, że poziom wiedzy w zakresie szkodliwości smogu i konieczności zmiany przyzwyczajeń wśród dzieci i młodzieży jest wysoki.

W grudniu 2021 r. odbyła się V myśłowicka konferencja dotycząca Niskiej emisji i zagrożeń z nią związanych, którą tym razem honorowym patronatem objęło Ministerstwo Klimatu i Środowiska. Konferencja odbyła się w formie hybrydowej, a jej zapis dostępny jest na portalu „Mysłówice walczą ze smogiem”. W gronie prelegentów znaleźli się m.in. naukowcy z Instytutu Podstaw Inżynierii Środowiska Polskiej Akademii Nauk, Prezes Korporacji Mistrzów Kominarskich, a także funkcjonariusz myśłowickiej Straży Miejskiej. Istotnym elementem było wystąpienie Głównego Inspektora Nadzoru Budowlanego, która omówiła obowiązek wpisów do CEEB. Z kolei neurologopedka przedstawiła wpływ smogu na rozwój fizyczny i intelektualny dzieci.

W grudniu 2021 r. z pozytywnym odbiorem mieszkańców spotkała się inicjatywa świątecznych życzeń związanych z tematem dotyczącym podarowania dzieciom i młodzieży czystego powietrza. Świąteczny spot oraz billboardy stanowiły istotny element i kontynuację kampanii miejskiej rozpoczętej jeszcze w 2020 r.

Emisja komunikacyjna (liniowa)

Kolejnym czynnikiem decydującym o stanie jakości powietrza jest emisja komunikacyjna, której największe stężenia lokują się wzdłuż głównych ciągów komunikacyjnych, szczególnie w rejonie ważnych szlaków komunikacyjnych - drogi krajowe i drogi ekspresowe.

Zanieczyszczenia komunikacyjne (tlenek i dwutlenek węgla, tlenki azotu, węglowodory, pyły z metalami ciężkimi) pogarszają jakość powietrza atmosferycznego oraz wpływają na wzrost stężenia ozonu w troposferze. Istotne znaczenie ma również zapylenie powstające na skutek ścierania się opon pojazdów i nawierzchni dróg.

Emisja z zakładów przemysłowych (punktowa)

Źródło emisji zanieczyszczeń do powietrza stanowi działalność przemysłowa zakładów produkcyjnych i usługowych funkcjonujących na terenie Mysłówic.

Dane dotyczące emisji zanieczyszczeń pyłowych i gazowych do powietrza pozyskano z Głównego Urzędu Statystycznego.

Emisję pyłów i gazów na terenie Mysłówic z największych zakładów wg GUS w latach 2017-2020 (stan na dzień 31 grudnia danego roku kalendarzowego) przedstawia tab. 1. W GUS brak jest informacji dotyczących, których konkretnie zakładów ta emisja dotyczy.

Tabela 1. Emisja pyłów i gazów wg GUS z największych zakładów w Mysłówicach w latach 2017-2020

Mysłówice	Emisja zanieczyszczeń pyłowych [Mg/rok]				Emisja zanieczyszczeń gazowych [Mg/rok]				
	ogółem	ze spalania paliw	krzemowe	węglowo-grafitowe, sadza	ogółem	w tym			
						SO ₂	NO _x	CO	CO ₂
2017	33	20	-	-	121 949	132	66	145	81 233
2018	21	9	-	-	119 362	135	65	37	78 446
2019	69	61	-	-	98 513	272	105	84	69 932
2020	35	27	-	-	97 311	278	124	100	66 691

Źródło: GUS (<http://www.stat.gov.pl/>)

Zanieczyszczenia zatrzymane lub zneutralizowane w urządzeniach do redukcji zanieczyszczeń w gminie w latach 2017-2020, wg GUS kształtują się następująco:

- 2017 r.:
 - ✓ pyłowe – 266 Mg/rok,
 - ✓ gazowe – 4,0 Mg/rok,
- 2018 r.:
 - ✓ pyłowe – 136 Mg/rok,
 - ✓ gazowe – 5,0 Mg/rok,
- 2019 r.:
 - ✓ pyłowe – 645 Mg/rok,
 - ✓ gazowe – 3,0 Mg/rok,
- 2020 r.:
 - ✓ pyłowe – 757 Mg/rok,
 - ✓ gazowe – 2,0 Mg/rok.

Emisja napływowa

Istotną rolę w emisji zanieczyszczeń do powietrza odgrywa także napływ zanieczyszczeń z terenów sąsiadujących. Zasadnicze znaczenie ma lokalizacja Mysłowic na terenie Zagłębia i w Aglomeracji Górnośląskiej.

Znaczna część zanieczyszczeń pochodzi ze źródeł zewnętrznych, znajdujących się przede wszystkim na terenie Katowic.

5.2.3. Odnawialne źródła energii

Poprawa efektywności energetycznej wiąże się z rozwojem odnawialnych źródeł energii. Polityka Energetyczna Polski do 2030 r. zakłada zwiększenie udziału odnawialnych źródeł energii w finalnym zużyciu energii: co najmniej do poziomu 15 % do 2020 r. i dalszy wzrost w latach następnych, 10 % udział biopaliw transportowych oraz zwiększenie wykorzystania biopaliw II generacji do 2020 r., zrównoważone wykorzystanie obszarów rolniczych i ochronę lasów przed nadmierną eksploatacją na cele energetyczne.

Według danych Ośrodka Meteorologii IMGW Mysłowice znajduje się w IV strefie energetycznej wiatru, tj. niekorzystnej z punktu widzenia energetycznego wykorzystania wiatru. W przypadku Miasta należy głównie podkreślić, że warunki zabudowy miejskiej utrudniają lokalizację znaczących farm wiatrowych, najczęściej możliwa jest jedynie zabudowa pojedynczych jednostek wytwórczych. Na tle tych uwarunkowań, można przewidywać ograniczony rozwój elektrowni wiatrowych na obszarze Miasta.

Można natomiast rozważać możliwość rozwoju energetyki słonecznej oraz instalacji fotowoltaicznych, gdyż przyjąć można, że w Mysłowicach warunki nasłonecznienia sprzyjają wykorzystaniu energii słonecznej do wspomagania wytwarzania ciepłej wody użytkowej. W dzielnicy Dzieńkowice planowane jest uruchomienie farmy fotowoltaicznej.

Możliwość wykorzystania ciepła wód gruntowych lub gruntu stwarza tzw. geotermia płytka, oparta na wykorzystaniu pomp ciepła, tj. cieplnych maszyn roboczych wymuszających przepływ ciepła z obszaru o niższej temperaturze (otoczenie) do obszaru o temperaturze wyższej.

Obecnie odnawialne źródła energii przyłączone do sieci energetycznej to ogniwa fotowoltaiczne.

W Mysłowicach planowane jest uruchomienie największej w Polsce farmy fotowoltaicznej, która zostanie zlokalizowana na zrekultywowanym składowisku odpadów paleniskowych. Farma ta powstanie dwuetapowo: w pierwszym etapie do eksploatacji oddanych zostanie 37 MW, a w drugim przewiduje budowę instalacji o mocy około 60 MW. Pierwsze prace na terenie inwestycji rozpoczęły się w I kwartale 2022 r. W Mysłowicach zostanie zainstalowanych łącznie 94 tys. paneli fotowoltaicznych o powierzchni 16 ha. Szacuje się, że w ciągu roku instalacja wyprodukuje 39 tys. MWh zielonej energii, co odpowiada rocznym potrzebom 16 tys. gospodarstw domowych, przy jednoczesnym ograniczeniu emisji CO₂ aż

o 30 tys. ton. Pierwsza energia elektryczna ma popłynąć z farmy fotowoltaicznej już w pierwszej połowie 2023 r.

Inwestycja jest realizowana dzięki środkom pozyskanym z Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej (NFOŚiGW). Budowa pierwszego etapu jest dofinansowana z Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko.

5.2.4. Ocena jakości powietrza

Podstawowymi aktami prawnymi obowiązującymi aktualnie w zakresie sporządzania rocznej oceny jakości powietrza są:

- ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2021 r., poz. 1973, t.j. ze zm.),
- Rozporządzenie Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 11 grudnia 2020 r. w sprawie dokonywania oceny poziomów substancji w powietrzu (Dz. U. z 2020 r., poz. 2279),
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 24 sierpnia 2012 r. w sprawie poziomów niektórych substancji w powietrzu (Dz. U. z 2021 r., poz. 845 t.j.),
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 2 sierpnia 2012 w sprawie stref, w których dokonuje się oceny jakości powietrza (Dz. U. z 2012 r., poz. 914),
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2019 r. w sprawie programów ochrony powietrza oraz planów działań krótkoterminowych (Dz. U. z 2019 r., poz. 1159).

Obowiązek sporządzania corocznej oceny poziomu substancji w powietrzu wynika z art. 89 ustawy Prawo ochrony środowiska, zgodnie z którym Główny Inspektor Ochrony Środowiska dokonuje, corocznych ocen poziomów substancji w powietrzu w danej strefie za rok poprzedni oraz odrębnie dla każdej substancji dokonuje klasyfikacji stref, w których poziom odpowiednio:

- przekracza poziom dopuszczalny powiększony o margines tolerancji,
- mieści się pomiędzy poziomem dopuszczalnym, a poziomem dopuszczalnym powiększonym o margines tolerancji,
- nie przekracza poziomu dopuszczalnego,
- przekracza poziom docelowy,
- nie przekracza poziomu docelowego,
- przekracza poziom celu długoterminowego,
- nie przekracza poziomu celu długoterminowego.

Ocenę jakości powietrza w województwie śląskim oparto na „**Rocznych ocenach jakości powietrza w województwie śląskim, raporty wojewódzkie za lata 2017-2019**” opracowanych przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska (WIOŚ) w Katowicach oraz na „**Rocznej ocenie jakości powietrza w województwie śląskim, raport wojewódzki za rok 2020**” opracowanej przez Główny Inspektorat Ochrony Środowiska Departament Monitoringu Środowiska Regionalny Wydział Monitoringu Środowiska w Katowicach. Jak już wspomniano powyżej Mysłowice należy do **strefy Aglomeracja Górnośląska – kod strefy PL2401**.

Lista zanieczyszczeń pod kątem spełnienia kryteriów określonych w celu ochrony zdrowia objęła: benzen, dwutlenek azotu, dwutlenek siarki, tlenek węgla, ozon, pył zawieszony PM10, pył zawieszony PM2,5, arsen, benzo(α)piren, ołów, kadm oraz nikiel. Do zanieczyszczeń, które uwzględniono w ocenie ze względu na ochronę roślin należały: dwutlenek siarki, tlenki azotu oraz ozon.

Dla wszystkich substancji podlegających ocenie, strefy zaliczono do jednej z poniższych klas:

- **klasa A** - jeżeli stężenia zanieczyszczenia na jej terenie nie przekraczały odpowiednio poziomów dopuszczalnych, poziomów docelowych, poziomów celów długoterminowych,
- **klasa C** - jeżeli stężenia zanieczyszczenia na jej terenie przekraczały poziomy dopuszczalne lub docelowe,

- **klasa C1** - jeżeli stężenia pyłu zawieszonego PM_{2,5} na jej terenie przekraczały poziom dopuszczalny 20µg/m³ do osiągnięcia do dnia 01 stycznia 2020 r. (faza II),
 - **klasa D1** - jeżeli stężenia ozonu w powietrzu na jej terenie nie przekraczały poziomu celu długoterminowego,
 - **klasa D2** - jeżeli stężenia ozonu na jej terenie przekraczały poziom celu długoterminowego.
- Wynikowe klasy dla strefy Aglomeracja Górnośląska dla poszczególnych zanieczyszczeń z uwzględnieniem kryteriów dla ochrony zdrowia przedstawiono w tab. 2.

Tabela 2. Wynikowe klasy dla strefy Aglomeracja Górnośląska dla poszczególnych zanieczyszczeń z uwzględnieniem kryteriów dla ochrony zdrowia w latach 2017-2020

Nazwa substancji	Symbol klasy wynikowej w latach 2017-2020 dla poszczególnych zanieczyszczeń wg kryteriów określonych w celu ochrony zdrowia			
Kod strefy	PL2401			
	2017 r.	2018 r.	2019 r.	2020 r.
Pył zawieszony (PM ₁₀)	C	C	C	C
Pył zawieszony (PM _{2,5})	C	C	C	C1
Dwutlenek siarki (SO ₂)	A	A	A	A
Dwutlenek azotu (NO ₂)	C	C	C	C
Tlenek węgla (CO)	A	A	A	A
Ozon (O ₃)	C	A	C (D2)	A (D2)
Ołów (Pb)	A	A	A	A
Kadm (Cd)	A	A	A	A
Nikiel (Ni)	A	A	A	A
Arsen (As)	A	A	A	A
Benzen (C ₆ H ₆)	A	A	A	A
Benzo(a)piren (BaP)	C	C	C	C

Źródło: Roczne oceny jakości powietrza w województwie śląskim, obejmujące 2017, 2018, 2019, 2020 rok, WIOŚ Katowice i GIOŚ Wydział Monitoringu Środowiska w Katowicach

Badania stanu czystości powietrza atmosferycznego w latach 2015-2017 prowadzone były przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska WIOŚ. Wyniki przeprowadzonych pomiarów - wartości uzyskane na podstawie modelowania w gminie w latach 2015-2017 przedstawiono w tab. 3.

Tabela 3. Wyniki pomiarów jakości powietrza w strefie Aglomeracja Górnośląska, w Mieście Mysłówice w 2015 r. i w 2017 r.

Lp.	Gmina	PM ₁₀	PM _{2,5}	Benzen	SO ₂	NO ₂	Pb
[µg/m ³]							
2015 r.							
1.	Mysłowice	39	27	2,3	-	30	0,04
2017 r.							
2.	Mysłowice	41	31	1,7	-	29	0,02

Źródło: Aktualny stan jakości powietrza w 2015 r. i w 2017 r., WIOŚ Katowice

W Mysłówicach zanotowano niewielki spadek wielkości stężeń substancji zanieczyszczających tj. dwutlenku azotu, benzenu i ołowiu m.in. w wyniku realizacji programu ograniczania niskiej emisji. W zaprezentowanych powyżej latach 2015-2017 nieznacznie wzrosło natomiast stężenie pyłu PM₁₀ i PM_{2,5}.

Zgodnie z Programem Ochrony Powietrza dla Województwa Śląskiego (POP), Miasto Mysłówice zobowiązane jest do podjęcia do 2026 r. działań naprawczych pozwalających na realizację przewidzianych efektów ekologicznych w odniesieniu do roku bazowego 2018. Corocznie monitorowany jest uzyskany efekt dla Województwa Śląskiego, który wyliczany jest zgodnie z danymi wprowadzanymi przez poszczególne miasta podczas sporządzania sprawozdań z realizacji Programu Ochrony Powietrza.

Docelowa redukcja zanieczyszczeń powietrza w Mysłowicach wg POP ma ulec zmniejszeniu w 2026 r. względem roku bazowego 2018 o:

- PM10 – 173,03 Mg,
 - PM2,5 – 170,28 Mg,
 - B(a)P – 0,096 Mg
- i ma wynosić w 2026 r. odpowiednio:
- max PM10 – 133,28 Mg/rok,
 - max PM2,5 – 131,28 Mg/rok,
 - max 0,071 Mg/rok.

Jakość powietrza atmosferycznego nadal jest niska, szczególnie w rejonie: Śródmieścia, Wesolej, Brzezinki, Kosztów i Dzieńkowic. Na zanieczyszczenie powietrza w dużym stopniu wpływa niska emisja. Wpływ emisji ze źródeł przemysłowych na stan powietrza w Mieście jest stosunkowo niewielki, natomiast znaczna część zanieczyszczeń pochodzi ze źródeł zewnętrznych, znajdujących się przede wszystkim na terenie Katowic.

Analiza SWOT

OCHRONA KLIMATU I JAKOŚCI POWIETRZA	
Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> ✓ Wdrażanie i realizacja planu gospodarki niskoemisyjnej i innych dokumentów w sektorze ochrony powietrza i klimatu, w tym Programu Ograniczania Niskiej Emisji i Planu adaptacji Miasta do zmian klimatu ✓ Prowadzenie edukacji ekologicznej w zakresie ograniczania niskiej emisji ✓ Scentralizowana sieć ciepłownicza ✓ Duży poziom gazyfikacji Miasta ✓ Termomodernizacja budynków użyteczności publicznej i budynków mieszkalnych ✓ Wymiana starych kotłów węglowych na piece ekologiczne ✓ Montaż OZE, zwiększenie poziomu produkcji energii ze źródeł odnawialnych ✓ Wykonywanie kontroli dotyczących spalania odpadów w paleniskach domowych 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Występowanie przekroczeń standardów jakości powietrza dla strefy Aglomeracja Górnośląska, w której leży Miasto Mysłowice ✓ Wykorzystanie nieekologicznych nośników energii (dominujący udział węgla kamiennego w produkcji ciepła w zabudowie jednorodzinnej) ✓ Wzmożony transport w obrębie dróg krajowych i autostrady ✓ Duży udział zanieczyszczeń komunikacyjnych ✓ Funkcjonowanie dużych przedsiębiorstw emitujących zanieczyszczenia gazowe i pyłowe (duży stopień uprzemysłowienia Miasta)
Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> ✓ Poprawa warunków sanitarnych związanych z termomodernizacją budynków mieszkalnych i budynków użyteczności publicznej ✓ Wymiana środków transportu na pojazdy spełniające wymogi wyższych klas norm emisji spalin ✓ Prowadzenie edukacji ekologicznej ✓ Podjęcie działań rewitalizacyjnych, w tym w centrum Miasta ✓ Realizacja przyjętych programów i planów w zakresie ochrony powietrza ✓ Stopniowo wzrastająca świadomość społeczna ✓ Możliwość wspierania projektów prośrodowiskowych przez programy i fundusze strukturalne Unii Europejskiej oraz krajowe fundusze celowe 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Rozwój zabudowy jednorodzinnej i wzrost zużycia energii do celów grzewczych ✓ Utrzymywanie się wysokich cen gazu ✓ Stosowanie paliw niskiej jakości ✓ Napływ zanieczyszczeń ze zurbanizowanych obszarów województwa śląskiego ✓ Przyrost liczby pojazdów poruszających się w obrębie aglomeracji ✓ Brak funduszy na inwestycje ✓ Pogorszenie stanu finansów publicznych skutkujące ograniczeniem nakładów inwestycyjnych ✓ Utrudnienia proceduralne przy pozyskiwaniu środków finansowych z zewnątrz

✓ Podanie dokumentów do publicznej wiadomości i udział społeczeństwa w kształtowaniu strategii prośrodowiskowej	

5.3. Zagrożenia hałasem

Zgodnie z ustawą Prawo ochrony środowiska za hałas uznaje się dźwięki o częstotliwościach od 16 Hz do 16 000 Hz. Hałas jest jednym z elementów oddziałujących na komfort psychiczny ludności szczególnie w rejonach zurbanizowanych z gęstymi sieciami komunikacyjnymi i dużą ilością zakładów produkcyjnych. Ochrona przed hałasem polega na zapewnieniu jak najlepszego stanu akustycznego środowiska głównie poprzez utrzymanie poziomu hałasu poniżej poziomu dopuszczalnego lub na tym poziomie, a w przypadku przekroczenia na zmniejszeniu tego poziomu, do co najwyżej dopuszczalnego.

Dopuszczalne poziomy hałasu w środowisku reguluje rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (Dz. U. z 2014 r., poz. 112, t. j.). Źródłami dźwięku, dla których ustalono dopuszczalne wartości w środowisku są:

- drogi lub linie kolejowe w tym torowiska tramwajowe poza pasem drogowym,
- linie elektroenergetyczne,
- starty, lądowania i przeloty statków powietrznych,
- instalacje i pozostałe obiekty oraz grupy źródeł hałasu:
 - ✓ hałas przemysłowy,
 - ✓ hałas komunalny.

Ogólnie hałas można podzielić na: komunikacyjny (drogowy, szynowy – kolejowy i tramwajowy) oraz przemysłowy i komunalny. Głównym źródłem, ze względu na przestrzenny charakter oddziaływania, na terenie Gminy Mysłowice jest hałas komunikacyjny – drogowy, obejmujący swoim oddziaływaniem teren prawie całego Miasta (rejon wszystkich głównych arterii komunikacyjnych). Pozostałe grupy źródeł hałasu (szynowy, przemysłowy) mają charakter lokalny.

Należy nadmienić, iż główne działania Gminy zmierzające do ograniczenia wpływu hałasu na ludzi i środowisko, to przede wszystkim w przypadku hałasu komunikacyjnego poprawa systemu drogowego, a w przypadku istniejących zakładów (hałasu przemysłowego), z chwilą stwierdzenia przez GIOŚ przekroczenia norm, określanie w formie decyzji dopuszczalnych poziomów hałasu emitowanych do środowiska.

Hałas komunikacyjny

Hałas drogowy jest najpowszechniejszym i najbardziej uciążliwym źródłem hałasu. Koncentruje się wzdłuż szlaków komunikacyjnych tak, więc ma charakter liniowy. Na poziom tego hałasu wpływ ma przede wszystkim natężenie ruchu, złożoność układu drogowego, a także stan nawierzchni dróg.

Natężenie ruchu pojazdów poruszających się po ulicach Mysłowic na przestrzeni lat ulega zwiększeniu, przez co negatywne oddziaływanie akustyczne nasila się. Hałas, oddziałując bezpośrednio na tereny sąsiadującej zabudowy miejskiej, stanowi główne źródło zagrożenia. Na obszarze Miasta największy wpływ na klimat akustyczny mają przebiegające przez nie drogi ekspresowe i krajowe, które charakteryzują się dużym natężeniem ruchu w ciągu całej doby. Są to przede wszystkim:

- drogi krajowe zapewniające powiązania w skali metropolitalnej, regionalnej i krajowej:
 - ✓ autostrada A4 (z kierunku północno-zachodniego na południowo-wschodni),
 - ✓ droga ekspresowa S1 (z kierunku północno-wschodniego na południowo-zachodni),
 - ✓ droga krajowa DK 79 (z kierunku północno-zachodniego na południowo-wschodni),
- Droga wojewódzka DW 934, łącząca Mysłowice z Imielinem i Bieruniem, o układzie północ-południe, stanowiąca ważny element powiązań ponadlokalnych.

Układ dróg dopełniają drogi powiatowe i gminne o znaczeniu lokalnym.

Organizatorem zbiorowego transportu publicznego w Mysłowicach od 2019 r. jest Zarząd Transportu Metropolitalnego (ZTM). W tym zakresie przyjęto uchwałę nr LV/831/18 z 27 września 2018 r. w sprawie przekazania przez Gminę Miasto Mysłowice zadań z zakresu organizowania publicznego transportu zbiorowego w gminnych przewozach pasażerskich. Na terenie Mysłowic, jak i całej GZM obowiązuje tzw. wspólny bilet.

Inwestycje transportowe należą do działań wieloelementowych i z reguły wieloletnich, obejmując m.in. etap projektowania, uzgadniania i wdrażania/budowy. W tym zakresie w 2020 r. zostały zainicjowane, były zrealizowane lub w trakcie realizacji takie inwestycje jak:

- w zakresie układów drogowych:
 - ✓ kompleksowa przebudowa ulic: jezdni, chodników, zjazdów, budowy kanalizacji deszczowej i oświetlenia, a także miejsc postojowych, w tym:
 - przebudowa ul. Laryskiej – etap I: odcinek pomiędzy ulicami: ul. 3 Maja, ul. Pukowca, ul. Fabrycznej, ul. Brzezińskiej (planowane zakończenie w 2022 r.); dofinansowanie z Funduszu Dróg Samorządowych i Rządowego Funduszu Inicjatyw Lokalnych,
 - pozyskanie środków na przebudowę ul. 3 Maja od ul. Laryskiej do ul. Dzierżonia i Orła Białego: środki z Funduszu Dróg Samorządowych i Rządowego Funduszu Inicjatyw Lokalnych,
 - przebudowa ul. 3 Maja od granicy Miasta do ul. Laryskiej: środki z Rządowego Funduszu Inicjatyw Lokalnych,
 - przebudowa ul. Kolejowej: dofinansowanie z: Funduszu Dróg Samorządowych, Metropolitalnego Funduszu Solidarności Górnośląsko-Zagłębiowskiej Metropolii, Regionalnego Funduszu Inicjatyw Lokalnych,
 - przebudowa ul. Okrzei: dofinansowanie z Funduszu Dróg Samorządowych,
 - ✓ zimowe utrzymanie dróg (dla ul.: Kościelniaka, Polskiego Czerwonego Krzyża (tzw. Przetnica), łącznik 3 Maja, Powstańców parking, Bończyka, Makuszyńskiego, Kasprowicza, Morgowska, Kacza, Obrońców Westerplatte, Równoległa),
 - ✓ budowa systemu odwodnienia części drogi w rejonie budynków nr 72, 72a, 74a przy ul. Kościelniaka wraz z wymianą sieci gazowej na odcinku 122,0 m,
 - ✓ GDDKiA podpisała umowę na budowę ponad 40 km S1 od Mysłowic do Bielska-Białej, obejmującego m.in. węzeł Kosztowy,
- w zakresie transportu publicznego:
 - ✓ budowa parkingu „Bike&Ride” wraz z budową dróg rowerowych jako dróg dojazdowych do planowanego parkingu w Mysłowicach, złożone z etapu I przejście podziemne i etapu II część drogową, całość przewidziana do realizacji do lipca 2022 r. (etap I na podstawie podpisanego Aneksu do Umowy realizowany jest do lipca 2022 r., a etap II – do maja 2022 r.), w 2020 r. rozpoczęto część II (drogową), a w zakresie części I przekazano w grudniu 2020 r. plac budowy (faktyczne rozpoczęcie prac w I kw. 2021 r.) - inwestycja przewiduje m.in.: remont i przebudowę przejścia wraz z zadaszeniem nad zejściami, budowę windy, obiekty małej architektury, odtworzenie schodów ruchomych, budowę wiat na rowery i zadaszenia dla pasażerów, pylon samoobsługowy do naprawy rowerów, przebudowę murów oporowych od strony północnej, oświetlenie, nasadzenie drzew ozdobnych i trawy; dofinansowanie w ramach RPO WŚL 2014-2020 i z Regionalnego Funduszu Inicjatyw Lokalnych,
 - ✓ bieżące utrzymanie systemu w ramach projektu Rozwój elektroniczny usług publicznych – Śląska Karta Usług Publicznych, w ramach RPO WŚL 2007-2013.

Hałas szynowy (kolejowy) odgrywa mniej znaczącą rolę od hałasu drogowego pomimo faktu, iż województwo śląskie posiada jeden z największych węzłów komunikacji kolejowej w Polsce.

Źródłem hałasu kolejowego na terenie Mysłowic są cztery stacje kolejowe: Mysłowice, Brzęczkowice, Brzezinka oraz Kosztowy, przy czym większość połączeń obsługiwanych jest tylko ze stacji Mysłowice – pozostałe stacje obsługują jedynie kierunek Katowice-Oświęcim.

Przez Mysłowice przebiegają linie kolejowe PKP o znaczeniu państwowym: Mysłowice-Jaworzno Szczakowa (nr 134) oraz relacji Katowice-Oświęcim (nr 138).

Ponadto, przez Miasto przebiegają linie przemysłowe (w tym tzw. piaskowe). Linie przemysłowe podlegają intensywnym przekształceniom, w tym procesom restrukturyzacyjnym oraz likwidacyjnym.

W Mieście funkcjonuje również rozwinięta sieć linii tramwajowych. Śródmieście Mysłowic ma następujące połączenia tramwajowe, które znacznie zmniejszają lokalny ruch osobowy:

- z Katowicami:
 - ✓ linia nr 14 – Brynów Centrum Przesiadkowe,
- z Sosnowcem:
 - ✓ linia nr 26 – Milowice Pętla.

Zarządzającym siecią tramwajową w Mieście jest spółka Tramwaje Śląskie S. A. W skład sieci tramwajowej wchodzi torowiska oraz torowiska stanowiące konstrukcje na podkładach drewnianych i betonowych. Torowiska zabudowane w jezdni są to szyny rowkowe posadowione na ławie z tłucznią. Nawierzchnię drogową w obrębie torowiska stanowią płyty żelbetowe i asfaltowe. System komunikacji tramwajowej to także przystanki, w Mieście jest 6 przystanków, w punktach: Obrzeźna Północna, Świerczyny, Szpital, Komenda Policji, Urząd Miasta i Dworzec PKP.

Hałas przemysłowy

Hałas przemysłowy generowany jest przez zakłady produkcyjne i usługowe. Obejmuje dźwięki emitowane przez maszyny i urządzenia, procesy technologiczne, a także instalacje i wyposażenie małych zakładów rzemieślniczych i usługowych. Do tego rodzaju hałasu zalicza się także dźwięki emitowane przez urządzenia obiektów handlowych, np.: wentylatory i urządzenia klimatyzacyjne. Hałas ten ma charakter lokalny i występuje głównie na terenach sąsiadujących z zakładami przemysłowymi. Poziom hałasu jest kształtowany indywidualnie dla każdego obiektu i zależy od wykorzystywanych maszyn i urządzeń, zastosowanej izolacji hal produkcyjnych oraz prowadzonych procesów technologicznych. Pomiar hałasu przemysłowego, zazwyczaj jest przeprowadzany wskutek interwencji. Ponadto jest również prowadzony w odstępach dwuletnich w ramach posiadanych przez zakłady przemysłowe pozwoleń zintegrowanych i decyzji o dopuszczalnym poziomie hałasu.

Oddziaływanie akustyczne związane z działalnością przemysłową na terenie Mysłowic uwarunkowane jest emisją hałasu pochodzącą z licznych zakładów przemysłowych, w tym także zakładów górniczych. Zakłady przemysłowe są zlokalizowane praktycznie na terenie całego Miasta. Miasto wchodzi w skład konurbacji górnośląskiej, która pokrywa się terytorialnie z Górnośląskim Okręgiem Przemysłowym (GOP).

Hałas komunalny

Spśród źródeł hałasu komunalnego najistotniejsze znaczenie ma hałas towarzyszący obiektom sportu, rekreacji i rozrywki, co może być uciążliwe w letniej porze roku. Z ich działalnością związany jest dyskomfort akustyczny. Negatywnie odbierany jest również tzw. hałas osiedlowy. Na terenie Mysłowic z tego typu hałasem mieszkańcy stykają się na terenach zwartej zabudowy osiedlowej. Hałas związany z terenami rekreacyjno-wypoczynkowymi jest zdecydowanie mniejszy niż powstający ze źródeł komunikacyjnych i przemysłowych.

Monitoring hałasu

Zgodnie z ustawą Prawo ochrony środowiska, oceny stanu akustycznego środowiska i obserwacji zmian dokonuje Główny Inspektor Ochrony Środowiska w ramach państwowego monitoringu środowiska. Strategiczne mapy hałasu są sporządzane przez zarządzających głównymi drogami, głównymi liniami kolejowymi lub głównymi lotniskami oraz przez prezydentów miast o liczbie większej niż 100 tys. mieszkańców. Zarządzający drogą, linią kolejową lub lotniskiem, z wyłączeniem zarządzających drogami gminnymi, dokonują identyfikacji głównych dróg, głównych linii kolejowych lub głównych lotnisk i przekazują, w zakresie swojej właściwości i przekazują dane Głównemu Inspektorowi Ochrony Środowiska. Również Prezydenci miast o liczbie mieszkańców większej niż 100 tys. przekazują dane Głównemu Inspektorowi Ochrony Środowiska.

Podmiotem odpowiedzialnym za pomiary poziomu hałasu komunikacyjnego w województwie śląskim, na terenach nieobjętych mapami akustycznymi od 2019 r. jest Główny Inspektor Ochrony Środowiska Regionalny Wydział Monitoringu Środowiska w Katowicach.

W ostatnich latach (2015-2021) w Mysłowicach nie były prowadzone pomiary hałasu komunikacyjnego.

Ostatnie pomiary monitoringowe hałasu kolejowego wykonane zostały w 2014 r. i obejmowały linię kolejową nr 138 w Mysłowicach. Wykazały przekroczenie poziomu dopuszczalnego hałasu w porze dnia w wysokości 1,8 dB (wskaźnik $L_{dwn} - 65,8$ dB) i brak przekroczeń w porze nocnej (wskaźnik $L_n - 58,5$ dB).

Analiza SWOT

ZAGROŻENIA HAŁASEM	
Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> ✓ Zmniejszenie natężenia ruchu pojazdów przez centrum Miasta, na rzecz wzrostu natężenia ruchu pojazdów na drodze ekspresowej i autostradzie ✓ Stosowanie cichej nawierzchni drogowej ✓ Większość dróg o powierzchni utwardzonej ✓ Zastosowanie barier i ekranów akustycznych wzdłuż głównych ciągów komunikacyjnych ✓ Publiczny transport autobusowy ✓ Dobrze rozwinięta sieć połączeń drogowych 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Niewystarczająca ilość środków finansowych na wykonanie wszystkich potrzebnych prac m.in. modernizacje dróg, które są bardzo kosztowne ✓ Duża uciążliwość hałasu komunikacyjnego na głównych drogach przelotowych ✓ Funkcjonowanie zakładów przemysłowych w pobliżu zabudowy mieszkaniowej ✓ Uciążliwości wynikające z funkcjonowania zakładów produkcyjnych i istnienia dróg tranzytowych
Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> ✓ Dobre powiązania zewnętrzne z regionalnym i krajowym układem drogowym ✓ Planowane inwestycje modernizacyjne dróg, celem zastosowania cichych nawierzchni ✓ Możliwość uzyskania dofinansowania inwestycji związanych z ochroną przed hałasem tj. budowa ekranów akustycznych ✓ Wymiana taboru transportu publicznego na niskoemisyjny ✓ Objęcie coraz większych obszarów Miasta Mysłowice MPZP z wytyczonymi obszarami funkcjonalnymi ✓ Podanie dokumentów do publicznej wiadomości i udział społeczeństwa w kształtowaniu strategii pro środowiskowej 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Rosnąca ilość użytkowników pojazdów na drogach ✓ Zwiększanie transportu ciężarowego ✓ Brak zachęt dla mieszkańców do podróży publicznymi środkami transportu (np. kolejami) w stosunku do transportu indywidualnego ✓ Utrudnienia proceduralne przy pozyskiwaniu środków finansowych z zewnątrz

5.4. Pola elektromagnetyczne

Promieniowanie elektromagnetyczne (PEM) jest nieodzownym elementem środowiska naturalnego. Pochodzi ono od naturalnych źródeł, jakimi są np.: Słońce, Ziemia, zjawiska atmosferyczne. Natomiast sztuczne pola elektromagnetyczne zaczęły pojawiać się w środowisku ponad sto lat temu i były związane z techniczną działalnością człowieka. Promieniowanie elektromagnetyczne występuje wszędzie. Do najważniejszych źródeł promieniowania należą:

- stacje i linie energetyczne,
- nadajniki radiowe i telewizyjne oraz CB-radio i radiostacje amatorskie,
- stacje bazowe telefonii komórkowej,
- wojskowe i cywilne urządzenia radionawigacji i radiolokacji,
- urządzenia powszechnego użytku: kuchenki mikrofalowe, monitory, aparaty komórkowe itp.

Stacje i linie energetyczne

Na terenie Miasta Mysłowice obsługą i eksploatacją urządzeń elektroenergetycznych zajmuje się Tauron Dystrybucja S.A. w przypadku sieci dystrybucyjnej średniego i niskiego napięcia oraz PGE S.A. w przypadku sieci najwyższych napięć 220/400 kV.

Przez teren Miasta Mysłowice przebiegają następujące odcinki linii elektroenergetycznych 220 kV, będące w eksploatacji Polskich Sieci Elektroenergetycznych SA Oddział w Katowicach:

- 220 kV, Byczyna-Halemba, linia napowietrzna o długości 7,89 km,
- 220 kV, Katowice – Kopanina – Halemba – Byczyna, linia napowietrzna o długości 0,99 km,
- 220 kV, Katowice – Kopanina – Łągisza - słup nr 31, linia napowietrzna o długości 1,17 km.

Energia elektryczna dostarczana jest liniami 110 kV do dwóch GPZ-tów: „Mysłowice” i „Brzezinka”. Sieć średnich napięć jest sukcesywnie przebudowywana z napięcia 6 kV na 20 kV. Stan zaopatrzenia w energię elektryczną jest zadowalający, a w elementach systemu elektroenergetycznego istnieją rezerwy mocy przesyłowych możliwe do uruchomienia w razie potrzeby.

W przypadku sieci elektroenergetycznych nie określono stref ponadnormatywnego ich oddziaływania w oparciu o obowiązujące przepisy prawne. Ponadnormatywne oddziaływanie linii elektroenergetycznych (110 kV i 220 kV) mieści się z reguły w zakresie od kilku do kilkunastu metrów od skrajnych przewodów. Operatorzy sieci elektroenergetycznych wnioskuje, aby w „pasach technologicznych linii” nie budować budynków mieszkalnych i nie lokalizować terenów przeznaczonych na stały pobyt ludzi. Pasy technologiczne są wyznaczane w równej odległości od osi linii elektroenergetycznej, mierząc poziomo i prostopadle do osi. Dla linii 220 kV szerokość strefy wynosi 50 m (2 x 25 m), a dla 110 kV 32 m (2 x 16 m).

Instalacje radiokomunikacyjne

Stacje bazowe telefonii komórkowej są rozlokowane w wielu miejscach na terenie całego Miasta. Zamontowane są na: masztach, kominach, wieżach kościołów oraz dachach budynków. Zasięg ich ponadnormatywnego oddziaływania może wynosić od kilku do kilkudziesięciu metrów. Wszystkie przypadki dotyczą formalnie miejsc aktualnie niedostępnych dla ludzi, co jest koniecznym warunkiem lokalizacji tych urządzeń w danym miejscu. Stosowanie obecnie większej liczby stacji, ale o mniejszej mocy powoduje zmniejszenie całkowitej mocy promieniowania.

Na terenie Miasta przy ul. Orła Białego 34, zlokalizowane jest Radiowo-Telewizyjne Centrum Nadawcze, zarządzane przez TP EmiTel Sp. z o.o. z siedzibą w Krakowie.

Głównym elementem stacji nadawczej jest maszt antenowy o całkowitej wysokości 359 m. Na maszcie zainstalowane są anteny nadawcze programów radiowych i telewizyjnych oraz anteny telefonii komórkowej. Granice obszaru, w którym występują pola elektromagnetyczne o wartościach natężenia powyżej 7 V/m i gęstości mocy powyżej 0,1 W/m² sięgają maksymalnie w poziomie 876 m od masztu. Tak duże oddziaływanie dotyczy jednak przestrzeni znajdującej się wysoko ponad poziomem terenu, niedostępnej dla ludzi i w praktyce nieosiągalnej dla zabudowy. Oddziaływanie przekraczające wartości dopuszczalne na niższych wysokościach (poniżej 100 m n.p.t.) dotyczy przestrzeni w bezpośrednim otoczeniu stacji, maksymalnie oddalonej od masztu w poziomie o 70,8 m i minimalnie oddalonej od powierzchni terenu o 24,5 m lub 20,9 m - w odległości w poziomie nieprzekraczającej 28,9 m.

Monitoring PEM

Oceny poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku i obserwacji zmian dokonuje Główny Inspektor Ochrony Środowiska w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska. Monitoring ten, zgodnie z art. 26 ust. 1, pkt. 5 ustawy Prawo ochrony środowiska, obejmuje uzyskiwane na podstawie badań monitoringowych informacje w zakresie promieniowania jonizującego i pól elektromagnetycznych. Badania te powinny być przeprowadzane cyklicznie, przy zastosowaniu ujednoczonych metod zbierania, gromadzenia i przetwarzania danych. Wojewódzki Inspektor Ochrony Środowiska prowadzi również, aktualizowany corocznie, rejestr zawierający informacje o terenach, na których stwierdzono przekroczenie dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych (art. 124 Prawo ochrony środowiska).

W latach 2017-2019 pomiary promieniowania elektromagnetycznego na terenie województwa śląskiego wykonywał Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Katowicach. Od 2020 r. pomiary prowadzi Główny Inspektorat Ochrony Środowiska, Departament Monitoringu Środowiska, Regionalny Wydział Monitoringu Środowiska w Katowicach. W tab. 4 przedstawiono wyniki tych pomiarów. Pomiary nie wykazały przekroczenia poziomu dopuszczalnego wynoszącego wówczas 7 V/m.

Tabela 4. Wyniki pomiarów poziomów pól elektromagnetycznych częstotliwości 100kHz-3GHz w Mysłowicach w latach 2017-2020

Lp.	Gmina	Lokalizacja punktu pomiarowego poziomu pól elektromagnetycznych częstotliwości 100kHz-3GHz (składowej elektrycznej E) w środowisku	Natężenie pola elektrycznego E* [V/m]
2017 r.			
1.	Mysłowice	ul. Moniuszki	0,28
2018 r.			
2.	Mysłowice	ul. Laryska	0,55
2020 r.			
3.	Mysłowice	ul. Moniuszki	0,45

Źródło: WIOŚ i GIOŚ Regionalny Wydział Monitoringu Środowiska Katowice, sprawozdania z badań za lata 2017-2020

*Wyjaśnienia: * - średnia wartość arytmetyczna wartości skutecznych natężeń pól elektrycznych PEM w zakresie częstotliwości 100kHz-3GHz, w danym punkcie obserwacji w środowisku*

Analiza SWOT

POLA ELEKTROMAGNETYCZNE	
Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> ✓ Brak przekroczeń poziomów dopuszczalnych natężenia pól elektromagnetycznych ✓ Stosunkowo niska wartość promieniowania niejonizującego na obszarze Miasta 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Wzrastająca ilość stacji bazowych telefonii komórkowej ✓ Wzrastająca popularność sieci bezprzewodowych ✓ Duża liczba źródeł pól i ich koncentracja na terenie Miasta
Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> ✓ Modernizacja sieci energetycznych przez operatorów ✓ Ciągły monitoring poziomu pól elektromagnetycznych ✓ Realizacja działań przyjętych w programach z zakresu ochrony środowiska np. edukacja ekologiczna ✓ Podanie dokumentów do publicznej wiadomości i udział społeczeństwa w kształtowaniu strategii pro środowiskowej ✓ Możliwość współfinansowania przedsięwzięć w ramach programów finansowanych z funduszy europejskich 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Lokalizacja coraz większej liczby obiektów radiokomunikacyjnych oraz linii energetycznych na terenie Miasta

5.5. Zrównoważone gospodarowanie wodami, w tym zapewnienie dostępu do czystej wody dla społeczeństwa i gospodarki oraz osiągnięcie dobrego stanu wód

Wody powierzchniowe

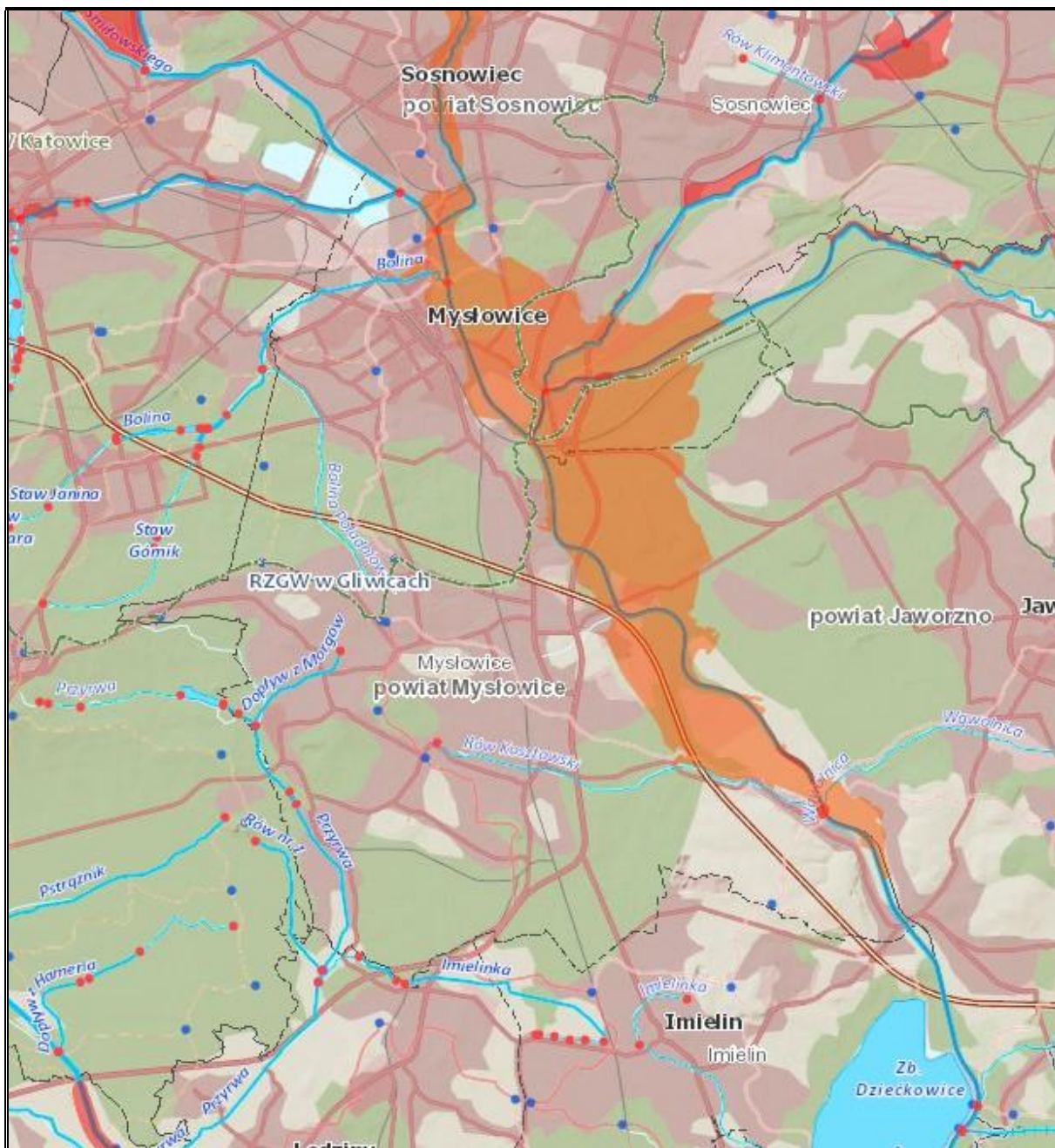
Miasto Mysłowice leży w dorzeczu Górnej Wisły. Głównym ciekim przepływającym wzdłuż granicy wschodniej Miasta jest rzeka Przemsza. W części północno-wschodniej granicy Mysłowic płynie rzeka Brynica z dopływami Rawą i Boliną. Dopływami Przemszy oprócz wymienionej Boliny, są Biała Przemsza, która wpada do Przemszy (Czarna Przemsza) w rejonie Trójkąta Trzech Cesarzy oraz cieki: Rów Brzęczkowicki, Rów Elpor i Rów Kosztowski. W południowo-wschodniej części Mysłowic płynie rzeka Przyrwa (Ciek Ławecki). W dzielnicy Wesoła do Przyrwy uchodzi jej największy lewobrzeżny dopływ „Rów BN-Dopływ z Morgów”. Na rys. 1 przedstawiona została lokalizacja wód powierzchniowych na terenie Mysłowic.

Rzeki i mniejsze cieki na terenie Mysłowic w większości są uregulowane i szczelnie obudowane i częściowo obwałowane. Dotyczy to Brynicy, Boliny, Rawy, Przemszy. Po połączeniu Przemszy z Białą Przemszą rzeka staje się bardziej naturalna, płynie uregulowanym korytem ziemnym. W południowej części Miasta cieki wodne są słabiej uregulowane.

Przez Miasto przebiega dział wodny II rzędu oddzielający dwa lewobrzeżne dopływy Wisły - Przemszę i Gostynię. Dorzecze Gostyni jest reprezentowane na terenie Miasta przez rzekę Przyrwę.

Jak wynika ze Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Miasta Mysłowice, Brynica oraz Przemsza są kontrolowane hydrologicznie. Brynica uchodząc do Przemszy jest bardziej zasobna w wodę niż rzeka główna. Ponadto jej przepływy są bardziej regularne. Duża retencja powierzchniowa w zlewniach Brynicy i Czarnej Przemszy (zbiorniki: Kozłowa Góra, Przeczyce, Kuźnica Warenżyńska) oraz dobre warunki retencji gruntowej, zwłaszcza w zlewni Białej Przemszy sprawiają, że Przemsza po połączeniu z Białą Przemszą posiada bardzo korzystne charakterystyki hydrologiczne z punktu widzenia potencjalnego gospodarczego lub rekreacyjnego jej wykorzystania, a także bezpieczeństwa powodziowego (duża regularność przepływów, małe prawdopodobieństwo silnych wezbrań oraz bardzo niskich stanów wód).

Pozostałe cieki nie są kontrolowane hydrologicznie. Ich przepływy, z wyjątkiem Rawy, są mniej regularne. Duży wpływ na występowanie wezbrań na tych ciekach ma zjawisko występowania opadów o dużym natężeniu występujących lokalnie.

Rysunek 1. Położenie wód powierzchniowych na terenie Mysłowic

Źródło: https://wody.isok.gov.pl/imap_kzgw/

Stan jakościowy wód ocenia się w odniesieniu do jednolitych części wód powierzchniowych (JCWP). Obszar Miasta obejmuje 8 takich obszarów. Poniżej (tab. 5) wyszczególniono jednolite części wód powierzchniowych (JCWP) na obszarze Miasta wraz z określeniem ich stanu na podstawie danych zamieszczonych w Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Miasta Mysłowice za 2021 r.

Tabela 5. Jednolite części wód powierzchniowych na terenie Mysłowic w 2020 r.

Lp.	Kod	Nazwa	Ocena ryzyka nieosiągnięcia celów środowiskowych
1.	RW2000921269	Brynica od zb. Kozłowa Góra do ujścia	zagrożona
2.	RW20006212689	Rawa	zagrożona

Lp.	Kod	Nazwa	Ocena ryzyka nieosiągnięcia celów środowiskowych
3.	RW20005212729	Bolina	zagrożona
4.	RW2000821279	Przemsza od zbiornika Przeczyce do ujścia Białej Przemszy	zagrożona
5.	RW20006211889	Mleczna	zagrożona
6.	RW200062118866	Dopływ spod Nowej Gaci	niezagrożona
7.	RW2000421294	Rów Kosztowski	niezagrożona
8.	RW200010212999	Przemsza od Białej Przemszy do ujścia	zagrożona

Źródło: Baza danych do Aktualizacji Programu wodno-środowiskowego kraju

Przemszę od Białej Przemszy do ujścia, Bolinę, Rów Kosztowski i Dopływ spod Nowej Gaci zaliczono do naturalnych części wód, natomiast pozostałe do silnie zmienionych części wód (SZCW). Zgodnie z Planem gospodarowania wodami (PGW) na obszarze dorzecza Wisły, przypadku RW200062118866 i RW2000421294 osiągnięto cel środowiskowy (dobry stan/potencjał ekologiczny, dobry stan chemiczny), w pozostałych przypadkach z powodu złego stanu wód przedłużono termin osiągnięcia celu środowiskowego do 2027 r.

Badania jakości wód: Rawy (ujście do Brynicy), Brynicy (ujście do Przemszy), Boliny (ujście do Przemszy) oraz Przemszy (powyżej ujścia Białej Przemszy) wykazały we wszystkich przypadkach klasę elementów fizykochemicznych poniżej stanu/potencjału dobrego (PSD/PPD).

Stan chemiczny wód Brynicy i Przemszy był dobry, natomiast w przypadku Rawy i Boliny był poniżej stanu dobrego. Stan/potencjał ekologiczny Przemszy był umiarkowany, Brynicy - słaby, a Rawy i Boliny - zły. Przemsza charakteryzowała się III klasą elementów biologicznych, Brynica IV, natomiast Bolina i Rawa - V (najgorszą).

Ogólnie można stwierdzić, że w przypadku Brynicy i Przemszy zauważalna jest stopniowa poprawa jakości wód. W przypadku Rawy i Boliny stopień zanieczyszczenia wciąż pozostaje wysoki.

Wody podziemne

Zgodnie z podziałem na lata 2016-2021 na 172 części jednolitych części wód podziemnych obszar Miasta znajduje się w obrębie następujących jednostek:

- JCWPd 111 - północna część Miasta.
- JCWPd 112 - Śródmieście, Janów Miejski i tereny sięgające po rejon Brzęczkowic i Morgów,
- JCWPd 145 - część południowo-zachodnia,
- JCWPd 146 - część południowo-wschodnia.

Państwowy monitoring wód podziemnych jest prowadzony w odniesieniu do Jednolitych Części Wód. Stan ilościowy JCWPd jest słaby, z wyjątkiem JCWPd nr 112 (stan dobry). Powodem jest przekroczenie zasobów dyspozycyjnych - przede wszystkim wskutek odwadniania kopalń. Stan chemiczny oceniono jako dobry w przypadku JCWPd nr 112 i 146, natomiast jako słaby w przypadku JCWPd nr 111 i 145. Ogólna ocena stanu chemicznego JCWPd jest niezbyt reprezentatywna dla obszaru Miasta, zajmującego jedynie części JCWPd. Zanieczyszczenia niejednokrotnie mają lokalne rozprzestrzenienie, a ponadto występują różnice w stanie chemicznym poszczególnych kompleksów wodonośnych w obrębie JCWPd.

Miasto Mysłowice położone jest nad zbiornikiem triasowym GZWP 452 Chrzanów, obejmującym południowo-wschodnią część gminy (rys. 1 powyżej).

Wody GZWP nr 452 Chrzanów nie są obecnie eksploatowane otworami studziennymi na obszarze Mysłowic. W gminie Imielin czynna jest jedna studnia ujęcia „Dzieńkowice”. Zatwierdzone zasoby 66 m³/h (1 584 m³/d). Jest ona eksploatowana przez GPW S.A. z pełną wydajnością.

W opracowaniu Wody podziemne miast Polski - miasta powyżej 50 000 mieszkańców - Mysłowice część obszaru GZWP Chrzanów w granicach Mysłowic wskazano jako obszar perspektywiczny dla budowy

ujęć wód podziemnych. To jedyne lokalne źródło dużych ilości wód podziemnych nie wymagających uzdatniania lub mogących w łatwy sposób zostać uzdatnionych do celów pitnych.

W dłuższej perspektywie niekorzystne dla ochrony zasobów zbiornika może być zwiększenie intensywności odwadniania górotworu w warstwach karbońskich pod południowo-zachodnią częścią Mysłowic, w przypadku podjęcia wydobycia węgla kamiennego w tym rejonie.

Zaopatrzenie w wodę

Miasto Mysłowice zaopatrywane jest w wodę sprowadzaną spoza jego terenu, poprzez następujące sieci magistralne:

- wodociąg „Dzieńkowice”;
- ujęcie w Maczkach;
- ujęcia GO - Cza (Goczałkowice)

Sieć magistralną „Dzieńkowice” stanowią trzy magistrale o średnicy 1 600 mm. Ujęcie w Maczkach dostarcza wodę przez sieć magistralną \varnothing 800 mm, natomiast w ujęciu GO-Cza zastosowano sieć magistralną \varnothing 1400 mm.

Głównym podmiotem eksploatującym sieć wodociągową na terenie Mysłowic jest Miejskie Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o. (MPWiK) Zakup wody pokrywa potrzeby wszystkich odbiorców podłączonych do sieci wodociągowej.

Charakterystykę istniejącej sieci wodociągowej na terenie gminy w latach 2018-2020 przedstawiono w tab. 6 (wg GUS).

Długość eksploatowanej sieci wodociągowej wg GUS w Mieście w 2020 r. wynosiła prawie 337 km bez przyłączy. Liczba przyłączy (przyłącza prowadzące do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania) wynosiła 9 456 szt. Pobór wody przez gospodarstwa domowe w 2020 r. kształtował się na poziomie prawie 2 185 dam³/rok. Zużycie wody na 1 mieszkańca wyniosło 51,6 m³/rok, a zużycie wody na potrzeby przemysłu w 2020 r. wyniosło 1 124 dam³/rok. Udział przemysłu w zużyciu wody ogółem wyniósł 29,2%. Sieć wodociągowa obsługuje 100% mieszkańców Miasta.

Woda dostarczana mieszkańcom do spożycia spełnia wszelkie wymogi sanitarne i ogólnie oceniana jest, jako dobra. Woda dostarczana mieszkańcom Mysłowic spełnia wymagania Rozporządzenia Ministra Zdrowia w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi i jest zdatna do picia prosto z kranu.

Tabela 6. Charakterystyka istniejącej sieci wodociągowej na terenie Mysłowic w latach 2018-2020

Jednostka terytorialna	Długość eksploatowanej sieci wodociągowej (rozdzielczej i przesyłowej)	Przyłącza prowadzące do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania	Woda dostarczona gospodarstwom domowym
	[km]	[szt.]	[dam ³]
2018 r.			
Mysłowice	326,6	7 651	2 130,60
2019 r.			
Mysłowice	326,6	7 891	2 160,10
2020 r.			
Mysłowice	336,6	9 456	2 184,90

Źródło: GUS, Bank Danych Lokalnych

Gospodarka ściekowa

Sieć kanalizacyjna na terenie Miasta wg GUS ma długość prawie 275 km i w 2020 r. była dostępna dla 84,3 % mieszkańców.

Długości sieci kanalizacyjnej oraz stopień skanalizowania Miasta w latach 2018-2020 wg GUS przedstawiono w tab. 7.

Tabela 7. Charakterystyka istniejącej sieci kanalizacyjnej na terenie Myśłowic w latach 2018-2020

Jednostka terytorialna	Długość czynnej sieci kanalizacyjnej	Przyłącza prowadzące do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania	Ścieki oczyszczone odprowadzone
	[km]	[szt.]	[dam ³]
2018 r.			
Myśłowice	274,8	6 962	2 179,0
2019 r.			
Myśłowice	274,8	7 180	2 184,0
2020 r.			
Myśłowice	274,8	7 344	2 363,0

Źródło: GUS, Bank Danych Lokalnych

Miasto Myśłowice nie posiada własnej oczyszczalni ścieków. Ścieki kierowane są do oczyszczalni „Radocha II” w Sosnowcu oraz do oczyszczalni „Jaworzno Dąb” w Jaworznie (ścieki z dzielnicy Dzieńkowice). Ścieki pochodzące z gospodarstw nie przyłączonych do sieci kanalizacyjnych dostarczane są wozami asenizacyjnymi do oczyszczalni.

Zgodnie z ustawą o utrzymaniu czystości i porządku w gminach, właściciele nieruchomości zapewniają utrzymanie czystości i porządku m. in. poprzez przyłączenie nieruchomości do istniejącej sieci kanalizacyjnej lub w przypadku gdy budowa sieci kanalizacyjnej jest technicznie lub ekonomicznie nieuzasadniona, wyposażenie nieruchomości w zbiornik bezodpływowy nieczystości ciekłych lub w przydomową oczyszczalnię ścieków bytowych.

Ścieki ze zbiorników bezodpływowych zlokalizowanych na terenie Miasta Myśłowice są odbierane od właścicieli nieruchomości poprzez wyspecjalizowane firmy, posiadające stosowne zezwolenia na odbiór nieczystości ciekłych. Przedsiębiorca, który uzyskał zezwolenie na prowadzenie działalności w zakresie opróżniania zbiorników bezodpływowych i transportu nieczystości ciekłych, dostarcza je do stacji zlewnych określonych w zezwoleniu, spełniających wymagania w zakresie właściwej wielkości RLM. Na terenach, gdzie brak jest sieci kanalizacji sanitarnej nieczystości ciekłe gromadzone są w zbiornikach bezodpływowych oraz oczyszczone są za pomocą systemów indywidualnych, do których zalicza się przydomowe oczyszczalnie ścieków, przy czym decyzja o lokalizacji jednych bądź drugich urządzeń pozostawiona jest do wyboru właścicielowi nieruchomości, z wyjątkiem tych, gdzie przepisy ustawy prawo budowlane lub o zagospodarowaniu przestrzennym na taką swobodę nie pozwalają.

W 2021 r. wg danych pozyskanych z Wydziału Ochrony Środowiska Urzędu Miasta Myśłowice na terenie gminy znajdowało się 1 090 szamb oraz 425 przydomowe oczyszczalnie ścieków (tab. 8).

Tabela 8. Przydomowe oczyszczalnie oraz zbiorniki bezodpływowe na terenie gminy w latach 2018-2020

Jednostka terytorialna	Zbiorniki bezodpływowe	Oczyszczalnie przydomowe	Nieczystości ciekłe (ścieki bytowe) odebrane w ciągu roku
	[szt.]	[szt.]	[m ³ /rok]
2018 r.			
Mysłowice	1 016	366	32 183,60
2019 r.			
Mysłowice	1 046	386	26 520,0
2020 r.			
Mysłowice	1 032	389	37 270,30
2021 r.			
Mysłowice	1 090	425	38 320,14

Źródło: GUS dane za 2018,2019 i 2020 r., Wydział Ochrony Środowiska Urzędu Miasta Mysłowice dane za 2021 r.

Ochrona przed powodzią

Zgodnie z Hydroportalem Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie i pismem Dyrektora Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Gliwicach, w Mysłowicach wskazano obszar szczególnego zagrożenia powodzią, wyznaczony dla rzeki Przemszy. Ryzyko powodziowe w wyznaczonym obszarze nie jest znaczące, nie występuje bowiem zabudowa mieszkaniowa ani gospodarcza.

Po przeprowadzeniu wstępnej oceny ryzyka powodziowego na mapie (rys. 1 powyżej – kolor pomarańczowy) zaznaczono obszary narażone na niebezpieczeństwo powodzi – zniszczenie budowli piętrzących.

Natomiast dla cieków Bolina i Rawa nie zostały jeszcze opracowane mapy zagrożenia powodziowego. Rzeki te zostały zaklasyfikowane do opracowania map zagrożenia powodziowego w II cyklu planistycznym.

W miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego, które można sporządzić dla obszaru szczególnego zagrożenia powodzią, zostaną określone szczegółowe zasady zagospodarowania służące zmniejszeniu zagrożenia powodzią.

W Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Miasta Mysłowice, zapisano, iż należy ograniczać zabudowę i wprowadzać zakazy nadsypywania dolin rzecznych pełniących rolę retencyjną (retencja dolinowa) oraz umożliwić w obrębie tych dolin lokalizację obiektów małej retencji. Kształtowanie terenów zieleni i obszarów rekreacyjnych należy łączyć z obiektami retencji wód (elementami błękitno-zielonej infrastruktury). Należy dążyć do ograniczania odprowadzania wód opadowych bezpośrednio do kanalizacji deszczowej.

Według danych za lata 1961-2000, średnia roczna suma opadów w Katowicach - Muchowcu (stacji meteorologicznej reprezentatywnej dla Mysłowic) wynosiła 724 mm, z czego ponad połowa (458 mm) przypada na okres maj-sierpień. Najniższe opady notuje się w styczniu i lutym. Nieco niższe opady były notowane na posterunku opadowym w Dzieńkowicach (średnio 675 mm), a znacznie wyższe w Murckach (średnio 842 mm). Obserwowane zmiany klimatyczne przejawiają się występowaniem coraz częstszych okresów suchych (z deficytem opadów), a jednocześnie nasileniem epizodów opadowych charakteryzujących się dużymi opadami w krótkim czasie (deszcze nawalne). Zwiększa się więc zarówno zagrożenie występowania powodzi i podtopień, jak i suszy.

Miasto Mysłowice posiada „Plan adaptacji Miasta Mysłowice do zmian klimatu do roku 2030” opracowany w porozumieniu z Ministerstwem Środowiska. Plan określa działania adaptacyjne niezbędne

do przystosowania Miasta do zmian klimatu w zakresie zmniejszenia jego podatności na ekstremalne zjawiska pogodowe oraz zwiększenia potencjału do radzenia sobie ze skutkami tych zjawisk i ich pochodnych. W zakresie dotyczącym zagospodarowania przestrzennego działania te obejmują m.in. budowę i rozwój systemu błękitno-zielonej infrastruktury, w tym rozwój parków miejskich i obszarów rekreacyjnych, z uwzględnieniem niewielkich zbiorników retencyjnych.

Ponadto Gmina posiada opracowany *Plan Operacyjny ochrony przed powodzią dla Miasta Mysłowice*, zawierający m.in. tryb monitorowania zagrożenia, procedury ogłaszania i odwoływania pogotowia i alarmu przeciwpowodziowego, procedury ewakuacyjne.

Opracowana została również mapa terenów zalewowych Miasta Mysłowice, na podstawie doświadczeń z działań przeciwpowodziowych w 2010 r. W związku z obserwowanymi skutkami podtopień na terenie Miasta Mysłowice, na mapie terenów zalewowych wytypowane zostały obszary, gdzie występują lokalne podtopienia, niebędące powodziami w rozumieniu Prawa wodnego. Zagrożenie takie dotyczy rejonów ulic:

- Kacza, Kołłątaja, Krakowska, Strumieńskiego. Do rzeki Przemszy wpadają wody opadowe i roztopowe,
- Obrzeźna Północna, Boliny, Sosnowiecka i Bernarda Świerczyny - zagrożenie zostało w znacznym stopniu zniwelowane. Nastąpiło rozdzielanie kanalizacji ogólnospławnej na sanitarną i deszczową. Zminimalizowano zrzut wód opadowych i roztopowych do cieku Bolina i rzeki Przemszy,
- inne obszary: skrzyżowanie Piastów Śląskich/ Plebiscytowa/ Murckowska, ul. Jaworowa 7 od 16-24F - prywatne posesje, ul. Promenada 5 i 7 - prywatne posesje, ul. Sikorek, Skowronków i Szpaków - od strony rzeki Przemsza, ul. Zacisze 26 - prywatne posesje, ul. Długa 40 - przy przepływie okularowym, ul. Osmańczyka - domki fińskie, ul. Chrzanowska - pod wiaduktem S-1.

Rów Kosztowski jest zarurowany tylko w początkowej części wraz z przepustami, reszta rowu jest otwarta. Częściowy brak kontroli przepływu tych cieków uniemożliwia jakąkolwiek racjonalną ocenę poziomu bezpieczeństwa odpływu ich kanałami. Szczególnie w dzielnicy Dzieckowice, w wyniku intensywnych opadów oraz gwałtownych roztopów, cykliczne dochodzi do podtopień podwórek i gospodarstw wzdłuż Rowu Kosztowskiego. Praktycznie każdego roku, w wyniku stałych opadów deszczu, dochodzi do podtopień zagrażających budynkom zlokalizowanym przy ul. Długiej oraz Nałkowskiej.

Analiza SWOT

GOSPODAROWANIE WODAMI I GOSPODARKA WODNO-ŚCIEKOWA	
Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> ✓ Efektywny system zaopatrzenia w wodę ✓ Sukcesywna rozbudowa sieci wodociągowej ✓ Sukcesywna rozbudowa sieci kanalizacyjnej, sanitarnej i deszczowej 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Zanieczyszczenie wód powierzchniowych ✓ Słaby stan wód podziemnych ✓ Brak strategii systemu odprowadzania wód opadowych ✓ Niewystarczająca ilość środków finansowych na inwestycje
Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> ✓ Dalszy rozwój sieci wodociągowej i kanalizacyjnej ✓ Rewitalizacja doliny Przemszy ✓ Stopniowo wzrastająca świadomość społeczna ✓ Możliwość wspierania projektów pro-środowiskowych przez programy i fundusze strukturalne Unii Europejskiej oraz krajowe fundusze celowe ✓ Podanie dokumentów do publicznej wiadomości i udział społeczeństwa w kształtowaniu strategii pro-środowiskowej 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Możliwość przedostawania się do środowiska nieoczyszczonych ścieków z nieszczelnych zbiorników i szamb ✓ Lokalnie swobodne zwierciadło zbiornika wód podziemnych 452 Chrzanów zlokalizowanego pod południową częścią Miasta ✓ Urbanizacja, zwiększanie się powierzchni zabudowanych Miasta ✓ Możliwość dużych natężeń opadów atmosferycznych ✓ Możliwość wystąpienia zagrożenia powodziowego ze strony rzeki Przemsza i Brynica

	✓ Zły stan techniczny obiektów przeciwpowodziowych doliny Przemszy
--	--

5.6. Ochrona powierzchni ziemi, w tym gleb oraz zarządzanie zasobami geologicznymi

Budowa geologiczna

Jak wynika z zapisów Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Miasta Mysłowice, podłoże skalne obszaru Mysłowic stanowią utwory: górnego karbonu, triasu, neogenu i czwartorzędu. Zasadniczą część przypowierzchniowej partii litosfery budują utwory karbonu, osiągające łączną miąższość od ok. 1 600 m do ponad 2 000 m. Starsze skały karbonu górnego (namur): iłowce, łupki iłowcowe i mułowcowe z pokładami węgla oraz podrzędnie piaskowce (seria paraliczna), a także piaskowce, mułowce z pokładami węgla oraz zlepieńce (górnosląska seria piaskowcowa) występują bezpośrednio pod pokrywą osadów czwartorzędowych jedynie w rejonie położonym na północ od ulic: Katowickiej - Obrzeżnej Północnej - Nowososnowieckiej. Na pozostałym obszarze Miasta są przykryte młodszymi utworami karbonu.

Najstarszymi skałami odsłaniającymi się na powierzchni terenu są reprezentujące westfal: łupki, piaskowce i węgiel warstw orzeskich (seria mułowcowa) oraz piaskowce, zlepieńce i podrzędnie łupki zawierające pakiety iłowców z pokładami węgla warstw łaziskich (krakowska seria piaskowcowa). Miąższość warstw orzeskich sięga ok. 500 m, a warstw łaziskich ok. 300 m.

Warstwy orzeskie zbudowane są głównie z łupków z wkładkami drobnoziarnistych piaskowców i syderytów. Wśród łupków występuje przeszło 50 pokładów węgla, przeważnie o niewielkiej miąższości. Wychodnie tych skał są szeroko rozprzestrzenione od Centrum i Janowa Miejskiego po rejon Wesołej i Larysza. Budują także wyniesienie w rejonie Brzęczkowic. Na południe od Patykowca warstwy orzeskie są przykryte osadami czwartorzędowymi, a w rejonie Brzezinki zapadają pod osady warstw łaziskich. Dalej na południe przebiega uskok krasowski (książęcy), zrzucający tu warstwy skalne południowego skrzydła, o ponad 200 m. Uskok ten ogranicza od północy rów tektoniczny Tychy - Dzieckowice. W rejonie Wesoła - Krasowy Dąbrowa warstwy orzeskie budują strop w wyniesionych tektonicznie blokach utworów karbonu aż do wspomnianego uskoku.

Warstwy łaziskie wykształcone są głównie jako piaskowce, którym sporadycznie towarzyszą ławice zlepieńców. Wśród piaskowców występują też soczewki szarych iłów. Łupki ilaste występują podrzędnie w stosunku do piaskowców, w postaci warstw towarzyszących pokładom węgla, z których kilka jest bilansowych. Wychodnie warstw łaziskich znajdują się w rejonie Brzezinki i południowej części Brzęczkowic. W kierunku południowym, wraz z obniżającą się powierzchnią terenu przykryte są osadami czwartorzędowymi o wzrastającej miąższości. Na południe od uskoku książęcego strop utworów karbonu zalega na głębokości ponad 100 m.

Na południe od uskoku książęcego, na zwietrzałych utworach stropu karbonu zalegają niezgodnie osady triasowe. Rozpoczynają się dolnotriasowymi piaskami i iłami czerwonymi lub pstryimi (pstry piaskowiec środkowy), na których zalegają wapienie jamiste retu. W omawianym rejonie skały te przykryte są osadami kenozoicznymi. Na powierzchni terenu odsłaniają się tylko utwory triasu środkowego (wapień muszlowy): wapienie płytowe i faliste, margle i dolomity warstw gogolińskich, dolomity kruszonośne oraz dolomity diploporowe. Skały takie budują masyw „Dzieckowskich Gór”, wzgórze „Wygonie - Kępa” oraz drugie wzgórze ostańcowe, na północny - zachód od zabudowań Furmańca. Powierzchnia stropu utworów triasu jest silnie urzeźbiona. Utworów wyższych ogniw triasu nie stwierdzono w rejonie opracowania. Luka sedymentacyjna obejmuje także jurę i kredę oraz paleogen.

Osady miocenu (iły i mułki z przewarstwieniami piasków) występują wyłącznie pod pokrywą osadów czwartorzędowych. Wypełniają obniżenia tektoniczne i rynny erozyjne warstwą o miąższości od kilku do ponad 200 m. W obrębie szerokiego obniżenia powierzchni podkenozoicznej, którego oś biegnie na wschód od drogi S1, osady miocenu wkraczają na północ od uskoku książęcego. Czwartorzęd reprezentowany jest na powierzchni terenu przede wszystkim przez plejstocenijskie gliny zwałowe, piaski i żwiry lodowcowe i wodnolodowcowe, osadzone podczas zlodowacenia odry (środkowopolskie) oraz osady rzeczne różnych pięter. Miąższość tych osadów jest zróżnicowana, w pradolinie Przemszy sięga

ok. 50 m. Utwory czwartorzędu tworzą zwartą pokrywę w południowej części obszaru Miasta, z wyjątkiem „Dzieńkowskich Gór” oraz gór świadków - na południe od Krasów. W części środkowej najszerzej rozprzestrzenione są gliny zwałowe, pokrywające niższe partie stoków wzgórz oraz deluwia zwietrzelin osadów karbonu i czwartorzędu. Obniżenie w północnej części Mysłowic wypełniają piaski i żwiry lodowcowe i wodnolodowcowe oraz młodoplejstoceńskie piaski i żwiry aluwialne budujące terasę akumulacyjną u zbiegu dolin Czarnej Przemszy, Brynicy i Rawy.

Dna dolin rzecznych wypełniają holocenijskie osady aluwialne facji korytowej - piaszczyste oraz facji pozakorytowej - mułki, ropy i torfy. Najszerzej rozprzestrzenione są w dolinach Przemszy, Czarnej Przemszy, Boliny, Przyrwy i Rowu Kosztowskiego.

Gleby

Pokrywa glebowa na obszarze Mysłowic cechuje się znaczną różnorodnością. Podłoże piasków rzecznych lub utworów wodnolodowcowych (na ogół luźne) jest charakterystyczne dla południowej części Miasta. Dla takiego podłoża charakterystyczne są gleby bielcowe, które dominują w Krasowach, Ławkach, Laryszu i Kosztowach. Gliny i piaski gliniaste są związane z utworami akumulacji lodowcowej lub ze zwietrzelinami utworów karbońskich, charakterystycznymi dla Płaskowyżu Murcek (środkowa i zachodnia część Miasta). Z podłożem tym związane są na ogół gleby brunatne. Gleby te przeważają w Morgach, Brzezince i Wesolej. Z wychodniami triasowych skał węglanowych są związane rędziny brunatne, charakterystyczne dla rejonu Dzieńkowic. Inne typy gleb występują znacznie rzadziej. W dolinie Przemszy występują mady oraz rzadziej (tylko w Dzieńkowicach) gleby torfowe i murszowe, natomiast w dolinach innych mniejszych cieków, zwłaszcza w południowej części Miasta, stosunkowo często występują gleby torfowe, torfowo-mułowe lub mułowo-torfowe.

Gleby na terenie Miasta cechują się przeciętnymi walorami bonitacyjnymi. W większości potencjalne grunty rolne nie są uprawiane, co powoduje ich spontaniczne zadrzewienie i zakrzewienie. Użytki rolne na terenie Miasta podlegają silnej antropopresji, która prowadzi do znaczących przekształceń cech fizyko-chemicznych profili glebowych.

W 2021 r. pojawiły się pierwsze wyniki Powszechnego Spisu Rolnego z 2020 r. Wg wstępnych danych z tego spisu w Mysłowicach funkcjonowało zaledwie 98 indywidualnych gospodarstw rolnych, z czego sprzedaż własnych produktów rolniczych prowadziło 89 gospodarstw. Dominowały gospodarstwa małe o powierzchni pomiędzy 1 a 5 ha, które stanowiły ponad 54% wszystkich gospodarstw.

Dane dotyczące zwierząt hodowlanych wskazują, iż najliczniejszą grupę zwierząt gospodarskich stanowi drób – ponad 98% wszystkich zwierząt hodowlanych, następnie bydło zaledwie niespełna 1% hodowli i trzoda chlewna 0,6%.

Zanieczyszczenie gleb

Grunty rolne zajmują w Mysłowicach (według ewidencji gruntów) 19,3 km² (29,4 % powierzchni Miasta). Najlepsze gleby na terenie Miasta, zaliczane do gruntów ornych (RIIIb) lub użytków zielonych (ŁIII, PsIII), są związane z glebami brunatnymi (Brzezinka i Morgi) oraz rędzinami (Dzieńkowice). Przypada na nie ok. 5% wszystkich użytków rolnych w Mieście. Grunty o przeciętnych walorach glebowych - IV klasy bonitacyjnej stanowią blisko połowę wszystkich użytków rolnych. Przeważają w Morgach, Brzezince i Dzieńkowicach. Pozostałe grunty (połowa całego arealów gminy) cechują się niskimi klasami bonitacyjnymi (V i VI). Najłabsze gleby dominują w Ławkach, Krasowach i na południu Wesolej. Wpływ na obniżoną przydatność gleb do produkcji rolniczej ma podwyższone (w stosunku do podłoża) stężenie metali ciężkich. Badania wykazały, że grunty użytkowane rolniczo lub ogrodniczo, w większości przypadków przekraczały wartości dopuszczalne dla zawartości metali ciężkich.

Badania gleb na terenie Mysłowic wykonane w latach 2007-2010 w ramach Szczegółowej Mapy Geochemicznej Górnego Śląska. Wskazują na dużą zawartość metali ciężkich w glebach północnej części Miasta (>1000 mg/kg cynku, >80 mg/kg strontu, >100 mg/kg ołowiu, >0,20 mg/kg rtęci, >20 mg/kg miedzi i >4 mg/kg kadmu). Pierwiastki te zostały zakumulowane w glebie głównie w wyniku długotrwałego oddziaływania przemysłu. W Brzezince, w rejonie obiektów przemysłowych, zanotowano

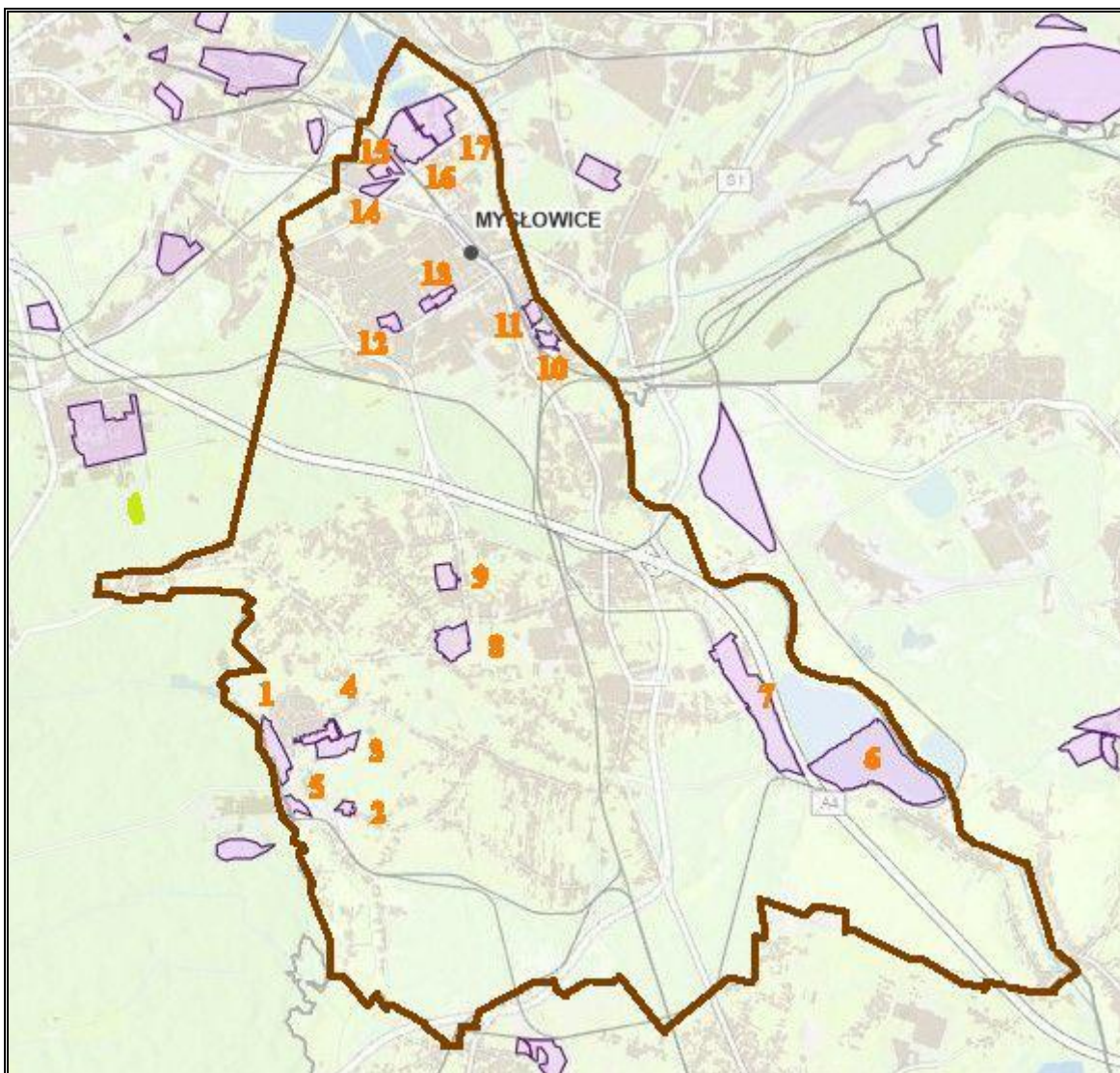
dużą zawartość: srebra (do 10,2 mg/kg), miedzi (>40 mg/kg), ołowiu (>100 mg/kg), strontu (>80 mg/kg) i cynku (>500 mg/kg). Ponadto bardzo duże, występujące lokalnie, anomalie zawartości metali ciężkich (arsenu, kadmu, miedzi, ołowiu i cynku) zanotowano w Brzęczkowicach, Kosztowach i Dzieckowicach na terenach dawnych hut cynku oraz w Laryszu, w miejscu dawnego wysypiska śmieci (między ulicami Konopnickiej i Ptasią).

Rolnictwo w Mysłowicach ma marginalne znaczenie w strukturze gospodarczej Miasta. Użytkowanie rolnicze gruntów odbywa się wyłącznie w dzielnicach Miasta położonych na południe od autostrady A4. W Wesolej, Morgach, Laryszu, Kosztowach i Brzezince kompleksy rolne są mocno rozczłonkowane. Użytkowane pola i łąki są poprzedzielane zabudową i odłogami. Taka struktura utrudnia prowadzenie gospodarstw rolnych. W łąkach, Krasowach i Dzieckowicach układ przestrzenny użytków rolnych bardziej sprzyja prowadzeniu racjonalnej gospodarki rolnej, zwłaszcza w Dzieckowicach, gdzie zachowały się duże i zwarte kompleksy gruntów ornych, o glebach dobrej jakości. W łąkach i Krasowach dominują gleby niskich klas bonitacyjnych.

Tereny przemysłowe i zdegradowane

Istniejąca w przeszłości działalność przemysłowa, w tym górnictwo pozostawiła na terenie Miasta Mysłowice szereg obszarów przemysłowych i zdegradowanych.

Na Geoportalu ORSIP 2.0 <https://geoportal.orsip.pl/aplikacje-mapowe> utworzona została aplikacja (OPI-TPP). Aplikacja ta umożliwia przeglądanie danych o terenach przemysłowych i zdegradowanych, jakie były prezentowane w Ogólnodostępnej Platformie Informacji „*Tereny przemysłowe i zdegradowane*”. W Mieście Mysłowice zinwentaryzowano 17 terenów przemysłowych i zdegradowanych, które pokazano na rys. 2.

Rysunek 2. Lokalizacja terenów przemysłowych i zdegradowanych w granicach Miasta Mysłówice

Źródło: <https://geoportal.orsip.pl/gis/apps/webappviewer/index.html?id=8dc135fae3244962a368e29fed97d92c>

Na powyższym rysunku przedstawiono następujące tereny przemysłowe i zdegradowane:

1. Składowisko „Szarotka” - teren obecnie porasta w sposób naturalny roślinnością i nielicznymi drzewami,
2. zalewisko Plebiscytowa - teren okresowo zalewany,
3. składowisko odpadów przemysłowych zlokalizowane obok oczyszczalni ścieków w Mysłówicach, obręb Wesoła k.m. GLP3: 1134/32, 1132/32, 1261/32, 1260/32, 1266/32, 1265/32, 1267/32, 901/32, 1263/62,
4. zwałowisko Elektrociepłowni Tychy - teren porośnięty roślinnością,
5. trójkąt-Szyb I, II, wentylacyjny - częściowo zrekultywowane, podziemowe zwałowisko odpadów górniczych i z zakładu przerobczego kopalni zlokalizowane pomiędzy zakładem Głównym, a Szybem „Jan Henryk”, lewobrzeżna część potoku Przyrwa-Kawędzki. Rekultywacja terenu w kierunku zieleni,
6. składowisko popiołów Elektrowni „Jaworzno III” Kwatera II - teren zrekultywowany,
7. teren HALDEX-u. Hałda oraz osadniki. Obręb Brzezinka,
8. cegielnia Potyka - teren porośnięty roślinnością,
9. cegielnia – Pukowca - teren porośnięty niską roślinnością,

10. szyb „Kazimierz” - teren porośnięty niską roślinnością, na terenie którego znajduje się zasypany otwór szybowy, zabezpieczony czopem betonowym,
11. byłe Muzeum Pożarnictwa - teren bez zabudowań, porośnięty niską roślinnością,
12. cegielnia – Jodłowa - teren jest nieużytkiem porośniętym niską roślinnością,
13. wyrobisko Mikołowska – Kwiatowa - teren zlokalizowany przy ulicy Mikołowskiej,
14. teren pomiędzy Boliną, Katowicką i Obrzeźną Północną. Teren jest nieużytkiem porośnięty niską roślinnością, brak zabudowy,
15. zwałowisko Szopienice - Wschód II - zrehabilitowane, podziemno-nadziemne zwałowisko odpadów górniczych i z zakładu przerobczego kopalni. Rekultywacja w kierunku leśno-parkowym, teren zadrzewiony i zazieleniony - wkomponowane w teren,
16. Stary Ewald - teren zlokalizowany w sąsiedztwie zakładów przemysłowych,
17. teren po myśłowickiej przemysłowce - zlokalizowany jest przy ul. Obrzeźnej Północnej - na terenie znajdują się budynki po zakładach przemysłowych.

W zakresie zagospodarowania terenów poprzemysłowych, w tym związanych z eksploatacją górniczą, obecnie wyzwaniem gospodarczym i społecznym dla Miasta jest teren likwidowanego zakładu KWK Mysłowice. Podjęta została decyzja o zakończeniu działalności Oddziału SRK S.A. KWK Mysłowice (zgodnie z uchwałą Zarządu SRK S.A nr 3605/2019/Z/VII). Zadania z zakresu likwidacji zakładu, dotąd realizowane przez SRK S.A. KWK Mysłowice, przejął Oddział SRK S.A w Dąbrowie Górniczej Kopalnie Węgla Kamiennego w Całkowitej Likwidacji (zgodnie z uchwałą Zarządu SRK SA nr 4034/2019/Z/VII). Toczą się prace związane z wyburzeniem obiektów znajdujących się na terenie zakładu górniczego KWK Mysłowice. Docelowo pozostać mają tylko obiekty objęte ochroną konserwatorską, z uwagi na fakt że kopalnia powstała w I połowie XIX w. (1837 r.).

Tereny pogórnice

Poza wyżej wymienionymi terenami ważną rolę w przekształcaniach terenu związanych z wydobyciem węgla odgrywają tereny pogórnice.

W granicach Mysłowic funkcjonowały zakłady górnicze już od I połowy XIX w. Eksploatacja węgla odbywała się od powierzchni do głębokości ok. 200 m. W rejonach płytko położonych wyrobisk oraz wokół wyrobisk mających połączenie z powierzchnią powstały zmiany na powierzchni ziemi w postaci obniżenia terenu i zapadlisk.

W II połowie XX w. funkcjonowały obszary górnicze: OG Szopienice I (zlikwidowany w 1995 r.) oraz OG Niwka-Modrzejów II (zlikwidowany w 2004 r.). Wcześniej do końca lat 20. XX w., poza granicami aktualnych terenów górniczych funkcjonowała kopalnia Nowa Przemsza. Kopalnia ta konsolidowała 12 mniejszych zakładów, działających od I połowy XIX w. Eksploatacja węgla w tych polach górniczych odbywała się od powierzchni do głębokości ok. 200 m. W latach 30. XX w. z 18 dawnych pól górniczych utworzono Rządowe (państwowe) pola górnicze. Część tych pól położona poza obecnymi obszarami górniczymi ma charakter terenu pogórnicego.

Dopiero na przełomie XX i XXI w. rozpoczęto dokumentowanie warunków geologiczno-inżynierskich dla celów likwidacji kopalń [red.: H. Woźniak, M. Nieć, 2009] - poradnik metodyczny oceny geologiczno-inżynierskich uwarunkowań prac likwidacyjnych i zagospodarowania terenów likwidowanych i zlikwidowanych zakładów górniczych. Ekspertyzy te określały kategorię przydatności terenu do zabudowy po zakończeniu działalności górniczej w północnej części OG Mysłowice oraz w OG Janów. Z zapisów Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Miasta Mysłowice wynika, iż w zlikwidowanych częściach OG Janów oraz OG Mysłowice występują tereny o ograniczonej przydatności do zabudowy (kategorie B1 do C):

- kategoria B1 - teren przekształcony, warunkowo przydatny do zabudowy - o średnim stopniu zagrożenia deformacjami ciągłymi ze względu na prowadzoną eksploatację górniczą,
- kategoria B2.2 - teren przekształcony, warunkowo przydatny do zabudowy - o średnim stopniu zagrożenia deformacjami nieciągłymi ze względu na płytką eksploatację górniczą lub ze względu na uskok tektoniczny,

- kategoria B2.2 - teren przekształcony, warunkowo przydatny do zabudowy - o średnim stopniu zagrożenia deformacjami nieciągłymi ze względu na wyrobiska mające połączenie z powierzchnią,
- kategoria B2.3 - teren przekształcony, warunkowo przydatny do zabudowy - o dużym stopniu zagrożenia deformacjami nieciągłymi,
- kategoria B2.3 - teren warunkowo przydatny do zabudowy o dużym stopniu zagrożenia deformacjami nieciągłymi ze względu na wyrobiska mające połączenie z powierzchnią,
- kategoria B2.3 - teren warunkowo przydatny do zabudowy ze względu na zagrożenie zawodnieniem,
- kategoria C - teren silnie przekształcony, nieprzydatny do zabudowy.

Pozostałe tereny zakwalifikowano do kategorii A - przydatne do zabudowy.

Można jednak spodziewać, że w rejonach objętych wpływami prowadzonej współcześnie eksploatacji górniczej ryzyko wystąpienia deformacji nieciągłych się zwiększa. Należy jednak podkreślić, że wystąpienie deformacji typu zapadliskowego w rejonach płytko położonych wyrobisk oraz wokół wyrobisk mających połączenie z powierzchnią (także na terenach uspokojonych górniczo) nie jest przewidywalne. Częstość pojawiania się deformacji typu zapadliskowego jest natomiast dość wyraźnie skorelowana z opadami atmosferycznymi - długotrwałymi lub o dużym natężeniu.

Obecna i planowana eksploatacja górnicza

Na terenie Mysłowic jest i będzie prowadzona eksploatacja górnicza, zarówno podziemna, wydobywająca węgiel kamienny, jak i odkrywkowa wydobywająca kruszywa (dolomity).

Pod względem lokalizacji i wpływu eksploatacji górniczej, Miasto znajduje się w obszarze działania 6 przedsiębiorców górniczych. Ich wykaz pokazano w tab. 9.

Tabela 9. Wykaz przedsiębiorstw górniczych na terenie Mysłowic

Lp.	Przedsiębiorca	Zakład górniczy
Podziemne zakłady górnicze (węgiel kamienny)		
1.	Polska Grupa Górnicza S.A. w Katowicach (siedziba firmy: Katowice)	<ul style="list-style-type: none"> • Oddział KWK Mysłowice-Wesoła • Oddział KWK Piast-Ziemowit • Oddział KWK Staszic-Wujek - Ruch Murcki -Staszic, Oddział KWK Murcki Staszic w Katowicach
2.	TAURON Wydobyte S.A. (siedziba firmy: Jaworzno)	<ul style="list-style-type: none"> • Zakład Górniczy Sobieski
3.	„Brzezinka” Sp. z o.o. Spółka Komandytowo-Akcyjna (siedziba firmy: Mysłowice, biuro w Warszawie, Brzezinka Sp. z o.o. SKA)	<ul style="list-style-type: none"> • Koncepcja budowy kopalni; przedsiębiorca posiada koncesję na wydobywanie węgla kamiennego ze złoża Brzezinka 3
4.	Spółka Restrukturyzacji Kopalń S.A. w Bytomiu (siedziba firmy: Bytom)	<ul style="list-style-type: none"> • SRK S.A. w Bytomiu, Oddział w Katowicach KWK „Boże Dary-Mysłowice-Wesoła I”
Odkrywkowe zakłady górnicze (kruszywa drogowe i budowlane)		
5.	Kopalnia Dolomitu REK Spółka z o.o., spółka komandytowa (siedziba firmy: Tychy)	<ul style="list-style-type: none"> • Kopalnia Wapienia i Dolomitu „IMIELIN”
6.	Kopalnia IMIELIN Spółka z o.o. (siedziba firmy: Imielin)	Kopalnia Odkrywkowa „IMIELIN-PÓŁNOC”

Źródło: Dane z Wydziału Ochrony Środowiska Urzędu Miasta Mysłowice

Z uwagi na wieloletnią, historycznie uwarunkowaną działalność górniczą, w wielu rejonach Miasta występują negatywne wpływy eksploatacji górniczej, oddziałującej na przestrzeń i zasoby środowiska (potocznie zwane szkodami górniczymi). Wpływy te ujawniają się w postaci: deformacji ciągłych i nieciągłych (statycznych) oraz wywołanych wstrząsami górniczymi (dynamicznymi).

W wyniku projektowanej eksploatacji górniczej Oddziału KWK Mysłowice-Wesoła na powierzchni

terenu przewidywane są odkształcenia poziome od I - IV kategorii. Tereny, na których prognozowane są wpływy IV kategorii, zlokalizowane są w dzielnicach: Morgi i Brzezinka, a prognozowane wpływy III kategorii - w dzielnicach: Wesoła, Larysz, Krasowy, Morgi i Brzezinka.

W granicach Miasta prognozowane osiadania (obniżenia terenu) wystąpią w dzielnicach:

- Wesoła o wartości $0 \div 3,0$ m,
- Morgi o wartości $0 \div 2,5$ m,
- Larysz o wartości $0 \div 1,5$ m,
- Krasowy o wartości $0 \div 1,5$ m.
- Brzezinka o wartości $0 \div 2,5$ m.

Na terenie Miasta wpływami projektowanej eksploatacji górniczej objęte będą głównie tereny rolne i leśne, które stanowią ok. 65% powierzchni objętej wpływami tej eksploatacji.

Nie wyklucza się możliwości powstania deformacji nieciągłych w postaci lejów, szczelin lub zapadlisk, głównie w rejonach, gdzie występują zroby płytkiej eksploatacji i w strefach wychodni uskoków. Potencjalnie deformacje te mogą wystąpić w dzielnicach: Brzezinka, Morgi, Larysz, Kosztowy, Krasowy. Połączenia zrobów z powierzchnią terenu są kontrolowane przez kopalnię 1 raz w roku. Obserwacjom podlegają nieczynne szyby, szybiki i upadowe (szyb Marta, szyb Henryk, szyb Basia V (wydobywczy), szyb Basia V (wentylacyjny), szyb Hoffman, szyb Jan – Henryk, szyb Wentylacyjny XVIII, szyb Wentylacyjny II (przy szybie Jan – Henryk), szyb Wentylacyjny I (przy ul. Piastów Śląskich), upadowa: Basia II, Basia III, Basia IV i IVa).

Ochrona zasobów kopalin

Na terenie Miasta Mysłowice zlokalizowane są złoża metanu pokładów węgla (MPW), złoża węgla kamiennego, surowców ilastych ceramiki budowlanej oraz kamieni drogowych i budowlanych. Charakterystykę złóż kopalin na terenie Mysłowic przedstawiono w tab. 10.

Tabela 10. Charakterystyka złóż kopalin na terenie Mysłowic

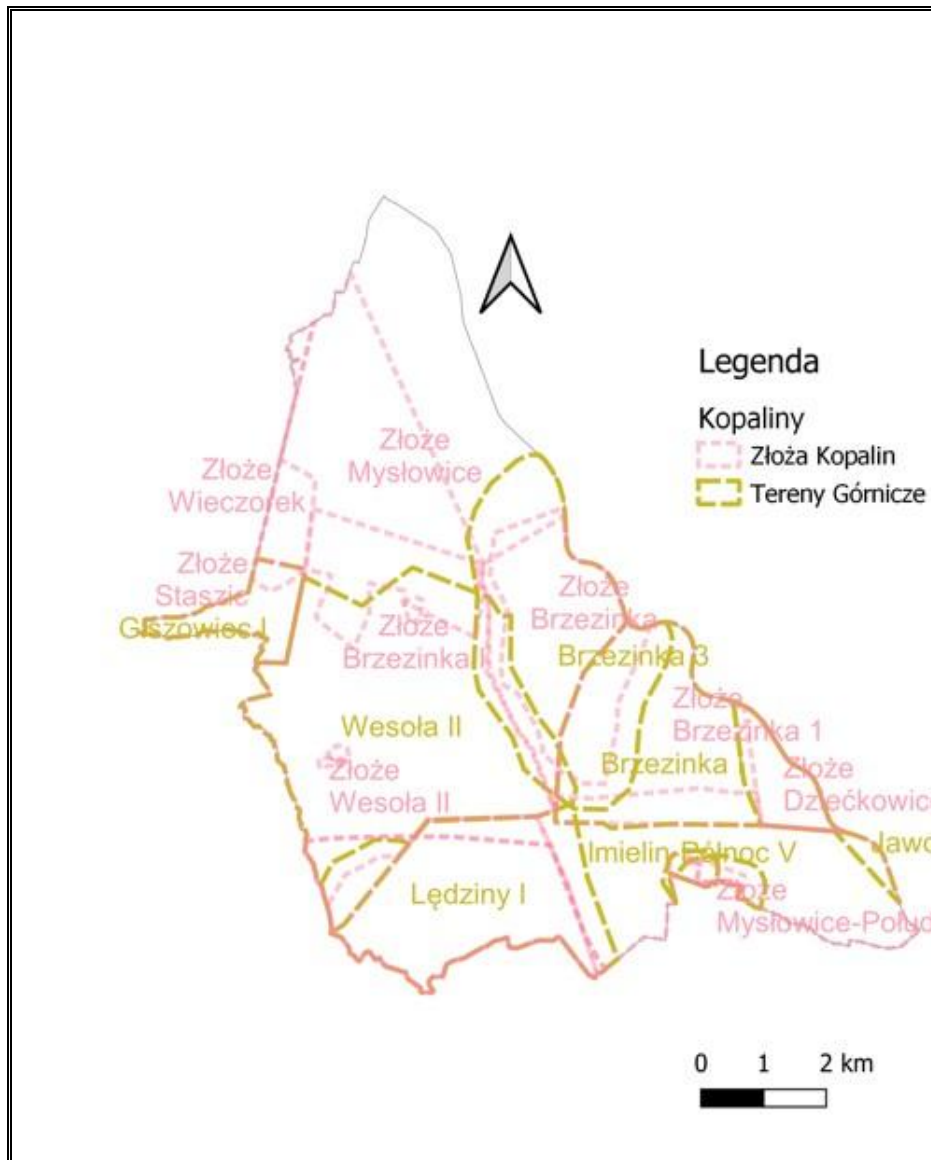
Nazwa złoża	Stan zagospodarowania złoża	Zasoby		Zasoby przemysłowe	Wydobycie
		Geologiczne bilansowe	Geologiczne pozabilansowe		
Metan pokładów węgla [mln m³]					
Lędziny*	R	5 856,71	1 192,80	-	-
Lędziny#	R	79,52	-	-	-
Brzezinka - 2	P	453,96	-	-	-
Brzezinka 3	P	134,05	-	-	-
Węgle kamienne [tys. Mg]					
Brzezinka	R	44 139	8 515	-	-
Brzezinka - 2	R	320 520	48 916	-	-
Brzezinka 1	E	153 726	14 906	21 389	66
Brzezinka 3	R	90 760	-	88 168	-
Imielin Północ	R	766 228	-	-	-
Imielin-Południe	T	194 860	31 735	4 573	-
Dzieńkowice	T	26 183	6 461	893	-
Lędziny	R	63 678	891 117	-	-
Niwka-Modrzejów	Z	113 676	-	-	-
Mysłowice	Z	27 429	-	-	-
Staszic	E	602 839	103 857 6	162 195	1 896
Saturn	Z	61 07	44 904	-	-
Siemianowice Szopienice I	Z	36 465	5 154	-	-
Wesoła	E	1 625 164	-	303 639	2 000
Wieczorek	T	105 640	174 882	2 560	-
Ziemowit	E	1 787 822	-	288 176	2 713

Nazwa złoża	Stan zagospodarowania złoża	Zasoby		Zasoby przemysłowe	Wydobycie
		Geologiczne bilansowe	Geologiczne pozabilansowe		
Kamienie drogowe i budowlane [tys. Mg]					
Imielin-Północ	E	9 212	-	3 463	336
Imielin-Rek	E	16 464	-	7 797	521
Mysłowice-Południe	R	13 065	-	-	-
Surowce ilaste ceramiki budowlanej [tys. m³]					
Brzezinka I	Z	1 047	-	-	-
Silesia B	Z	337	-	-	-
Wesoła	R	852	-	-	-
Wesoła II	Z	465	-	-	-

Źródło: Bilans zasobów kopalni i wód podziemnych w Polsce wg stanu na 31.12.2020 r.

Wyjaśnienie: E - złoża eksploatowane, R - złoża o zasobach rozpoznanych szczegółowo, T - złoża zagospodarowane, eksploatowane okresowo, Z - złoża, z którego wydobywanie zostało zaniechane, P - złoża o zasobach rozpoznanych wstępnie * - złoża metanu jako kopaliny głównej w złożu, # - poza obszarami eksploatacji złoża węgla kamiennego

Na rys. 3 przedstawiono złoża w obrębie Miasta Mysłowice.

Rysunek 3. Złoże kopalin i tereny górnicze w granicach Miasta Mysłowice

Źródło: Opracowanie własne w oparciu o System MIDAS <http://geoportal.pgi.gov.pl/midas-web>

Złoże metanu pokładów węgla udokumentowane w Polsce zostały jedynie w Górnośląskim Zagłębiu Węglowym, w tym na terenie Miasta Mysłowice w złożu Łędziny, złożu Brzezinka - 2, a także złożu Brzezinka 3. Złoże na terenie Mysłowic to głównie złoże węgla kamiennego, spośród których 4 to złoże, w których odbywa się eksploatacja, są to złoże Brzezinka 1, Staszic, Wesoła i Ziemowit. W pozostałych złożach wydobywanie węgla zostało zaniechane, np. wskutek likwidacji zakładów górniczych lub złoże jest eksploatowane okresowo czy jest zagospodarowane.

Na terenie Mysłowic i częściowo Imielina odbywa się także eksploatacja dwóch złożeń kamieni drogowych i budowlanych tj. złożeń Imielin-Północ i Imielin-Rek.

Brak jest natomiast eksploatacji rozpoznanych złożeń surowców ilastych ceramiki budowlanej, co wynika ze stanu zagospodarowania powierzchni terenu: zabudowa mieszkaniowa, zrekultywowane składowisko odpadów komunalnych, wyrobisko z wodą, teren leśny. Zgodnie ze Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Miasta Mysłowice planowane jest przeprowadzenie procedury wykreślenia tych złożeń z bilansu zasobów, zgodnie z obowiązującymi przepisami.

Eksploracja zasobów kopalin

W granicach administracyjnych Mysłowic eksploatację węgla kamiennego lub węgla kamiennego i metanu jako kopalin towarzyszącej prowadzą aktualnie kopalnie Polskiej Grupy Górniczej S.A. (PGG SA Oddział KWK Murcki - Staszic, PGG SA Oddział KWK Mysłowice, PGG SA Oddział KWK Piast – Ziemowit) oraz TAURON Wydobycie SA. (TAURON Wydobycie S.A. Zakład Górniczy „Sobieski”).

Złoże kamieni łamanych i blocznych (dolomitu) eksploatowane są częściowo w Imielinie, a częściowo w Mysłowicach przez dwa podmioty: Kopalnię Dolomitu REK Sp. z o.o. Sp. k. w Tychach oraz „Kopalnię Imielin” Sp. z o.o. w Imielinie.

Likwidacja zakładów górniczych

Poprzez zmiany w koncesjach zmniejszono obszary górnicze „Mysłowice”, „Janów” i „Wesoła II”, co wiązało się z przekazywaniem części zakładów górniczych Spółce Restrukturyzacji Kopalń S.A. w Bytomiu. SRK S.A. powołana jest do prowadzenia likwidacji kopalń, zabezpieczenia kopalń sąsiednich przed zagrożeniem wodnym, gazowym lub pożarowym w trakcie i po zakończeniu likwidacji kopalń, zagospodarowywania majątku likwidowanych kopalń, zbędnego majątku przedsiębiorstw górniczych, tworzenia nowych miejsc pracy, w szczególności dla pracowników górniczych.

W ślad za decyzją Ministra Środowiska DGK-VI-4771-11/16228/15/TS z 29 kwietnia 2015 r. od czerwca 2015 r. rozpoczął działalność Oddział KWK „Mysłowice I”, prowadzący tylko roboty związane z utrzymaniem wyrobisk górniczych i upraszczaniem ich struktury w celu zapewnienia bezpieczeństwa dla ruchu KWK „Mysłowice-Wesoła”. Działalność prowadzona jest w oparciu o umowę użytkowania górniczego do 31 grudnia 2065 r. części górotworu z wyrobiskami niezbędnymi do utrzymania systemu odwadniania oraz likwidowanym szybem Łokietek.

W dniu 02 grudnia 2018 r. PGG S.A. przekazała SRK S.A. część Ruchu „Mysłowice” KWK „Mysłowice-Wesoła” wraz z koncesją nr 137/94 oraz część Ruchu „Wesoła” KWK „Mysłowice-Wesoła” wyłączoną z obszaru górniczego „Wesoła II” decyzją Ministra Środowiska DGK-VI.4771.29.2018.TS.5 z dnia 24 października 2018 r. Na tej bazie SRK S.A. utworzyła Oddział KWK „Mysłowice - Wesoła I”. Dla przejętej części Ruchu „Wesoła” SRK S.A. nie posiada koncesji, dlatego oznaczoną partię wyrobisk użytkuje na podstawie umowy użytkowania górniczego, obowiązującej do 31 grudnia 2040 r. Oddział KWK „Mysłowice - Wesoła I” prowadzi roboty górnicze w celu utrzymania odwadniania oraz odprowadzania zużytego powietrza z wyrobisk należących do PGG S.A. KWK „Mysłowice - Wesoła”, a także likwidację zbędnych obiektów, urządzeń i instalacji na powierzchni.

W ślad za decyzją Ministra Środowiska DGK-VI.4771.1.2015.TS z dnia 30 października 2015 r. w SRK S.A. utworzony został Oddział KWK „Wieczorek I”, a następstwem decyzji Ministra Środowiska DGK-VI.4771.5.2018.TS.5 z dnia 29 marca 2018 r. było utworzenie Oddziału KWK „Wieczorek II”. SRK SA nie jest powołana do prowadzenia przemysłowej eksploatacji kopalin.

Osuwiska

Na stan powierzchni ziemi wpływ ma m.in. zagospodarowanie terenu oraz czynniki meteorologiczne (naturalne). Na zmiany rzeźby terenu Miasta wpływ ma rozwój terenów zurbanizowanych, a z nim rosnący udział powierzchni uszczelnionej i przekształconej.

Zgodnie z rejestrem terenów zagrożonych ruchami masowymi ziemi oraz terenów, na których te ruchy występują, na omawianym obszarze nie wyznaczono osuwisk ani terenów zagrożonych ruchami masowymi (na podstawie badań SOPO prowadzonych przez PIG).

W Mieście stoki o znacznym nachyleniu (15 % i większym, sięgającym miejscami 20-25 %) ukształtowały się głównie w obrębie podłoża zbudowanego ze skał zwięzłych - triasowych wapieni, dolomitów, podrzędnie margli (Dzieńkowice, Krasowy) lub karbońskich piaskowców (Brzęczkowice, Morgi). Stoki o takich cechach nie są podatne na powstawanie osuwisk. Pokrywy zwietrzelin ilastych, mogących zawierać ility koloidalne, które pęczniejąc przy dużym uwilgotnieniu, przyczyniają się do obniżenia spójności wewnętrznej osadów, występują sporadycznie (Larysz – między ul. Laryską i ul. Jaworową, Krasowy-Dąbrowa – na północ od ul. Plebiscytowej). Zwykle zawierają znaczny udział frakcji piaszczystych, co ogranicza możliwość upłynnienia osadu i jego przemieszczenia w dół stoku. W pierwszym przypadku osady te występują na stoku o nachyleniu przeważnie mniejszym niż 8 %, a tylko

miejscowo nieznacznie większym (poniżej 12 %), w drugim przypadku nachylenie stoku tylko sporadycznie sięga 5-8 %.

W obecnych warunkach nie należy spodziewać się powstawania osuwisk w tych miejscach. W południowej części Mysłowic, w rejonie wychodni triasowych wapieni i dolomitów znajduje się szereg nieczynnych kamieniołomów o wysokości ścian sięgającej kilkunastu metrów i nachyleniu do 90°. W ich obrębie możliwe jest występowanie obrywów i osypisk skalnych. Przyczyną ruchów masowych ziemi mogą być źle wykonane prace inżynierskie, takie jak: odwodnienia, podcinanie zboczy, profilowanie skarp, niewłaściwie prowadzone prace budowlane (w tym bez geologicznego rozpoznania podłoża), a także pozbawianie trwałej szaty roślinnej (w krótkim czasie) dużych powierzchni terenu.

Analiza SWOT

GLEBY I ZASOBY GEOLOGICZNE	
Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> ✓ Stosunkowo słaba jakość gleb, która sprzyja możliwościom zagospodarowania terenów miejskich na cele mieszkalnictwa ✓ Istnienie pokładów węgla dobrej jakości ✓ Bieżąca rekultywacja terenów poeksploatacyjnych ✓ Brak obszarów zagrożonych ruchami masowymi ziemi 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Duża powierzchnia terenów zdegradowanych wymagających rekultywacji, w tym terenów przemysłowych ✓ Duże zakwaszenie gleb ✓ Lokalne zanieczyszczenia gleb metalami ciężkimi ✓ Możliwość lokalnej – niekontrolowanej eksploatacji surowców ✓ Obszary wstępowania skutków historycznej i bieżącej eksploatacji górniczej ✓ Historyczne wydobycie węgla powodujące lokalne tąpnięcia i obniżenia terenu ✓ Szkody górnicze i ich następstwa
Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> ✓ Możliwość zagospodarowania terenów przemysłowych w kierunku gospodarczym ✓ Rozwój nowych technologii poszukiwania i eksploatacji złóż kopalin ✓ Prace badawcze Państwowego Instytutu Geologicznego gwarantujące odpowiednie rozpoznanie terenu 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Wpływ eksploatacji górniczej ✓ Możliwość wystąpienia dalszych tąpnięć i powstania zniszczeń w infrastrukturze drogowej i w budynkach ✓ Rosnące zagrożenie wystąpienia zjawiska suszy ✓ Dawne zasady wykorzystywania złóż kopalin doprowadziły do wysokiego poziomu zanieczyszczenia, degradacji środowiska naturalnego i uszczuplenia zasobów naturalnych ✓ Nielegalne wydobycie kopalin ✓ Przekształcenie krajobrazu, które może być powodem obniżenia wartości estetycznych

5.7. Gospodarka odpadami w kierunku gospodarki o obiegu zamkniętym

5.7.1. Odpady komunalne

W 2013 r. obowiązek odbierania i zagospodarowania odpadów komunalnych powstających w gospodarstwach domowych przejęły gminy.

System gospodarowania odpadami komunalnymi w Mieście Mysłowice regulują następujące akty prawa miejscowego:

- Uchwała Nr XXVIII/416/20 Rady Miasta Mysłowice z dnia 24 września 2020 r. w sprawie odbierania i zagospodarowania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości, na których nie zamieszkują mieszkańcy, a powstają odpady komunalne,
- Uchwała Nr XXX/456/20 Rady Miasta Mysłowice z dnia 26 listopada 2020 r. w sprawie zwolnienia z części opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi właścicieli nieruchomości, na których zamieszkują rodziny wielodzietne, o których mowa w ustawie z dnia 5 grudnia 2014 r. o Kartce Dużej Rodziny (t.j. Dz. U. z 2020 r., poz. 1348),

- Uchwała Nr XXX/457/20 Rady Miasta Mysłowice z dnia 26 listopada 2020 r. w sprawie zwolnienia w części z opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi właścicieli nieruchomości zabudowanych budynkami mieszkalnymi jednorodziennymi kompostujących bioodpady stanowiące odpady komunalne w kompostowniku przydomowym,
- Uchwała Nr XXX/458/20 Rady Miasta Mysłowice z dnia 26 listopada 2020 r. w sprawie określenia wzoru deklaracji o wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi oraz warunków i trybu jej składania,
- Uchwała Nr XXXI/464/20 Rady Miasta Mysłowice z dnia 10 grudnia 2020 r. w sprawie dokonania wyboru metody ustalenia opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi oraz ustalenia stawki tej opłaty, a także ustalenia stawki opłaty za pojemnik lub worek o określonej pojemności,
- Uchwała Nr XLIV/647/21 Rady Miasta Mysłowice z dnia 26 sierpnia 2021 r. w sprawie regulaminu utrzymania czystości i porządku na terenie Miasta Mysłowice,
- Uchwała Nr XLIV/648/21 Rady Miasta Mysłowice z dnia 26 sierpnia 2021 r. w sprawie szczegółowego sposobu i zakresu świadczenia usług w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości i zagospodarowania tych odpadów, w zamian za uiszczoną przez właściciela nieruchomości opłatę za gospodarowanie odpadami komunalnymi na terenie Miasta Mysłowice,
- Uchwała Nr LII/794/22 Rady Miasta Mysłowice z dnia 24 lutego 2022 r. w sprawie określenia terminu, częstotliwości i trybu uiszczania opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi na terenie Miasta Mysłowice,
- Uchwała Nr LII/793/22 Rady Miasta Mysłowice z dnia 24 lutego 2022 r. w sprawie zmiany Uchwały Nr XXX/458/20 Rady Miasta Mysłowice z dnia 26 listopada 2020 r. w sprawie określenia wzoru deklaracji o wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi oraz warunków i trybu jej składania.

Miasto Mysłowice objęło usługą w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości i zagospodarowania tych odpadów, w zamian za uiszczoną przez właściciela nieruchomości opłatę za gospodarowanie odpadami komunalnymi, następujące nieruchomości:

- nieruchomości, na których zamieszkują mieszkańcy,
- nieruchomości, które w części stanowią nieruchomości, na których zamieszkują mieszkańcy, a w części nieruchomości, na której nie zamieszkują mieszkańcy,
- nieruchomości, na których nie zamieszkują mieszkańcy, a powstają odpady komunalne tj. nieruchomości, w których znajdują się gminne jednostki oświatowe (przedszkola, szkoły, zespoły szkół, poradnia psychologiczno-pedagogiczna oraz nieruchomości, na których prowadzona jest działalność Urzędu Miasta Mysłowice i gminnych ośrodków kultury i sportu, ośrodków pomocy społecznej, samorządowego zakładu budżetowego i jednostek budżetowych.

W zamian za uiszczoną opłatę za gospodarowanie odpadami komunalnymi przez właścicieli ww. nieruchomości, odbierane są sprzed poszczególnych nieruchomości przez podmiot odbierający odpady komunalne następujące odpady komunalne:

- papier,
- metale,
- tworzywa sztuczne,
- szkło,
- odpady opakowaniowe wielomateriałowe,
- bioodpady,
- niesegregowane (zmieszane) odpady komunalne.

Ponadto sprzed nieruchomości jednorodziennych oraz z miejsc gromadzenia odpadów komunalnych w zabudowie wielolokalowej odbierane są jeszcze oprócz wyżej wymienionych także meble i inne odpady wielkogabarytowe.

Dane do analizy zaczerpnięto ze sprawozdań Prezydenta Miasta Myśłowice z realizacji zadań z zakresu gospodarowania odpadami komunalnymi za 2019 r. i 2020 r.

W Mieście Myśłowice odebrano łącznie w 2019 r. 28 104,483 Mg/rok odpadów, a w 2020 r. 30 255,302 Mg/rok odpadów.

Ilości odebranych odpadów komunalnych w 2019 r. i 2020 r. przedstawiono w tab. 11.

Tabela 11. Odpady komunalne odebrane w 2019 r. i w 2020 r. bezpośrednio z nieruchomości na terenie Gminy Myśłowice

Lp.	Kod odpadów	Rodzaj odpadów	Masa odebranych odpadów [Mg/rok]	
			2019 r.	2020 r.
1.	15 01 01	Opakowania z papieru i tektury	667,725	1 084,34
2.	15 01 02	Opakowania z tworzyw sztucznych	69,072	29,82
3.	15 01 06	Zmieszane odpady opakowaniowe	2 781,588	3 178,48
4.	15 01 07	Opakowania ze szkła	1 059,17	1 408,89
5.	17 01 07	Zmieszane odpady z betonu, gruzu ceglanego, odpadowych materiałów ceramicznych i elementów wyposażenia inne niż wymienione w 17 01 06	2 328,97	2 093,31
6.	20 01 01	Papier i tektura	0,0	10,492
7.	20 01 08	Odpady kuchenne ulegające biodegradacji	393,64	651,77
8.	20 01 39	Tworzywa sztuczne	1,78	10,392
9.	20 01 99	Inne niewymienione odpady	16 091,07	14 462,49
10.	20 02 01	Odpady ulegające biodegradacji	1 108,01	2 003,42
11.	20 03 01	Niesegregowane (zmieszane) odpady komunalne	2 705,928	3 328,968
12.	20 03 07	Odpady wielkogabarytowe	897,53	1 980,03
13.	20 03 99	Odpady komunalne niewymienione w innych podgrupach	0,0	12,90
Razem			28 104,483	30 255,302

Źródło: Opracowanie własne na podstawie sprawozdań Prezydenta Miasta Myśłowice z realizacji zadań z zakresu gospodarowania odpadami komunalnymi za 2019 r. i za 2020 r.

Punkty Selektywnego Zbierania Odpadów Komunalnych (PSZOK)

Na terenie Miasta Myśłowice funkcjonują dwa Punkty Selektywnego Zbierania Odpadów Komunalnych prowadzone w ramach zawartej umowy z Zakładem Oczyszczania Miasta Sp. z o.o. w Myśłowicach, zlokalizowane przy ul. Karola Miarki 38 (PSZOK Myśłowice Północ) i przy ul. Piaskowej (PSZOK Myśłowice Południe). Ilość odpadów przyjętych w tych punktach przedstawiono w tab. 12.

Tabela 12. Odpady komunalne zebrane w PSZOK-ach w 2019 r. i w 2020 r. na terenie Miasta Myśłowice

Lp.	Kod odpadów	Rodzaj odpadów	Masa odpadów 2019 r. [Mg/rok]		Masa odpadów 2020 r. [Mg/rok]	
			PSZOK ul. Miarki	PSZOK ul. Piaskowa	PSZOK ul. Miarki	PSZOK ul. Piaskowa
1.	15 01 07	Opakowania ze szkła	9,24	1,82	4,68	3,57
2.	15 01 10*	Opakowania zawierające pozostałości substancji niebezpiecznych lub nimi zanieczyszczone	1,87	0,68	2,398	1,52
3.	16 01 03	Zużyte opony	29,795	14,265	36,062	24,563

4.	17 01 01	Odpady z betonu oraz gruz betonowy z rozbiórek i remontów	406,299	171,321	322,927	226,648
5.	17 01 02	Gruz ceglany	314,007	130,13	199,415	142,432
6.	17 01 03	Odpady innych materiałów ceramicznych i elementów wyposażenia	0,00	0,00	21,39	10,09
7.	17 02 01	Drewno	7,23	3,20	2,14	0,92
8.	17 02 02	Szkoło	6,82	2,66	13,70	5,96
9.	20 01 01	Papier i tektura	34,02	13,5	30,38	16,69
10.	20 01 02	Szkoło	7,059	0,18	1,97	1,33
11.	20 01 23*	Urządzenia zawierające freony	9,191	4,784	13,11	6,537
12.	20 01 27*	Farby, tusze, farby drukarskie, kleje, lepiszczce i żywice zawierające substancje niebezpieczne	3,275	1,938	3,882	3,27
13.	20 01 32	Leki inne niż wymienione w 20 01 31	0,332	0,013	0,605	0,325
14.	20 01 34	Baterie i akumulatory inne niż wymienione w 20 01 33	0,172	0,075	0,048	0,00
15.	20 01 35*	Zużyte urządzenia elektryczne i elektroniczne inne niż wymienione w 20 01 21 i 20 01 23 zawierające niebezpieczne składniki	11,415	3,986	8,552	3,388
16.	20 01 36	Zużyte urządzenia elektryczne i elektroniczne inne niż wymienione w 20 01 21, 20 01 23 i 20 01 35	19,541	8,667	21,012	14,249
17.	20 01 39	Tworzywa sztuczne	43,78	20,85	34,56	22,71
18.	20 01 40	Metale	19,48	-	14,50	0,00
19.	20 01 99	Inne niewymienione odpady	6,81	3,30	1,03	0,06
20.	20 02 01	Odpady ulegające biodegradacji	310,88	90,81	266,41	111,25
21.	20 03 01	Niesegregowane (zmieszane) odpady komunalne	7,27	2,18	6,26	4,00
22.	20 03 07	Odpady wielkogabarytowe	383,73	97,43	303,07	139,55
Razem			1 632,216	571,789	1 308,101	739,062
Razem			2 204,005		2 047,163	

Źródło: Opracowanie własne na podstawie sprawozdań Prezydenta Miasta Myśłowice z realizacji zadań z zakresu gospodarowania odpadami komunalnymi za 2019 r. i za 2020 r.

Instalacje do przetwarzania odpadów komunalnych

Na terenie Miasta Myśłowice nie funkcjonuje żadna instalacja do zagospodarowania odpadów komunalnych, nie ma także składowiska odpadów komunalnych.

2019 r.

W 2019 r. odebrane i zebrane odpady komunalne zostały przekazane do zagospodarowania w następujących instalacjach:

- Zakład Segregacji i Kompostowni Miejskie Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej Sp. z o.o. w Zabrze,
- Świecie Recykling Sp. z o.o.,
- Kompostowania Odpadów MPGO Sp. z o.o.,

- STORA ENSO Poland S.A.,
- Hamburger Recykling Polska Sp. z o.o.,
- instalacja do mechaniczno-biologicznego przetwarzania zmieszanych odpadów komunalnych,
- sortownia odpadów Remondis Sp. z o.o. oddział w Sosnowcu,
- Industrie Maurizio Peruzzo Polowat,
- Zakład Odzysku i Przerobu Surowców Wtórnych Stora Enso Poland Zakład Nr 8,
- MPGK Sp. z o.o.,
- Firma Produkcyjno-Handlowo-Usługowa EKO Aleksandra Borzucka,
- TOMKOL i Wspólnicy Spółka Jawna,
- ECOPORT Spółka z o.o. Spółka Komandytowa,
- Papc Sp. z o.o.,
- Novelis Sheet Ingot GmbH Germany,
- Remondis Górny Śląsk Sp. z o.o.,
- KRYNICKI RECYKLING S.A.,
- ALBA MPGK Sp. z o.o.,
- SARPI Dąbrowa Górnicza Sp. z o.o.,
- DYCKERHOFF POLSKA Sp. z o.o.,
- WIREX SP. J.,
- ECO PROCESING Sp. z o.o.,
- REMONDIS Sp. z o.o.,
- ELEKTRORECYKLING Sp. z o.o.,
- REMONDIS ELEKTRORECYKLING Sp. z o.o.,
- ENVIROPOL PL Sp. z o.o.,
- MPGO Sp. z o.o.,
- REMONDIS Tarnowskie Góry Sp. z o.o.,
- FUE Krystyna Żądło.

Do przetwarzania w 2019 r. w procesie odzysku poza instalacjami lub urządzeniami zostały przekazane następujące odpady:

- odpady betonu oraz gruz betonowy z rozbiórek i remontów o kodzie 17 01 01,
- gruz ceglany o kodzie 17 01 02,
- zmieszane odpady z betonu, gruzu ceglano, odpadów materiałów ceramicznych i elementów wyposażenia inne niż wymienione w 17 01 06 o kodzie 17 01 07.

Ze względu na brak instalacji do przetwarzania odpadów komunalnych na terenie Miasta Mysłowice nie powstają pozostałości z sortowania odpadów komunalnych i pozostałości z procesu mechaniczno-biologicznego przetwarzania (MBP) zmieszanych odpadów komunalnych.

Adresy instalacji, w których zostały wytworzone odpady, powstałe z odebranych przez podmiot odpadów komunalnych przekazane do składowania tj. pozostałości z sortowania odpadów komunalnych o kodzie 19 12 12 Inne odpady z mechanicznej obróbki odpadów w 2019 r., są następujące:

- Sosnowiec, ul. Grenadierów 21,
- Oświęcim, ul. Nadwiślańska 36,
- Dąbrowa Górnicza, ul. Główna 144a,
- Zabrze, ul. Cmentarna 19 F,
- Chorzów ul. Brzezińska,

Adresy instalacji, w których zostały wytworzone odpady, powstałe z odebranych przez podmiot odpadów komunalnych przekazane do składowania tj. 19 05 03 Kompost nieodpowiadający wymaganiom (nienadający się do wykorzystania) i 19 05 99 Inne niewymienione odpady w 2019 r., są następujące:

- Zabrze, ul. Cmentarna 19F,

- Chorzów, ul. Brzezińska,
- Sosnowiec, ul. Grenadierów 21,
- Siemianowice Śląskie, ul. Konopnickiej 11,
- Dąbrowa Górnicza, ul. Główna 144a.

2020 r.

W 2020 r. odebrane i zebrane odpady komunalne zostały przekazane do zagospodarowania w następujących instalacjach:

- Tektura Opakowania Papier S.A.,
- STORA ENSO Poland Papiernia,
- ALBA MPGK Sp. z o.o. ZPOK LIPÓWKA II,
- Sortownia odpadów Remondis Sp. z o.o. Oddział w Sosnowcu,
- Sortownia odpadów Landeco Sp. z o.o.,
- Remondis Sp. z o.o.,
- Stena Recykling Sp. z o.o.,
- Hamburger Hungaria Kft,
- Hamburger Rieger GmbH & Co. KG,
- RSW System Sp. z o.o.,
- Firma Produkcyjno-Handlowo-Uslugowa EKO Aleksandra Borzucka,
- Novelis Sheet Ingot GmbH Germany,
- Novelis Sheet Ingot GmbH Werk Nachterstedt OT Nachterstedt,
- Sortowania odpadów Landeco Sp. z o.o.,
- KRYNICKI RECYKLING S.A.,
- REMONDIS GLASS RECYKLING Polska Sp. z o.o.,
- Zakład Uzdatniania Stłuczki Szklanej KRYNICKI RECYKLING,
- SARPI Dąbrowa Górnicza Sp. z o.o.,
- DYCKERHOFF POLSKA Sp. z o.o.,
- WIREX SP. J.,
- PTS ALBA Sp. z o.o. ZPO Chorzów,
- Instalacja do produkcji kruszyw – WIREX Sp. J. w Będzinie,
- Instalacja MBP – Zakład Kompleksowego Zagospodarowania Odpadów Komunalnych MASTER Odpady i Energia,
- Remondis Tarnowskie Góry Sp. z o.o.,
- Zakład Przetwarzania Zużytego Sprzętu Elektrycznego i Elektronicznego MB Recykling Sp. z o.o. Przedsiębiorstwo Gospodarki Odpadami Sp. k,
- BATEKO Sp. z o.o.,
- ENVIROPOL PL Sp. z o.o.,
- Zakład Przetwarzania Zużytego Sprzętu Elektrycznego i Elektronicznego MB Recykling Sp. z o.o. Przedsiębiorstwo Gospodarki Odpadami Sp. k,
- MPGK Sp. z o.o. Zakład Mechaniczno-Biologicznego Przetwarzania Odpadów,
- Instalacja MBP – Zakład Kompleksowego Zagospodarowania Odpadów Komunalnych w Tychach,
- ArcelorMittal Recykling Polska Sp. z o.o.,
- MPGO Sp. z o.o.
- MPGK Sp. z o.o.,
- BM Recykling Sp. z o.o.,
- FUE Krystyna Żądłow,
- instalacja MBP ALBA MPGK Sp. z o.o. ZPOK LIPÓWKA II,
- MPGK Sp. z o.o. Zakład Mechaniczno-Biologicznego Przetwarzania Odpadów,

- Instalacja do mechaniczno-biologicznego przetwarzania odpadów PTS ALBA Sp. z o.o. MBP – ZPO,
- Instalacja komunalna,
- Instalacja mechaniczno-biologicznego przetwarzania odpadów,
- Instalacja komunalna co mechaniczno-biologicznego przetwarzania odpadów komunalnych oraz przetwarzania selektywnie zebranych odpadów zielonych i ulegających biodegradacji,
- BM Recykling Sp. z o.o. instalacja komunalna do mechaniczno-biologicznego przetwarzania odpadów komunalnych oraz przetwarzania selektywnie zebranych odpadów zielonych i innych ulegających biodegradacji,
- ALBA MP GK Sp. z o.o.,
- Zakład Segregacji i Kompostowania Odpadów FCC Tarnobrzeg Sp. z o.o.,
- ROWAJ Sp. z o.o. Sp. k.

Do przetwarzania w 2020 r. w procesie odzysku poza instalacjami lub urządzeniami zostały przekazane następujące odpady:

- odpady betonu oraz gruz betonowy z rozbiórek i remontów o kodzie 17 01 01,
- gruz ceglany o kodzie 17 01 02,
- zmieszane odpady z betonu, gruzu ceglanego, odpadowych materiałów ceramicznych i elementów wyposażenia inne niż wymienione w 17 01 06 o kodzie 17 01 07,
- odpady wielkogabarytowe o kodzie 20 03 07.

Adresy instalacji, w których zostały wytworzone odpady, powstałe z odebranych przez podmiot odpadów komunalnych przekazane do składowania tj. pozostałości z sortowania odpadów komunalnych o kodzie 19 12 12 Inne odpady z mechanicznej obróbki odpadów w 2020 r., są następujące:

- Sosnowiec, ul. Grenadierów 21,
- Tychy, ul. Lokalna 11,
- Knurów, ul. Szybowa 44,
- Chorzów, ul. Brzezińska,
- Dąbrowa Górnicza, ul. Główna 144a.

Adresy instalacji, w których zostały wytworzone odpady, powstałe z odebranych przez podmiot odpadów komunalnych przekazane do składowania tj. 19 05 03 Kompost nieodpowiadający wymaganiom (nienadający się do wykorzystania) i 19 05 99 Inne niewymienione odpady w 2020 r., są następujące:

- Zabrze, ul. Cmentarna 19F,
- Sosnowiec, ul. Grenadierów 21,
- Siemianowice Śląskie, ul. Konopnickiej 11,
- Tychy, ul. Lokalna 11,
- Dąbrowa Górnicza, ul. Główna 144a,
- Knurów, ul. Szybowa 44,
- Tarnobrzeg, ul. Strefowa 8,
- Chorzów, ul. Brzezińska.

Poziomy odzysku

Gminy były zobowiązane do osiągnięcia do dnia 31 grudnia 2020 r. odpowiednich poziomów:

- w odniesieniu do odpadów komunalnych w postaci papieru, metali, tworzyw sztucznych i szkła – recyklingu i przygotowania do ponownego użycia w wysokości co najmniej 50% wagowo;
- w odniesieniu do odpadów budowlanych i rozbiórkowych (innych niż niebezpieczne) – recyklingu, przygotowania do ponownego użycia i odzysku w wysokości co najmniej 70% wagowo.

Obowiązkiem gmin było również ograniczenie masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazywanych do składowania:

- do dnia 16 lipca 2020 r. – do nie więcej niż 35% wagowo całkowitej masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazywanych do składowania.

Do poziomów określonych w ustawie gminy dochodzić mają stopniowo. W tab. 13 zestawiono uzyskane poziomy recyklingu, przygotowania do ponownego użycia i odzysku innymi metodami oraz poziomy ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji w Mieście Mysłowice wraz z wartością wymaganą przepisami prawa.

Wymagany poziom recyklingu i przygotowania do ponownego użycia papieru, metali, tworzyw sztucznych i szkła w latach 2019 i 2020 nie został osiągnięty, tym bardziej celem spełnienia wymogów na kolejne lata niezbędne jest dalsze rozwijanie selektywnej zbiórki odpadów „u źródła”.

Tabela 13. Zestawienie uzyskanych w 2019 i w 2020 r. poziomów recyklingu, przygotowania do ponownego użycia i odzysku innymi metodami oraz poziomów ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji w Mieście Mysłowice

Jednostka terytorialna	Poziom ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazywanych do składowania	Poziom recyklingu i przygotowania do ponownego użycia papieru, metali, tworzyw sztucznych i szkła	Poziom recyklingu, przygotowania do ponownego użycia i odzysku innymi metodami innych niż niebezpieczne odpadów budowlanych i rozbiórkowych
	%	%	%
Poziom wymagany (na 2019 r.)	40 [^]	40 [*]	60 [*]
Mysłowice	11	20	100
Poziom wymagany (na 2020 r.)	35 [^]	50 [*]	70 [*]
Mysłowice	7	31	90

Źródło: Opracowanie własne na podstawie sprawozdań Prezydenta Miasta Mysłowice z realizacji zadań z zakresu gospodarowania odpadami komunalnymi za 2019 r. i za 2020 r.

Wyjaśnienie: * - poziom minimalny, ^ - poziom maksymalny

5.7.2. Odpady zawierające azbest

Dane o wyrobach zawierających azbest gromadzone są w Bazie Azbestowej prowadzonej przez Ministerstwo Rozwoju i Technologii. Od 2009 r. w kraju realizowany jest Program Oczyszczania Kraju z Azbestu. Wszystkie wyroby zawierające azbest mają zostać całkowicie usunięte do końca 2032 r.

Dane z inwentaryzacji wprowadzane do Bazy pochodzą od właścicieli i użytkowników nieruchomości, na których są wykorzystywane wyroby zawierające azbest. Aktualne dane z inwentaryzacji wyrobów zawierających azbest są podstawą do ubiegania się o środki finansowe na ich usuwanie.

Zgodnie z danymi zamieszczonymi w Bazie Azbestowej na terenie Mysłowic zinwentaryzowano ponad 1,5 tys. Mg wyrobów zawierających azbest. Ilość wyrobów (stan na dzień 25.01.2022 r.) została zestawiona w tab. 14.

Miasto prowadzi dofinansowanie dla mieszkańców do usuwania i unieszkodliwiania wyrobów zawierających azbest.

Tabela 14. Ilość wyrobów zawierających azbest w Mysłowicach w 2022 r.

Jednostka terytorialna	Ilość zinventaryzowana [Mg]	Ilość unieszkodliwiona [Mg]	Ilość pozostała do unieszkodliwienia [Mg]
Mysłowice	1 522,056	48,222	1 473,834

Źródło: Baza Azbestowa, <https://esip.bazaazbestowa.gov.pl>, dostęp dnia 25.01.2022 r.

5.7.3. Odpady z sektora przemysłowego

Dane dotyczące odpadów przemysłowych za 2018 r. pozyskano z Urzędu Marszałkowskiego Województwa Śląskiego. Począwszy od roku sprawozdawczego 2019 sprawozdania o wytworzonych odpadach i gospodarowaniu odpadami są składane wyłącznie w formie elektronicznej przez system BDO. Na chwilę obecną nie został udostępniony żaden moduł pozwalający na filtrowanie danych czy generowanie raportów zawartych w systemie przez marszałków województw, stąd też nie jest możliwe pozyskanie danych za 2019 r. i 2020 r.

W rozdziale zaprezentowano najaktualniejsze dane możliwe w chwili obecnej do pozyskania. Zebranie nowszych danych będzie możliwe dopiero po uruchomieniu modułu pozwalającego na generowanie raportów zawartych w systemie BDO przez marszałków województw.

Wytwarzanie odpadów przemysłowych w 2018 r.

W tab. 15 zestawiono ilości wytworzonych na terenie gminy odpadów powstałych w przemyśle w 2018 r. w podziale na poszczególne grupy w zależności od źródła powstawania. W analizowanym roku najwięcej odpadów powstało z grupy 01 (odpady powstające przy poszukiwaniu, wydobywaniu, fizycznej i chemicznej przeróbce rud oraz innych kopalin).

Tabela 15. Ilość wytworzonych odpadów przemysłowych na terenie Mysłowic w 2018 r.

Grupa odpadów		Ilość wytwarzanych odpadów [Mg/rok]
		2018 r.
01	Odpady powstające przy poszukiwaniu, wydobywaniu, fizycznej i chemicznej przeróbce rud oraz innych kopalin	396 899,68
02	Odpady z rolnictwa, ogrodnictwa, upraw hydroponicznych, rybołówstwa, leśnictwa, łowiectwa oraz przetwórstwa żywności	5,74
03	Odpady z przetwórstwa drewna oraz z produkcji płyt i mebli, masy celulozowej, papieru i tektury	1 250,67
04	Odpady z przemysłu skórzanego, futrzarskiego i tekstylnego	0,00
05	Odpady z przeróbki ropy naftowej, oczyszczania gazu ziemnego oraz pirolitycznej przeróbki węgla	0,00
06	Odpady z produkcji, przygotowania, obrotu i stosowania produktów przemysłu chemii nieorganicznej	275,05
07	Odpady z produkcji, przygotowania, obrotu i stosowania produktów przemysłu chemii organicznej	447,837
08	Odpady z produkcji, przygotowania, obrotu i stosowania powłok ochronnych (farb, lakierów, emalii ceramicznych), kitu, klejów, szczeliw i farb drukarskich	1,7912
09	Odpady z przemysłu fotograficznego i usług fotograficznych	1,6506
10	Odpady z procesów termicznych	10 391,998
11	Odpady z chemicznej obróbki i powlekania powierzchni metali oraz innych materiałów i z procesów hydrometalurgii metali nieżelaznych	8,32
12	Odpady z kształtowania oraz fizycznej i mechanicznej obróbki powierzchni metali i tworzyw sztucznych	15 869,915

Grupa odpadów		Ilość wytwarzanych odpadów [Mg/rok]
		2018 r.
13	Oleje odpadowe i odpady ciekłych paliw (z wyłączeniem olejów jadalnych oraz grup 05, 12 i 19)	117,223
14	Odpady z rozpuszczalników organicznych, chłodziw i propelentów (z wyłączeniem grup 07 i 08)	0,024
15	Odpady opakowaniowe; sorbenty, tkaniny do wycierania, materiały filtracyjne i ubrania ochronne nieujęte w innych grupach	3 753,497
16	Odpady nieujęte w innych grupach	6 197,4692
17	Odpady z budowy, remontów i demontażu obiektów budowlanych oraz infrastruktury drogowej (włączając glebę i ziemię z terenów zanieczyszczonych)	8 272,366
18	Odpady medyczne i weterynaryjne (z wyłączeniem odpadów kuchennych i restauracyjnych niezwiązanych z opieką zdrowotną lub weterynaryjną)	43,1304
19	Odpady z instalacji i urządzeń służących zagospodarowaniu odpadów, z oczyszczalni ścieków oraz z uzdatniania wody pitnej i wody do celów przemysłowych	2 264,341
RAZEM		445 800,7024

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Wojewódzkiego Systemu Odpadowego

Zbieranie odpadów przemysłowych w 2018 r.

W tab. 16 zestawiono ilości zebranych na terenie Mysłowic odpadów w 2018 r. w podziale na grupy wg gałęzi przemysłu zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Klimatu z dnia 02 stycznia 2020 r. w sprawie katalogu odpadów (Dz. U. Z 2020 r., poz. 10). Łączna ilość zebranych odpadów w 2018 r. wyniosła 514 728,80 Mg/rok.

Tabela 16. Ilość zebranych odpadów przemysłowych na terenie Mysłowic w 2018 r.

Grupa odpadów		Ilości zebranych odpadów [Mg/rok]
		2018 r.
01	Odpady powstające przy poszukiwaniu, wydobywaniu, fizycznej i chemicznej przeróbce rud oraz innych kopalin	36 164,64
02	Odpady z rolnictwa, ogrodnictwa, upraw hydroponicznych, rybołówstwa, leśnictwa, łowiectwa oraz przetwórstwa żywności	0,00
03	Odpady z przetwórstwa drewna oraz z produkcji płyt i mebli, masy celulozowej, papieru i tektury	0,00
04	Odpady z przemysłu skórzanego, futrzarskiego i tekstylnego	0,00
05	Odpady z przeróbki ropy naftowej, oczyszczania gazu ziemnego oraz pirolitycznej przeróbki węgla	0,00
06	Odpady z produkcji, przygotowania, obrotu i stosowania produktów przemysłu chemii nieorganicznej	45 529,09
07	Odpady z produkcji, przygotowania, obrotu i stosowania produktów przemysłu chemii organicznej	10,00
08	Odpady z produkcji, przygotowania, obrotu i stosowania powłok ochronnych (farb, lakierów, emalii ceramicznych), kitu, klejów, szczeliw i farb drukarskich	0,00

09	Odpady z przemysłu fotograficznego i usług fotograficznych	0,00
10	Odpady z procesów termicznych	387 914,185
11	Odpady z chemicznej obróbki i powlekania powierzchni metali oraz innych materiałów i z procesów hydrometalurgii metali nieżelaznych	0,00
12	Odpady z kształtowania oraz fizycznej i mechanicznej obróbki powierzchni metali i tworzyw sztucznych	1 559,909
13	Oleje odpadowe i odpady ciekłych paliw (z wyłączeniem olejów jadalnych oraz grup 05, 12 i 19)	2,745
14	Odpady z rozpuszczalników organicznych, chłodziw i propelentów (z wyłączeniem grup 07 i 08)	0,00
15	Odpady opakowaniowe; sorbenty, tkaniny do wycierania, materiały filtracyjne i ubrania ochronne nieujęte w innych grupach	10 745,385
16	Odpady nieujęte w innych grupach	1 347,166
17	Odpady z budowy, remontów i demontażu obiektów budowlanych oraz infrastruktury drogowej (włączając glebę i ziemię z terenów zanieczyszczonych)	28 222,24
18	Odpady medyczne i weterynaryjne (z wyłączeniem odpadów kuchennych i restauracyjnych niezwiązanych z opieką zdrowotną lub weterynaryjną)	0,205
19	Odpady z instalacji i urządzeń służących zagospodarowaniu odpadów, z oczyszczalni ścieków oraz z uzdatniania wody pitnej i wody do celów przemysłowych	1 924,657
20	Odpady komunalne łącznie z frakcjami gromadzonymi selektywnie	1 308,568
RAZEM		514 728,80

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Wojewódzkiego Systemu Odpadowego

Przetwarzanie odpadów przemysłowych w 2018 r.

W tab. 17 zestawiono ilości przetworzonych w instalacjach na terenie Mysłowic odpadów w 2018 r. w podziale na grupy.

Tabela 17. Ilości przetworzonych odpadów przemysłowych na terenie Mysłowic w 2018 r.

Grupa odpadów	Ilości przetworzonych odpadów w 2018 r. [Mg/rok]	
	Odzysk w instalacjach 2018 r.	
	Odzysk	Unieszkodliwianie
01	133 357,90	-
02	-	-
03	-	-
04	-	-
05	-	-
06	-	-
07	17 112,64	-
08	-	-
09	-	-
10	318 044,73	-
11	-	-
12	-	-
13	-	-

14	-	-
15	4 336,316	-
16	5 981,677	-
17	4 218,847	-
18	-	-
19	27 955,58	-
20	-	-
RAZEM	511 007,70	-

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Wojewódzkiego Systemu Odpadowego

Zapobieganie powstawaniu odpadów

W celu zapobiegania powstawaniu odpadów wytwarzanych przez mieszkańców Mysłowic w dalszym ciągu powinny być podejmowane następujące działania:

- robienie przemyślanych zakupów, w celu uniknięcia wyrzucania przeterminowanych produktów,
- przekazywanie nadmiaru produktów żywnościowych przydatnych do spożycia osobom potrzebującym,
- przekazywanie niepotrzebnej odzieży odpowiednim organizacjom, punktom zbierania lub bezpośrednio innym osobom,
- przekazywanie niepotrzebnych mebli do użytkowania innym osobom,
- używanie toreb wielokrotnego użytku, w celu uniknięcia wytwarzania odpadów z tworzyw sztucznych (reklamówki jednorazowego użytku),
- stosowanie opakowań wielokrotnego użytku i opakowań zwrotnych,
- korzystanie z korespondencji elektronicznej (pisma, faktury, wyciągi bankowe) zamiast poczty tradycyjnej,
- stosowanie akumulatorów zamiast jednorazowych baterii,
- kompostowanie odpadów spożywczych i zielonych.

Analiza SWOT

GOSPODARKA ODPADAMI I ZAPOBIEGANIE POWSTAWANIU ODPADÓW	
Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> ✓ Działanie PSZOK-ów ✓ Odbieranie sprzed poszczególnych nieruchomości odpadów komunalnych zbieranych w sposób selektywny 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Wytwarzanie odpadów, w tym odpadów niebezpiecznych z sektora przemysłowego ✓ Niewielka ilość unieszkodliwionego azbestu
Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> ✓ Dalsze rozwijanie selektywnej zbiórki odpadów komunalnych ✓ Prowadzona w sposób ciągły edukacja ekologiczna ✓ Możliwość wspierania projektów pro-środowiskowych przez programy i fundusze Unii Europejskiej oraz krajowe fundusze celowe 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Ryzyko niespełnienia poziomów odzysku odpadów komunalnych narzuconych przepisami prawa

5.8. Zarządzanie zasobami dziedzictwa przyrodniczego i kulturowego, w tym ochrona i poprawa stanu różnorodności biologicznej i krajobrazu

Na podstawie Opracowania Ekofizjograficznego dla Miasta Mysłowice, w Programie Ochrony Środowiska na lata 2018-2021 z perspektywą do roku 2025 przedstawiono obszary o określonej strukturze roślinności w obrębie Miasta tj.:

- Część północna (Piasek) - między północną granicą Miasta oraz ulicami: Bończyka, Katowicką, Bytomską, Świerczyny oraz Sosnowiecką. Znajdują się tu zbiorowiska wodne i szuwarowe - zarastające akweny, związane ze sztucznymi zbiornikami powstałymi na skutek eksploatacji piasków podsadzkowych, tereny roślinności synantropijnej obiektów zieleni miejskiej związane z ośrodkiem rekreacyjnym nad stawami, tereny wieloletnich zbiorowisk łąkowych związane z silnie przekształconymi dolinami rzecznyymi oraz w głównej mierze zbiorowiska ruderalne i kadłubowe zbiorowiska synantropijne na nieużytkach,
- Część miejska (Śródmieście, Janów Miejski oraz częściowo Ćmok i Słupna) – pomiędzy poprzednim obszarem, lasami od południa i linią kolejową Mysłowice-Oświęcim. Jest to teren silnie zabudowany i przekształcony, gdzie zbiorowiskami roślinnymi są zbiorowiska segetalne obiektów zieleni miejskiej oraz zbiorowiska ruderalne nieużytków i zieleni nieurządzonej, a także nowe parki miejskie.
- Brzęczkowice - pomiędzy linią kolejową relacji Mysłowice-Oświęcim, terenami leśnymi i autostradą A4 od południa. Na obszarze tym występują zbiorowiska segetalne oraz zbiorowiska ruderalne, wieloletnie zbiorowiska trawiaste o użytkowaniu kośnym oraz fragmenty naturalnych zbiorowisk leśnych o zaburzonej strukturze.
- Tereny leśne w środkowej części Miasta.
- Tereny o charakterze wiejskim i miejsko-wiejskim (Morgi, Larysz, Wesoła, Ławki, Krasowy, Kosztowy i Brzezinka). W głównej mierze występują tu zbiorowiska segetalne pól uprawnych oraz wieloletnie zbiorowiska trawiaste o użytkowaniu kośnym i pastwiskowym. Ponadto segetalne zbiorowiska sadów i ogrodów przydomowych, zbiorowiska łąkowe o podmokłym charakterze, zbiorowiska wodne i przywodne, murawy kserotermiczne związane z nieczynnymi kamieniołomami, nieliczne zbiorowiska segetalne obiektów zieleni miejskiej, naturalne zbiorowiska leśne o zaburzonej strukturze i lasy sadzone na niewłaściwym stanowisku oraz zbiorowiska ruderalne na nieużytkach, związane głównie z występowaniem terenów przemysłowych w Brzezince, Laryszu i Wesołej.
- Tereny związane ze składowiskiem popiołów elektrowni „Jaworzno III”. Znajdują się tu głównie kadłubowe zbiorowiska synantropijne na nieużytkach oraz fragmentarycznie tereny lasów sadzonych na niewłaściwym stanowisku.
- Tereny leśne w południowej części Miasta. Lasy sadzone na niewłaściwym stanowisku oraz naturalne zbiorowiska leśne o zaburzonej strukturze. W części centralnej kompleksu leśnego występują zbiorowiska łąkowe o podmokłym charakterze (Łąki Rzutna).
- Część południowo-wschodnia (Dzieńkowice). Występują tu zbiorowiska segetalne pól uprawnych oraz (w mniejszym stopniu) z muraw kserotermicznych na terenach nieczynnych kamieniołomów, nieliczne zbiorowiska leśne o zaburzonej strukturze oraz wieloletnie zbiorowiska trawiaste o użytkowaniu kośnym i pastwiskowym, w dolinie rzeki Przemszy. Ponadto na terenach zabudowań zbiorowiska segetalne sadów i ogrodów przydomowych.

Cennymi walorami przyrodniczymi Miasta charakteryzują się doliny cieków wodnych. Pomimo faktu, że nad wieloma ciekami degradacji uległo naturalne środowisko przyrodnicze, doliny ich zostały zabudowane to stanowią one ostoje dla gatunków roślin i zwierząt wodnych i nadwodnych, lokalne korytarze ekologiczne. Przez obszar Mysłowic przebiegają różne rodzaje korytarzy ekologicznych: ichtiologiczne, herpetologiczne, ornitologiczne, spójności oraz zlokalizowany jest fragment obszaru rdzeniowego dla ssaków kopytnych.

Na terenie Miasta Mysłowice stwierdzono występowanie 12 grup zbiorowisk roślinnych:

- naturalne zbiorowiska leśne o zaburzonej strukturze, stanowiące w znacznej mierze własność prywatną,
- lasy sadzone na niewłaściwym stanowisku, w głównej mierze na terenie lasów Skarbu Państwa zarządzanych przez PGL Lasy Państwowe,

- murawy kserotermiczne wraz z porastającymi je często zakrzaczeniami na terenie nieczynnych kamieniołomów wapienia,
- wieloletnie zbiorowiska trawiaste o użytkowaniu kośnym i pastwiskowym w dolinach rzeki lokalnych cieków wodnych, często również ściśle związane z odłogowaniem i ugorowaniem pól uprawnych,
- zbiorowiska łąkowe o podmokłym charakterze, zbliżone do poprzedniej grupy, jednak ze względu na znaczne uwilgotnienie wykazujące odmienne cechy i stanowiące często zbiorowiska przejściowe między typowymi łąkami i zbiorowiskami przywodnymi i wodnymi, zarastające zbiorniki wodne, związane z procesami znacznej eutrofizacji i wypłykania zbiorników wodnych,
- zbiorowiska wodne i wody pozbawione roślinności,
- segetalne zbiorowiska pól uprawnych,
- segetalne zbiorowiska sadów i ogrodów przydomowych oraz podobnych w charakterze ogrodów działkowych,
- segetalne zbiorowiska obiektów zieleni miejskiej (tereny parków, zieleńców oraz cmentarzy),
- zbiorowiska ruderalne nieużytków i zieleni nieurządzonej,
- kadłubowe zbiorowiska synantropijne na nieużytkach, będące przeważnie wczesnymi stadiami zbiorowisk ruderalnych na terenach ruderalnych.

Ochrona gatunkowa

W obrębie kompleksów leśnych Lasy Mysłowickie i Lasy Ławecko-Dzieńkowickie występują 3 gatunki roślin, które do 2014 r. objęte były częściową ochroną gatunkową tj.:

- konwalia majowa – w Polsce populacje tego gatunku występujące dziko objęte były częściową ochroną gatunkową od 1957 r. do 2014 r. na podstawie Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 09 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej roślin (Dz. U. z 2014 r. poz. 1409),
- kalina koralowa – w Polsce rodzina objęta była częściową ochroną gatunkową od 1983 r. do października 2014 r.,
- kruszyna pospolita – w Polsce roślina ta objęta była częściową ochroną gatunkową do 2014 r. na podstawie Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 05 stycznia 2012 r. w sprawie ochrony gatunkowej roślin (Dz. U. z 2012 r., poz. 81). Ochrona miała na celu zabezpieczenie zasobów tego gatunku przed intensywnym pozyskiwaniem kory kruszyny do celów leczniczych.

W lasach w Słupnej stwierdzono również występowanie stanowisk objętej ochroną ścisłą ciemiężycy zielonej.

W lesie grądowym w rejonie przelomu Przemszy znajdują się stanowiska roślin rzadkich: kokoryczki wielokwiatowej, zawilca gajowego, miodunki ćmy i przytuli Schultesa. W wielu miejscach występują naturalne stanowiska bluszczu pospolitego i barwinka pospolitego, które od 2014 r. nie są już objęte ochroną gatunkową, a dla których zagrożeniem może być wykopywanie ze względu na ich walory estetyczne. Stwierdzono również pojedyncze stanowiska rzadkiego, chronionego storczyka-buławnika wielkokwiatowego. W zbiorowiskach roślinnych na terenie kamieniołomu wapienia w Dzieńkowicach stwierdzono występowanie objętego ochroną ścisłą dziewięcisiła beżłodygowego oraz dwóch gatunków roślin częściowo chronionych: wilżyny cienistej i centurii pospolitej i jednego gatunku objętego częściową ochroną gatunkową do 2014 r. tj. pierwiosnki lekarskiej na podstawie Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 05 stycznia 2012 r. w sprawie ochrony gatunkowej roślin (Dz. U. z 201 r., poz. 81),

Niezalesione Wzgórze Krasowy jest miejscem występowania wielu roślin typowych dla zbiorowisk kserotermicznych. Spośród gatunków rzadkich na Wyżynie Śląskiej występuje na nim poziomka twardawa, krzyżownica czubata, krwiściąg mniejszy, dąbrówka kosmata, kłosownica pierzasta, jaskier bulwkowaty, rutewka mniejsza i szatwia okrągowa. Na wzgórzu rośnie również znajdujący się pod ścisłą ochroną dziewięcisił beżłodygowy.

Fauna

Wśród zwierząt związanych z ekosystemami leśnymi dominują sarny, dziki, jelenie, lisy, kuny leśne, wiewiórki, jeże wschodnie, myszy leśne i zaroślowe ryjówki aksamitne.

W typowym składzie gatunkowym awifauny leśnej uwagę zwraca występowanie ptaków drapieżnych: puszczyka, kilku par myszołowów i jastrzębi. W lasach w okolicy Ławek i na skraju kamieniołomu w Krasowach stwierdzono obecność żmii zygzakowatych. Na terenie Dzieńkowic odnotowano występowanie chomika europejskiego -jednego z gatunków objętych monitoringiem zasięgu stanowisk w skali Europy, reprezentującego grupę drobnych ssaków polnych.

Wśród ptaków związanych ze środowiskami polnymi i łąkowymi istotne jest występowanie na terenie Mysłowic populacji derkacza, znajdującego się na liście gatunków zagrożonych w skali światowej, dla których istnieje obowiązek ochrony miejsc gniazdowania. Wśród ptaków związanych z biotopami łąkowymi stwierdzono obecność sześciu rzadkich gatunków: przepiórki, bekasa, czajki, potrzyszca, pliszki żółtej i pokląskwy. Ptaki biotopów wodnych reprezentowane są przez liczne pospolicie występujące gatunki, wśród których uwagę zwraca obecność łabędzi niemych, perkozów dwuczubych, kokoszek wodnych, brodców piskliwych, trzciniaków, potrzosów i sieweczek rzecznych. Przy śródleśnym zbiorniku przeciwpożarowym w Ławkach zaobserwowano również rzadziej spotykane zimorodki.

Na terenie Mysłowic stosunkowo liczne występują miejsca lęgowe płazów. Jednym z najcenniejszych stanowisk, charakteryzującym się wyjątkowo dużą liczebnością płazów bezogonowych, jest śródleśny zbiornik przeciwpożarowy w Ławkach. Obok dużej populacji żab z grupy zielonych, stwierdzono tam występowanie ropuch zielonych i rzekotek drzewnych.

Obszary prawnie chronione

W tab. 18 zestawiono formy ochrony przyrody z terenu Miasta Mysłowice wg danych pozyskanych z Urzędu Miasta Mysłowice (stan na 31.12.2021 r.).

Tabela 18. Formy ochrony przyrody na terenie Mysłowic

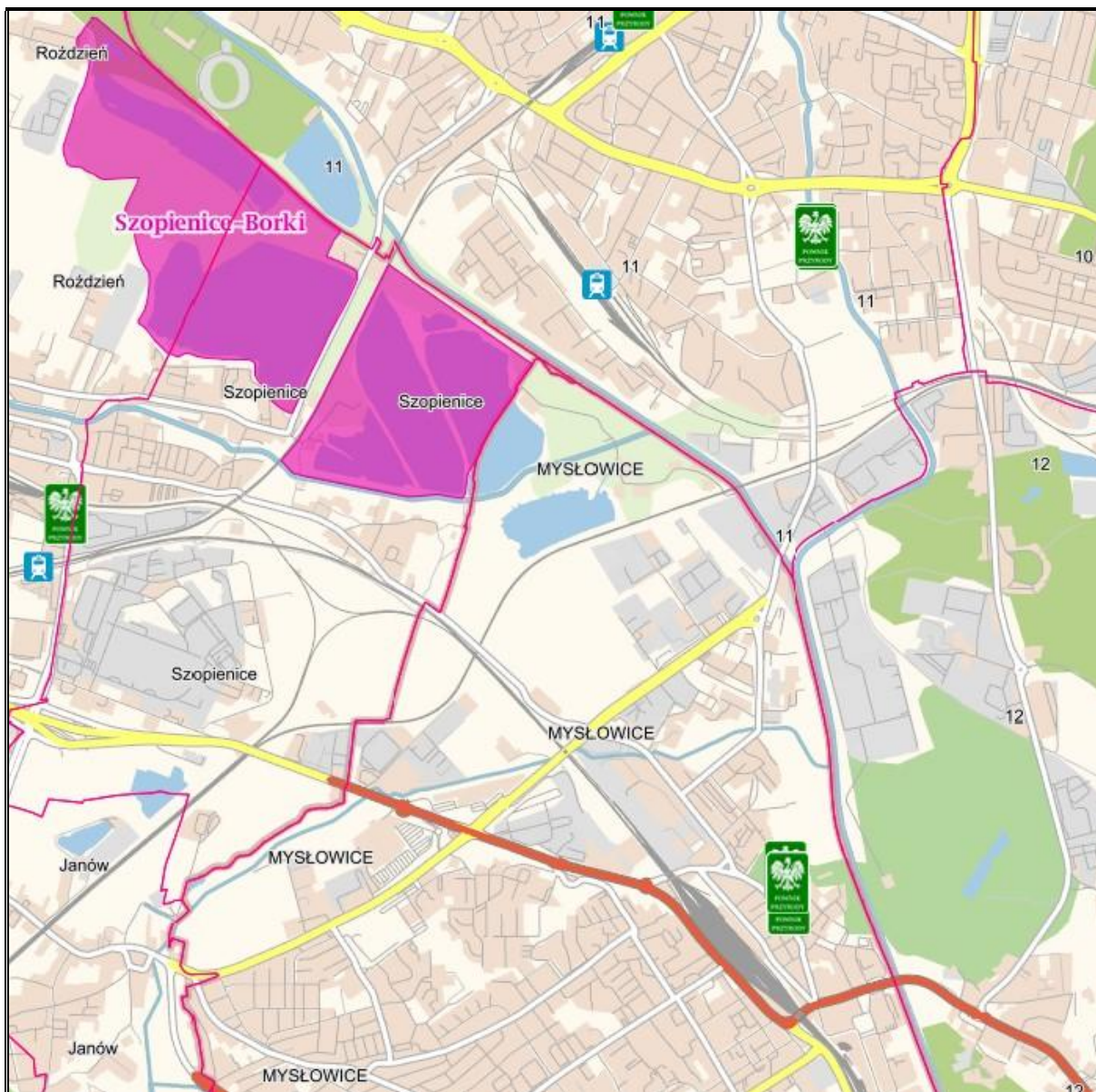
Wyszczególnienie	Gmina Mysłowice
Liczba pomników przyrody [szt.]	14

Źródło: dane pozyskane z Wydziału Ochrony Środowiska Urzędu Miasta Mysłowice

Poniżej zawarte informacje dotyczące obszarów prawnie chronionych oparto na danych z Centralnego Rejestru Form Ochrony Przyrody (<http://crfop.gdos.gov.pl/CRFOP/search.jsf>), dostęp w dniu 12.01.2022 r.

Na terenie Miasta Mysłowice nie występują inne formy ochrony przyrody, w tym Obszary Natura 2000, oprócz ww. 14 szt. punktowych form przyrody.

Na granicy z północną częścią Miasta Mysłowice przebiega zespół przyrodniczo-krajobrazowy o nazwie Szopienice-Borki, który leży na terenie gminy Katowice. Mapę z lokalizacją tego zespołu przyrodniczo-krajobrazowego przedstawiono na rys. 4.

Rysunek 4. Położenie zespołu przyrodniczo-krajobrazowego Szopienice-Borki

Źródło: <http://crfop.gdos.gov.pl/CRFOP/search.jsf>

W odległości do 10 km od centrum Miasta Mysłowice usytuowane są jeszcze 2 rezerwy przyrody tj.:

- Las Murckowski – w całości położony na terenie gminy Katowice, w odległości ok. 5,8 km od centrum Mysłowic,
- Ochojec – w całości położony na terenie gminy Katowice, w odległości ok. 9,5 km od centrum Mysłowic,

oraz 2 zespoły przyrodniczo-krajobrazowe tj.:

- Źródła Kłodnicy – w całości położony na terenie gminy Katowice, w odległości ok. 8,7 km od centrum Mysłowic,
- Uroczysko Sadowa Góra – w całości położony na terenie gminy Jaworzno, w odległości ok. 9,9 km od centrum Mysłowic.

Pomniki przyrody

Punktową formą ochrony przyrody na terenie Miasta są pomniki przyrody. Na pomniki przyrody ożywionej składają się pojedyncze drzewa, grupy drzew oraz aleje. Na terenie Mysłowic znajduje się aktualnie 14 pomników przyrody ożywionej, które przedstawiono w tab. 19.

Tabela 19. Wykaz pomników przyrody na terenie Myślowic

Lp.	Kod/Data ustanowienia	Opis pomnika przyrody	Położenie pomnika
1.	PL.ZIPOP.1393.PP.2470011.1407 1981-09-17	Dąb szypułkowy (Quercus robur) - drzewo (gatunek: Dąb szypułkowy - Quercus robur, pierśnica: 141cm; obwód: 443 cm, wysokość: 22 m	Wzgórze Grabina ul. Bema 19 Myślowice - Dzieckowice numer działki 1801/75
2.	PL.ZIPOP.1393.PP.2470011.1408 2005-09-23	Klon pospolity (Klon zwyczajny) - drzewo (gatunek: Klon pospolity (Klon zwyczajny) - Acer platanoides, pierśnica: 112 cm, obwód: 352 cm, wysokość: 30 m	Park Zamkowy obok budynku Sanepidu Myślowice , działka numer 502/53
3.	PL.ZIPOP.1393.PP.2470011.1409 2005-09-23	Buk pospolity (Buk zwyczajny) - drzewo (gatunek: Buk pospolity (Buk zwyczajny) - Fagus sylvatica, pierśnica: 120 cm, obwód: 377 cm, wysokość: 26 m	Trójkąt Trzech Cesarzy. działka numer 684/8
4.	PL.ZIPOP.1393.PP.2470011.1410 2005-09-23	Buk pospolity (Buk zwyczajny) - drzewo (gatunek: Buk pospolity (Buk zwyczajny) - Fagus sylvatica, pierśnica: 125cm, obwód: 393 cm, wysokość: 25 m	Promenada przy ul. Powstańców, działka numer 777/156
5.	PL.ZIPOP.1393.PP.2470011.1412 2005-11-29	Dąb czerwony (Quercus rubra) - drzewo (gatunek: Dąb czerwony - Quercus rubra, pierśnica: 90 cm, obwód: 283 cm, wysokość: 20 m	Park Zamkowy, działka nr 502/53
6.	PL.ZIPOP.1393.PP.2470011.1413 2005-11-29	Klon pospolity (Klon zwyczajny) - drzewo (gatunek: Klon pospolity (Klon zwyczajny) - Acer platanoides, pierśnica: 92 cm, obwód: 289 cm, wysokość: 30 m	Park Zamkowy, działka nr 502/53
7.	PL.ZIPOP.1393.PP.2470011.1414 2005-11-29	Klon jawor (Jawor) - drzewo (gatunek: Klon jawor (Jawor) - Acer pseudoplatanus, pierśnica: 80cm, obwód: 251 cm, wysokość: 19 m	Park Zamkowy, działka nr 502/53
8.	PL.ZIPOP.1393.PP.2470011.1415 2005-11-29	Buk pospolity (Buk zwyczajny) - drzewo (gatunek: Buk pospolity (Buk zwyczajny) - Fagus sylvatica, pierśnica: 118 cm, obwód: 371 cm, wysokość: 32 m	ul. Bema 19, nr 1818/75
9.	PL.ZIPOP.1393.PP.2470011.1416 2008-06-14	Buk pospolity (Buk zwyczajny) - drzewo (gatunek: Buk pospolity (Buk zwyczajny) - Fagus sylvatica, pierśnica: 124 cm, obwód: 390 cm, wysokość: 24 m	Kompleks Leśny Myślowice Słupna 535/59
10.	PL.ZIPOP.1393.PP.2470011.1417 2008-06-14	Dąb szypułkowy (Quercus robur) - drzewo (gatunek: Dąb szypułkowy - Quercus robur, pierśnica: 89 cm, obwód: 280 cm	Kompleks Leśny Myślowice Słupna, ul. Stadionowa
11.	PL.ZIPOP.1393.PP.2470011.1418 2008-06-14	Buk pospolity (Buk zwyczajny) - drzewo (gatunek: Buk pospolity (Buk zwyczajny) - Fagus sylvatica, pierśnica: 105 cm, obwód: 330 cm, wysokość: 25 m	Kompleks Leśny Myślowice Słupna, ul. Stadionowa Słupna 535/59
12.	PL.ZIPOP.1393.PP.2470011.1454 2012-12-05	Dąb szypułkowy - Quercus robur - drzewo (gatunek: Dąb szypułkowy - Quercus robur, pierśnica: 118 cm, obwód: 371 cm, wysokość: 22 m	Kosztowy, ul. Kosztowska, działka nr 1996/112.
13.	PL.ZIPOP.1393.PP.2470011.1713 2018-07-19	Dąb szypułkowy (Quercus robur) - drzewo (gatunek: Dąb szypułkowy - Quercus robur, pierśnica: 100cm, obwód: 315 cm, wysokość: 19 m	Kosztowy (Park Kosztowy). , nr działki 1914/399
14.	PL.ZIPOP.1393.PP.2470011.1714 2005-11-29	Dąb szypułkowy (Quercus robur) - drzewo (gatunek: Dąb szypułkowy - Quercus robur, pierśnica: 89 cm, obwód: 280 cm	ul. Powstańców (Promenada) działka nr 24/156

Źródło: <http://crfop.gdos.gov.pl/CRFOP/search.jsf>**Obszary cenne pod względem przyrodniczym**

W Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Miasta Myślowice z grudnia 2021, przedstawiono 21 obszarów, które powinny pełnić głównie funkcję przyrodniczą, a część

z tych obszarów powinna zostać objęta ochroną prawną. Opisy i położenie terenów niemal w całości stanowią cytowanie ze Studium. Na rys. 5 przedstawiono lokalizację obszarów cennych przyrodniczo. Są to:

1. **Stawy Hubertus** - teren na północnym krańcu Miasta, obejmujący południową część stawu Hubertus III, widły Brynicy i Rawy oraz staw Hubertus IV. Stawy te są pozostałościami po dawnych kopalniach piasku, których wyrobiska wypełnione zostały wodą. Zbiorniki na brzegach porośnięte są bujną roślinnością szuwarową (głównie szuwar trzcinowy - *Phragmitetum australis* i mannowy – *Glycerietum maximae*). Warunki te sprzyjają wielu ptakom błotno-wodnym. Są to miejsca lęgowe dla kaczki krzyżówki (*Anas platyrhynchos*), czernicy (*Nyroca fuligula*), perkoza dwuczubego (*Podiceps cristatus*), brodzka piskliwego (*Acitis hypoleucos*), czajki (*Vanellus vanellus*), mewy śmieszki (*Larus ridibundus*), łabędzia niemego (*Cygnus olor*), łyski (*Fulica atra*), trzcinia (*Acrocephalus arundinaceos*), kokoszki wodnej (*Gallinula chloropus*). Wody zbiornika są też miejscem występowania wielu gatunków ryb. Oprócz walorów przyrodniczych stawy te pełnią funkcję rekreacyjną (miejsce spacerów, łowienia ryb, wypoczynku), korzystnie wpływają na mikroklimat. Tereny otaczające stawy Hubertus przedstawiają niższy walor przyrodniczy, jednak pełnią ważną funkcję przyrodniczą i stanowią naturalną otulinę dla kompleksu stawów.
2. **Park Zamkowy** z zadrzewieniami w dolinie Przemszy, w północno-zachodniej części Miasta. W parku część zadrzewień parkowych, założonych 100-150 lat temu poddawanych jest zbiegom pielęgnacyjnym. Rosną tu m. in. lipy (*Tilia cordata*), dęby szypułkowe (*Quercus robur*), klony (*Acer platanoides* i *Acer pseudoplatanus*). Oprócz wymienionych gatunków drzew, które są naturalnym składnikiem wielogatunkowych lasów liściastych, występują tu także gatunki obcego pochodzenia, celowo wprowadzone do zadrzewień, np. kasztanowce (*Aesculus hippocastanum*), dąb czerwony (*Quercus rubra*), gledicja trójcierniowa (*Gleditsia triacanthos*). Park pełni ważną funkcję rekreacyjną dla mieszkańców Miasta.
3. **Park Dolny**, który został przebudowany w 2021 r. (protokół odbioru końcowego prac ze stycznia 2022 r.). Powierzchnia terenów biologicznie czynnych po przebudowie wynosi 135 624 mkw, w tym nasadzono 626 szt. drzew i 7 149 szt. bylin i krzewów.
4. **Dolina Boliny** - płaska dolina o szerokiej terasie zalewowej była w przeszłości istotnym elementem korytarza ekologicznego, łączącego kompleks lasów myślowickich z obszarem, na którym łączą się rzeki: Brynica, Rawa i Czarna Przemsza. Funkcja ta została znacznie ograniczona wskutek zasypiania odpadami pogórnymi odcinka doliny. Ciek jest uregulowany, koryto wybetonowane, a wody silnie zanieczyszczone, co zmniejsza jej znaczenie przyrodnicze. Istotnym walorem doliny pozostał natomiast niski stopień zabudowy. Elementami mającymi wpływ na zróżnicowanie biocenotyczne i krajobrazowe doliny są płaty szuwarów trzcinowych (*Phragmitetum australis*) rozwijające się w lokalnych zagłębieniach terenu, roślinność nitrofilna ze związku Convolvulion sepium, nieużytki z trzcinikiem piaszkowym (*Calamagrostis epigejos*), a także pojedyncze okazy wierzby kruchej (*Salix fragilis*) i białej (*Salix alba*).
5. **Dolina Boliny Południowej II** w Janowie Miejskim - niezabudowana dolina ciek z roślinnością higrofilną (szuwały, łąki, roślinność nitrofilna) oraz pojedynczymi zadrzewieniami. Przeważają szuwały trzcinowe (*Phragmitetum australis*) oraz nieużytkowane łąki zdominowane przez śmiatka darniowego (*Deschampsia caespitosa*). Dolina stanowi element korytarzy ekologicznych.
6. **Staw w Brzęczkowicach** - niewielki powierzchniowo staw, otoczony łąkami, zasilany wodami gruntowymi i opadowymi. Zbiornik otacza pierścień szuwaru tworzonego przez pałkę szerokolistną (*Typhetum latifoliae*), z przylegającymi szuwarami wysokich turzyc. Mimo niewielkich rozmiarów, oczko stanowi ostoję lęgową kokoszek wodnych, łysek i kaczek krzyżówek. Zamieszkują go karasie i słonecznice. Jak większość tego typu zbiorników, staw jest miejscem rozrodu chronionych gatunków płazów. W otoczeniu znajdują się fragmenty łąk świeżych z rzędu Arrhenatheretalia oraz nieużytki

- z trzcinnikiem piaszkowym (*Calamagrostis epigejos*) o mniejszym znaczeniu przyrodniczym stanowiące otulinę dla stawu.
7. **Dolina Rowu Brzęczkowickiego** - płaskodenna dolina istotna dla prawidłowego funkcjonowania sieci powiązań przyrodniczych. Otwarta przestrzeń porośnięta roślinnością trawiastą (pozostałości łąk, szuwarów, traworośla z trzcinnikiem piaszkowym - *Calamagrostis epigejos*) oraz nitrofilną i kępami drzew. Rów płynie wśród luźnej zabudowy, co zwiększa walor doliny jako elementu krajobrazu w obszarze Miasta oraz wpływa poprzez mozaikę siedlisk na różnorodność biologiczną.
 8. **Źródła Boliny** Południowej II - obszar źródłkowy i fragment doliny niewielkiego, nieuregulowanego cieku, tworzącego naturalne meandry. W południowej części terenu znajduje się źródło. Wzdłuż cieku występują okrajki nitrofilne ze związku *Convolvulion sepium*, fragmenty wilgotnych łąk (m.in. *Scirpetum sylvatici*) oraz przekształcone łąki wilgotne ze związku *Calthion palustris*, łąki świeże kośne, fragmenty szuwarów (*Typhetum latifoliae*, *Caricetum gracilis*), zadrzewienia z olszą czarną (*Alnus glutinosa*) i wierzbą kruchą (*Salix fragilis*).
 9. **Szybiki kopalni Dar Karola** - to obszar w dużej części porośnięty przez las, który maskuje ślady dawnych robót górniczych w rejonie wychodni pokładów węgla. Opisany teren stanowi najlepiej zachowany obszar pogórniczy płytkiej eksploatacji węgla kamiennego w granicach Mysłowic. Obserwować tu można ślady wydobywania sięgające lat 20. XIX wieku. Po zaprzestaniu wydobywania spontanicznie wykształcił się tu las. Budują go głównie gatunki liściaste, zarówno rodzime jak i obce: dąb szypułkowy (*Quercus robur*), dąb czerwony (*Quercus rubra*), jarzębina (*Sorbus aucuparia*), klon zwyczajny (*Acer platanoides*), brzoza brodawkowata (*Betula pendula*), czeremcha amerykańska (*Padus serotina*), robinia akacja (*Robinia pseudoacacia*). Istniejące drzewostany pomimo zaburzonej struktury i składu charakteryzującego się znacznym udziałem gatunków obcego pochodzenia mają istotne znaczenie dla funkcjonowania lokalnych ekosystemów. W zagłębieniach powstałych wskutek pozyskiwania węgla metodą odkrywkową powstał niewielki staw utrwalony dziś roślinnością. Wokół stawu występują głównie szuwały: trzcinowy (*Phragmitetum australis*) i pałkowy (*Typhetum latifoliae*), a na obrzeżach rosną pojedyncze drzewa, głównie olsza czarna (*Alnus glutinosa*). Staw ten jest swoistym biocentrum, stanowiącym miejsca masowego rozrodu płazów. W otoczeniu oprócz lasu i zadrzewień występują tereny otwarte porośnięte głównie przez trzcinnika piaszkowego (*Calamagrostis epigejos*). Taki układ ekosystemów korzystnie oddziałuje na tereny sąsiednie, na które powraca licznie zwierzyna płowa - sarny, lisy i zające. Może też stwarzać siedlisko do rozwoju i bytowania ptactwa.
 10. **Staw w Laryszu** - obszar obejmuje gliniankę oraz tereny przyległe o dużych walorach przyrodniczych i krajobrazowych. Największym walorem tego miejsca jest występowanie populacji kumaka nizinnego (*Bombina bombina*). Wśród roślin rzadkich wymienić należy centurię pospolitą (*Centaurium erythraea*), kruszczyka szerokolistnego (*Epipactis helleborine*), pływacza zwyczajnego (*Utricularia vulgaris*). Jest to miejsce występowania cennych gatunków roślin i zwierząt. Rozwijająca się tu spontanicznie roślinność sprzyja występowaniu bogatej herpetofauny. Stwierdzono tu występowanie m. in. jaszczurki zwinki (*Lacerta agilis*), żaby trawnej (*Rana temporaria*), żaby jeziorkowej (*Rana lessonae*), żaby śmieszki (*Rana ridibunda*), rzekotki drzewnej (*Hyla arborea*), ropuchy szarej (*Bufo bufo*), traszki grzebieniastej (*Triturus cristatus*), traszki zwyczajnej (*Triturus vulgaris*) oraz wspomnianego wyżej kumaka nizinnego (*Bombina bombina*).
 11. **Dolina Rowu Kosztowskiego** - w dolinie niewielkiego cieku występują pozostałości łąk wilgotnych zdominowane dziś przez rozprzestrzeniający się śmiełek darniowy (*Deschampsia caespitosa*), fragmenty szuwarów z pałką szerokolistną (*Typha latifolia*), trzciną pospolitą (*Phragmites australis*), fragmenty łąk świeżych, roślinność nitrofilna oraz zadrzewienia z wierzbą kruchą (*Salix fragilis*) i olszą czarną (*Alnus glutinosa*). Ciek stanowi fragment ekologicznych połączeń w funkcjonowaniu korytarzy ekologicznych.

12. **Łąki w Krasowach** - jest to kompleks roślinności o charakterze mozaikowym. Największe powierzchnie zajmują zbiorowiska łąk wilgotnych, świeżych i ziołoroślowych. Występują tu łąki ostrożeńiowe (*Cirsietum rivulare*), fitocenozy *Epilobio-Juncetum*, *Scirpetum sylvatici*, łąki ziołoroślowe (ze związku *Filipedulion*). W ich składzie florystycznym występują: ostrożeń łąkowy (*Cirsium rivulare*), ostrożeń błotny (*Cirsium palustre*), ostrożeń warzywny (*Cirsium oleraceum*), dzięgiel leśny (*Angelica sylvestris*), śmiałek darniowy (*Deschampsia caespitosa*), wiązówka błotna (*Filipendula ulmaria*), komonica błotna (*Lotus uliginosus*), sit rozpierzchły (*Juncus effusus*), kozłek lekarski (*Valeriana officinalis*), trzęślica modra (*Molinia caerulea*) i in. W miejscach suchszych występują łąki świeże z rzędu *Arrhenatheretalia* z udziałem traw: rajgrasu (*Arrhenatherum elatius*), kupkówki pospolitej (*Dactylis glomerata*), kostrzewy czerwonej (*Festuca rubra*), wiechliny łąkowej (*Poa pratensis*), a także barwnie kwitnących bylin: firletki poszarpanej (*Lychnis flos-cuculi*), jaskra ostrego (*Ranunculus acris*), szczawiu zwyczajnego (*Rumex acetosa*), koniczyny łąkowej (*Trifolium pratense*), chabra łąkowego (*Centaurea jacea*), komonicy zwyczajnej (*Lotus corniculatus*). Niestety łąki te nie są regularnie koszone i podlegają spontanicznej sukcesji wtórnej, przekształcając swój skład gatunkowy i strukturę w wyniku czego zwiększa się udział wysokich nitrofilnych bylin oraz drzew. Oprócz łąk występuje tu roślinność higro-nitrofilna z udziałem m. in. kielisznika zaroślowego (*Calystegia sepium*), sadzka konopiastego (*Eupatorium cannabinum*), pokrzywy zwyczajnej (*Urtica dioica*), niecierpka gruczołowatego (*Impatiens grandulifera*), który występuje w niektórych miejscach masowo i kwitnąc na różowo decyduje o fizjonomii tego typu roślinności. W mozaice roślinności spotyka się także niewielkie fragmenty szuwarów z manną mielec (*Glyceria maxima*), trzciną pospolitą (*Phragmites australis*), pałąką szerokolistną (*Typha latifolia*), turzycą zaostroszoną (*Carex gracilis*), a także zadrzewienia i zakrzewienia z olszą czarną (*Alnus glutinosa*) i szerokolistnymi gatunkami wierzb oraz zarośla z kaliną koralową (*Viburnum opulus*), kruszyną pospolitą (*Frangula alnus*) i czeremchą amerykańską (*Padus serotina*).
13. **Dolina dopływu spod Morgów** - stosunkowo płaska dolina z mozaiką roślinności łąkowej (głównie łąki świeże, kośne), nitrofilnej, polami uprawnymi, zadrzewieniami olszowymi. Pełni rolę ekologiczną jako element korytarza ekologicznego, podnosi różnorodność biologiczną.
14. **Dolina dopływu spod Starej Wesolej** - najcenniejszym elementem tego obszaru jest zbiornik wodny pochodzenia antropogenicznego. Jest to zbiornik powstały w niecce osiadania na terenie leśnym, którego lustro wody całkowicie pokryte jest rzęsą drobną (*Lemna minor*). Spontanicznie tworzy się tu roślinność o charakterze nadwodnym z udziałem pałki szerokolistnej (*Typha latifolia*), kosaćca żółtego (*Iris pseudacorus*), czy sitowia leśnego (*Scirpus sylvatica*). Zbiornik zasiedliły już kaczki krzyżówki żywiące się rzęsą. W sąsiedztwie znajdują się okrajki nitrofilne, łąki, pola, nieużytki i zadrzewienia olszy, zwiększające różnorodność biologiczną. Zbiornik może też stanowić środowisko życia płazów. Pozostała część doliny przedstawia niższy walor przyrodniczy, ocieniona jest przez drzewa a wśród roślinności przeważa roślinność o charakterze higro-nitrofilnym, wilgotnych łąk i szuwarów zalewowych, zadrzewienia.
15. **Dolina dopływu spod Dąbrowy** - dolina ciek, porośnięta łąkami świeżymi koszonymi i polami ornymi, fragmentami szuwaru pałkowego (*Typhetum latifoliae*), częściowo zacieniona. Dolina stanowi element korytarza ekologicznego.
16. **Dolina Przyrwy** - obejmuje obszar doliny uregulowanego ciek. Fragmenty obszaru zostały również zmeliorowane. Mimo to dolina ta posiada wiele cech naturalnych, wśród których największe znaczenie przyrodnicze mają rozległe tereny łąkowe. Występuje tu mozaika siedlisk, z których największe walory posiadają łąki świeże z rzędu *Arrhenatheretalia* użytkowane kośnie, łąki wilgotne (*Scirpetum sylvatici*, pozostałości łąk ostrożeńiowych *Cirsietum rivulare*) oraz fragmenty szuwarów (*Phragmitetum australis*, *Typhetum latifoliae*, *Glycerietum maximae*). Wzdłuż ciek zachowały się także fragmenty dawnych lasów w postaci zadrzewień mających istotny wpływ na lokalny krajobraz,

w których dominują olchy, brzozy, dęby szypułkowe i wierzby. Wraz z polami uprawnymi i nieużytkami pełnią one ważną funkcję przyrodniczą.

17. **Staw w Ławkach** - staw śródleśny, pełniący funkcję zbiornika przeciwpożarowego stanowi szczególnie obfite siedlisko lęgowo płazów. Występują w nim licznie dwa gatunki płazów bezogonowych: ropucha zielona i rzekotka drzewna. Stwarza też dogodne warunki dla ptactwa wodno-błotnego. Obok łysek, kaczek krzyżówek, łabędzi podawane są z tego miejsca obserwacje żerującego zimorodka, a w bezpośrednim otoczeniu zbiornika - rzadkiego w Polsce dudka. Tereny przyległe są wyjątkowo atrakcyjnym obszarem rekreacji, wykorzystywanym przez mieszkańców Miasta jako miejsce wypoczynku. Staw porastają duże powierzchniowo agregacje trzciny pospolitej (*Phragmites australis*), mniejsze powierzchnie zajmuje szuwar pałkowy (*Typhetum latifoliae*) i fitocenozy z kosańcem żółtym (*Iridetum pseudacori*). Na powierzchni lustra wody obficie występuje grąziel żółty (*Nuphar lutea*) i rdestnica pływająca (*Potamogeton natans*).
18. **Łąka w Ławkach** - położone przy granicy Mysłowic z gminą Lędziny pozostałości łąk wilgotnych. Kiedyś walory tych łąk były zdecydowanie wyższe, lecz w wyniku melioracji łąka została częściowo osuszona, co spowodowało intensywny rozwój śmiałka darniowego (*Deschampsia caespitosa*), który kształtuje obecnie fizjonomię zbiorowiska, a w miejscach przesuszonych masowo występuje trzcinnik piaskowy (*Calamagrostis epigejos*). Na lepiej zachowanych podmokłych fragmentach terenu i w rowach melioracyjnych spotyka się jeszcze gatunki łąk wilgotnych rzędu Molinietalia, np.: rdest węzownik (*Polygonatum bistorta*), czy ostrożeń łąkowy (*Cirsium rivulare*). Szczególną wartością łąki w Ławkach było występowanie miejsc lęgowych derkacza.
19. **Kamieniołom Krasowy** - odsłonięcie wapieni warstw gogolińskich, które były eksploatowane w kamieniołomie na szczycie wzgórza. Ściana kamieniołomu jest bardzo dobrze zachowana. U wejścia do kamieniołomu znajduje się dobrze zachowany wapiennik. Dno kamieniołomu w części porośnięte jest trzcinnikiem piaskowym (*Calamagrostis epigejos*) i pojedynczymi krzewami, w części zaś pokryte rumoszem skalnym. Wzgórze Krasowy jest miejscem występowania wielu roślin typowych dla zbiorowisk kserotermicznych klasy Festuco-Brometea i Trifolio-Geranietea. Występuje tu, m. in. poziomka twardawa (*Fragaria viridis*), chaber drakiewnik (*Centaurea scabiosa*), macierzanka (*Thymus pulegioides*), rzepik pospolity (*Agrimonia eupatoria*), gorysz pagórkowy (*Peucedanum oreoselinum*), wilczomlec sosnka (*Euphorbia cyparissias*), lucerna sierpowata (*Medicago falcata*), krwiściąg mniejszy (*Sanguisorba minor*), dąbrówka kosmata (*Ajuga genevensis*), kłosownica pierzasta (*Brachypodium pinnatum*), jaskier bulwkowaty (*Ranunculus bulbosus*), rutewka mniejsza (*Thalictrum minor*), szalwia okółkowa (*Salvia verticillata*), dziewięciśli beztodygowy (*Carlina acaulis*). Obszar kamieniołomu jest miejscem lęgowym potrzyszczka - ptaka związanego z otwartymi terenami rolniczymi. Wzgórze zrębowe, porośnięte dobrze wykształconymi murawami kserotermicznymi, posiada duże walory przyrodnicze jako ostoja gatunków i zbiorowisk muraw kserotermicznych i związanych z nimi bezkręgowców oraz wysokie walory krajobrazowe, co wymaga ochrony poprzez odpowiednie kształtowanie bezpośredniego otoczenia i ochronę przed zainwestowaniem terenu.
20. **Wzgórze Wygonie-Kępa** - wzniesienie o kulminacji 283 m n.p.m zbudowane z węglanowych osadów morza środkowotriasowego, położone w krajobrazie rolniczym. Wzgórze jest dobrym punktem widokowym. W kamieniołomie obejmującym część wzgórza eksploatowane były dolomity kruszczońskie. Obecnie podlega on spontanicznej kolonizacji przez rośliny. Wapienne ściany odsłaniają się tylko niewielkimi fragmentami w kilku miejscach. Pozostała część porośnięta jest murawą kserotermiczną klasy Festuco-Brometea, z całym kompletem gatunków charakterystycznych dla tego typu siedlisk, występują tu m. in. wilczomlec sosnka (*Euphorbia cyparissias*), kłosownica pierzasta (*Brachypodium pinnatum*), macierzanka (*Thymus pulegioides*), drżączka średnia (*Briza media*), len przeczyszczający (*Linum catharticum*), gorysz pagórkowy (*Peucedanum oreoselinum*), posłonek rozestany (*Helianthemum ovatum*), chaber drakiewnik (*Centaurea scabiosa*), cieciorka pstra

(*Coronilla varia*), lucerna sierpowata (*Medicago falcata*), pajęcznica gałęzista (*Anthericum ramosum*), dziewięsiś bezłodygowy (*Carlina acaulis*) i pierwiosnek lekarski (*Primula officinalis*). Murawy takie są siedliskiem chronionym o znaczeniu europejskim. Wzgórze posiada także wysokie walory krajobrazowe, które wymagają ochrony poprzez odpowiednie kształtowanie bezpośredniego otoczenia. Wzgórze Wygonie-Kępa, powyżej kamieniołomu, porośnięte jest zwartym, stosunkowo młodym drzewostanem, o dość bogatym składzie gatunkowym. Wyraźnie zaznacza się udział sosny (*Pinus sylvestris*), brzozy (*Betula pendula*), modrzewia (*Larix decidua*), jawora (*Acer pseudoplatanus*), buka (*Fagus sylvatica*), dębów: szypułkowego (*Quercus robur*) i czerwonego (*Quercus rubra*). Ten ostatni gatunek, obcego pochodzenia, odnawia się w drzewostanie. Fragmentami las ten nawiązuje do wielogatunkowych lasów liściastych ze związku Carpinon, częściowo, tam gdzie wyraźnie zaznacza się udział sosny, do borów mieszanych (*Quercus roboris-Pinetum*) z udziałem borówki czernicy (*Vaccinium myrtillus*), orlicy pospolitej (*Pteridium aquilinum*) i mietlicy (*Agrostis capillaris*) w runie. Na skraju lasu stwierdzono występowanie konwalii majowej.

21. **Łąki Rzutna** - jest to kompleks śródleśnych łąk wilgotnych, użytkowanych kośnie. Tworzy je mozaika zbiorowisk roślinnych warunkowanych topograficznie i przez różny stopień uwodnienia podłoża. Występują tu fragmenty łąki ostrożeńowej (*Cirsietum rivulare*), fitocenozy *Scirpetum sylvatici*, *Epilobio-Juncetum*, *Angelico-Cirsietum*, płaty z *Deschampsia caespitosa*, łąki ziołoroślowe ze związku *Filipendulion*. Między nimi występują niewielkie płaty szuwarów z *Carex gracilis*, *Iris pseudoacorus*, fitocenozy *Phalaridetum arundinaceae*, *Glycerietum maximae*, a także roślinność nitrofilna ze związku *Convolvulion sepium* i niewielkie kępy zarośli szerokolistnych wierzb. W miejscach przesuszonych lub wyżej wyniesionych występują fragmenty łąk świeżych a nawet muraw napiaskowych. Taka mozaika siedlisk tworzy dużą różnorodność biologiczną. Łąki te są ostoją licznych gatunków z rzędu *Molinietalia*. Występuje tu tojeść pospolita (*Lysymachia vulgaris*), ostrożeń łąkowy (*Cirsium rivulare*), ostrożeń błotny (*Caltha palustre*), ostrożeń warzywny (*Caltha oleraceum*), kniec błotna (*Caltha palustris*), śmiątek darniowy (*Deschampsia caespitosa*), dzięgiel leśny (*Angelica sylvestris*), gorysz błotny (*Peucedanum palustre*), sit rozpięzchły (*Juncus effusus*), komonica błotna (*Lotus uliginosus*), trzęślica modra (*Molinia caerulea*), wiązówka błotna (*Filipendula ulmaria*), sitowie leśne (*Scirpus sylvaticus*). Spośród gatunków podlegających częściowej ochronie prawnej wymienić należy storczykowate: listerę jajowatą (*Listera ovata*), kukułkę szerokolistną (*Dactylorhiza majalis*), a ponadto centurię pospolitą (*Centaureum erythraea*) i ciemiężycę zieloną (*Veratrum lobelianum*). W przylegającym lesie występuje kruszczyk szerokolistny (*Epipactis helleborine*). Na łąkach występują stosunkowo liczne populacje dwóch rzadkich gatunków ptaków: bekasa i derkacza (zagrożonego wyginięciem w Europie). W ostatnich latach w północnej części łąk (tzw. łąka Końska) gnieździ się para żurawi. Jest to też ważne miejsce dla ochrony płazów. Teren ten przedstawia ponadprzeciętne walory przyrodnicze w skali Miasta, a nawet całego regionu. Walory florystyczne i fitocenotyczne te powinny być chronione, co możliwe jest jedynie przy ekstensywnym użytkowaniu kośnym łąki (minimum raz na dwa lata).
22. **Pagóry Imielińskie** - obszar o powierzchni ok 400 ha w południowo-wschodniej części Miasta stanowi pasmo wzgórz zbudowanych z wapieni triasowych ograniczone od północy i południa uskokami o przebiegu równoleżnikowym. Najważniejszym uskokiem poprzecznym jest uskok Granice - Jazd dzielący obszar jednostki na część północno-wschodnią - wyniesioną, gdzie utwory triasowe w znacznej mierze wychodzą na powierzchnię oraz część południowo-zachodnią - zruconą. Obszar ten cechują największe deniwelacje na terenie Mysłowic. Najniżej położone jest dno Doliny Przemszy w Dzieckowicach na wysokości 233,5 m n.p.m., natomiast najwyższym wzniesieniem jest Wzgórze nad Pasieczkami – 310,1 m n.p.m. Strefa krawędziowa zrębu dzieckowickiego posiada walory widokowe z rozległym widokiem na tereny sąsiadujące. Budowa geologiczna, walory przyrody nieożywionej z przełomowym odcinkiem Przemszy, uzupełniają elementy świata roślin i zwierząt - murawy kserotermiczne, dobrze zachowany las grądowy, zarośla śródpolne oraz ekstensywnie

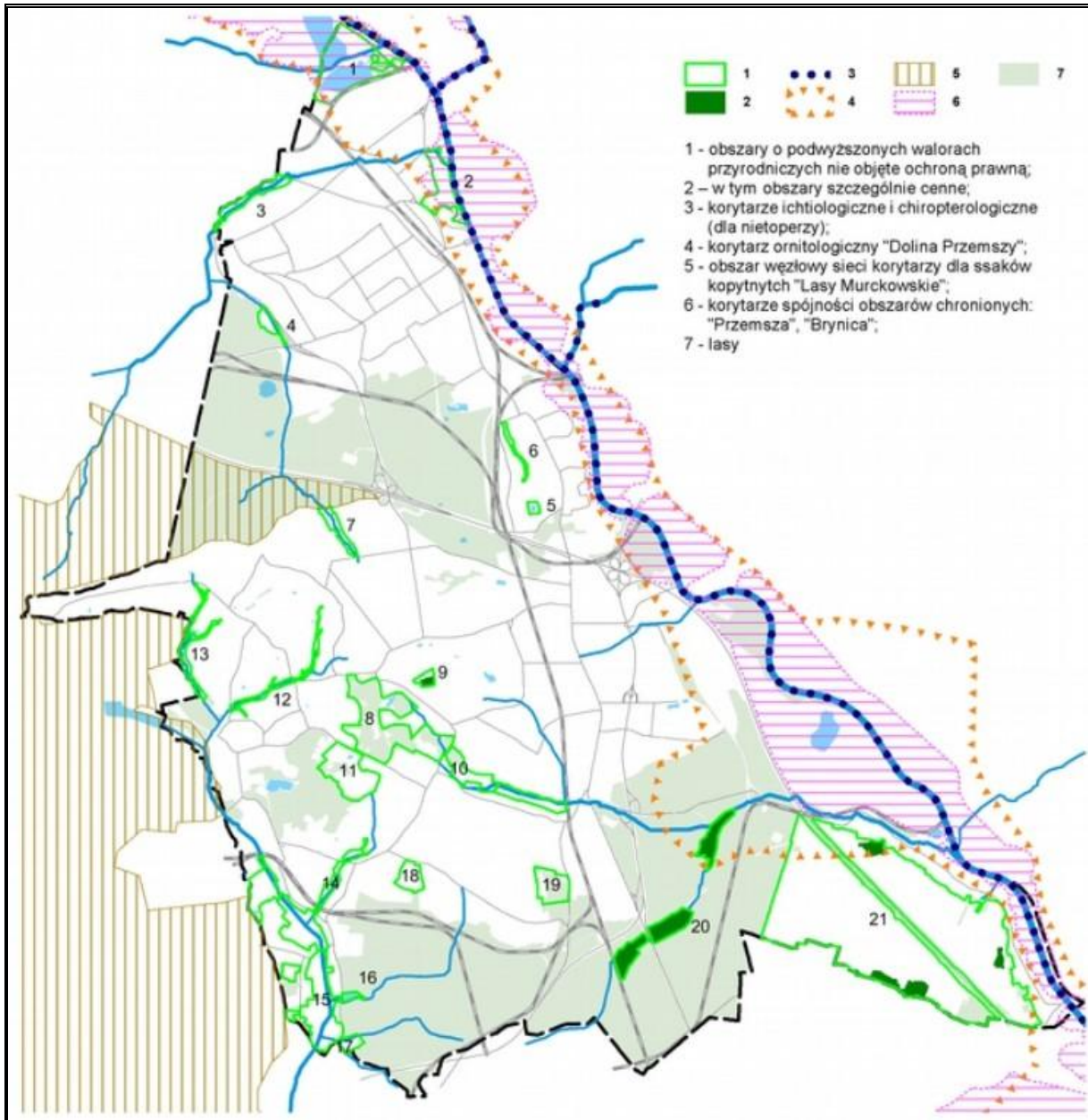
użytkowane pola z rzadkimi chwastami. Najcenniejszymi obiektami na Pagórach Imielińskich są: Las Grabina, Kamieniołom w Dzieńkowicach, Wzgórze nad Pasieczkami oraz mozaika siedlisk w rejonie zbocza doliny Przemszy.

21a. **Las Grabina** - naturalny wielogatunkowy las grądowy *Tilio-Carpinetum*. Drzewostan tworzą głównie dąb szypułkowy (*Quercus robur*), lipa drobnolistna (*Tilia cordata*), grab (*Carpinus betulus*), klon (*Acer platanoides*) z domieszką buka (*Fagus sylvatica*). Niektóre drzewa są okazałe i mają wymiary zbliżone do pomnikowych. Runo ma charakter naturalny i odpowiada składem runu mezofilnych lasów liściastych. Spotkać tu można kruszczyka szerokolistnego (*Epipactis helleborine*), bluszcz pospolity (*Hedera helix*), miodunkę ćmę (*Pulmonaria obscura*), gajowca żółtego (*Galeobdolon luteum*), kopytnika pospolitego (*Asarum europaeum*), barwinka pospolitego (*Vinca minor*), kokoryczkę wielokwiatową (*Polygonatum multiflorum*), zawilca gajowego (*Anemone nemorosa*), przylaszczkę pospolitą (*Hepatica nobilis*). Dużą atrakcją florystyczną jest także występowanie rzadkiego i chronionego przedstawiciela storczykowatych - buławnika wielkokwiatowego (*Cephalanthera damasonium*), który ma tu swoje jedyne stanowisko w Mysłowicach. Grąd *Tilio-Carpinetum* jest identyfikatorem chronionych siedlisk o znaczeniu europejskim. Las ten, zajmujący niewielką powierzchnię, jest izolowany od innych kompleksów leśnych i pełni rolę wyspy środowiskowej w odlesionym kulturowym krajobrazie Pagórów Imielińskich. Odgrywa też ważną rolę ekologiczną jako tzw. Przystanek (stepping stone) np. w migracji, schronieniu lub gniazdowaniu ptaków.

21b. **Kamieniołom w Dzieńkowicach** - stanowi on podłużne, głębokie wcięcie niemal równoległe do stromego stoku. Jest to miejsce bytowania licznej malakofauny. Górna krawędź kamieniołomu jest dobrym punktem widokowym. Kamieniołom w Dzieńkowicach prezentuje pełne odsłonięcie warstw gogolińskich górnych, wykształconych w postaci wapieni, wapieni marglistych i margli z przewarstwieniami przewodniego horyzontu zlepieńców śródformacyjnych. Niektóre warstwy zawierają liczne okazy skamieniałości środkowotriasowej fauny. Murawy kserotermiczne zajmują tu duże powierzchnie, są bardzo bogate florystycznie i bardzo dobrze zachowane. W ich składzie florystycznym spotyka się cały zestaw gatunków typowych dla muraw kserotermicznych, m. in. wilczomlec sosnka (*Euphorbia cyparissias*), kłosownica pierzasta (*Brachypodium pinnatum*), macierzanka (*Thymus pulegioides*), drzączka średnia (*Briza media*), len przeczyszczający (*Linum catharticum*), gorysz pagórkowy (*Peucedanum oreoselinum*), posłonek rozestany (*Helianthemum ovatum*), chaber drakiewnik (*Centaurea scabiosa*), cieciora pstra (*Coronilla varia*), lucerna żółta (*Medicago falcata*), pierwiosnek lekarski (*Primula officinalis*). Występują tu też rzadkie gatunki, takie jak: dziewięcił bezłodygowy (*Carlina acaulis*) i głowienka wielkokwiatowa (*Prunella grandiflora*). Duży walor krajobrazowy i przyrodniczy wskazuje na potrzebę ochrony tego kamieniołomu wraz z murawami kserotermicznymi.

21c. **Wzgórze nad Pasieczkami** - występuje w formie grzędy o wysokości sięgającej 310,1 m n.p.m. Stok północny jest integralną częścią wierzchołku, stok południowy jest stromy. W partii szczytowej znajdują się dwa niewielkie kamieniołomy o wysokości ścian do 7 m oraz szereg drobnych łomów, między którymi usypany jest rumosz skalny. W kamieniołomach eksploatowane były dolomity kruszonośne. Wzgórze jest bardzo dobrym punktem widokowym. Grzęda wraz z kamieniołomami porośnięta jest przez bardzo dobrze wykształcone murawy kserotermiczne (*Adonido-Brachypodietum*) z klasy Festuco-Brometea - siedlisko o znaczeniu europejskim. Wśród roślin tu występujących spotyka się cały komplet gatunków kserotermicznych z klasy FestucoBrometea, m. in. poziomka twardawa (*Fragaria viridis*), chaber drakiewnik (*Centaurea scabiosa*), macierzanka (*Thymus pulegioides*), gorysz pagórkowy (*Peucedanum oreoselinum*), wilczomlec sosnka (*Euphorbia cyparissias*), lucerna żółta (*Medicago falcata*), krwiściąg mniejszy (*Sanguisorba minor*), kłosownica pierzasta (*Brachypodium pinnatum*), rutewka mniejsza (*Thalictrum minor*) i szalwia okółkowa (*Salvia verticillata*), dziewięcił bezłodygowy (*Carlina acaulis*), wilżyna cienista (*Ononis spinosa*) i inne. Miejscami w murawach występuje trzcinik piaszkowy (*Calamagrostis epigejos*), przyjmując czasem rolę dominanta.

21d. **Mozaika siedlisk w rejonie zbocza doliny Przemszy** - wysoka, stroma krawędź doliny Przemszy o dużych walorach krajobrazowych, widokowych i przyrodniczych z mozaiką siedlisk. Dominującym typem roślinności są dobrze zachowane murawy kserotermiczne (*Adonido-Brachypodietum*) z całym kompletem gatunków charakterystycznych dla klasy Festuco-Brometea porastające strome stoki, krawędzie oraz liczne kamieniołomy i mniejsze wyrobiska skał wkomponowane w skałe krawędzi doliny. Bogactwo kolorowo kwitnących bylin oprócz funkcji przyrodniczej jako ostoi gatunków roślin i zwierząt, nadaje im również aspekt krajobrazowy. Ponadto występują tu okrajki termofilne z klasy Trifolio-Geranietea porastające stare miedze i krawędzie polnych dróg, zadrzewienia i zarośla śródpolne z klasy Rhamno-Prunetea z głógami (*Crataegus sp.*), trzmieliną (*Euonymus europaeus*), szakłakiem (*Rhamnus catharica*) i tarniną (*Prunus spinosa*). Te ostatnie posiadają wysokie walory krajobrazowe (aspekt kwitnienia i owocowania), funkcje zwiększania różnorodności biologicznej, m.in. poprzez schronienie dla bezkręgowców i drobnych kręgowców, możliwość gniazdowania ptaków itp. w odlesionym krajobrazie rolniczym. Występują w nich również stanowiska roślin, typowych dla runa lasu liściastego: miodunki ćmy (*Pulmonaria obscura*) i kokoryczki wielokwiatowej (*Polygonatum multiflorum*). W kompleksie roślinności zachowały się także pola uprawne oraz nieużytki porolne. Te otwarte porolnicze obszary o dużej powierzchni z mozaiką roślinności są dogodnym miejscem bytowania zwierząt (zające, sarny, bażanty, kuropatwy i. in.). Kamieniołomy są również miejscem lęgowym jaszczurki zwinki i licznych populacji objętego ochroną częściową ślimaka winniczka. Cała krawędź Przemszy wraz z otoczeniem ze względu na wyjątkową w skali Miasta budowę geologiczną, walor krajobrazowy oraz mozaikę roślinności powinny podlegać ochronie.

Rysunek 5. Obszary o podwyższonych walorach przyrodniczych. Korytarze ekologiczne

Źródło: Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Miasta Mysłowice 2021 r.

Staw w Laryszu, Łąki Rzutna były proponowane do objęcia ochroną prawną w formie użytków ekologicznych, natomiast Pagóry Imielińskie (głównie 4 fragmenty) jako zespół przyrodniczo - krajobrazowy.

Korytarze ekologiczne

Korytarze ekologiczne przedstawiono na rys. 5 powyżej. Należą do nich:

- **Korytarze spójności obszarów chronionych**, na terenie Miasta obejmuje dolinę Przemszy. Korytarz ten łączy się z korytarzem o randze regionalnej „Brynica”. Poza obszarem Miasta obejmuje korytarz o randze krajowej „Biała Przemsza i Sztoła” - łączącym otulinę Parku Krajobrazowego Orlich Gniazd oraz Parku Krajobrazowego Dolinki Krakowskie z korytarzem spójności „Przemsza”.
- **Korytarze ichtiologiczne** - najważniejszy korytarz dla ryb stanowi rzeka Przemsza. Reprezentuje ona II-rzędowy korytarz. Drugim korytarzem dla ryb, którego fragment przebiega wzdłuż

północnej granicy Mysłowic jest Brynica. Jest to III-rzędowy szlak migracji ryb. Jego potencjalna rola w migracji ryb uzależniona jest jednak od drożności korytarza Przemszy i samej Wisły. Teren Mysłowic został ponadto włączony w obręb 2 obszarów węzłowych, ostoi ichtiofauny: Przemszy Dolnej i Gostyni z dopływami. Ostoja Przemsza Dolna stanowi dolną część zlewni Przemszy, poniżej zbiorników Przeczyce i Kozłowa Góra i obejmuje północną część Mysłowic. Na jej terenie wskazano szereg obszarów rdzeniowych ostoi, m.in.: odcinek Przemszy i Boliny. Ostoja ichtiofauny Gostynia z dopływami obejmuje całą zlewnię Gostyni. Obejmuje południowo-zachodnią część Mysłowic, ograniczając się do zlewni Przyrzywy.

- **Korytarze ornitologiczne** - obejmują szlaki migracyjne ptaków i przystanki pośrednie. Na terenie Mysłowic zidentyfikowany został fragment przystanku pośredniego o randze regionalnej - Stawy Szopienickie, a w bezpośrednim sąsiedztwie południowych granic Miasta drugi przystanek - Zbiornik Dzieckowice. Stawy Szopienickie to przystanek obejmujący 9 zbiorników, spośród których w granicach opisywanego obszaru leżą stawy Hubertus III i IV. Obserwacje ornitologiczne poczynione dla tego obszaru wykazały dotychczas występowanie 54 gatunków lęgowych, 99 gatunków ptaków przelotnych, zatrzymujących się na stawach lub w ich bezpośrednim sąsiedztwie, 9 gatunków przelotnych, niezatrzymujących się na stawach oraz 53 gatunki ptaków przylatujących w okresie zimowym. Natomiast dolina Przemszy posiada rangę regionalnego korytarza ornitologicznego, umożliwiając ptakom przemieszczanie się w kierunku południowym do Doliny Górnej Wisły i dalej. Przemsza odgrywa istotną rolę okresie surowych zim dla krzyżówki, perkoza, kokoszki, śmieszki i cyraneczki. Najważniejszą funkcję pełnią jednak przede wszystkim związane z nią przystanki pośrednie - zbiorniki wodne.
- **Korytarze teriologiczne** – w skład korytarzy dla dużych ssaków wchodzi siedliska (obszary węzłowe) i korytarze migracyjne. Na południe od autostrady A4, w zachodniej części Miasta, w obrębie lasów myśłowickich, zlokalizowany jest fragment obszaru węzłowego dla ssaków kopytnych o nazwie „Lasy Murckowskie”. Lasy Murckowskie to stosunkowo niewielki obszar leśny, wyznaczony jako ostoja jeleni, saren i dzików. W jego obrębie występują także introdukowane danielce, a pojedynczo pojawiały się nawet łosie.
- **Korytarze chiropterologiczne** – korytarzami migracyjnymi dla nietoperzy są rzeki, zwłaszcza te o zadrzewionych brzegach oraz drogi. Do korytarza o randze regionalnej, który łączą ze sobą miejsca schronień nietoperzy (kolonie lęgowe, zimowiska, miejsca rojenia) w rejonie Mysłowic należy pas wzdłuż koryta Przemszy.

Zieleń urządzona

Zieleń urządzonej na terenie Miasta Mysłowice stanowią: parki, zieleńce, ogrody działkowe i przydomowe, zieleń obiektów sportowych i użyteczności publicznej, zieleń osiedlowa oraz zieleń izolacyjna zakładów przemysłowych, tras komunikacyjnych i zieleń przyuliczna.

Zgodnie z danymi GUS i danymi pozyskanymi z Wydziału Ochrony Środowiska Urzędu Miasta Mysłowice (stan na 31.12.2020 r. i stan na 31.12.2021 r.) tereny zieleni urządzonej tj. parki, zieleńce i tereny zieleni osiedlowej w Mysłowicach przedstawiono w tab. 20.

Tabela 20. Tereny zieleni urządzonej w Mysłowicach

Lp.	Tereny zieleni urządzonej	Wymiary (ilość/powierzchnia) w 2020 r.	Wymiary (ilość/powierzchnia) w 2021 r.	Jednostka
1.	Nasadenia – drzewa ogółem	5 908	1 273	szt.
2.	Nasadenia – krzewy ogółem	1 534	2 318	szt.
3.	Ubytki – drzewa ogółem	496	1 267	szt.
4.	Ubytki – krzewy ogółem	230	0	m ²
5.	Parki spacerowo-wypoczynkowe – obiekty ogółem	2	3	szt.

6.	Parki spacerowo-wypoczynkowe – powierzchnia ogółem	18,01	28,47	ha
7.	Zieleńce – obiekty ogółem	52	67	szt.
8.	Zieleńce – powierzchnia ogółem	14,70	78,83	ha
9.	Zieleń uliczna – powierzchnia ogółem	45,10	65,84	ha
10.	Tereny zieleni osiedlowej – powierzchnia ogółem	55,20	0	ha
11.	Parki, zieleńce i tereny zieleni osiedlowej – powierzchnia ogółem	87,91	107,3	ha
12.	Cmentarze – obiekty ogółem	10	10	szt.
13.	Cmentarze – powierzchnia ogółem	16,60	16,66	ha
14.	Lasy gminne – powierzchnia ogółem	17,90	17,90	ha

Źródło: dane pozyskane z Wydziału Ochrony Środowiska Urzędu Miasta Mysłowice

5.8.1. Wspieranie wielofunkcyjnej i trwale zrównoważonej gospodarki leśnej

Powierzchnia gruntów leśnych w Mieście wynosi 1 766,44 ha. Lesistość Mysłowic wynosi 25,8 % (wg GUS, stan na 31.12.2020 r.). Według Krajowego Programu Zwiększania Lesistości wskaźnik zalesienia w 2020 r. powinien wynosić 30%, a po 2050 r. 33%. Miasto Mysłowice nie spełnia zatem wymogu KPZL na 2020 r. Leśnictwo wszystkich form własności (wg GUS stan na 31.12.2020 r.) przedstawiono w tab. 21.

Tabela 21. Leśnictwo wszystkich form własności w Mysłowicach w 2020 r.

Lp.	Leśnictwo wszystkich form własności	Wielkość powierzchni [ha]
1.	Powierzchnia gruntów leśnych ogółem	1 766,44
2.	Lasy ogółem	1 694,38
3.	Lasy publiczne ogółem	1 688,28
4.	Lasy publiczne Skarbu Państwa	1 670,38
5.	Lasy publiczne Skarbu Państwa w zarządzie Lasów Państwowych	1 670,20
6.	Lasy publiczne gminne	17,90
7.	Lasy prywatne ogółem	6,10

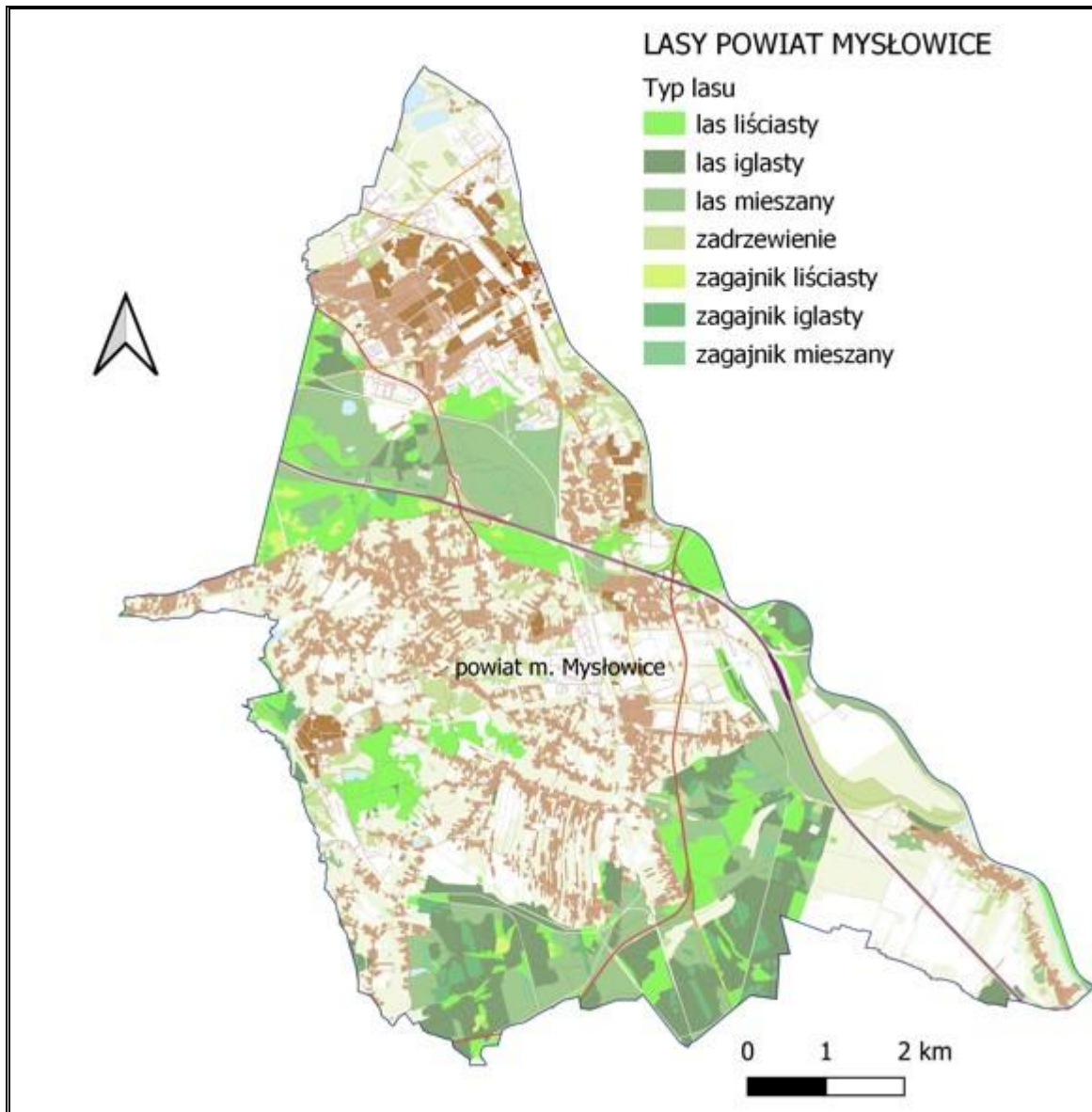
Źródło: GUS (<https://bdl.stat.gov.pl/BDL/dane/teryt/tablica>)

W strukturze własnościowej dominują lasy Skarbu Państwa (95% gruntów leśnych) w zarządzie Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe - Nadleśnictwo Katowice (leśnictwa: Janów, Wesoła, Murcki, Łędziny i Imielin). Gospodarkę leśną w lasach nadleśnictwa określa Plan Urządzenia Lasu dla Nadleśnictwa Katowice na okres od 1 stycznia 2020 r. do 31 grudnia 2029 r. Wszystkie lasy znajdujące się w zarządzie PGL Lasy Państwowe należą do kategorii lasów ochronnych (lasy położone w granicach administracyjnych miast i w odległości do 10 km od granic administracyjnych miast liczących ponad 50 tys. Mieszkańców). Lasy prywatne oraz komunalne obejmują niewielkie powierzchniowo tereny, przylegające do kompleksów Lasów Państwowych. Niejednokrotnie są to zrekultywowane tereny przemysłowe.

Administracyjnie lasy tej jednostki wchodzi w skład Nadleśnictwa Katowice. Na terenie Miasta znajdują się dwa duże zespoły leśne:

- Lasy Mysłowickie- kompleks leśny położony w obniżeniu pomiędzy najbardziej zurbanizowaną częścią Miasta (obejmującą Janów Miejski, Ćmok i Centrum), a dzielnicami o charakterze podmiejskim (Morgi i Stara Wesoła),
- Lasy Ławeczko-Dzieńkowickie, obejmujące zwartą strefę leśną w południowej części Miasta.

Na rys. 6 przedstawiono kompleksy leśne na terenie Mysłowic.

Rysunek 6. Lokalizacja lasów w Mysłowicach

Źródło: Geoportal.gov.pl BDOT10k

Lasy Mysłowickie, to w przeważającej części lasy świeże, Drzewostan stanowią tutaj głównie dęby i buki, z domieszką lip, klonów pospolitych i jaworów, grabów, osik i modrzewiu. Podszyt lasów świeżych jest bogaty, złożony z leszczyn, trzmielin, jarzębin, kalin, kruszyn i bzów czarnych. Znaczny jest też udział lasów mieszanych świeżych, w których drzewostan tworzą głównie dęby szypułkowe, sosny i buki, z domieszką brzozy, grabu, lipy, klonu, modrzewia i osiki. Podszyt złożony jest z jarzębiny, trzmieliny i kruszyny. Ponadto w obrębie Lasów Mysłowickich, na niewielkich powierzchniach, występuje: bór mieszany świeży, las mieszany wilgotny oraz las wilgotny. Lasy wchodzące w skład dwu ostatnich typów charakteryzują się niekorzystnymi warunkami dla rekreacji.

W Lasach Ławecko-Dzieńkowickich w części południowej i zachodniej, przeważają siedliska borowe. Są to siedliska borów wilgotnych mieszanych, z warstwą drzew złożoną z sosen, z domieszką brzoź, dębów i osik, oraz krzewiastymi wierzbami i kruszynami w podszycie, a także siedliska borów mieszanych świeżych, z warstwą drzew złożoną z sosen, dębów szypułkowych i brzoź, a w niższym piętrze również osiki oraz dobrze rozwiniętą warstwą krzewów, w której dominuje jarzębina, kruszyna, podrost gatunków drzewostanu, a na żyzniejszych siedliskach również leszczyna. W obrębie siedlisk borowych

warunki do rekreacji są korzystne w ich suchszych fragmentach, a mniej korzystne i niekorzystne na terenach podmokłych. W północno wschodniej części kompleksu Lasów Ławecko-Dzieńkowickich przeważają siedliska lasów mieszanych świeżych. Uzupełnienie w/w, dominujących siedlisk leśnych stanowią: lasy mieszane wilgotne, lasy wilgotne, olsy jesionowe, olsy typowe, bory mieszane bagienne oraz bory świeże.

W rejonie przełomu Przemszy w Dzieńkowicach znajduje się Las Grabina Naturalny wielogatunkowy las grądowy. Drzewostan lasu tworzą lipy, graby, dęby szypułkowe, buki, brzozy i modrzewie. Las ten, zajmujący niewielką powierzchnię, jest izolowany od innych kompleksów leśnych i pełni ważną rolę w rolę wyspy środowiskowej w odlesionym kulturowym krajobrazie Pagórów Imielińskich. Odgrywa też ważną rolę ekologiczną w migracji, schronieniu lub gniazdowaniu ptaków.

Na terenie Myśłowic szczególnego znaczenia nabiera ochrona mniejszych powierzchniowo zadrzewień o naturalnym charakterze. Do najcenniejszych należą zadrzewienia łęgowe wzdłuż cieków wodnych, złożone z jesionów, wierzb, topól, wiązów szypułkowych i olch. Podobny skład gatunkowy drzew znajduje się przy nieckach dawnych stawach hodowlanych w Dąbrowie i na łąkach w Krasowach. Kępy rodzimych gatunków drzew znajdują się w wielu miejscach na otwartych terenach użytków rolnych, stanowiąc miejsce schronienia wykorzystywane przez zwierzęta. Niewielkie powierzchniowo zadrzewienia obok wartości przyrodniczej, mają również istotne znaczenie w kształtowaniu lokalnych walorów krajobrazowych.

Analiza SWOT

ZASOBY PRZYRODNICZE I OCHRONA LASÓW	
Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> ✓ Cenne siedliska i warunki bytowania ptactwa ✓ Tereny parkowe i rekreacyjne zlokalizowane w pobliżu centrum Miasta: Park Zamkowy, Promenada ✓ Obecność obszarów cennych pod względem przyrodniczym, w tym korytarzy ekologicznych ✓ Prowadzenie edukacji ekologicznej 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Narażenie form ochrony przyrody na akty wandalizmu ✓ Oddziaływanie gazów i pyłów na stan drzewostanu ✓ Degradacja naturalnej rzeźby terenu (szkody górnicze) ✓ Dewastacja lasów ✓ Duża presja rekreacyjna i zagospodarowania terenów
Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> ✓ Istnienie obszarów o wartościowym krajobrazie możliwych do wykorzystania w celach rekreacji, turystyki i sportu ✓ Przebudowa drzewostanów ✓ Realizacja przyjętych programów w zakresie ochrony środowiska ✓ Stopniowo wzrastająca świadomość społeczeństwa ✓ Możliwość wspierania projektów pro-środowiskowych przez programy i fundusze strukturalne Unii Europejskiej oraz krajowe fundusze celowe ✓ Podanie dokumentów do publicznej wiadomości i udział społeczeństwa w kształtowaniu strategii prośrodowiskowej 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Presja na zabudowywanie terenów niezbędnych do utworzenia miejskiego systemu parków i terenów rekreacyjnych w śródmieściu, ✓ Silna presja urbanizacyjna ✓ Zmiany klimatu, jako jeden z czynników mogących prowadzić do obniżenia różnorodności biologicznej oraz zwiększenia zagrożenia dla lasów ✓ Ryzyko wystąpienia chorób, występowanie szkodników ✓ Zagrożenia pożarowe ✓ Brak funduszy na inwestycje ✓ Utrudnienia proceduralne przy pozyskiwaniu środków finansowych z zewnątrz

5.9. Zarządzanie ryzykiem klęsk żywiołowych

Istotne zagrożenie dla środowiska stanowią mogą przede wszystkim zakłady stosujące w procesie technologicznym różnorodne związki chemiczne mogące stwarzać potencjalne zagrożenie dla otaczających obszarów. Zakłady te zostały wytypowane przez GIOŚ jako potencjalnie niebezpieczne i wprowadzone do bazy potencjalnych sprawców awarii przemysłowych. Baza ta jest na bieżąco uzupełniana o dane gromadzone w trakcie kontroli potencjalnych sprawców. Corocznie jest ona przesyłana do rejestru centralnego, prowadzonego przez Główny Inspektorat Ochrony Środowiska Departament Przeciwdziałania Poważnym Awariom. Wykaz zakładów stwarzających zagrożenie wystąpienia poważnej awarii przemysłowej wg stanu na dzień 31 grudnia 2020 r. znajduje się na stronie internetowej: <http://www.gios.gov.pl/pl/powazne-awarie>.

Na terenie Mysłowic nie występują żadne zakłady, które figurują w rejestrze centralnym zakładów o dużym i zwiększonym ryzyku wystąpienia awarii przemysłowej (stan na: 31.12.2020 r.).

Występuje natomiast szereg innych zagrożeń (wg Planu Zarządzania Kryzysowego dla Miasta Mysłowice) tj.:

- zagrożenia pożarowe:
 - ✓ terenów leśnych - zagrożenie związane z występowaniem obszarów leśnych należących do: Leśnictwa Imielin, Leśnictwa Wesoła, Leśnictwa Janów, Leśnictwa Murcki - I stopień zagrożenia pożarowego. Analiza statystyki pożarów wykazała dość częste małe i średnie pożary na obszarze leśnym, związane głównie z wypalaniem traw. Obecnie zagrożenie pożarami obszarów leśnych jest małe, jednak biorąc pod uwagę fakt, że obszary leśne zajmują ok. 25 % powierzchni Miasta, zagrożenie jest realne,
 - ✓ terenów zurbanizowanych - występują w starszej zabudowie, ze względu na stan instalacji elektrycznych, gazowych, palne elementy konstrukcyjne (stropy, schody), stosowane piece kaflowe. Zwiększone zagrożenie pożarowe (związane z infrastrukturą) ma miejsce w starej zwartej zabudowie Starego Miasta oraz wśród obiektów przemysłowych. W przypadku Starego Miasta może mieć to w szczególności miejsce w obrębie ulic: Towarowa, Bytomska, Starokościelna, Krakowska w kierunku koryta rzeki Przemsza oraz bezpośrednio przylegającej do centrum dzielnicy Piasek w obrębie ulic: Świerczyny, Boliny i Gwarków,
- zagrożenia wynikające z transportu drogowego i kolejowego - przecinające teren Miasta szlaki komunikacji drogowej i kolejowej są potencjalnymi miejscami zagrożenia pożarowego, chemicznego oraz ekologicznego. Wynika to z faktu, że szlakami tymi transportowane są toksyczne środki przemysłowe – materiały niebezpieczne dla ludzi i środowiska. Poprzez trasy drogowe przebiegające przez Miasto mogą być transportowane różnego rodzaju substancje niebezpieczne,
- zagrożenia chemiczne i ekologiczne - wynikają głównie z magazynowania i stosowania przez zakłady przemysłowe materiałów niebezpiecznych. Stan zagrożenia substancjami niebezpiecznymi produkowanymi, składowanymi lub stosowanymi na terenie Miasta Mysłowice, należy określić jako znikomy. Stopień zagrożenia dla ludzi przy tym umiejscowieniu i ilościach substancji niebezpiecznych jest niewielki, ewentualna awaria może zagrażać tylko pracownikom, przebywającym w bezpośredniej bliskości urządzeń, a przewidywana strefa skażenia i zagrożenia mogłaby objąć niewielki obszar. Dotyczy to przede wszystkim dwóch zakładów: Manuli Hydraulics Sp. z o.o. (w instalacjach wykorzystywanych w produkcji posiada nieznaczne ilości chloru) oraz Zakłady Mięsne Poliwczak sp. j.. Przechowywane na terenie tych zakładów substancje są w tak małych ilościach, że nie stanowią zagrożenia dla ludzi przebywających poza terenem zakładu. Przedsiębiorstwa te wyposażone są w odpowiednie, kontrolowane cyklicznie przez straż pożarną instalacje bezpieczeństwa,
- zagrożenia budowlane - związane głównie z utratą statyki budowli lub jej elementu – istotne zagrożenie dla terenów istniejącej i projektowanej zabudowy stwarzają obszary występowania

dawnego, płytkiego kopalnictwa węgla kamiennego. Obszary te obejmują większość terenów Miasta, szczególnie centrum - Śródmieścia i Starego Miasta. Do jednostek kontrolowanych cyklicznie na terenie Miasta Mysłowice zaliczany jest zakład PGG Sp. z o.o. Oddział KWK „Mysłowice-Wesoła”, Ruch „Wesoła” (dawny KHW S.A. KWK „Mysłowice-Wesoła”). Z analizy wyników badań automonitoringowych ścieków przemysłowych, komunalnych, wódpopłucznych, wód opadowych odprowadzanych do wód powierzchniowych wynika, że Kopalnia dotrzymywała dotychczas warunki pozwolenia wodno prawnego,

- inne zagrożenia urbanistyczne i komunalne związane z infrastrukturą techniczną -magistrale gazu pod wysokim ciśnieniem, stacje redukcyjne gazu z wysokiego na średnie ciśnienie i średniego na niskie, napowietrzne linie energetyczne wysokiego i średniego napięcia, duże transformatory, sieci przesyłowe ciepłownicze i wodociągowe,
- zagrożenie powodziowe - występuje wzdłuż cieków wodnych.

Warto nadmienić, o czym wspomniano już powyżej, że zagrożenie dla środowiska na terenie Miasta może wynikać z transportu drogowego i kolejowego materiałów niebezpiecznych, w postaci toksycznych środków przemysłowych i niebezpiecznych substancji chemicznych, w tym paliw płynnych. Przez omawiany obszar przebiegają ważne szlaki komunikacyjne autostrada A4 i wschodni odcinek drogi ekspresowej S1 (od węzła z autostradą do granicy Miasta z Jaworzniem. Usytuowanie dróg powoduje, że gmina narażona jest na wystąpienie awarii związanych z przewozem substancji niebezpiecznych.

W stosunkowo bliskim sąsiedztwie Miasta zlokalizowana jest jedna z największych stacji rozrządowych w Europie – Tarnowskie Góry, terminal kontenerowy w Gliwicach Sośnicy (realizujący przewozy kombinowane kontenerów, nadwozi wymiennych i naczep samochodowych), a także jedna z największych w kraju rozrządowych stacji kolejowych Zabrzeg-Czarńolesie (Czechowice-Dziedzice). Mysłowice posiadają połączenia z siecią kolejową w ruchu krajowym i międzynarodowym.

Dla zwiększenia nadzoru przestrzegania przepisów w zakresie drogowego przewozu materiałów niebezpiecznych prowadzone są akcje kontroli tych przewozów koordynowane przez Policję, przy udziale Państwowej Straży Pożarnej, Inspekcji Transportu Drogowego i Inspekcji Ochrony Środowiska.

Analiza SWOT

ZAGROŻENIA POWAŻNYMI AWARIAMI	
Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> ✓ Brak zakładów o dużym i o zwiększonym ryzyku wystąpienia poważnej awarii ✓ Posiadanie Planu Zarządzania Kryzysowego dla Miasta Mysłowice ✓ Prowadzenie działalności inspekcyjnej podmiotów, w tym zaangażowanie władz lokalnych w działania kontrolne 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Niemożność przewidzenia zdarzeń mających znamiona awarii ✓ Pojawiające się zanieczyszczenia będące skutkiem wypadków drogowych
Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> ✓ Wyprowadzenie ruchu tranzytowego poza centrum Miasta ✓ Realizacja przyjętych programów w zakresie ochrony środowiska ✓ Stopniowo wzrastająca świadomość społeczeństwa ✓ Działania GIOŚ i odpowiedzialność sprawców za awarie 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Transport materiałów niebezpiecznych ✓ Duże natężenie ruchu samochodowego na szlakach komunikacyjnych zwiększające ryzyko wystąpienia awarii

5.10. Edukacja ekologiczna, w tym kształtowanie wzorców zrównoważonej konsumpcji

Edukacja ekologiczna jest jednym z podstawowych warunków realizacji Programu ochrony środowiska. Świadome wspólnoty społeczne podejmują liczne lokalne akcje proekologiczne oraz sprawują społeczną kontrolę nad działaniami przedsiębiorstw i instytucji. Dlatego też konieczne jest zapewnienie mieszkańcom gminy szerokiego dostępu do informacji o środowisku i jego ochronie, a także o działaniach instytucji w sektorze ochrony środowiska.

Droga do racjonalnego gospodarowania środowiskiem i jego zasobami naturalnymi prowadzi przede wszystkim przez świadomość ekologiczną mieszkańców.

Kierunki edukacji w Polsce wyznacza Narodowa Strategia Edukacji Ekologicznej „Przez edukację do zrównoważonego rozwoju”. Wskazuje ona na konieczność włączania treści dotyczących ochrony środowiska do programów edukacji formalnej, a także wspierania programów edukacji nieformalnej.

Edukację ekologiczną najłatwiej jest prowadzić wśród dzieci i młodzieży w trakcie zajęć szkolnych. Bardzo ważne są wówczas zajęcia terenowe oparte na bezpośrednim kontakcie ucznia z przedstawioną problematyką, co pomaga wykształcić u niego umiejętność wnikliwej obserwacji, spostrzegawczości, kojarzenia i wyciągania odpowiednich wniosków. Dla skutecznego wdrożenia założeń niniejszego dokumentu kluczowe znaczenie ma także odpowiednie przygotowanie pracowników administracji państwowej, samorządowej, nauczycieli oraz pracowników firm, a także ogólnodostępna akcja informacyjna dla społeczeństwa. Wśród mieszkańców Miasta należy wzbudzić zainteresowanie stanem środowiska i możliwościami jego poprawy, a także wywołać poczucie odpowiedzialności i zaangażowania ich w procesy decyzyjne.

Edukacja mieszkańców może być prowadzona m.in. poprzez druk ulotek i broszurek informacyjnych dostarczanych do każdego gospodarstwa domowego, plakaty rozwieszane w często odwiedzanych przez mieszkańców miejscach np. w przedszkolach, szkołach, w okolicy kościołów i sklepów, publikacje w prasie lokalnej czy konkursy i informacje przekazywane w trakcie ogłoszeń parafialnych.

Edukacja ekologiczna w Mysłowicach

W Mieście corocznie podejmowane są kampanie edukacyjne takie jak na przykład akcje „Sprzątanie Świata” czy „Dzień Ziemi”, wykonywanie gazetek o tematyce ekologicznej czy różnego rodzaju konkursy ekologiczne.

Wydział Ochrony Środowiska Urzędu Miasta Mysłowice koordynuje działania dotyczące edukacji ekologicznej w zakresie gospodarowania odpadami komunalnymi, zasobów wodnych, ścieków i wód opadowych.

W 2020 r. zrealizowano następujące cykliczne działania edukacyjne:

- uruchomienie w 2020 r. dwóch fanpage'ów: Zielone Mysłowice (przedstawiające wszelkie informacje dot. ochrony środowiska) oraz Mysłowice walczą ze smogiem (poświęcone problemowi niskiej emisji i związanych z tym zagrożeń, możliwości uzyskania dofinansowania do zmiany systemu ogrzewania),
- publikowanie informacji i powiadomień o jakości elementów środowiska, zwłaszcza komunikatów nt.: jakości powietrza w woj. śląskim, przydatności do spożycia wody z sieci wodociągowej na terenie Miasta, ostrzeżeń meteorologicznych, itp. (na BIP w zakładce: Obwieszczenia i ogłoszenia),
- organizacja IV Mysłowickiej konferencji dotyczącej niskiej emisji i zagrożeń z nią związanych, w MOK przy ul. Grunwaldzkiej 7 (w trybie online),
- inauguracja akcji na myśłowickim rynku pn. Koncertowa ekologia - trwającej od sierpnia do października (w ramach Marszałkowskiego Budżetu Obywatelskiego) z Fundacją W to mi graj (w tym: eko-quiz „lufcik na korbkę”, rozmowy o byciu eko, spektakl pt. Król Maciuś, warsztaty cyrkowe z Hapijama Fun Art.),

- informowanie o bieżących wydarzeniach dot. kwestii środowiska, np. apel Zgromadzenia Ogólnego Śląskiego Związku Gmin i Powiatów do Rządu RP (wskazujący m.in. na brak kompleksowej i jednolitej strategii walki z zanieczyszczeniem powietrza i na konieczność podejmowania skuteczniejszych działań w tym zakresie).

W 2020 r. Urząd Miasta Mysłowice rozpoczął myślowicką akcją edukacyjną dot. ochrony środowiska pn.: „Zielone Mysłowice”. W ramach kampanii cyklicznie udostępniane są krótkie materiały dotyczące różnych aspektów ochrony środowiska. Urzędnicy chcą uświadomić mieszkańcom, że ich zaangażowanie w ochronę otaczającej przyrody i prawidłowe zachowanie mają znaczenie i mają istotny wpływ na przywrócenie równowagi ekologicznej. Pierwszy z tematów wskazywał na korzyści płynące z istnienia drzew.

Straż Miejska prowadzi kontrole w ramach realizacji obowiązków wynikających z uchwały antysmogowej, co zostało już omówione w pkt. 5.2.

W 2021 r. zorganizowano następujące akcje edukacyjne:

- V myślowicką konferencję dotyczącą niskiej emisji i zagrożeń z nią związanych, na której omówione zostały m.in. ograniczenia jakie wprowadza uchwała antysmogowa,
- kampanię edukacyjną pn. „Dzieci segregują, a Ty?” - to kilkanaście krótkich filmików, w których przedszkolaki z myślowickich przedszkoli tłumaczą m.in., do których pojemników należy wrzucać poszczególne odpady czy odpowiadają na ważne pytania, np. skąd biorą się śmieci. Akcja Sprzątanie Świata odbyła się w kwietniu,
- akcje informacyjne w postaci spotkań dla mieszkańców informujących o konsekwencjach oddziaływania smogu i możliwościach uzyskania dofinansowania do wymiany starych pieców na paliwa stałe,
- „Akcja wiosna. Mysłowice wspólnie dla pszczoł i ptaków” - czas porządkowania trawników, ogródków oraz miejsc na balkonach to czas, w którym można pomóc pszczołom i ich puchatym kuzynom, czyli trzmielom np. poprzez wysianie łąki kwietnej w ogródku,
- działania edukacyjne w zakresie ograniczania niskiej emisji np. spotkania z mieszkańcami, piknik ekologiczny i inne opisane w pkt. 5.2.2.
- pod hasłem woda-kropla życia w 2021 r. brzęczkowskiej bibliotece odbyły się pierwsze z cyklu zajęć ekologicznych zajęcia dla uczniów klas I-IV szkoły podstawowej.

Park Promenada w Mysłowicach to już nie tylko miejsce odpoczynku, ale także edukacji ekologicznej. Z inicjatywy Zakładu Oczyszczania Miasta Mysłowice powstała „Ptasia wioska”. Jej otwarciu towarzyszyła prezentacja nowego eko-sprzętu. Ścieżka edukacyjna ma za zadanie kształtować świadomość ekologiczną od najmłodszych lat. W projekt włączył się Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Katowicach (WFOŚiGW), który dofinansował stworzenie wartej ponad 60 tys. zł „Ptasiej wioski” na Promenadzie. Zorganizowano akcję ekologiczną polegającą na budowie budek dla ptaków na terenie przedszkoli i szkół podstawowych klas 1-3.

Działania ekologiczne prowadzi także Biblioteka w Mysłowicach. Miejska Biblioteka Publiczna kontynuuje projekt Kierunek EkoSfera, dzięki któremu w Mieście prowadzone były różne działania edukacyjne dotyczące m.in. dbania o środowisko. W ramach projektu odbyły się już różne spotkania i warsztaty, w których udział wzięli seniorzy, dzieci i ich rodzice.

Ponadto prowadzone są także inicjatywy oddolne np. stawianie na terenie Miasta tablice informacyjne: „Uwaga jeże” oraz tablice ostrzegawcze dla kierowców pn. „Kierowco uważaj na jeże”.

Analiza SWOT

DZIAŁANIA EDUKACYJNE	
Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> ✓ Coraz większa świadomość ekologiczna mieszkańców ✓ Organizowanie różnych akcji kształtujących proekologiczne postawy społeczne ✓ Działalność innych instytucji realizujących kampanie informacyjno-edukacyjne np. Miejskiej Biblioteki Publicznej ✓ Konkursy ekologiczne w placówkach oświatowych 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Niemiernodajny system weryfikacji skuteczności działań edukacyjnych
Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> ✓ Podanie dokumentów do publicznej wiadomości i udział społeczeństwa w kształtowaniu strategii prośrodowiskowej ✓ Możliwość uzyskania dofinansowania ✓ Wzrost zaangażowania mieszkańców w akcje społeczne 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Niestabilność finansowa działań edukacyjnych

6. Cele i zadania Programu ochrony środowiska

Sprecyzowane cele i kierunki interwencji wynikają z opracowanej analizy SWOT w aspekcie środowiskowym. Zestawienie celów i kierunków interwencji przedstawiono w tab. 22.

Nakłady na realizację zadań określonych w Programie Ochrony Środowiska dla Miasta Myśłowice na lata 2022-2025 z perspektywą do 2029 r. przedstawiono w formie harmonogramu działań odrębnie dla zadań własnych oraz dla zadań koordynowanych (tab. 23 i tab. 24).

Tabela 22. Zestawienie celów i kierunków interwencji Programu Ochrony Środowiska dla Miasta Mysłowice

Lp.	Obszar interwencji	Cel	Kierunek interwencji	Zadania	Jednostka odpowiedzialna lub koordynująca	Ryzyka
A	B	C	D	E	F	G
1.	Przeciwdziałanie zmianom klimatu oraz likwidacja źródeł emisji zanieczyszczeń do powietrza	Cel 3. Środowisko i klimat. Łagodzenie zmian klimatu i adaptacja do nich	Likwidacja źródeł emisji zanieczyszczeń do powietrza lub istotne zmniejszenie ich oddziaływania	Aktualizacja i realizacja Planu gospodarki niskoemisyjnej dla Miasta Mysłowice	Zadanie własne: UM Mysłowice	Nieotrzymanie środków zewnętrznych
				Realizacja Programu Ograniczania Niskiej Emisji dla Miasta Mysłowice	Zadanie własne: UM Mysłowice	Nieotrzymanie środków zewnętrznych
				Aktualizacja założeń do planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe Miasta Mysłowice	Zadanie własne: UM Mysłowice	Brak zainteresowania społecznego z uwagi na rosnące ceny prądu elektrycznego i gazu
				Realizacja Planu adaptacji Miasta Mysłowice do zmian klimatu do roku 2030	Zadanie własne: UM Mysłowice	Nieotrzymanie środków zewnętrznych, brak zainteresowania społecznego
				Dotacja celowa dla MZGK na ograniczenie niskiej emisji poprzez poprawę efektywności energetycznej i zastosowanie odnawialnych źródeł energii w budynkach mieszkalnych – etap II	Zadanie własne: UM Mysłowice	Trudności techniczne
				Dotacja celowa dla MZGK na ograniczenie niskiej emisji poprzez poprawę efektywności energetycznej i zastosowanie odnawialnych źródeł energii w budynkach mieszkalnych – etap III	Zadanie własne: UM Mysłowice	Trudności techniczne
				Dotacja celowa dla MZGK na ograniczenie niskiej emisji poprzez poprawę efektywności energetycznej i zastosowanie odnawialnych źródeł energii w budynkach mieszkalnych – etap IV	Zadanie własne: UM Mysłowice	Trudności techniczne
				Dotacja celowa dla MOK na realizację zadania: Termomodernizacja budynku Mysłowickiego Ośrodka Kultury przy ul. Olbrychta Strumieńskiego 4, 4A, 6 w Mysłowicach	Zadanie własne: UM Mysłowice	Trudności techniczne
				Termomodernizacja budynku Przedszkola Integracyjnego w Mysłowicach – PT+ wykonawstwo	Zadanie własne: UM Mysłowice	Trudności techniczne
				Termomodernizacja budynku Przedszkola Nr 13 w Mysłowicach – PT+ wykonawstwo	Zadanie własne: UM Mysłowice	Trudności techniczne

Lp.	Obszar interwencji	Cel	Kierunek interwencji	Zadania	Jednostka odpowiedzialna lub koordynująca	Ryzyka
A	B	C	D	E	F	G
		Cel 1. Środowisko i zdrowie. Poprawa jakości środowiska i bezpieczeństwa ekologicznego		Termomodernizacja budynku Przedszkola Nr 20 w Mysłowicach – PT+ wykonawstwo	Zadanie własne: UM Mysłowice	Trudności techniczne
				Remont elewacji budynku I Liceum Ogólnokształcącego w Mysłowicach	Zadanie własne: UM Mysłowice	Trudności techniczne
				Termomodernizacja 11 budynków GSM przy KWK Mysłowice	Zadanie koordynowane: GSM przy KWK Mysłowice	Trudności techniczne
				Termomodernizacja 88 budynków MSM Mysłowice	Zadanie koordynowane: MSM Mysłowice	Trudności techniczne
				Termomodernizacja hali sportowej przy ul. Jasińskiego	Zadanie koordynowane: MOSiR	Trudności techniczne
				Rozbudowa przyłączeniowej sieci gazowniczej dla nowych odbiorców indywidualnych	Zadanie własne: UM Mysłowice, mieszkańcy, zarządcy budynków, PSG	Trudności techniczne
				Przejęcie na ogrzewanie gazowe w kotłowni SCE Jaworzno	Zadanie koordynowane: SCE Jaworzno	Trudności techniczne
			Likwidacja źródeł emisji zanieczyszczeń do powietrza lub istotne zmniejszenie ich oddziaływania	Remonty bieżące dróg – powiat	Zadanie własne: UM Mysłowice	Trudności techniczne, ograniczone środki w budżecie
				Remonty bieżące dróg – gmina	Zadanie własne: UM Mysłowice	Trudności techniczne, ograniczone środki w budżecie
				Likwidacja zapadlisk w pasach drogowych na terenie miasta – powiat	Zadanie własne: UM Mysłowice	Trudności techniczne, ograniczone środki w budżecie
				Likwidacja zapadlisk w pasach drogowych na terenie miasta – gmina	Zadanie własne: UM Mysłowice	Trudności techniczne, ograniczone środki w budżecie
				Remonty bieżące dróg w okresie zimowym – powiat Remonty bieżące dróg w okresie zimowym – gmina	Zadanie własne: UM Mysłowice	Trudności techniczne, ograniczone środki w budżecie
				Remonty średnie dróg – powiat (ul. Obrzeźna Zachodnia i ul. Bończyka)	Zadanie własne: UM Mysłowice	Trudności techniczne, ograniczone środki w budżecie

Lp.	Obszar interwencji	Cel	Kierunek interwencji	Zadania	Jednostka odpowiedzialna lub koordynująca	Ryzyka
A	B	C	D	E	F	G
				Przebudowa ul. Laryskiej – I etap	Zadanie własne: UM Mysłowice	Trudności techniczne
				Przebudowa ulicy Długiej w Mysłowicach – etap I	Zadanie własne: UM Mysłowice	Trudności techniczne
				Przebudowa ul. 3 Maja w Mysłowicach od ul. Laryskiej do ul. Dzierżonia i Orła Białego	Zadanie własne: UM Mysłowice	Trudności techniczne
				Przebudowa przejścia dla pieszych na ul. Mikołowskiej w Mysłowicach	Zadanie własne: UM Mysłowice	Trudności techniczne
				Kompleksowa przebudowa ul. Plebiscytowej, drogi wewnętrznej – bocznej ul. PCK tzw. Przetnicy i ul. Kościelniaka wraz z odwodnieniem przy ul. Kościelniaka	Zadanie własne: UM Mysłowice	Trudności techniczne
				Przebudowa ul. Kryształowej w Mysłowicach od ul. Wiosny Ludów do ul. Ks. J. Dzierżonia oraz ul. Ks. J. Dzierżonia od ul. Kryształowej do ul. Piastów Śląskich	Zadanie własne: UM Mysłowice	Trudności techniczne
				Kompleksowa przebudowa ul. Armii Krajowej, Reymonta, Wyspiańskiego, Prusa, Mickiewicza, Lompy, Wojska Polskiego z łącznikiem z ul. Wyspiańskiego w Mysłowicach	Zadanie własne: UM Mysłowice	Trudności techniczne
				Wymiana nawierzchni chodnika na ul. Hlonda	Zadanie własne: UM Mysłowice	Trudności techniczne
				Modernizacja linii tramwajowej nr 14 w Mysłowicach w ciągu ulic: Bytomska, Starokościelna, Szymanowskiego, Powstańców wraz z niezbędną infrastrukturą	Zadanie własne: UM Mysłowice	Trudności techniczne
				Budowa miasteczka rowerowego przy ZSzP nr 4 w dzielnicy Krasowy (w tym: 109 869,00 zł z zadania MBO – budowa miasteczka rowerowego w dzielnicy Krasowy – Rada Dzielnicy Krasowy)	Zadanie własne: UM Mysłowice	Trudności techniczne
				Ograniczenie emisji wtórnych pyłu poprzez czyszczenie ulic metodą na mokro	Zadanie własne: UM Mysłowice	Brak środków w budżecie

Lp.	Obszar interwencji	Cel	Kierunek interwencji	Zadania	Jednostka odpowiedzialna lub koordynująca	Ryzyka
A	B	C	D	E	F	G
				Oczyszczanie Miasta Mysłowice akcja lato-zima	Zadanie własne: UM Mysłowice	Utrudnienia związane z ruchem pojazdów
				Zakup pojemników na piasek do akcji zima oraz zakup koszy ulicznych	Zadanie własne: UM Mysłowice	Uszkodzenia pojemników
				Rozwój komunikacji publicznej i stworzenie zintegrowanego systemu komunikacji miejskiej mającego na celu przesiadkę z samochodów na rzecz transportu zbiorowego	Zadanie koordynowane: ZTM, Tramwaje Śląskie S.A. (w zakresie swoich kompetencji)	Brak środków, nieotrzymanie środków zewnętrznych
				Wspieranie rozwoju transportu rowerowego oraz wdrażanie rozwiązań na rzecz jego integracji z miejskimi systemami transportowymi	Zadanie koordynowane: ZTM, Tramwaje Śląskie S.A. (w zakresie swoich kompetencji)	Brak środków, nieotrzymanie środków zewnętrznych
				Uwzględnienie w planach rozwoju transportu działań mających wpływ na jakość powietrza poprzez upłynnienie ruchu pojazdów, budowę obwodnic i wprowadzenie ograniczeń w ruchu pojazdów ciężkich	Zadanie koordynowane: zarządcy dróg	Brak środków, nieotrzymanie środków zewnętrznych
			Inne działania z zakresu ochrony powietrza, w tym przeciwdziałanie zmianom klimatu	Kontynuowanie kampanii edukacyjnych mających na celu wskazanie prawidłowych postaw odnośnie ochrony powietrza i szkodliwości spalania odpadów w piecach domowych	Zadanie własne: UM Mysłowice	Brak zainteresowania społecznego
				Bieżące informowanie społeczeństwa o aktualnym stanie zanieczyszczenia powietrza oraz jego wpływie na zdrowie	Zadanie własne: UM Mysłowice	Niewystarczające zasoby kadrowe
				Prowadzenie działań kontrolnych w zakresie zakazu spalania odpadów w indywidualnych systemach grzewczych jako elementu zmian w	Zadanie własne: UM Mysłowice, podmioty	Niewystarczające zasoby kadrowe, niechęć mieszkańców

Lp.	Obszar interwencji	Cel	Kierunek interwencji	Zadania	Jednostka odpowiedzialna lub koordynująca	Ryzyka
A	B	C	D	E	F	G
				świadomości społeczności oraz środki prewencyjne	upoważnione przez gminę (straż miejska)	
2.	Zagrożenia hałasem	Cel 1. Środowisko i zdrowie. Poprawa jakości środowiska i bezpieczeństwa ekologicznego	Działania związane z ochroną przed hałasem	Nasadenia i odnowa zieleni ochronnej przy drogach gminnych i powiatowych	Zadanie własne: UM Mysłowice	Brak środków w budżecie, nieotrzymanie środków zewnętrznych
				Budowa drogi ekspresowej S1 od węzła „Kosztowy II” w Mysłowicach do węzła „Suchy Potok” w Bielsku Białej	Zadanie koordynowane: GDDKiA	Trudności techniczne
				Budowa parkingu „Bike&Ride” wraz z budową dróg rowerowych jako dróg dojazdowych do planowanego parkingu w Mysłowicach	Zadanie własne: UM Mysłowice	Trudności techniczne
				Budowa parkingu „Bike&Ride” wraz z budową dróg rowerowych – umowa najmu w celu realizacji inwestycji	Zadanie własne: UM Mysłowice	Utrudnienia i wymagania narzucone przez najmującego
				Budowa parkingu i wiaty śmietnikowej przy Żłobku	Zadanie koordynowane: Żłobek Miejski	Trudności techniczne
				MBO - Miejsca postojowe przeplatane zielenią wzdłuż ul. Stawowej (południowa strona od Świerczyny do Gwarków) – Rada Dzielnicy Piasek	Zadanie własne: UM Mysłowice	Trudności techniczne
				Uwzględnianie terenów narażonych na oddziaływanie hałasu w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego	Zadanie własne: UM Mysłowice	Niewłaściwe sprecyzowanie zapisów w mpzp
3.	Zrównoważone gospodarowanie wodami, w tym	Cel 1. Środowisko i zdrowie. Poprawa jakości środowiska i	Zrównoważone gospodarowanie wodami, w tym	Prowadzenie ewidencji zbiorników bezodpływowych oraz przydomowych oczyszczalni ścieków	Zadanie własne: UM Mysłowice, Wydział OS	Niewystarczające zasoby kadrowe

Lp.	Obszar interwencji	Cel	Kierunek interwencji	Zadania	Jednostka odpowiedzialna lub koordynująca	Ryzyka
A	B	C	D	E	F	G
	zapewnienie dostępu do czystej wody dla społeczeństwa i gospodarki oraz osiągnięcie dobrego stanu wód	bezpieczeństwa ekologicznego	zapewnienie dostępu do czystej wody dla społeczeństwa i gospodarki oraz osiągnięcie dobrego stanu wód	Prowadzenie kontroli w zakresie utrzymania czystości i porządku obejmującej opróżnianie zbiorników bezodpływowych i przydomowych oczyszczalni ścieków	Zadanie własne: UM Mysłowice, podmioty upoważnione przez gminę (straż miejska)	Niewystarczające zasoby kadrowe
Wyburzenie budynku hydroforni wraz z remontem chodnika przy ul. Kołtąta w Mysłowicach				Zadanie własne: UM Mysłowice	Trudności techniczne	
MBO 2021 - Budowa rowu przydrożnego otwartego oraz przebudowa rowu przydrożnego otwartego z umocnieniem płytkami ażurowymi wzdłuż drogi ul. Kasprowicza – Dzielnica Ławki				Zadanie własne: UM Mysłowice	Trudności techniczne	
Utrzymanie przepustów i wpustów kanalizacji deszczowej wraz z przykanalikami – powiat Utrzymanie przepustów i wpustów kanalizacji deszczowej wraz z przykanalikami – gmina				Zadanie własne: UM Mysłowice	Trudności techniczne, ograniczone środki w budżecie	
Regulacja studni i studzienek ściekowych w drogach publicznych – powiat Regulacja studni i studzienek ściekowych w drogach publicznych – gmina				Zadanie własne: UM Mysłowice	Trudności techniczne, ograniczone środki w budżecie	
Bieżąca konserwacja i remonty urządzeń wodnych w zakresie melioracji szczegółowych i usuwanie awarii drenarskich				Zadanie własne: UM Mysłowice, użytkownicy urządzeń wodnych i gruntów	Trudności techniczne	
Rozwijanie systemów zagospodarowania wód opadowych na terenach zurbanizowanych				Zadanie własne: UM Mysłowice, zarządcy dróg, mieszkańcy	Brak środków, trudności techniczne	
Budowa parkingów z uwzględnieniem systemu odprowadzania i oczyszczania wód opadowych i roztopowych				Zadanie własne: UM Mysłowice, zarządcy nieruchomości	Trudności techniczne	

Lp.	Obszar interwencji	Cel	Kierunek interwencji	Zadania	Jednostka odpowiedzialna lub koordynująca	Ryzyka
A	B	C	D	E	F	G
				Bieżąca konserwacja i remonty urządzeń wodnych w zakresie melioracji podstawowych: - regulacja koryta ciekłu Bolina Główna w Mysłowicach w km 0+367,5+1+397, - regulacja koryta ciekłu Bolina Główna w Mysłowicach i Katowicach w km 1+397+4+800	Zadanie koordynowane: PGW Wody Polskie	Trudności techniczne
				Realizacja Planu Zarządzania Ryzykiem Powodziowym dla regionu wodnego	Zadanie koordynowane: PGW Wody Polskie	Brak środków, trudności techniczne
				Budowa, przebudowa i modernizacja budowli przeciwpowodziowych	Zadanie koordynowane: PGW Wody Polskie we współpracy z gminą	Brak środków
				Oczyszczanie terenów nadbrzeżnych wykorzystywanych przez wędkarzy	Zadanie koordynowane: Polski Związek Wędkarski	Brak środków
				Budowa kolektora do odprowadzania wód dołowych oddziału KWK Mysłowice z szybu Wschodni II do rzeki Przemszy	Zadanie koordynowane: KWK Mysłowice	Brak środków, trudności techniczne
				Wymiana infrastruktury wykonanej z rur azbestowo-cementowych	Zadanie koordynowane: MPWiK Sp. z o.o. Mysłowice	Trudności techniczne, brak środków, trudności w pozyskaniu środków zewnętrznych
				Budowa, przebudowa i modernizacja sieci kanalizacji, w tym deszczowej	Zadanie koordynowane: MPWiK Sp. z o.o.	Trudności techniczne, brak środków, trudności w pozyskaniu środków zewnętrznych
				Realizacja Programu małej retencji dla Województwa Śląskiego - aktualizacja 2016 r.	Zadanie własne: UM Mysłowice	Trudności techniczne, brak środków w budżecie, trudności w pozyskaniu środków zewnętrznych

Lp.	Obszar interwencji	Cel	Kierunek interwencji	Zadania	Jednostka odpowiedzialna lub koordynująca	Ryzyka
A	B	C	D	E	F	G
				Kontynuowanie działań edukacyjnych, promocyjnych, propagujących i upowszechniających wiedzę o konieczności, celach, zasadach i sposobach oszczędnego użytkowania wody	Zadanie własne: UM Mysłowice	Brak środków w budżecie, brak zainteresowania społecznego
				Budowa przydomowych oczyszczalni ścieków	Zadanie koordynowane: mieszkańcy	Brak środków
4.	Gospodarka odpadami w kierunku gospodarki w obiegu zamkniętym	Cel 2. Środowisko i gospodarka. Zrównoważone gospodarowanie zasobami środowiska	Gospodarka odpadami w kierunku gospodarki o obiegu zamkniętym	Nadzór administracyjny nad wydanymi decyzjami w zakresie gospodarki odpadami, w tym kontrole przedsiębiorców	Zadanie własne: UM Mysłowice	Nieuczciwi przedsiębiorcy
				Koszt systemu gospodarki odpadami komunalnymi - świadczenie usług odbierania i zagospodarowania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości, na których zamieszkują mieszkańcy oraz nieruchomości, które w części stanowią nieruchomości, na których zamieszkują mieszkańcy, a w części nieruchomości, na których nie zamieszkują mieszkańcy z terenu Miasta Mysłowice	Zadanie własne: UM Mysłowice (przedsiębiorca wyłoniony w drodze przetargu)	Niewystarczające wpływy z opłat, niepokrywające kosztów odbierania i zagospodarowania odpadów komunalnych
				Koszt systemu gospodarki odpadami komunalnymi - świadczenie usług odbierania i zagospodarowania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości, na których nie zamieszkują mieszkańcy, a powstają odpady komunalne z terenu Miasta Mysłowice	Zadanie własne: UM Mysłowice (przedsiębiorca wyłoniony w drodze przetargu)	Niewystarczające wpływy z opłat, niepokrywające kosztów odbierania i zagospodarowania odpadów komunalnych
				Kontynuacja zadania polegającego na usunięciu i gospodarowaniu odpadami, w tym odpadami niebezpiecznymi zmagazynowanymi w Mysłowicach przy ul. Brzezińskiej 50	Zadanie własne: UM Mysłowice	Trudności techniczne

Lp.	Obszar interwencji	Cel	Kierunek interwencji	Zadania	Jednostka odpowiedzialna lub koordynująca	Ryzyka
A	B	C	D	E	F	G
				Rozbudowa systemu instalacji zatłaczania mieszanin popiołowo-wodnych w wyrobiskach podziemnych	Zadanie koordynowane: PGG KWK Wesola	Brak środków
				Sporządzanie corocznych sprawozdań z realizacji zadań z zakresu gospodarki odpadami komunalnymi	Zadanie własne: UM Mysłowice	Brak lub niezetelne dane do sprawozdania
				Likwidacja „dzikich wysypisk”	Zadanie własne: UM Mysłowice	Brak środków
				Dofinansowanie do usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest z terenu Miasta Mysłowice	Zadanie własne: UM Mysłowice	Brak środków w budżecie
5.	Zarządzanie zasobami dziedzictwa przyrodniczego i kulturowego, w tym ochrona i poprawa stanu różnorodności biologicznej i krajobrazu	Cel 2. Środowisko i gospodarka. Zrównoważone gospodarowanie zasobami środowiska	Zarządzanie zasobami dziedzictwa przyrodniczego i kulturowego, w tym ochrona i poprawa stanu różnorodności biologicznej i krajobrazu	Rozwój bazy dydaktycznej edukacji przyrodniczej oraz realizacja działań z zakresu edukacji ekologicznej, w szczególności na temat przedmiotów ochrony na obszarach Natura 2000 oraz walorów przyrodniczych Mysłowic	Zadanie koordynowane: RDOŚ Katowice	Brak środków
				Usuwanie roślinności inwazyjnej	Zadanie własne: UM Mysłowice	Brak środków w budżecie
				Rewaloryzacja Doliny Czarnej Przemszy w Mysłowicach – etap I – Park Zamkowy	Zadanie własne: UM Mysłowice	Trudności techniczne
				Waloryzacja przyrodnicza obszaru śródpolnych oczek wodnych w Mysłowicach – Laryszu wraz z opisem zagrożeń spowodowanych antropopresją oraz sposobów przeciwdziałania im	Zadanie własne: UM Mysłowice	Brak środków w budżecie
				Uchwała krajobrazowa	Zadanie własne: UM Mysłowice	Utrudnienia proceduralne
				MBO 2021 – Skatepark Reaktywacja – Dzielnica Brzęczkowice i Słupna	Zadanie własne: UM Mysłowice	Trudności techniczne
				MBO 2021 – Budowa strefy relaksu dla młodzieży i dorosłych w Parku Dzieckowice – Dzielnica Dzieckowice	Zadanie własne: UM Mysłowice	Trudności techniczne

Lp.	Obszar interwencji	Cel	Kierunek interwencji	Zadania	Jednostka odpowiedzialna lub koordynująca	Ryzyka
A	B	C	D	E	F	G
				MBO 2021 – Park Morgi – Ścieżka aktywności ruchowej etap II – Dzielnica Morgi	Zadanie własne: UM Mysłowice	Trudności techniczne
				Pielęgnacja zieleni urządzonej na terenie Miasta	Zadanie własne: UM Mysłowice	Niewystarczające zasoby kadrowe
				Utrzymanie drzewostanu na terenie Miasta	Zadanie własne: UM Mysłowice	Niewystarczające zasoby kadrowe
6.	Wspieranie wielofunkcyjnej i trwale zrównoważonej gospodarki leśnej	Cel 2. Środowisko i gospodarka. Zrównoważone gospodarowanie zasobami środowiska	Wspieranie wielofunkcyjnej i trwale zrównoważonej gospodarki leśnej	Prowadzenie nadzoru nad lasami	Zadanie własne: UM Mysłowice, Nadleśnictwo	Brak środków w budżecie
				Zakup sadzonek drzew	Zadanie koordynowane: Nadleśnictwo	Brak środków
7.	Ochrona powierzchni ziemi, w tym gleb oraz zarządzanie zasobami geologicznymi	Cel 2. Środowisko i gospodarka. Zrównoważone gospodarowanie zasobami środowiska	Zarządzanie zasobami geologicznymi poprzez opracowanie i wdrożenie polityki surowcowej państwa	Prowadzenie i aktualizowanie rejestru zanieczyszczeń potencjalnych historycznych	Zadanie własne: Starosta w osobie Prezydenta Miasta Mysłowice na prawach powiatu	Niewystarczające zasoby kadrowe
				Okresowe badania jakości gleby i ziemi	Zadanie własne: Starosta w osobie Prezydenta Miasta Mysłowice na prawach powiatu	Niewystarczające zasoby kadrowe
				Usuwanie szkód spowodowanych ruchem zakładu górniczego (pow. ziemi, infrastruktura, lasy)	Zadanie koordynowane: PGG KWK Wesoła	Trudności techniczne, nieotrzymanie środków zewnętrznych
		Cel 1. Środowisko i zdrowie. Poprawa jakości środowiska i bezpieczeństwa ekologicznego	Ochrona powierzchni ziemi, w tym gleb	Zatrzymanie nadmiernego przeznaczania gruntów rolnych pod zabudowę poprzez stosowane zapisy w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego	Zadanie własne: UM Mysłowice	Brak środków w budżecie

Lp.	Obszar interwencji	Cel	Kierunek interwencji	Zadania	Jednostka odpowiedzialna lub koordynująca	Ryzyka
A	B	C	D	E	F	G
8.	Edukacja ekologiczna, w tym kształtowanie wzorców zrównoważonej konsumpcji	Cel 4. Środowisko i edukacja. Rozwijanie kompetencji (wiedzy, umiejętności i postaw) ekologicznych społeczeństwa	Edukacja ekologiczna, w tym kształtowanie wzorców zrównoważonej konsumpcji	Prowadzenie działań podnoszących świadomość ekologiczną np. konkursy, seminaria, obchody Dnia Ziemi, Sprzątanie Świata i inne	Zadanie własne: UM Mysłowice, placówki oświatowe	Brak środków w budżecie, niewłączanie się szkół
				Prowadzenie systemu informacji o środowisku i jego ochronie	Zadanie własne: UM Mysłowice	Brak zainteresowania społecznego
9.	Zarządzanie ryzykiem klęsk żywiołowych	Cel 4. Środowisko i edukacja. Rozwijanie kompetencji (wiedzy, umiejętności i postaw) ekologicznych społeczeństwa	Działania ochronne zapewniające bezpieczeństwo	Kontrola zakładów przemysłowych na terenie Miasta	Zadanie koordynowane: WIOŚ, Straż Pożarna, Sanepid Zadanie własne: Gmina	Utrudnienia ze strony przedsiębiorców, niechęć przedsiębiorców
				Podejmowanie przedsięwzięć w zakresie ochrony przeciwpożarowej i ratownictwa	Zadanie koordynowane: Państwowa Straż Pożarna, Policja	Brak środków, niewystarczające zasoby kadrowe
10.	Kontrola i zarządzanie ochroną środowiska	Cel 5. Środowisko i administracja. Poprawa efektywności funkcjonowania instrumentów ochrony środowiska	Usprawnienie systemu kontroli i zarządzania ochroną środowiska oraz doskonalenie systemu finansowania	Sprawozdanie z realizacji „Programu Ochrony Środowiska dla Miasta Mysłowice na lata 2022-2025 z perspektywą do 2029 r.”	Zadanie własne: UM Mysłowice	Niewystarczające zasoby kadrowe, brak środków w budżecie
				Aktualizacja „Programu Ochrony Środowiska dla Miasta Mysłowice na lata 2022-2025 z perspektywą do 2029 r.”	Zadanie własne: UM Mysłowice	Niewystarczające zasoby kadrowe, brak środków w budżecie
				Strategia zrównoważonego rozwoju Miasta Mysłowice	Zadanie własne: UM Mysłowice	Niewystarczające zasoby kadrowe, brak środków w budżecie

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z dokumentów nadrzędnych oraz z Wieloletniej Prognozy Finansowej Miasta Mysłowice

Tabela 23. Harmonogram realizacji zadań własnych Miasta Mysłówice oraz zadań z zakresu administracji rządowej wraz z ich finansowaniem

Lp.	Obszar interwencji	Zadanie	Jednostka odpowiedzialna lub koordynująca	Szacunkowe koszty realizacji zadania (w zł)					Źródła finansowania
				2022	2023	2024	2025	Razem	
A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
1.	Przeciwdziałanie zmianom klimatu oraz likwidacja źródeł emisji zanieczyszczeń do powietrza	Aktualizacja i realizacja Planu gospodarki niskoemisyjnej dla Miasta Mysłówice	UM Mysłówice	30 000,00	b.d.	b.d.	b.d.	30 000,00	Budżet, WFOŚiGW
		Realizacja Programu Ograniczania Niskiej Emisji dla Miasta Mysłówice	UM Mysłówice	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	Budżet
		Aktualizacja założeń do planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe Miasta Mysłówice	UM Mysłówice	30 000,00	0,00	15 000,00	0,00	45 000,00	Budżet
		Realizacja Planu adaptacji Miasta Mysłówice do zmian klimatu do roku 2030	UM Mysłówice	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	Budżet
		Dotacja celowa dla MZGK na ograniczenie niskiej emisji poprzez poprawę efektywności energetycznej i zastosowanie odnawialnych źródeł energii w budynkach mieszkalnych – etap II	UM Mysłówice	7 300 000,00	0,00	0,00	0,00	11 216 673,00 środki wydatkowane w latach 2020-2022	Budżet, Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko 2014-2020 UE, Rządowy Fundusz Inwestycji Lokalnych
		Dotacja celowa dla MZGK na ograniczenie niskiej emisji poprzez poprawę efektywności energetycznej i zastosowanie odnawialnych źródeł energii w budynkach mieszkalnych – etap III	UM Mysłówice	2 285 900,00	0,00	0,00	0,00	2 999 941,00 środki wydatkowane w latach 2021-2022	Budżet, Rządowy Fundusz Inwestycji Lokalnych

Lp.	Obszar interwencji	Zadanie	Jednostka odpowiedzialna lub koordynująca	Szacunkowe koszty realizacji zadania (w zł)					Źródła finansowania
				2022	2023	2024	2025	Razem	
A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
		Dotacja celowa dla MZGK na ograniczenie niskiej emisji poprzez poprawę efektywności energetycznej i zastosowanie odnawialnych źródeł energii w budynkach mieszkalnych – etap IV	UM Mysłówice	9 500 000,00	0,00	0,00	0,00	9 500 000,00	Budżet, Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko 2014-2020 UE, Rządowy Fundusz Inwestycji Lokalnych
		Dotacja celowa dla MOK na realizację zadania: Termomodernizacja budynku Mysłowickiego Ośrodka Kultury przy ul. Olbrychta Strumieńskiego 4, 4A, 6 w Mysłowicach	UM Mysłówice	2 540 000,00	0,00	0,00	0,00	2 540 000,00	Rządowy Fundusz Inwestycji Lokalnych
		Termomodernizacja budynku Przedszkola Integracyjnego w Mysłowicach – PT+ wykonawstwo	UM Mysłówice	1 428 849,62	0,00	0,00	0,00	1 477 803,62 środki wydatkowane w latach 2019-2022	Budżet, Rządowy Fundusz Inwestycji Lokalnych
		Termomodernizacja budynku Przedszkola Nr 13 w Mysłowicach – PT+ wykonawstwo	UM Mysłówice	1 409 888,66	0,00	0,00	0,00	1 458 842,66 środki wydatkowane w latach 2020-2022	Budżet, Rządowy Fundusz Inwestycji Lokalnych
		Termomodernizacja budynku Przedszkola Nr 20 w Mysłowicach – PT+ wykonawstwo	UM Mysłówice	2 384 905,63	0,00	0,00	0,00	2 439 405,63 środki wydatkowane w latach 2020-2022	Budżet, Rządowy Fundusz Inwestycji Lokalnych, środki GZM

Lp.	Obszar interwencji	Zadanie	Jednostka odpowiedzialna lub koordynująca	Szacunkowe koszty realizacji zadania (w zł)					Źródła finansowania
				2022	2023	2024	2025	Razem	
A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
		Remont elewacji budynku I Liceum Ogólnokształcącego w Mysłówicach	UM Mysłówice	1 500 000,00	1 500 000,00	0,00	0,00	3 000 000,00 środki wydatkowane w latach 2021-2023	Budżet, Rządowy Fundusz Polski Ład: Program Inwestycji Strategicznych
		Rozbudowa przyłączeniowej sieci gazowniczej dla nowych odbiorców indywidualnych	UM Mysłówice, mieszkańcy, zarządcy budynków, PSG	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	Budżet
		Bieżące informowanie społeczeństwa o aktualnym stanie zanieczyszczenia powietrza oraz jego wpływie na zdrowie	UM Mysłówice	Koszty administracyjne					Budżet
		Prowadzenie działań kontrolnych w zakresie zakazu spalania odpadów w indywidualnych systemach grzewczych jako elementu zmian w świadomości społeczności oraz środek prewencyjny	UM Mysłówice, podmioty upoważnione przez gminę (straż miejska)	Koszty administracyjne					Budżet
		Remonty bieżące dróg – powiat Remonty bieżące dróg – gmina	UM Mysłówice	750 000,00	0,00	0,00	0,00	1 689 431,87 środki wydatkowane w latach 2021-2022	Budżet
		Likwidacja zapadlisk w pasach drogowych na terenie miasta – powiat Likwidacja zapadlisk w pasach drogowych na terenie miasta – gmina	UM Mysłówice	55 982,64	0,00	0,00	0,00	104 558,72 środki wydatkowane w latach 2021-2022	Budżet

Lp.	Obszar interwencji	Zadanie	Jednostka odpowiedzialna lub koordynująca	Szacunkowe koszty realizacji zadania (w zł)					Źródła finansowania
				2022	2023	2024	2025	Razem	
A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
		Remonty bieżące dróg w okresie zimowym – powiat Remonty bieżące dróg w okresie zimowym – gmina	UM Mysłowice	70 000,00	0,00	0,00	0,00	115 277,43 środki wydatkowane w latach 2021-2022	Budżet
		Remonty średnie dróg – powiat (ul. Obrzeżna Zachodnia i ul. Bończyka)	UM Mysłowice	369 000,00	0,00	0,00	0,00	1 013 365,45 środki wydatkowane w latach 2021-2022	Budżet
		Przebudowa ul. Laryskiej – I etap	UM Mysłowice	8 754 837,29	0,00	0,00	0,00	17 418 885,14 środki wydatkowane w latach 2015-2022	Budżet, Rządowy Fundusz Inwestycji Lokalnych, Fundusz Dróg Samorządowych
		Przebudowa ulicy Długiej w Mysłowicach – etap I	Zadanie własne: UM Mysłowice	1 000 000,00	8 004 376,00	9 504 376,00	0,00	18 508 752,00 środki będą wydatkowane w latach 2022-2024	Budżet, Rządowy Fundusz Rozwoju Dróg
		Przebudowa ul. 3 Maja w Mysłowicach od ul. Laryskiej do ul. Dzierżonia i Orła Białego	UM Mysłowice	3 571 902,09	0,00	0,00	0,00	5 506 551,56 środki wydatkowane w latach 2020-2022	Budżet, Rządowy Fundusz Inwestycji Lokalnych, Fundusz Dróg Samorządowych
		Przebudowa przejścia dla pieszych na ul. Mikołowskiej w Mysłowicach	UM Mysłowice	76 260,00	0,00	0,00	0,00	90 259,86 środki wydatkowane w latach 2021-2022	Budżet, Rządowy Fundusz Rozwoju Dróg

Lp.	Obszar interwencji	Zadanie	Jednostka odpowiedzialna lub koordynująca	Szacunkowe koszty realizacji zadania (w zł)					Źródła finansowania
				2022	2023	2024	2025	Razem	
A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
		Kompleksowa przebudowa ul. Plebiscytowej, drogi wewnętrznej – bocznej ul. PCK tzw. Przetnicy i ul. Kościelniaka wraz z odwodnieniem przy ul. Kościelniaka	UM Mysłówice	300 000,00	0,00	0,00	0,00	300 000,00	Budżet
		Przebudowa ul. Kryształowej w Mysłówicach od ul. Wiosny Ludów do ul. Ks. J. Dzierżonia oraz ul. Ks. J. Dzierżonia od ul. Kryształowej do ul. Piastów Śląskich	UM Mysłówice	54 120,00	2 500 000,00	2 500 000,00	0,00	5 054 120,00	Budżet, Rządowy Fundusz Polski Ład: Program Inwestycji Strategicznych
		Kompleksowa przebudowa ul. Armii Krajowej, Reymonta, Wyspiańskiego, Prusa, Mickiewicza, Lompy, Wojska Polskiego z łącznikiem z ul. Wyspiańskiego w Mysłówicach	UM Mysłówice	146 985,00	14 000 000,00	14 000 000,00	0,00	28 146 985,00	Budżet, Rządowy Fundusz Polski Ład: Program Inwestycji Strategicznych
		Wymiana nawierzchni chodnika na ul. Hlonda	UM Mysłówice	41 413,00	0,00	0,00	0,00	82 913,00 środki wydatkowane w latach 2021-2022	Budżet
		Modernizacja linii tramwajowej nr 14 w Mysłówicach w ciągu ulic: Bytomska, Starokościelna, Szymanowskiego, Powstańców wraz z niezbędną infrastrukturą	UM Mysłówice	15 025 479,78	92 667,00	0,00	0,00	16 500 905,22 środki wydatkowane w latach 2015-2023	Budżet, Rządowy Fundusz Inwest. Lokalnych, Dotacja Wojewody
		Budowa miasteczka rowerowego przy ZSzP nr 4 w dzielnicy Krasowy (w tym: 109 869,00 zł z zadania MBO – budowa miasteczka rowerowego w dzielnicy Krasowy – Rada Dzielnicy Krasowy)	UM Mysłówice	283 000,00	0,00	0,00	0,00	283 000,00	Budżet

Lp.	Obszar interwencji	Zadanie	Jednostka odpowiedzialna lub koordynująca	Szacunkowe koszty realizacji zadania (w zł)					Źródła finansowania
				2022	2023	2024	2025	Razem	
A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
		Ograniczenie emisji wtórnych pyłu poprzez czyszczenie ulic metodą na mokro	UM Mysłówice	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	Budżet
		Oczyszczanie Miasta Mysłówice akcja lato-zima	UM Mysłówice	7 000 000,00	7 200 000,00	7 400 000,00	0,00	56 563 360,00 środki wydatkowane w latach 2015-2024	Budżet
		Zakup pojemników na piasek do akcji zima oraz zakup koszy ulicznych	UM Mysłówice	15 000,00	20 000,00	20 000,00	0,00	64 900,00 środki wydatkowane w latach 2020-2024	Budżet
		Kontynuowanie kampanii edukacyjnych mających na celu wskazanie prawidłowych postaw odnośnie ochrony powietrza i szkodliwości spalania odpadów w piecach domowych	UM Mysłówice	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	Budżet
2.	Zagrożenia hałasem	Nasadzenia i odnowa zieleni ochronnej przy drogach gminnych i powiatowych	UM Mysłówice	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	Budżet
		Budowa parkingu „Bike&Ride” wraz z budową dróg rowerowych jako dróg dojazdowych do planowanego parkingu w Mysłowicach		8 716 715,80	0,00	0,00	0,00	22 527 929,86 środki wydatkowane w latach 2014-2022	Budżet, Rządowy Fund. Inwestycji Lokalnych, RPO WSL 2014-2020 UE
		Budowa parkingu „Bike&Ride” wraz z budową dróg rowerowych – umowa najmu w celu realizacji inwestycji	UM Mysłówice	96 000,00	96 000,00	96 000,00	96 000,00	600 653,00 środki wydatkowane w latach 2019-2027	Budżet

Lp.	Obszar interwencji	Zadanie	Jednostka odpowiedzialna lub koordynująca	Szacunkowe koszty realizacji zadania (w zł)					Źródła finansowania
				2022	2023	2024	2025	Razem	
A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
		MBO - Miejsca postojowe przeplatane zielenią wzdłuż ul. Stawowej (południowa strona od Świerczyny do Gwarków) – Rada Dzielnicy Piasek	UM Mysłówice	96 119,00	0,00	0,00	0,00	96 119,00	Budżet
		Uwzględnianie terenów narażonych na oddziaływanie hałasu w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego	UM Mysłówice	Koszty administracyjne					Budżet
3.	Zrównoważone gospodarowanie wodami, w tym zapewnienie dostępu do czystej wody dla społeczeństwa i gospodarki oraz osiągnięcie dobrego stanu wód	Prowadzenie ewidencji zbiorników bezodpływowych oraz przydomowych oczyszczalni ścieków	UM Mysłówice, Wydział OS	Koszty administracyjne					Budżet
		Prowadzenie kontroli w zakresie utrzymania czystości i porządku obejmującej opróżnianie zbiorników bezodpływowych i przydomowych oczyszczalni ścieków	UM Mysłówice, podmioty upoważnione przez gminę (straż miejska)	Koszty administracyjne					Budżet
		Wyburzenie budynku hydroforni wraz z remontem chodnika przy ul. Kołłątaja w Mysłowicach	UM Mysłówice	93 999,99	0,00	0,00	0,00	93 999,99	Budżet
		MBO 2021 - Budowa rowu przydrożnego otwartego oraz przebudowa rowu przydrożnego otwartego z umocnieniem płytkami ażurowymi wzdłuż drogi ul. Kasprowicza – Dzielnica Ławki	UM Mysłówice	53 078,30	0,00	0,00	0,00	77 543,00 środki wydatkowane w latach 2021-2022	Budżet

Lp.	Obszar interwencji	Zadanie	Jednostka odpowiedzialna lub koordynująca	Szacunkowe koszty realizacji zadania (w zł)					Źródła finansowania
				2022	2023	2024	2025	Razem	
A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
		Utrzymanie przepustów i wpustów kanalizacji deszczowej wraz z przykanalikami – powiat Utrzymanie przepustów i wpustów kanalizacji deszczowej wraz z przykanalikami – gmina	UM Mysłówice	23 912,82	0,00	0,00	0,00	66 254,22 środki wydatkowane w latach 2021-2022	Budżet
		Regulacja studni i studzienek ściekowych w drogach publicznych – powiat Regulacja studni i studzienek ściekowych w drogach publicznych – gmina	UM Mysłówice	49 753,14	0,00	0,00	0,00	75 547,31 środki wydatkowane w latach 2021-2022	Budżet
		Bieżąca konserwacja i remonty urządzeń wodnych w zakresie melioracji szczegółowych i usuwanie awarii drenarskich	UM Mysłówice, użytkownicy urządzeń wodnych i gruntów	500 000,00	500 000,00	500 000,00	500 000,00	2 000 000,00	Budżet
		Rozwijanie systemów zagospodarowania wód opadowych na terenach zurbanizowanych	UM Mysłówice, zarządcy dróg, mieszkańcy	100 000,00	100 000,00	100 000,00	100 000,00	400 000,00	Budżet
		Budowa parkingów z uwzględnieniem systemu odprowadzania i oczyszczania wód opadowych i roztopowych	UM Mysłówice, zarządcy nieruchomości	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	ok. 3 mln zł wydatkowane w latach 2018-2025	Budżet
		Realizacja Programu małej retencji dla Województwa Śląskiego - aktualizacja 2016 r.	UM Mysłówice	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	Budżet

Lp.	Obszar interwencji	Zadanie	Jednostka odpowiedzialna lub koordynująca	Szacunkowe koszty realizacji zadania (w zł)					Źródła finansowania
				2022	2023	2024	2025	Razem	
A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
		Działania edukacyjne, promocyjne, propagujące i upowszechniające wiedzę o konieczności, celach, zasadach i sposobach oszczędnego użytkowania wody	UM Myśłowice	2 000,00	2 000,00	2 000,00	2 000,00	8 000,00	Budżet
4.	Gospodarka odpadami w kierunku gospodarki w obiegu zamkniętym	Nadzór administracyjny nad wydanymi decyzjami w zakresie gospodarki odpadami, w tym kontrole przedsiębiorców	UM Myśłowice	Koszty administracyjne					Budżet
		Koszt systemu gospodarki odpadami komunalnymi - świadczenie usług odbierania i zagospodarowania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości, na których zamieszkują mieszkańcy oraz nieruchomości, które w części stanowią nieruchomości, na których zamieszkują mieszkańcy, a w części nieruchomości, na których nie zamieszkują mieszkańcy z terenu Miasta Myśłowice	UM Myśłowice (przedsiębiorca wyłoniony w drodze przetargu)	29 279 408,00	31 435 952,00	33 862 065,0	2 700 000,0	121 470 111,00 środki wydatkowane w latach 2020-2025	Wpływy z opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi, Budżet
		Koszt systemu gospodarki odpadami komunalnymi - świadczenie usług odbierania i zagospodarowania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości, na których nie zamieszkują mieszkańcy, a powstają odpady komunalne z terenu Miasta Myśłowice	UM Myśłowice (przedsiębiorca wyłoniony w drodze przetargu)	497 974,00	538 378,00	583 832,00	0,00	1 949 269,00 środki wydatkowane w latach 2020-2024	Wpływy z opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi, Budżet

Lp.	Obszar interwencji	Zadanie	Jednostka odpowiedzialna lub koordynująca	Szacunkowe koszty realizacji zadania (w zł)					Źródła finansowania
				2022	2023	2024	2025	Razem	
A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
		Kontynuacja zadania polegającego na usunięciu i gospodarowaniu odpadami, w tym odpadami niebezpiecznymi magazynowanymi w Mysłowicach przy ul. Brzezińskiej 50	UM Mysłowice	19 912 800,00	0,00	0,00	0,00	99 129 800,00 środki wydatkowane w latach 2021-2022	Budżet, NFOŚiGW dotacja, WFOŚiGW dotacja i pożyczka
		Sporządzanie corocznych sprawozdań z realizacji zadań z zakresu gospodarki odpadami komunalnymi	UM Mysłowice	Koszty administracyjne					Budżet
		Likwidacja „dzikich wysypisk”	UM Mysłowice	78 000,00	79 000,00	80 000,00	b.d.	318 340,00 środki wydatkowane w latach 2020-2024	Budżet
		Dofinansowanie do usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest z terenu Miasta Mysłowice	UM Mysłowice	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	Budżet, WFOŚiGW
5.	Zarządzanie zasobami dziedzictwa przyrodniczego i kulturowego, w tym ochrona i poprawa stanu różnorodności biologicznej i krajobrazu	Usuwanie roślinności inwazyjnej	UM Mysłowice	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	Budżet
		Rewaloryzacja Doliny Czarnej Przemszy w Mysłowicach – etap I – Park Zamkowy	UM Mysłowice	2 257 079,00	0,00	0,00	0,00	13 240 075,00 środki wydatkowane w latach 2017-2022	Budżet, Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko 2014-2020 UE
		Waloryzacja przyrodnicza obszaru śródpolnych oczek wodnych w Mysłowicach – Laryszu wraz z opisem zagrożeń spowodowanych antropopresją oraz sposobów przeciwdziałania im	UM Mysłowice	19 537,35		0,00	0,00	19 537,35	Budżet, WFOŚiGW

Lp.	Obszar interwencji	Zadanie	Jednostka odpowiedzialna lub koordynująca	Szacunkowe koszty realizacji zadania (w zł)					Źródła finansowania
				2022	2023	2024	2025	Razem	
A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
		Uchwała krajobrazowa	UM Mysłowice	20 000,00	30 000,00	0,00	0,00	50 000,00	Budżet
		MBO 2021 – Skatepark Reaktywacja – Dzielnica Brzęczkowice i Słupna	UM Mysłowice	212 493,00	0,00	0,00	0,00	212 493,00	Budżet
		MBO 2021 – Budowa strefy relaksu dla młodzieży i dorosłych w Parku Dzieńkowice – Dzielnica Dzieńkowice	UM Mysłowice	127 842,00	0,00	0,00	0,00	127 842,00	Budżet
		MBO 2021 – Park Morgi – Ścieżka aktywności ruchowej etap II – Dzielnica Morgi	UM Mysłowice	103 352,00	0,00	0,00	0,00	103 352,00	Budżet
		Pielęgnacja zieleni urządzonej na terenie Miasta	UM Mysłowice	91 000,00	92 000,00	93 000,00	b.d.	351 000,00 środki wydatkowane w latach 2020-2024	Budżet
		Utrzymanie drzewostanu na terenie Miasta	UM Mysłowice	91 000,00	92 000,00	93 000,00	b.d.	431 000,00 środki wydatkowane w latach 2020-2024	Budżet
6.	Wspieranie wielofunkcyjnej i trwale zrównoważonej gospodarki leśnej	Prowadzenie nadzoru nad lasami	UM Mysłowice, Nadleśnictwo	20 000,00	20 000,00	20 000,00	20 000,00	80 000,00	Budżet, WFOŚiGW
7.	Ochrona powierzchni ziemi, w tym gleb oraz	Okresowe badania jakości gleby i ziemi	Starosta w osobie Prezydenta Miasta Mysłowic na prawach powiatu	0,00	0,00	50 000,00	0,00	50 000,00	Budżet

Lp.	Obszar interwencji	Zadanie	Jednostka odpowiedzialna lub koordynująca	Szacunkowe koszty realizacji zadania (w zł)					Źródła finansowania
				2022	2023	2024	2025	Razem	
A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
	zarządzanie zasobami geologicznymi	Prowadzenie i aktualizowanie rejestru zanieczyszczeń potencjalnych historycznych	Starosta w osobie Prezydenta Miasta Mysłowic na prawach powiatu	Koszty administracyjne					Budżet
		Zatrzymanie nadmiernego przeznaczania gruntów rolnych pod zabudowę poprzez stosowane zapisy w mpzp	UM Mysłowice	Koszty administracyjne					Budżet
8.	Edukacja ekologiczna, w tym kształtowanie wzorców zrównoważonej konsumpcji	Prowadzenie działań podnoszących świadomość ekologiczną np. konkursy, seminaria, obchody Dnia Ziemi, Sprzątanie Świata i inne	UM Mysłowice, placówki oświatowe	5 000,00	5 000,00	5 000,00	5 000,00	20 000,00	Budżet
		Prowadzenie systemu informacji o środowisku i jego ochronie	UM Mysłowice	1 200,00	1 200,00	1 200,00	1 200,00	4 800,00	Budżet
9.	Kontrola i zarządzanie ochroną środowiska	Sprawozdanie z realizacji „Programu Ochrony Środowiska dla Miasta Mysłowice na lata 2022-2025 z perspektywą do 2029 r.”	UM Mysłowice	Koszty administracyjne					Budżet
		Aktualizacja „Programu Ochrony Środowiska dla Miasta Mysłowice na lata 2022-2025 z perspektywą do 2029 r.”	UM Mysłowice	14 025,00	0,00	0,00	0,00	14 025,00	Budżet, WFOŚiGW
		Strategia zrównoważonego rozwoju Miasta Mysłowice	UM Mysłowice	32 000,00	48 000,00	0,00	0,00	80 000,00	Budżet

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z dokumentów nadrzędnych oraz z Wieloletniej Prognozy Finansowej Miasta Mysłowice

Tabela 24. Harmonogram realizacji zadań koordynowanych wraz z ich finansowaniem

Lp.	Obszar interwencji	Zadanie	Jednostka odpowiedzialna lub koordynująca	Szacowane nakłady finansowe na realizację zadania (w zł)	Źródła finansowania
A	B	C	D	E	F
1.	Przeciwdziałanie zmianom klimatu oraz likwidacja źródeł emisji zanieczyszczeń do powietrza	Termomodernizacja 11 budynków GSM przy KWK Mysłowice	GSM przy KWK Mysłowice	b.d.	Środki własne inwestora, inne środki
		Termomodernizacja 88 budynków MSM Mysłowice	MSM Mysłowice	b.d.	Środki własne inwestora, inne środki
		Termomodernizacja hali sportowej przy ul. Jasińskiego	MOSiR	10 000,00 w 2022r., łączne nakłady finansowe w latach 2021-2022 – 48 130,00 zł	Środki własne inwestora, inne środki
		Przejście na ogrzewanie gazowe w kotłowni SCE Jaworzno	SCE Jaworzno	b.d.	Środki własne inwestora, inne środki
		Rozwój komunikacji publicznej i stworzenie zintegrowanego systemu komunikacji miejskiej mającego na celu przesiadkę z samochodów na rzecz transportu zbiorowego	ZTM, Tramwaje Śląskie S.A. (w zakresie swoich kompetencji)	b.d.	Środki własne inwestora, inne środki
		Wspieranie rozwoju transportu rowerowego oraz wdrażanie rozwiązań na rzecz jego integracji z miejskimi systemami transportowymi	ZTM, Tramwaje Śląskie S.A. (w zakresie swoich kompetencji)	b.d.	Środki własne inwestora, inne środki
		Uwzględnienie w planach rozwoju transportu działań mających wpływ na jakość powietrza poprzez upłynnienie ruchu pojazdów, budowę obwodnic i wprowadzenie ograniczeń w ruchu pojazdów ciężkich	Zarządcy dróg	b.d.	Środki własne inwestorów, inne środki
2.	Zagrożenia hałasem	Budowa drogi ekspresowej S1 od węzła „Kosztowy II” w Mysłowicach do węzła „Suchy Potok” w Bielsku Białej	GDDKiA	b.d.	Środki własne inwestora, inne środki
		Budowa parkingu i wiaty śmietnikowej przy Żłobku	Żłobek Miejski	10 000,00 w 2022r., łączne nakłady finansowe w latach 2021-2022 – 13 987,00 zł	Budżet gminy, środki własne inwestora, inne środki

3.	Zrównoważone gospodarowanie wodami, w tym zapewnienie dostępu do czystej wody dla społeczeństwa i gospodarki oraz osiągnięcie dobrego stanu wód	Bieżąca konserwacja i remonty urządzeń wodnych w zakresie melioracji podstawowych: <ol style="list-style-type: none"> 1. regulacja koryta cieku Bolina Główna w Mysłowicach w km 0+367,5+1+397, 2. regulacja koryta cieku Bolina Główna w Mysłowicach i Katowicach w km 1+397+4+800 	PGW Wody Polskie	1. 2 800 000 wydatkowane w latach 2018-2025 2. 8 600 000 wydatkowane w latach 2018-2025	Środki własne inwestora, inne środki
		Realizacja Planu Zarządzania Ryzykiem Powodziowym dla regionu wodnego	PGW Wody Polskie	b.d.	Środki własne inwestora, inne środki
		Budowa, przebudowa i modernizacja budowli przeciwpowodziowych	PGW Wody Polskie we współpracy z gminą	b.d.	Środki własne inwestora, inne środki
		Oczyszczanie terenów nadbrzeżnych wykorzystywanych przez wędkarzy	Polski Związek Wędkarski	koszty administracyjne	Środki własne inwestora, inne środki
		Budowa kolektora do odprowadzania wód dołowych oddziału KWK Mysłówice z szybu Wschodni II do rzeki Przemszy	KWK Mysłówice	b.d.	Środki własne inwestora, inne środki
		Wymiana infrastruktury wykonanej z rur azbestowo-cementowych	MPWiK Sp. z o.o. Mysłówice	w ramach modernizacji sieci	Środki własne inwestora, inne środki
		Budowa, przebudowa i modernizacja sieci kanalizacji, w tym deszczowej	MPWiK Sp. z o.o. Mysłówice	w ramach modernizacji sieci, budowy dróg	Środki własne inwestora, inne środki
		Budowa przydomowych oczyszczalni ścieków	Mieszkańcy	b.d.	Środki własne inwestora, dofinansowanie z budżetu gminy
4.	Gospodarka odpadami w kierunku gospodarki w obiegu zamkniętym	Rozbudowa systemu instalacji zatłaczania mieszanin popiołowo-wodnych w wyrobiskach podziemnych	PGG KWK Wesoła	b.d.	Środki własne inwestora, inne środki
5.	Zarządzanie zasobami dziedzictwa przyrodniczego i kulturowego, w tym ochrona i poprawa stanu różnorodności biol. i krajobrazu	Rozwój bazy dydaktycznej edukacji przyrodniczej oraz realizacja działań z zakresu edukacji ekologicznej, w szczególności na temat przedmiotów ochrony na obszarach Natura 2000 oraz walorów przyrodniczych	RDOŚ Katowice	b.d.	Środki własne

6.	Wspieranie wielofunkcyjnej i trwale zrównoważonej gospodarki leśnej	Zakup sadzonek drzew	Nadleśnictwo	b.d.	Środki własne
7.	Ochrona powierzchni ziemi, w tym gleb oraz zarządzanie zasobami geologicznymi	Usuwanie szkód spowodowanych ruchem zakładu górniczego (pow. ziemi, infrastruktura, lasy)	PGG KWK Wesola	b.d.	Środki własne
8.	Zarządzanie ryzykiem klęsk żywiołowych	Kontrola zakładów przemysłowych na terenie Miasta	WIOŚ, Straż Pożarna, Sanepid, Gmina	b.d.	Środki własne
		Podejmowanie przedsięwzięć w zakresie ochrony przeciwpożarowej i ratownictwa	Państwowa Straż Pożarna, Policja	b.d.	Środki własne

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z dokumentów strategicznych

7. Doskonalenie systemu finansowania Programu

Wdrażanie Programu Ochrony Środowiska powinno być możliwe m.in. dzięki stworzeniu sprawnego systemu finansowania, w którym podstawowymi źródłami są zarówno środki budżetowe, jak i pozabudżetowe, tj. fundusze ekologiczne, programy pomocowe oraz środki własne inwestorów, a także budżet. Do instrumentów finansowych gminy w zakresie ochrony środowiska należą:

- opłaty za korzystanie ze środowiska,
- kary za korzystanie ze środowiska,
- inne.

Jednostki organizacyjne, instytucje i podmioty realizujące zadania inwestycyjne w zakresie ochrony środowiska i przyrody oraz zadania w zakresie edukacji ekologicznej, mogą uzyskać pomoc finansową ze środków **funduszy strukturalnych, funduszy celowych, fundacji oraz banków**. W zależności od rodzaju zadania formą dofinansowania może być dotacja, preferencyjny kredyt lub pożyczka.

Poniżej przedstawiono potencjalne źródła finansowania dla zadań określonych w Programie Ochrony Środowiska.

7.1. Środki krajowe

Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej

NFOŚiGW promuje przedsięwzięcia ochrony środowiska i należy do największych instytucji finansujących w Polsce. Celem działalności NFOŚiGW jest wspieranie inwestycji ekologicznych o znaczeniu i zasięgu ogólnopolskim i ponadregionalnym oraz zadań lokalnych, istotnych z punktu widzenia potrzeb środowiska.

Informacja o aktualnych naborach wniosków w ramach:

- Programów priorytetowych NFOŚiGW,
- Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020,
- Mechanizmu Finansowego Europejskiego Obszaru Gospodarczego (MF EOG) oraz Norweskiego Mechanizmu Finansowego (NMF) 2014-2021

znajduje się na stronie: <https://www.gov.pl/web/nfosigw/informacja-o-naborach-wnioskow-w-roku--2021>. Na stronie znajdują się programy priorytetowe NFOŚiGW 2022.

Ważnym zadaniem Narodowego Funduszu jest efektywne i sprawne wykorzystanie środków z Unii Europejskiej, z Norweskiego Mechanizmu Finansowego i Mechanizmu Finansowego Europejskiego Obszaru Gospodarczego, Krajowego Systemu Zielonych Inwestycji (GIS – Green Investment Scheme) oraz Instrumentu finansowego LIFE+. Szczegółowa lista oraz Przewodnik dla beneficjenta znajduje się na stronie internetowej: <https://www.gov.pl/web/nfosigw/narodowy-fundusz-ochrony-srodowiska-i-gospodarki-wodnej>

Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Katowicach

WFOŚiGW w Katowicach wspomaga osiągnięcie celów środowiskowych województwa śląskiego, przeznaczając środki finansowe na realizację przedsięwzięć priorytetowych. Dziedziny w ramach, których możliwe jest uzyskanie dofinansowania zadań są następujące:

- ochrona wód,
- gospodarka wodna,
- gospodarka odpadami i ochrona powierzchni ziemi,
- ochrona atmosfery,
- różnorodność biologiczna,
- edukacja ekologiczna,
- zapobieganie poważnym awariom,

- zarządzanie środowiskowe w regionie,
- profilaktyka zdrowotna,
- pakiet działań pomocowych dla Beneficjentów w związku z zagrożeniem epidemicznym.

Trwające nabory wniosków w trybie konkursowym obejmują następujące dziedziny:

- Program CZYSTE POWIETRZE - skierowany do osób fizycznych,
- Program „Poprawa jakości powietrza w najbardziej zanieczyszczonych Gminach – pilotaż”, na terenie Gminy Pszczyna,
- Program Agroenergia,
- EE 5.2. Jednorazowe publikacje propagujące ochronę środowiska i gospodarkę wodną,
- EE 3.1. Seminaria, sympozja i konferencje z zakresu ochrony środowiska i gospodarki wodnej.

Trwające nabory konkursowe znajdują się na stronie: <https://www.wfosiqw.katowice.pl/trwajace-nabory-konkursowe.html>

7.2. Środki zagraniczne

Do zadań funduszy unijnych należy wspieranie restrukturyzacji i modernizacji gospodarki poszczególnych krajów członkowskich UE poprzez zwiększanie ich spójności gospodarczej oraz społecznej. Są one narzędziem realizacji polityki regionalnej UE. Fundusze te skierowane są przede wszystkim na wspieranie regionów oraz dziedzin gospodarki słabiej rozwiniętych, które bez dodatkowych nakładów finansowych nie są w stanie dorównać do średniego poziomu reprezentowanego przez inne kraje UE. Jednym z elementów przyznawania funduszy są szeroko rozumiane aspekty ochrony środowiska.

W Unii Europejskiej istnieją 4 fundusze strukturalne, przy czym działania z zakresu ochrony środowiska są realizowane w ramach **Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego (ERDF)**, a także **Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko** oraz **Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego**. Beneficjentami tych programów są samorządy, stowarzyszenia, instytucje naukowe oraz przedsiębiorstwa.

Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko 2014-2020 (POIiŚ)

Głównym celem POIiŚ 2014-2020 jest wsparcie gospodarki efektywnie korzystającej z zasobów i przyjaznej środowisku oraz sprzyjającej spójności terytorialnej i społecznej. Zaproponowany cel główny wynika z jednego z priorytetów strategii Europa 2020. W Programie tym położony jest większy nacisk na wsparcie gospodarki skutecznie korzystającej z dostępnych zasobów, przez co sprzyjającej środowisku i jednocześnie bardziej konkurencyjnej ekonomicznie. Dzięki zachowanej w ten sposób spójności i równowadze pomiędzy działaniami inwestycyjnymi w infrastrukturę oraz wsparciu skierowanemu do wybranych obszarów gospodarki, program będzie skutecznie realizował założenia unijnej strategii.

Harmonogram naboru wniosków o dofinansowanie na 2022 r. przedstawia się następująco (priorytety):

- Oś priorytetowa I – Zmniejszenie emisyjności gospodarki,
- Oś priorytetowa II – Ochrona środowiska, w tym adaptacja do zmian klimatu,
- Oś priorytetowa III – Rozwój sieci drogowej TEN-T i transportu multimodalnego,
- Oś priorytetowa IV – Infrastruktura drogowa dla miast,
- Oś priorytetowa V – Rozwój transportu kolejowego w Polsce,
- Oś priorytetowa VI – Rozwój niskoemisyjnego transportu zbiorowego w miastach,
- Oś priorytetowa VII – Poprawa bezpieczeństwa energetycznego,
- Oś priorytetowa VIII – Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury,
- Oś priorytetowa IX – Wzmocnienie strategicznej infrastruktury ochrony zdrowia,
- Oś priorytetowa X – Pomoc techniczna,
- Oś priorytetowa XI – REACT-EU,
- Oś priorytetowa XII – Pomoc techniczna REACT-EU.

Program Funduszy Europejskich dla Śląskiego 2021-2027

W dniu 03 listopada 2021 r. Zarząd Województwa Śląskiego przyjął projekt programu „Fundusze Europejskie dla Śląskiego 2021-2027”, określający główne obszary i szczegółowe kierunki działań na rzecz rozwoju województwa w nowej perspektywie unijnego finansowania na lata 2021-2027.

W aktualnej wersji programu, w porównaniu do wstępnego projektu uzupełniono lub zmieniono następujące elementy:

- wsparcie z Funduszu na rzecz Sprawiedliwej Transformacji zostało włączone do programu w ramach nowego priorytetu,
- dodano plan finansowy programu (w tym podział na kategorie interwencji),
- dodano propozycje wskaźników produktu i rezultatu (jeszcze bez wartości docelowych),
- zmodyfikowano i uzupełniono zakres wsparcia w ramach celów polityki 1-5 zgodnie z bieżącymi ustaleniami oraz stanem negocjacji perspektywy 2021-2027.

Przygotowany projekt programu FE SL 2021-2027 v. 1 będzie podstawą do:

- dalszych ustaleń na poziomie regionu,
- negocjacji uzgodnień w ramach Kontraktu Programowego dla Województwa Śląskiego.

Program ten obejmuje następujące priorytety:

- Priorytet I: Inteligentne Śląskie,
- Priorytet II: Ekologiczne Śląskie,
- Priorytet III: Mobilne Śląskie,
- Priorytet IV: Lepiej połączone Śląskie,
- Priorytet V: Społeczne Śląskie,
- Priorytet VI: Śląskie dla mieszkańca,
- Priorytet VII: Śląskie bliżej obywateli,
- Priorytet VIII: Śląskie w transformacji,
- Priorytet IX: Pomoc techniczna EFRR,
- Priorytet X: Pomoc techniczna EFS+,
- Priorytet XI: Pomoc techniczna FST.

Instrument finansowy LIFE

LIFE+ jest jedynym instrumentem finansowym Unii Europejskiej koncentrującym się wyłącznie na współfinansowaniu projektów w dziedzinie ochrony środowiska. Jego głównym celem jest wspieranie procesu wdrażania wspólnotowego prawa ochrony środowiska, realizacja polityki ochrony środowiska oraz identyfikacja i promocja nowych rozwiązań dla problemów dotyczących ochrony środowiska.

Program ten funkcjonuje w Unii Europejskiej od 1992 r. i aktualnie jest kontynuowany w perspektywie finansowej 2021-2027. Program LIFE obejmuje następujące obszary priorytetowe:

- ochrona środowiska i efektywne gospodarowanie zasobami,
- przyroda i różnorodność biologiczna,
- zarządzanie i informacja w zakresie środowiska,
- ograniczenie wpływu człowieka na klimat,
- dostosowanie się do skutków zmian klimatu,
- zarządzanie i informacja w zakresie klimatu.

Program zarządzany jest przez Komisję Europejską, która raz do roku ogłasza nabór wniosków. Wnioski kierowane są do Komisji za pośrednictwem Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, który pełni funkcję Krajowego Punktu Kontaktowego LIFE. Finansowanie z LIFE mogą otrzymywać jednostki, podmioty i instytucje publiczne lub prywatne zarejestrowane na terenie dowolnego państwa należącego do Wspólnoty Europejskiej.

8. Usprawnienie systemu kontroli i zarządzania ochroną środowiska Programu

Realizacja Programu Ochrony Środowiska dla Miasta Mysłowice na lata 2022-2025 z perspektywą do 2029 r. spoczywa na władzach gminy. Zakres monitoringu realizacji powinien obejmować ocenę:

- stopnia wykonania określonych zadań,
- stopnia realizacji przyjętych celów,
- rozbieżności pomiędzy przyjętymi celami i zadaniami, a ich wykonaniem oraz analizę tych rozbieżności.

Stopień realizacji zadań określonych w niniejszym Programie powinien być oceniany, co dwa lata tj. w 2024 r. za okres 2022-2023 i w 2026 r. za okres 2024-2025. Ocena ta będzie podstawą do kolejnej aktualizacji niniejszego dokumentu.

Podstawą właściwego systemu oceny realizacji Programu Ochrony Środowiska jest dobry system sprawozdawczości. W tab. 25 poniżej przedstawiono wskaźniki monitorowania Programu, przyjmując, że lista ta nie jest wyczerpująca i będzie sukcesywnie w miarę potrzeb modyfikowana.

Do określenia niniejszych wskaźników posłużą dane udostępniane przez Głównego Inspektora Ochrony Środowiska (GIOŚ), Główny Urząd Statystyczny (GUS) oraz informacje uzyskane z Urzędu Miasta Mysłowice.

Realizacja założonych w Programie Ochrony Środowiska zadań wymaga pozyskania znacznych środków finansowych. Szczególnie dla zadań wysokonakładowych istotne będzie pozyskanie funduszy ze źródeł zewnętrznych. W tym celu niezbędne jest monitorowanie dostępności środków finansowych oraz skuteczna współpraca ze wszystkimi jednostkami organizacyjnymi na terenie gminy oraz dokonywanie analiz dostępnych źródeł finansowania.

Istotnym zadaniem jednostek odpowiedzialnych za realizację Programu będzie utrzymywanie bieżących kontaktów z Urzędem Miasta Mysłowice oraz raportowanie postępów realizacji Programu. Jest to działanie bardzo ważne dla osiągnięcia założonych celów. Prezydent Miasta Mysłowice jest odpowiedzialny za przygotowanie projektu budżetu, prowadzi nadzór nad jego wykonaniem oraz kontrolę realizacji zleconych zadań. Z tego względu przedstawienie Prezydentowi informacji o możliwościach pozyskania środków pozabudżetowych, bieżąca realizacja budżetu dla potrzeb realizowanych zadań, a także odpowiednia współpraca jest istotna dla pomyślnej realizacji Programu.

Monitorowanie realizacji postępu powinno być wewnętrznym mechanizmem wspomagającym zarządzanie Programem i powinno polegać na gromadzeniu informacji na temat dotyczący danego projektu w aspekcie finansowym, a także rzeczowym. Działania powinny również dotyczyć procesu systematycznego analizowania informacji, w celu określenia, czy założenia pokrywają się z osiąganymi rezultatami i celami na poszczególnych etapach realizacji projektu. Monitorowanie ma spełniać przede wszystkim funkcję wewnętrznej kontroli stanu realizacji poszczególnych zadań zaplanowanych w Programie. Powinien to być proces ciągły trwający aż do zakończenia prac nad danym projektem. Podjęcie takich działań zwiększa prawdopodobieństwo ukończenia zadań zaproponowanych do realizacji w harmonogramie zadań.

Informowanie opinii publicznej oraz prowadzenie działań edukacyjnych jest istotne ze względu na podnoszenie świadomości ekologicznej mieszkańców. Działania edukacyjne mogą w dłuższej perspektywie przyczynić się m.in. do ograniczenia ilości dzikich wysypisk, porzucania odpadów na parkingach lub innych miejscach w różnych częściach Miasta czy też ograniczenia spalania odpadów w piecach do tego nieprzystosowanych. Dalszy wzrost świadomości ekologicznej wśród mieszkańców może przyczynić się do poprawy jakości środowiska w gminie.

Tabela 25. Wskaźniki monitorowania Programu Ochrony Środowiska dla Miasta Myśłowice

Lp.	Obszar interwencji	Wskaźnik		
		Nazwa (źródło danych)	Wartość bazowa w 2020 r.	Trendy (tendencje rozwojowe)
A	B	D	E	F
1.	Przeciwdziałanie zmianom klimatu oraz likwidacja źródeł emisji zanieczyszczeń do powietrza	Liczba zlikwidowanych kotłów węglowych [szt./rok]	302	Zwiększenie
2.		Emisja zanieczyszczeń pyłowych z zakładów szczególnie uciążliwych [Mg/rok]	Ogółem Ze spalania paliw	Zmniejszenie wielkości emisji
3.		Emisja zanieczyszczeń gazowych z zakładów szczególnie uciążliwych [Mg/rok]	Ogółem SO ₂ NO _x CO CO ₂	Zmniejszenie wielkości emisji
4.	Pola elektromagnetyczne	Wartość poziomów pól elektromagnetycznych w Myśłowicach	0,45	<61
5.	Zrównoważone gospodarowanie wodami, w tym zapewnienie dostępu do czystej wody dla społeczeństwa i gospodarki oraz osiągnięcie dobrego stanu wód	Zużycie wody w gospodarstwach domowych [dam ³ /rok] (GUS, stan na 31.12.2020 r.)	2 184,90	Zmniejszenie zużycia
6.		Zużycie wody na potrzeby przemysłu [dam ³ /rok] (GUS, stan na 31.12.2020r.)	1 124,0	Zmniejszenie zużycia
7.		Udział ścieków oczyszczonych w ściekach wymagających oczyszczenia [%] (GUS, stan na 31.12.2020 r.)	100	Utrzymanie stanu istniejącego
8.		Odsetek ludności korzystającej z sieci wodociągowej w stosunku do ludności ogółem [%] (GUS)	100	Utrzymanie stanu istniejącego
9.		Odsetek ludności korzystającej z sieci kanalizacyjnej w stosunku do ludności ogółem [%] (GUS)	84,3	Zwiększenie
10.		Ludność korzystająca z oczyszczalni ścieków w % ogólnej liczby ludności (GUS, stan na 31.12.2020 r.)	85,2	Zwiększenie
11.	Odsetek ludności korzystającej z oczyszczalni ścieków z podwyższonym usuwaniem biogenów [%] ludności (GUS, stan na 31.12.2020 r.)	85,2	Zwiększenie	
12.	Gospodarka odpadami w obiegu zamkniętym	Masa odebranych z nieruchomości zamieszkałych odpadów komunalnych ogółem [Mg/rok] (dane ze sprawozdania Prezydenta Miasta z gospodarowania odpadami komunalnymi, stan na 31.12.2020 r.)	30 255,302	Zmniejszenie ilości powstających odpadów komunalnych

Lp.	Obszar interwencji	Wskaźnik		
		Nazwa (źródło danych)	Wartość bazowa w 2020 r.	Trendy (tendencje rozwojowe)
A	B	D	E	F
13.		Masa odpadów komunalnych zebranych selektywnie z nieruchomości zamieszkałych [Mg/rok] (dane ze sprawozdania Prezydenta Miasta z gospodarowania odpadami komunalnymi, stan na 31.12.2020 r.)	26 926,334	Zwiększenie ilości odpadów komunalnych zbieranych selektywnie
14.		Odsetek masy odpadów komunalnych odebranych selektywnie [%]	89	Utrzymanie lub zwiększenie poziomu
15.		Ilość odebranych z nieruchomości zamieszkałych zmieszanych odpadów komunalnych [Mg/rok] (dane ze sprawozdania Prezydenta Miasta z gospodarowania odpadami komunalnymi, stan na 31.12.2020 r.)	3 328,968	Zmniejszenie ilości zmieszanych odpadów komunalnych
16.		Odsetek masy odpadów komunalnych odebranych jako zmieszane odpady komunalne [%]	11	Utrzymanie lub zmniejszenie poziomu
17.		Poziom recyklingu i przygotowania do ponownego użycia papieru, metali, tworzyw sztucznych i szkła z odpadów komunalnych [%]	31	Zwiększenie
18.		Poziom redukcji odpadów komunalnych ulegających biodegradacji kierowanych do składowania [%]	7	Zmniejszenie
19.		Poziom recyklingu, przygotowania do ponownego użycia i odzysku innymi metodami innych niż niebezpieczne odpadów budowlanych i rozbiórkowych [%]	90	Zwiększenie lub utrzymanie
20.	Zarządzanie zasobami dziedzictwa przyrodniczego i kulturowego, w tym ochrona i poprawa stanu różnorodności biologicznej i krajobrazu	Liczba pomników przyrody [szt.] (CRFOP, stan na 20.09.2021 r.)	14	Utrzymanie i zachowanie ilości lub wzrost
21.	Wspieranie wielofunkcyjnej i trwale zrównoważonej gospodarki leśnej	Lesistość [%] (GUS, stan na 31.12.2020 r.)	25,80	Sukcesywne dalsze zwiększenie zgodnie z KPZL
22.		Powierzchnia gruntów leśnych ogółem [ha] (GUS, stan na 31.12.2020 r.)	1 766,44	Zwiększenie lub utrzymanie powierzchni

Lp.	Obszar interwencji	Wskaźnik		
		Nazwa (źródło danych)	Wartość bazowa w 2020 r.	Trendy (tendencje rozwojowe)
A	B	D	E	F
23.	Ochrona powierzchni ziemi, w tym gleb oraz zarządzanie zasobami geologicznymi	Powierzchnia gruntów rolnych względem ogólnej powierzchni Miasta [%]	29,4	Wzrost powierzchni
24.		Liczba działających przedsiębiorstw górniczych [szt.] wg Raportu o stanie Miasta za 2020 r.	6	Zmniejszenie lub utrzymanie liczby
25.		Liczba terenów przemysłowych i zdegradowanych [szt.]	17	Zmniejszenie lub utrzymanie liczby
26.		Liczba złóż aktualnie eksploatowanych na podstawie wydanych koncesji na wydobywanie kopalin ze złóż [szt.] (Bilans zasobów kopalin, stan na 31.12.2020 r.)	6	Zachowanie lub wzrost

Źródło: Opracowanie własne

9. Strategiczna ocena oddziaływania na środowisko

Po przystąpieniu do opracowania *Programu Ochrony Środowiska dla Miasta Mysłowice na lata 2022-2025 z uwzględnieniem perspektywy do 2029 r.* wystąpiono z wnioskiem do Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Katowicach o uzgodnienie konieczności lub braku konieczności przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko dla tego dokumentu zgodnie z art. 47 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2021 r., poz. 2373 t. j. ze zm.).

Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Katowicach na podstawie art. 48 ust. 1 ww. ustawy, pismem znak: WOOŚ.410.32.2022.MM z dnia 11 lutego 2022 r. uzgodnił odstąpienie od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko dla projektu ww. dokumentu.

W związku z czym w dniu 21 lutego 2022 r. wystąpiono z wnioskiem o uzgodnienie odstąpienia od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko do Śląskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Katowicach.

Również Śląski Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny w Katowicach Opinią Sanitarną znak: NS-NZ.9022.21.14.2022 z dnia 18 marca 2022 r. uznał za zasadne odstąpienie od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko dla projektu omawianego dokumentu.

W trakcie prowadzenia inwestycji związanych z realizacją zadań określonych w Projekcie Programu mogą wystąpić oddziaływania krótkotrwałe ograniczone wyłącznie do obszaru, na którym będą realizowane, nie wykraczające tym samym poza teren Gminy. Działania określone w przedmiotowym dokumencie nie spowodują wystąpienia oddziaływań skumulowanych i transgranicznych, nie spowodują także wystąpienia ryzyka dla zdrowia ludzi i zagrożenia dla środowiska. Po zakończeniu realizacji Projektu Programu nastąpi znacząca poprawa jakości środowiska m.in. ze względu na ograniczenie zjawiska niskiej emisji.

Działania określone w Projekcie Programu prowadzone będą na terenach zabudowanych, w związku z tym nie przewiduje się negatywnego wpływu tych prac na środowisko przyrodnicze, w tym na położone w granicach Gminy obszary chronione.

Z uwagi na lokalizację planowanych zadań na terenach zurbanizowanych w granicach jednej Gminy oraz proekologiczny charakter działań planowanych do podjęcia można uznać, że realizacja postanowień w/w dokumencie nie wpłynie znacząco negatywnie na środowisko przyrodnicze Miasta Mysłowice.

10. Materiały źródłowe

1. Załącznik do Wytycznych do opracowania wojewódzkich, powiatowych i gminnych programów ochrony środowiska, Ministerstwo Klimatu, styczeń 2020 r.
2. Polityka Ekologiczna Państwa 2030 – strategia rozwoju w obszarze środowiska i gospodarki wodnej.
3. Strategia „Bezpieczeństwo Energetyczne i Środowisko”.
4. Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju. Polska 2030. Trzecia Fala Nowoczesności.
5. Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.).
6. Krajowy Program Ochrony Powietrza do roku 2020 z perspektywą do 2030.
7. Strategiczny Plan Adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030.
8. Aktualizacja Programu wodno-środowiskowego kraju, Warszawa 2016 r.
9. Program Ochrony Środowiska dla Województwa Śląskiego do roku 2019 z uwzględnieniem perspektywy do roku 2024.
10. Program ochrony powietrza dla województwa śląskiego.
11. Strategia Ochrony Przyrody Województwa Śląskiego do roku 2030.
12. Strategia Rozwoju Województwa Śląskiego „Śląskie 2030”, Zielone Śląskie.
13. Program ochrony środowiska przed hałasem dla województwa śląskiego do roku 2023 dla terenów poza aglomeracjami, położonych wzdłuż odcinków dróg o natężeniu ruchu powyżej 3 000 000 pojazdów rocznie i odcinków linii kolejowych o natężeniu ruchu powyżej 30 000 pociągów rocznie.
14. Program Ochrony Środowiska dla Miasta Mysłowice na lata 2018-2021 z perspektywą do roku 2025.
15. Plan gospodarki niskoemisyjnej dla Miasta Mysłowice.
16. Program Ograniczenia Niskiej Emisji dla Miasta Mysłowice.
17. Aktualizacja założeń do planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe dla Miasta Mysłowice.
18. Plan adaptacji Miasta Mysłowice do zmian klimatu do roku 2030.
19. Program usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu Miasta Mysłowice wraz ze szczegółową inwentaryzacją.
20. Strategia zrównoważonego rozwoju Mysłowice 2020+.
21. Miejski Program Rewitalizacji Miasta Mysłowice na lata 2016-2020+.
22. Uchwała Nr I/760/21 Rady Miasta Mysłowice z dnia 21 grudnia 2021 r. w sprawie zmiany Wieloletniej Prognozy Finansowej Miasta Mysłowice.
23. Opracowanie ekofizjograficzne dla Miasta Mysłowice – rodzaj podstawowy z elementami opracowania problemowego wykonane w granicach administracyjnych Miasta.
24. Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Miasta Mysłowice – załącznik Nr 1 do Uchwały Nr L/761/21 Rady Miasta Mysłowice z dnia 21 grudnia 2021 r.
25. Raport o stanie Miasta Mysłowice za 2020 r.
26. Raport z realizacji „Programu Ochrony Środowiska dla Miasta Mysłowice na lata 2018-2021 z perspektywą do roku 2025” za lata 2018-2019.
27. Analiza stanu gospodarki odpadami komunalnymi w Mieście Mysłowice za 2019 r.
28. Analiza stanu gospodarki odpadami komunalnymi w Mieście Mysłowice za 2020 r.
29. MIDAS Państwowy Instytut Geologiczny - Państwowy Instytut Badawczy <http://geoportal.pgi.gov.pl/midas-web>.
30. Bilans zasobów złóż kopalin w Polsce, wg stanu na 31.XII.2020 r., Państwowy Instytut Geologiczny, Państwowy Instytut Badawczy, Warszawa 2021 r.
31. Centralny Rejestr Form Ochrony Przyrody, <http://crfop.gdos.gov.pl/>
32. geoserwis.gdos.gov.pl/mapy
33. GUS, Bank Danych Lokalnych.

34. <https://www.uke.gov.pl/>
35. Klasyfikacja stanu ekologicznego, potencjału ekologicznego i stanu chemicznego oraz oceny stanu jednolitych części wód powierzchniowych rzecznych województwa śląskiego za 2020 rok, WIOŚ Katowice, 2021 r.
36. Aktualny stan jakości powietrza w województwie śląskim w 2015 roku.
37. Aktualny stan jakości powietrza w województwie śląskim w 2017 roku.
38. Stan środowiska w województwie śląskim 2017 roku.
39. Ocena stanu środowiska w województwie śląskim w 2018 roku.
40. Roczna ocena jakości powietrza w województwie śląskim, raport wojewódzki za rok 2019.
41. Roczna ocena jakości powietrza w województwie śląskim, raport wojewódzki za rok 2020.
42. Stan środowiska w województwie śląskim, raport 2020.
43. Jakość powietrza w Mysłowicach – sprawozdanie za 2021 r., Mysłowice, kwiecień 2022 r.
44. Ocena poziomu pól elektromagnetycznych w środowisku za lata 2017-2019 w województwie śląskim – w oparciu o wyniki pomiarów wykonanych przez Inspekcję Ochrony Środowiska.
45. Ocena poziomu pól elektromagnetycznych w środowisku na terenie województwa śląskiego w 2018 roku.
46. Ocena poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku w roku 2020 w województwie śląskim – opracowana na podstawie pomiarów wykonanych przez Inspekcję Ochrony Środowiska.